

Tirsdag den 29. april 2014 (D)

1

81. møde

Tirsdag den 29. april 2014 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 31:

Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren om fremtidige energipolitiske initiativer.

Af Steen Gade (SF), Lars Christian Lilleholt (V), Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Andreas Steenberg (RV), Per Clausen (EL), Villum Christensen (LA) og Mike Legarth (KF).

(Anmeldelse 24.04.2014).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til undervisningsministeren om muslimske friskoler.

Af Alex Ahrendtsen (DF) og Merete Riisager (LA) m.fl.

(Anmeldelse 24.04.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til miljøministeren om sænkning af gamle skibe til kunstigt rev.

Af Erling Bonnesen (V) og Alex Ahrendtsen (DF).

(Anmeldelse 25.04.2014).

4) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 19 [afstemning]:

Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse om livstruende sygdomme.

Af Liselott Blixt (DF) m.fl.

(Anmeldelse 20.02.2014. Fremme 25.02.2014. Forhandling 24.04.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 36 af Liselott Blixt (DF), Sophie Løhde (V), Flemming Møller Mortensen (S), Camilla Hersom (RV), Özlem Sara Cekic (SF), Stine Brix (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Mai Mercado (KF)).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om en fælles patentdomstol m.v.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 03.04.2014. 2. behandling 22.04.2014).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til lov om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene, lov om byfornyelse og udvikling af byer og forskellige andre love. (Energisparepakke omfattende bl.a. totaløkonomisk rentable energiforbedringer og aftalt grøn byfornyelse).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen).

(Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 10.04.2014. 2. behandling 22.04.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ændring af reglerne om afvisning m.v. til gennemførelse af direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.)

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 18.02.2014. Betænkning 24.04.2014).

8) Forhandling om redegørelse nr. R 12:

Statsministerens redegørelse om rigsfællesskabet 2014.

(Anmeldelse 08.04.2014. Redegørelse givet 08.04.2014. Meddelelse om forhandling 08.04.2014).

9) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer.

Af Flemming Møller Mortensen (S), Claus Hjort Frederiksen (V), Søren Espersen (DF), Christian Friis Bach (RV), Annette Vilhelmsen (SF), Finn Sørensen (EL), Villum Christensen (LA), Per Stig Møller (KF), Sara Olsvig (IA), Doris Jakobsen (SIU), Edmund Joensen (SP) og Sjørður Skaale (JF) m.fl.

(Anmeldelse 22.04.2014. Fremme 24.04.2014).

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 96:

Forslag til folketingsbeslutning om udmøntning af politisk aftale om en mere tidssvarende og gennemsigtig vederlæggelse af politikere.

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsættelse 03.04.2014).

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 48:

Forslag til folketingsbeslutning om fair konkurrence.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 18.02.2014).

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om arbejdstilladelse til EU-/EØS-borgere.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 18.02.2014).

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 51:

Forslag til folketingsbeslutning om EU-/EØS-borgeres optjening af dagpengeret.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 18.02.2014).

14) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om medicinsk cannabis.

Af Stine Brix (EL) m.fl.

(Fremsættelse 01.04.2014).

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Kim Andersen (V), Hans Kristian Skibby (DF), Joachim B. Olsen (LA) og Brian Mikkelsen (KF):

Beslutningsforslag nr. B 115 (Forslag til folketingsbeslutning om at undersøge lovgivningsmæssige hindringer for Danmark som center for kapitalforvaltning).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Med Tingets samtykke og efter ønske fra forslagsstillerne foreslår jeg, at beslutningsforslag nr. B 114 om indførelse af et grønt nationalregnskab for at fremme den grønne omstilling og bæredygtig udvikling henvises til direkte udvalgsbehandling i Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 31: Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren om fremtidige energipolitiske initiativer.

Af Steen Gade (SF), Lars Christian Lilleholt (V), Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Andreas Steenberg (RV), Per Clausen (EL), Vilium Christensen (LA) og Mike Legarth (KF).
(Anmeldelse 24.04.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 32: Forespørgsel til undervisningsministeren om muslimske friskoler.

Af Alex Ahrendtsen (DF) og Merete Riisager (LA) m.fl.
(Anmeldelse 24.04.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33: Forespørgsel til miljøministeren om sænkning af gamle skibe til kunstigt rev.

Af Erling Bonnesen (V) og Alex Ahrendtsen (DF).
(Anmeldelse 25.04.2014).

Kl. 13:00

Kl. 13:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 19 [afstemning]: Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse om livstruende sygdomme.

Af Liselott Blixt (DF) m.fl.

(Anmeldelse 20.02.2014. Fremme 25.02.2014. Forhandling 24.04.2014. Forslag til vedtagelse nr. V 36 af Liselott Blixt (DF), Sophie Løhde (V), Flemming Møller Mortensen (S), Camilla Hersom (RV), Özlem Sara Cekic (SF), Stine Brix (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Mai Mercado (KF)).

Kl. 13:02

Afstemning

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse.

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 36 af Liselott Blixt (DF), Sophie Løhde (V), Flemming Møller Mortensen (S), Camilla Hersom (RV), Özlem Sara Cekic (SF), Stine Brix (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Mai Mercado (KF). Vi går i gang med afstemningen, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 110 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 36 er vedtaget.

[Hermed er forespørgslen afsluttet].

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 22: Forslag til lov om en fælles patentdomstol m.v.

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 03.04.2014. 2. behandling 22.04.2014).

Kl. 13:03

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig? Det gør hr. Jakob Ellemann-Jensen, Venstre, som ordfører.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Vi er ofte uenige her i salen om, hvor mange flere penge vi skal bruge i den offentlige sektor, om vores EU-medlemskab, om indvandring, om mediestøtte, om skattelettelser osv., men det har været min klare opfattelse, i hvert fald siden jeg kom ind i 2011, at alle partier var enige om én ting, og det er behovet for at få gang i beskæftigelsen og sikre danske arbejdspladser. Vi er så uenige om, hvordan man griber opgaven an, men jeg tror ikke, der er ét medlem her i salen, der mener, at danske arbejdspladser er ligegyldige. Derfor overrasker det mig oprigtigt, at vi ikke har kunnet enes om det fælles europæiske patent og patentdomstolen.

Danmark lever af gode ideer, så hvorfor ikke stemme for bedre vilkår for at beskytte gode ideer? Det vil gøre det lettere for både små og store virksomheder at omsætte deres ideer til arbejdspladser. Det er i virkeligheden ret simpelt, selv om mange prøver at gøre det vanskeligt. Derfor har vi kunnet se, hvordan nejpartiernes argumenter er faldet fra hinanden et efter et. Det skyldes måske, at der ikke er nogen gode argumenter for at stemme nej i dag.

Dansk Folkeparti anerkender, at der er store fordele ved et fælles patent, men man mener alligevel, at Danmark skal stå uden for samarbejdet og dermed sige nej til, at danske virksomheder kan forsvare deres europæiske patenter på dansk i Danmark og med danske dommere i panelet. Man har endda tilbudt at stemme ja i dag, hvis man kunne få noget andet i stedet for, f.eks. en afstemning om bankunionen. Så, okay, mere principiel har modstanden så heller ikke været. Når man er blevet bedt om at nævne bare én virksomhed, som synes, at patentet er en dårlig idé, så har man heller ikke været i stand til det.

Enhedslistens kampagne har handlet om frygten for patenter på alt fra software til sædceller, selv om man gentagne gange har fået at vide, at det er reguleret af den europæiske patentkonvention, som klart forbyder de her patenter. Det er i øvrigt en konvention, som såvel Enhedslisten som Dansk Folkeparti stemte for her i salen i 2006, selv om det også dengang betød, at Danmark afgav suveræniteten. Arbejderpartiet Enhedslisten mener åbenbart, at fagbevægelsen ikke aner, hvad den taler om, når den sammen med dansk erhvervsliv klart anbefaler et ja til dansk deltagelse i den europæiske patentdomstol. Det er ellers ret simpelt, hvis man spørger fagbevægelsen. Det handler om danske arbejdspladser, og det er noget, som jeg troede var en mærkesag for Enhedslisten.

Nu skal det ikke være ris det hele, så jeg vil til sidst gerne rose Liberal Alliance. Liberal Alliance startede som skeptiske over for domstolen, men har ladet sig overbevise af de gode argumenter. Og tak for det. Det er godt at se, at jeres skepsis trods alt ikke stikker dybere. Når det kommer til stykket, er I klar til at stemme for bedre vilkår til dansk erhvervsliv.

Jeg synes, at Liberal Alliance viser en vej ned af træet for nejpartierne ved i det her tilfælde faktisk at forholde sig til sagens substans og lytte til de berørte parter frem for at lytte til rygmarvsreaktioner. Hvis Enhedslisten og Dansk Folkeparti havde gjort det samme, havde vi i dag kunnet sikre, at Danmark kan være med i den fælles europæiske patentdomstol. Tak for ordet.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Og der er et spørgsmål fra fru Pernille Skipper.

Kl. 13:07

Pernille Skipper (EL):

Tak for det, og også tak til Venstre for at gå på talerstolen i dag, for det her er jo et vigtigt politisk spørgsmål. Selv om de EU-begejstrede partier ofte forsøger at gøre det her til noget, der slet ikke er egnet til en folkeafstemning, så er det jo alligevel meget politisk, og ordføreren er jo selv inde på diskussionen om patenter på alle mulige ting som sundhed, liv og natur. Og der er det jo fuldstændig rigtigt, at det sådan set er forbudt, men kan ordføreren ikke give mig ret i, at virkeligheden jo er en anden, altså at der med det bioteknologiske patentdirektiv er blevet blødt op på det, så der er blevet givet patenter i forhold til meloner, i forhold til broccoli og sågar i forhold til en menneskelig gensekvens?

Kl. 13:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:08

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det er korrekt, at man giver patenter på gensekvenser. Men man giver ikke patenter på broccoli, for broccoli findes i forvejen, og derfor er det en konstatering, det er en opdagelse; det er ikke en opfindelse. Så man giver det hverken i forhold til broccoli, mennesker eller noget andet. Men det er rigtigt, at man kan patentere gensekvenser, som virksomheder bruger millioner af kroner på at forske i og på at udskille, hvis der altså er en opfindelse i det. Dermed sikrer vi, at de ting bliver opfundet, hvilket er til gavn for det at kunne bekæmpe kræftsygdomme og andre forfærdelige ting i verden. Det kan Enhedslisten mene er skidt, men det handler ikke om, hvorvidt vi synes, patenter er godt eller skidt. Jeg synes, det er godt, men det er ikke det, vi skal stemme om.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:08

Pernille Skipper (EL):

Nu er virkeligheden jo sådan, at der er blevet givet patenter i forhold til f.eks. bestemte typer af meloner, som er naturligt fremavlet, og det kan vi jo så diskutere bagefter, og så kan vi kigge på det, men mener Venstre ikke, at det vitterlig er et problem, hvis man kan patentere en bestemt menneskelig gensekvens, sådan at man i praksis har patent på at diagnosticere kræft i bugspytkirtlen? Det er jo virkeligheden, det er jo et af de patenter, vi kan komme til at stå over for, og der synes Venstre bare, det er helt fint, at der er ét firma, der har retten til at diagnosticere kræft i den menneskelige krop, så alle dem, der bliver udsat for det, risikerer at skulle betale en overpris for det, herunder de danske hospitaler.

Kl. 13:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:09

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg synes, hele diskussionen om patentsystemet er meget interessant, og det er meget spændende at diskutere, om vi er tilhængere eller modstandere af patentsystemet, men det er ikke det, vi stemmer om i dag, det er det ikke. Hvis fru Pernille Skipper og resten af Enhedslisten mener, at der er elementer i den europæiske patentkonvention, som man skulle have været foruden, så kunne det da have været en god idé, at man havde gjort opmærksom på det i 2006. Altså, Enhedslistens rotationsprincip betyder vel ikke, at man ikke kan spørge dem, der var der tidligere.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:10

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Jeg vil egentlig gerne kvittere for, at ordføreren er gået talerstolen for at fortælle, hvorfor det er, at Venstre mener, at vi skal stemme ja. Det er selvfølgelig al ære værd. Men jeg vil egentlig gerne have ordføreren til at svare på et konkret spørgsmål. Det er: Hvad er det egentlig Venstre har så meget imod folkeafstemninger?

Vi noterede os tidligere, at man i Venstre var irriteret over, at vi skulle have en folkeafstemning om den fælles mønt i Danmark, som jo heldigvis endte med et nej. Nu er man i Venstre så også irriteret over, at vi har valgt at afholde en folkeafstemning, fordi der jo i henhold til grundloven er tale om suverænitetsafgivelse, i forbindelse

med at man overfører en domstolsmyndighed til en fælles EU-institution. Hvad er det, Venstre har så meget imod ved folkeafstemninger?

Kl. 13:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:10

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg bliver, inden jeg svarer, nødt til at rette hr. Hans Kristian Skibby og sige: Det her er ikke en EU-institution, og det ved hr. Hans Kristian Skibby også udmærket godt. Det er en fælles europæisk patentdomstol, det er en mellemstatslig aftale.

For så vidt angår folkeafstemninger, har vi i Venstre ikke nogen berøringsangst i forhold til folkeafstemninger. Vi har faktisk inden for det seneste år foreslået adskillige af slagsen.

Det, som vi anfører her, er, at folkeafstemninger er noget man bruger på de større, principielle spørgsmål – spørgsmål om, hvor Danmark skal placere sig i Europa, spørgsmål om, hvordan vi skal forholde os til de undtagelser, vi desværre har i forhold til det europæiske samarbejde.

Det her drejer sig i bund og grund om en teknikalitet i fortsættelse af den vedtagelse af den europæiske patentkonvention, som bl.a. Dansk Folkeparti støttede her i salen i 2006. Det mener vi ikke er lige så vel egnet til en folkeafstemning. Nuvel, nu kommer der en folkeafstemning, den tager vi, og vi spørger gerne befolkningen, men hellere om principielle spørgsmål end om teknik.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:11

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jeg synes egentlig ikke, at ordføreren svarede specielt meget på spørgsmålet. Altså, hvorfor er det, at Venstre har noget imod, at vi gennemfører en folkeafstemning? Vi skal alligevel hen og stemme til EU-parlamentsvalget samme dag. Hvad er der principielt, grundlæggende forkert i, at man spørger vælgerne? Hvis alle er enige om, at det her er fantastisk, jamen så bliver det jo nok et ja alligevel. Hvad har Venstre så imod, at vi gennemfører en folkeafstemning? Det er sådan set bare et grundlæggende spørgsmål, som jeg synes ordføreren måske skulle svare på.

Mit andet spørgsmål er så, om ordføreren vil prøve at forklare, om ikke det er korrekt, at hvis man nu får et ja til den her fælles patentdomstol, vil det faktisk blive sådan, at det at søge og få et dansk patent vil have en vis pris. Vil ordføreren så ikke blot bekræfte, at det faktisk betyder, at dem, der måske kun ønsker patent i de nordiske lande eller i vores nabolande, kan se frem til at skulle afholde en større udgift for at få et patent i EU-systemet, fordi det faktisk vil være op til otte gange dyrere end et dansk patent?

Kl. 13:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Jakob Ellemann-Jensen (V):

For så vidt angår det første spørgsmål, er jeg ked af, at ordføreren ikke forstod mit svar, men det fremgår jo af referatet. Vi har i Venstre ikke berøringsangst over for folkeafstemninger, men vi mener, at det hører hjemme under de større, principielle spørgsmål og ikke under mindre, tekniske spørgsmål.

Det her handler jo sådan set om, at vi i dag havde mulighed for at sikre det, som en samlet fagbevægelse og et samlet dansk erhvervsliv står og trygler os om at sige ja og sige ja tak til. Det vil Dansk Folkeparti så ikke være med til, og det må man så notere sig. Det håber jeg også man noterer sig i såvel fagbevægelsen som dansk erhvervsliv: at man i Dansk Folkeparti altså er villig til at spille hasard med det her og er villig til at lade sig købe for nogle andre ydelser hele vejen igennem.

For så vidt angår prisen på patenter, er det jo sådan, at man kan vælge fremover, om man vil have et dansk patent, eller om man vil have et europæisk patent. Den mulighed for at få det frie valg, har vi jo ikke, hvis vi ikke er med. Man kan stadig væk tegne et europæisk, men så er man nødt til at tegne begge dele for at være med. Det synes vi ikke er rimeligt, altså at man ikke giver danske virksomheder det valg, de selv beder om.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 13:13

Christian Juhl (EL):

Tak. Er det ikke rigtigt forstået, at når de forenede EU-partier i Folketinget ikke kan skaffe sig et flertal, er vi nødt til at spørge befolkningen? Det er et almindeligt demokratisk princip. Det er den ene ting.

Den anden ting er: Hvorfor nævner ordføreren kun de positive ting? Er der slet ikke nogen negative ting ved at indgå i den her patentdomstol? Er der slet ingen negative ting? Er der hverken negative ting for dem, der vil have patent, eller for dem, der ikke vil have patent og bliver truet af patenter?

Kl. 13:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Jakob Ellemann-Jensen (V):

For det første kan de EU-konstruktive partier godt få et flertal i Folketinget i dag. Det vil vi se om lidt, når der er grønne lamper bagved. Det, vi ikke kan få, er et fem sjettedelesflertal. Det er altså sådan, mekanikken er for folkeafstemninger. Det anerkender vi, det tager vi, og sådan er det, og så må vi, der ønsker det bedste for dansk erhvervsliv og for den danske fagbevægelse, stå sammen om det.

Så er der det andet spørgsmål om, hvorvidt der ikke er noget negativt ved den her fælles patentdomstol. Jeg vil sige, at jo, det er der. For dem, der stjæler og lukrerer på andres patenter, er det rigtig skidt, at det er nemmere for de små og mellemstore virksomheder at komme ud i verden og forsvare deres patenter. Men det generer mig altså ærlig talt ikke.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 13:15

Christian Juhl (EL):

Tak. Jeg kan gøre ordføreren opmærksom på, at 95 pct. af alle danske virksomheder ikke tegner patenter. Jeg har en lillebror, der har et maskinværksted. De kunne aldrig drømme om at søge et patent. Lige nu skal han holde øje med 5.000 patenter, for at se, om han nu overtræder noget ved at lave en eller anden konstruktion. Hvis nu ordføreren tale om at få et ja ved afstemningen bliver virkelighed, skal han lige pludselig holde øje med 50.000 nye patenter om året. Det er jo det flow, der er nede i EU. Det vil sige, at for at sikre sig, skal han

holde øje med det. Det vil sige, at sådan et lille firma bliver voldsomt, voldsomt belastet af at skulle holde øje med de der ting.

Kl. 13:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:16

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Ordførerens argumentation svarer jo til at sige, at hvis jeg ikke har nogen bil, er jeg ligeglad med, om der er veje i Danmark. Det er jo en snæversynethed, som er forstemmende.

Når det handler om at holde øje med patenter, vil jeg sige, at man da selvfølgelig skal holde øje med, om man krænker patenter. Det skal man altså også i dag. Det er der ikke noget nyt i.

Hvis man ikke udvikler patenter, ikke udvikler og sælger opfindelser osv., skal man altså ikke være bekymret. Det her er noget, som dansk erhvervsliv beder om. At 95 pct. så ikke udtager patenter, skal da ikke forhindre de 5 pct., som udtager patenter, i at få glæde af det her.

Kl. 13:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Christian Langballe.

Kl. 13:16

Christian Langballe (DF):

Nu er det lidt svært at høre, hvad man selv siger her. Men jeg vil sige, at der jo fra Venstres side normalt er sådan en hallelujabegejstring i forhold til patentdomstolen, og jeg synes, at der er sådan et deja-vu, for jeg mener at kunne huske, at hver eneste gang det har haft noget med euroen og har haft noget med EU at gøre, så har Venstre meldt sig på den absolut begejstrede side.

Der vil jeg så spørge: Kan det være en kilde til overvejelse fra Venstres side måske at tænke over, om det ikke med hensyn til euroen var meget godt, at vi kom til at stå udenfor og se, hvad det var, der skete med den? Det er det samme, vi siger i forhold til patentdomstolen: Lad os nu vente og se, hvordan tingene udvikler sig. Det er sådan set den samme problemstilling som med euroen.

Kl. 13:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:17

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Jeg forstår godt, at Dansk Folkeparti ønsker at blande euroen og alle mulige andre ting ind i det her, men det har altså ikke noget med det her at gøre. Det, vi skal stemme om, er den fælles europæiske patentdomstol, og jeg skal gerne bruge noget tid på at forklare hr. Christian Langballe, hvad det drejer sig om bagefter, for det er tydeligvis ikke sivet ind.

For så vidt angår det her med at lade de andre starte ud og så eventuelt komme med senere, findes der et udmærket udtryk for det, og den pæne version af det er, at man er en nasseprins.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Christian Langballe.

Kl. 13:18

Christian Langballe (DF):

Jeg hørte ikke det sidste, ordføreren sagde. Men jeg vil godt lige sige, at der rent sagligt er en sammenhæng med hele diskussionen om euroen i sin tid; der er en saglig sammenhæng, for begge dele røg ud

til folkeafstemning, og Venstre meldte sig på den begejstrede bane. Og der må vi så bare sige i dag, at det er godt, at vi ikke var med.

Vi siger det samme i forhold til patentdomstolen. Vi siger: Lad os nu vente og se, hvordan den fungerer, lad os vente. Det er almindelig god snusformuft. Det er sådan set det, vi siger.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Inden vi går videre, skal vi lige bede om lidt mere ro inde i salen. Det er altså lidt svært at høre, hvad der bliver sagt heroppe, så længe der er meget diskussion ude i sidegemakkerne og også nede i salen.

Ordføreren.

Kl. 13:19

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Først vil jeg sige: Nej, der er ikke nogen sammenhæng, fordi begge dele kommer til folkeafstemning. Det gjorde tronfølgeoven også, og den har heller ikke noget med det her at gøre. Det er noget vås at hævde, at der er en sammenhæng, fordi ting kommer til folkeafstemning.

Så vil jeg til hele den her tilgang med at ville vente og se sige: De store danske innovative virksomheder – som vi alle sammen, inklusive hr. Christian Langballe, går jeg ud fra, er stolte af, og som skaber hundredtusindvis, millioner af danske arbejdspladser – er altså ikke kommet til den position ved at sætte sig ned og vente på, hvad de andre gør. Det gør de ved at være innovative, og det gør de ved at være med.

Sådan er det også med patentdomstolen. Hvis vi ønsker at have en dansk, en dansk forankret, en lokal version af den her patentdomstol, skal vi være med, og så skal vi ikke vente og se, hvordan det mon går. Vi skal være med, og vi skal være med nu.

Kl. 13:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Så er det fru Pernille Skipper som ordfører for Enhedslisten.

Jeg skal høre, om der andre ordførere, der ønsker ordet som ordfører, for så må de gerne lige melde sig heroppe, så vi kan få et overblik over, hvor mange der ønsker at tage ordet som ordfører.

Værsgo til fru Pernille Skipper.

Kl. 13:20

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Tak. Så står vi så her ved tredjebehandlingen af forslaget om en EU-patentdomstol. Indtil videre har vi jo, også med den tidligere ordfører, hørt fra alle de EU-begejstrede partier, at man ikke vil forholde sig til den indholdsmæssige kritik, som Enhedslisten sammen med Folkebevægelsen mod EU har forsøgt at rejse.

Vi har løbende forsøgt at få en mere nuanceret diskussion om konsekvenserne af et ja den 25. maj, men i stedet for at imødegå vores kritik gennem en saglig debat er vi mest af alt blevet mødt med skuldertræk, usaglige udsagn og påstande om, at det slet ikke er det, vi stemmer om. Det er et dårligt udgangspunkt for en reel offentlig kvalificeret debat om et så afgørende og meget politisk spørgsmål. Det handler nemlig dybest set om, hvorvidt vi vil have endnu mere monopolisering af viden og ressourcer i vores samfund, eller om vi fortsat selv vil have mulighed for at afgøre det i Danmark.

Lad mig starte med også at sige, at vi i Enhedslisten sådan set anerkender, at patentreformen muligvis giver visse fordele for en snæver skare af danske virksomheder. Det er p.t. under 1 pct. af de danske virksomheder, der har europæiske patenter. Men som vi gentagne gange har påpeget, skal man holde sig for øje, at der bestemt ikke i den her ene procent kun er tale om den lille Ole Opfinder-type, som de EU-begejstrede partier ellers gerne vil skubbe foran sig. Det er

nemlig otte danske virksomheder, der alene står for 29 pct. af alle de europæiske patenter, der bliver udtaget af danske virksomheder.

Samlet set er det meget få virksomheder, der udtager patenter, og det er en lille snæver kreds, der fører an i patenteringen. For det her fåtal af danske virksomheder og for de mange multinationale selskaber, der har base i USA og Japan, og som udtager rigtig mange europæiske patenter, er patentreformen givetvis en fordel, men de få danske virksomheder, der er patentaktive, vil stadig væk kunne udtage et europæisk patent, et enhedspatent, hvis Danmark står uden for.

Det, der er langt mere interessant i den her debat, er ikke, hvad der vil ske for det fåtal, som er patentaktive, men hvad der vil ske for de 99 pct. af virksomhederne, som ikke bruger patenter i deres virksomheder. Og vi er jo alle sammen enige om, at det her vil føre til, at der kommer til gælde flere patenter i Danmark, end der gør i dag. Det vil sige, at der er mere viden, der er patenteret og forbeholdt nogle få, og det vil formentlig også betyde, at de 99 pct. af de danske virksomheder, der ikke bruger patenter, vil blive udsat for en tilsvarende stigning i søgsmål.

Risikoen er altså, at det vil blive hat og briller og palaver og ballade for de 99 pct., og den ene procent, de store, får gavn af det.

Men det her er ikke det eneste problem. Det handler også, som vi har prøvet at trække frem i debatten, i stigende grad om, hvordan den her reform vil sikre de multinationales muligheder for at monopolisere viden og naturressourcer. Problemet med patentering af liv og natur er kendt, særligt i forhold til f.eks. medicinalindustrien, hvor behandlinger og udviklingen af ny medicin og adgangen til den styres af multinationales patenter og ikke mindst af deres profitjagt. Det er ikke hensynet til menneskers sundhed, der styrer det.

I USA kan vi se nogle eksempler på, hvordan den her meget liberale tilgang til patentsystemet har betydet, at læger og hospitaler eksempelvis har betalt overpris for at teste kvinder for brystkræft, fordi et firma har haft patent på en bestemt menneskelig gensekvens. Det er et eksempel på en hensynsløs profitjagt, der kan blive virkelighed i Danmark, hvis patentdomstolen også bliver virkelighed for os.

Så jo, sagt til Venstre og alle andre, det er også det, vi stemmer om i dag, for de europæiske patenter har jo fortolket forbuddet mod patenter på liv og natur på en meget bred måde, og der er også kommet flere opblødende direktiver til.

Kl. 13:25

Ifølge den europæiske patentkonvention må der ikke udstedes patenter på planter eller dyr eller mennesker for den sags skyld. Som det er blevet sagt tidligere: Naturen er ikke en opfindelse. Og det bliver jo tit påpeget. Men virkeligheden er en anden. Med EU's bioteknologiske patentdirektiv er det her forbud blødt op, og siden da er der udstedt massevis af patenter på planter og liv. Jeg vil lige nævne bare to eksempler.

I 2011 tog det multinationale selskab Monsanto patent på en bestemt type melon, som ellers var naturligt fremavlet. Den var altså ikke noget, man havde opfundet. Det var en del af naturen. Og nu gør det europæiske patent den her melon til Monsanto's opfindelse alligevel. Mit andet eksempel er, at et medicinalfirma i 2010 fik blåstemplet et patent på en bestemt gensekvens, hvilket i praksis giver dem eneret på at diagnosticere kræft i bugspytkirtlen. Så lad mig lige skære det her ud i pap: Et ja kan betyde, at vi skal til at betale meget store medicinalfirmaer, hvis vi skal diagnosticere kræft i bugspytkirtlen på danske hospitaler.

På lignende vis er der udstedt patenter på alt fra peberfrugter til software, på bestemte typer af faneblade, når vi bladrer rundt i vores internetbrowser, og med Det Europæiske Patentkontors nuværende praksis vil der formentlig komme endnu mere af den slags, og ja, det vil betyde, at grænsen for, hvad der patenteres, rykker sig yderligere, uanset hvad vi så måtte mene i Folketinget. Så kan vi nok så mange gange sige, at det da var forbudt, da vi sagde ja, men det ændrer ikke på, at vi ikke vil kunne gøre noget ved det.

Her til slut vil jeg gerne opfordre til, at man ikke nøjes med påstande om, at det her ikke er noget, vi stemmer om, for det er en del af det, vi stemmer om. Det vil ikke længere være op til os her i Folketinget, hvad der kan patenteres, og hvad der ikke kan. Jeg vil også gerne opfordre ministeren til at gå på talerstolen og svare på, om debatten ikke er mere nuanceret, end man har gjort den til indtil nu. Står ministeren stadig væk ved, at der kun er fordele ved den her patentdomstol? Med andre ord: Er det set med regeringens øjne en fordel, hvis der fremover f.eks. vil gælde patenter på bestemte gensekvenser i Danmark?

Kl. 13:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et par spørgsmål. Det første er fra fru Mette Reissmann.

Kl. 13:28

Mette Reissmann (S):

Tak. I debatten har vi jo både kunnet læse og høre, hvordan Enhedslisten har ført en nejkampagne, der bygger på frygt, og når man lytter til fru Pernille Skipper her i dag, kan man jo kun få bekræftet, at det, som Enhedslisten slår på tromme for, netop er, hvordan internationale virksomheder skulle få frit spil til at udnytte reglerne. Igen har Enhedslisten fat i frykten, når det handler om at skulle udstille internationale virksomheder som de rene forbrydervirksomheder. Men sandheden er jo, at den frygtkampagne intet hold har i virkeligheden.

For det er et faktum, at et fysisk sted, hvor små og mellemstore danske virksomheder kan få deres sag behandlet, netop et europæisk fysisk fælles sted, vil gavne lige præcis de små og mellemstore virksomheder, fordi det beskytter deres gode ideer på en hensigtsmæssig måde. Det gør det lettere for de her virksomheder at få styr både på deres omkostninger, men også samtidig på, hvem det er, der i givet fald kommer til at overtræde reglerne. Så der er måske en årsag til, at 99 pct. af lige præcis den gruppe, som fru Pernille Skipper står og siger, ikke ligesom har udtaget patentet. Det er, fordi det er for svært, og derfor vil vi gerne være med til at gøre det lettere. Så jeg vil bare høre, om Enhedslistens ordfører er uenig i, at de små og mellemstore virksomheder har stor fordel af, at vi får et fælles patentdomstolsystem i EU.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:29

Pernille Skipper (EL):

Først vil jeg sige, at når vi i Enhedslisten er bekymret for at afgive suveræniteten til EU, er det, fordi vi har ret dårlige erfaringer med, at partier som spørgerens eget kaster sig i armene på EU for efterfølgende at opdage, at det måske ikke var så godt endda. Vi blev jo også lovet, at EU ikke ville blande sig i det danske arbejdsmarked, og det har vi jo så problemer med i dag.

Når det er sagt, er det jo sådan, at forskellen, hvis vi siger nej, vil være, at danske virksomheder stadig væk kan tage et enhedspatent, og så vil de også skulle tage et dansk patent. Så den her ballade for virksomhederne, man er så bekymret for, handler jo om, om de skal tage et eller to patenter. Vi ved, at det er de største virksomheder, som tager de fleste patenter, så tror jeg nok, at Novo Nordisk og fælterne kan klare lige at tage et ekstra patent til de her 5.800 kr., eller hvad det nu koster.

Kl. 13:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Mette Reissmann.

Mette Reissmann (S):

Det burde være unødvendigt at oplyse fru Pernille Skipper om, at det jo er et frivilligt system, vi taler om. Jeg vil bare sige, at hvis det er sådan, at jeg må stå her og konstatere, at Enhedslisten er imod patentdomstolen, så er det simpelt hen usolidarisk med de små og mellemstore virksomheder i Danmark, som gerne vil være med. For det hører vi jo fra både erhvervslivets organisationer og fra fagbevægelsen at de vil. Så vi har altså en situation her, hvor det i hvert fald, hvis Enhedslisten får sin vilje, kommer til at betyde, at små og mellemstore virksomheder får meget svære vilkår. Man er simpelt hen usolidarisk med det europæiske fællesskab i den her sammenhæng, og ikke mindst er Enhedslisten usolidarisk med de mange danskere, der risikerer at miste deres job, fordi Enhedslisten åbenbart fører et eller andet planøkonomisk korstog imod store internationale virksomheder – et korstog, som efter min opfattelse hører hjemme i fortiden.

Så hvorfor vil Enhedslisten ikke være med til at sikre danske arbejdspladser ved at skabe rimelige vilkår for de små og mellemstore danske virksomheder, som gerne vil være med til det her?

Kl. 13:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:31

Pernille Skipper (EL):

Altså, at Danmarks tiltræden af patentdomstolen skulle betyde flere arbejdspladser, bliver ikke mere faktuel af, at man siger det mange gange. Der er jo ikke nogen, der kan pege på, hvad det så betyder. Hvor mange arbejdspladser betyder det så? Hvor ser man det? Det er sådan en tese, man har, om, at hvis vi tiltræder patentdomstolen, vil der være mange flere, der tager nogle patenter, og så vil det nok også betyde, at de kan skabe flere arbejdspladser. Så hvis fru Mette Reissmann skal være ærlig, og det håber jeg hun er, så ved hun jo også godt, at det er noget, man håber på vil ske.

Kl. 13:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Kristian Jensen.

Kl. 13:32

Kristian Jensen (V):

Fru Pernille Skipper startede med at bede om mere saglighed i debatten og indledte så i øvrigt sin tale med at omtale domstolen som en EU-patentdomstol. Vil fru Pernille Skipper ikke bare her fra starten af bekræfte, at patentdomstolen intet har med EU at gøre og ikke er en EU-institution? Og lad os få lidt mere saglighed ind i debatten.

I forlængelse af en diskussion, fru Pernille Skipper og jeg havde på Twitter i går, nemlig en diskussion om, hvorvidt det er Enhedslistens modstand mod patenter som sådan, der gør, at man er modstander af domstolen, vil jeg spørge: Er det domstolen eller patenter som sådan, Enhedslisten er imod?

Kl. 13:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:33

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil starte med at læse op fra side 1 i aftalen om en fælles patentdomstol:

» ... samarbejdet mellem Den Europæiske Unions medlemsstater på patentområdet bidrager væsentligt til integrationsprocessen i

Europa, navnlig til oprettelsen af et indre marked inden for Den Europæiske Union ...«.

Så at påstå, at det her ikke har noget med EU at gøre, er altså for langt ude.

Dernæst vil jeg sige: Nej, Enhedslisten er ikke imod alle patenter, men der er nogle patenter, vi er imod. Vi er imod patenter på menneskelige gensekvenser. Det er ikke en ret, der skal tilhøre nogle store virksomheder – og heller ikke en lille virksomhed for den sags skyld; det tilhører os alle sammen.

Så jeg må vende spørgsmålet om og spørge: Vil Venstre være med til, at man kan patentere alting?

Kl. 13:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Kristian Jensen.

Kl. 13:33

Kristian Jensen (V):

Det synes jeg faktisk var et underligt spørgsmål, for jeg tror, fru Pernille Skippers hukommelse er god nok til, at hun kan huske, hvad jeg svarede på det samme spørgsmål i går. Fru Pernille Skipper svarede ikke på, om Enhedslisten generelt var modstander af patenter i går. Jeg svarede derimod helt præcist på, at vi er modstandere af patenter på gener og modstandere af patenter på software. Sagen er bare, vil jeg sige til fru Pernille Skipper, at det her ikke er en EU-institution. Der står faktisk udtrykkeligt, at det netop *ikke* er en EU-institution, vi snakker om. Det er en institution, som skal være domstol for de EU-lande, der vælger at tilslutte sig det, men man kan vælge, om man vil være med eller ej.

Jeg vil bare gerne høre fru Pernille Skipper: Er der noget af det, vi skal stemme om, der i sig selv ændrer på, hvad man kan tage patent på?

Kl. 13:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Pernille Skipper (EL):

Det bliver en metafysisk diskussion, hvis vi skal sidde og diskutere, hvad vi svarede hinanden på Twitter i går, men jeg svarede faktisk også meget klart og tydeligt, at vi *ikke* er imod alle patenter, men at der er nogle patenter, vi er imod. Så er den Twitterdiskussion vist også ved at nå sin udløbsdato.

Det er rigtigt, at det ikke er en EU-institution, men Venstre må jo også erkende, at formålet bl.a. er at bidrage til EU's integrationsproces. Det står jo klart og tydeligt i aftalen, så selvfølgelig har det noget med EU at gøre. Og vi afgiver også suveræniteten, som vi ikke kan tage tilbage igen – heller ikke, selv om der bliver godkendt patenter på gener og software, som der jo faktisk er blevet, fra Det Europæiske Patentkontor. Det vil de danske domstole og det danske Folketing ikke kunne gøre noget ved.

Kl. 13:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Inden vi går videre, tror jeg nok, det er nødvendigt lige at gøre klart, at hvad der bliver sagt på Twitter, ikke er bindende i Folketingssalen.

Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 13:35

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Og tak til fru Pernille Skipper for synspunkterne her.

Fru Pernille Skipper skaber tvivl om, hvorvidt det her vil skabe danske arbejdspladser. Hvis man for et givet beløb kan udtage et pa-

tent i ét land, men man så efterfølgende for det samme beløb kan udtage det samme patent i 25 lande og dermed få et langt større marked, så tror jeg, at ordføreren selv kan regne resten ud.

Så hæfter ordføreren sig meget ved, at der vil komme flere patenter, at der vil være flere patenter, som er gældende i Danmark. Jeg som almindelig forbruger tænker, at det da vel nok er dejligt, for så er der flere opfindelser i den almindelige gadehandel. Det er da skønt, det er da pragtfuldt. Og der er flere muligheder for innovative danske virksomheder for at bygge videre på allerede eksisterende patenter. Det er jo det, der er formålet med hele patentsystemet.

Hvad er det egentlig, der er så frygteligt, hvis der er flere patenter, der kommer til umiddelbart at have anvendelse i Danmark, og som dermed giver virksomheder direkte adgang til det danske marked?

Kl. 13:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Pernille Skipper (EL):

Nu er det, som man sparer som virksomhed, hvis Danmark siger ja til patentdomstolen og man kun skal udtage ét patent og ikke også udtage et dansk patent – det skal man ikke, hvis man ikke vil – ca. 5.800 kr. Jeg vil gerne høre Venstre, hvor mange arbejdspladser I mener at Novo Nordisk opretter, når de sparer 5.800 kr.

Når det er sagt, vil jeg sige, at det jo ikke handler om, at vi er bekymrede for, at der kommer flere ideer, hvis det bare var så vel. Det, vi er bekymrede for, er, at der er mere viden, som burde tilhøre os alle sammen, som kommer til at tilhøre nogle få, og at vi skal betale for at bruge den viden. Og vi kan se, at der har været eksempler på det i det europæiske patentkontor, hvor man har patenteret bestemte former for software, man har patenteret gensekvenser osv. – jeg skal ikke nævne rækken af eksempler en gang til. Det vil komme til at gælde i Danmark, og det vil være et problem for vores samfund – ikke kun for de små idévirksomheder, som heller ikke kan bruge den viden.

Kl. 13:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 13:38

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu er det jo ellers sådan, at jeg lige har stået oppe på denne talerstol, hvor fru Pernille Skipper havde mulighed for at stille mig spørgsmål der.

Med hensyn til de 5.800 kr. er det jo pr. patent. De her virksomheder har altså mange patenter. Og hele det der med, hvorfor vi skal gøre det en lillebitte smule mere vanskeligt at drive virksomhed i Danmark, også på det her område, begriber jeg ikke.

Men det er nu ikke det, mit spørgsmål går på. Stort set alle de her europæiske patenter er jo i kraft i Tyskland, som er Danmarks største eksportmarked – nu kan jeg ikke finde rundt i mine noter, undskyld mig to sekunder.

Kl. 13:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så går vi over til ordføreren [Lydudfald] ... (Jakob Ellemann-Jensen (V): Det er modtaget!).

Kl. 13:38

Pernille Skipper (EL):

Okay. Der var vist ikke rigtig noget spørgsmål. Men det er rigtigt, at vi i Enhedslisten ikke mener, at den lillebitte forbedring, der skulle

være i, at man kun skal tage ét patent i stedet for to, kan veje det op dels i forhold til de meget principielle bekymringer, vi har, over, hvad det er for noget viden, der bliver patenteret, og hvad der ikke gør, dels i forhold til den bekymring, vi har for de små og mellemstore virksomheder, som kan blive udsat for søgsmål i hele Europa – den såkaldte forum shopping-diskussion – hvilket jo vel at mærke også er en bekymring, hvor vi ikke kender udfaldet endnu.

Kl. 13:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Den næste spørger er hr. Morten Bødskov.

Kl. 13:39

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Man forstår jo godt, at folk kan være lidt usikre og nogle måske også lidt bekymrede, når man hører fru Pernille Skipper redegøre for Enhedslistens synspunkter om, hvad der falder ned om ørerne på folk, hvis de siger ja til det her.

Jeg synes, at affejningen af, at det skulle handle om vækst og beskæftigelse og jo altså derfor også arbejdspladser, måske er lige voldsom nok. Derfor kan det være en meget god idé at lytte til dem, som repræsenterer hundredtusindvis af arbejdspladser, Dansk Industri og CO-Industri, som jo klart tilkendegiver og i deres høringssvar skriver:

Der går en lige linje fra dansk deltagelse i et effektivt og velfungerende europæisk patentsystem – og så kommer det – til fastholdelse og udvikling af vækstskabende videns- og produktionsarbejdspladser i Danmark.

Det er altså vel at mærke folk, der repræsenterer hundredtusindvis af arbejdspladser i Danmark, der siger det her. Hvor er det så, det giver anledning til, at fru Pernille Skipper ikke mener, at det giver nogen mening at tale om, at det her giver vækst og arbejdspladser?

Kl. 13:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:40

Pernille Skipper (EL):

Jamen nu repræsenterer hr. Morten Bødskov jo også et parti, som absolut har troet på, at skattelettelser også skaber arbejdspladser, fordi der er nogle andre, der siger det. Det betyder ikke, at jeg tror på det, fordi der er nogle andre, der siger det. Det skal stadig væk give mening, før jeg adopterer andre menneskers holdninger.

Selvfølgelig er der en del af det her, som handler om forholdene for små og mellemstore virksomheder. Det handler primært om de store, for det er dem, der udtager flest patenter, men der er også en diskussion om de små og mellemstore virksomheder. Der er nogle få af dem, der er patentaktive; de kan spare en lille smule bøvl, det er jeg med på. Men der er også en hel del, som ikke er patentaktive, og de vil altså være i risiko, en øget risiko, for at blive sagsøgt for at krænke andres patenter, og så skal de igennem horder af retssager med jurister osv. osv. Det er besværligt for små og mellemstore virksomheder, og det er det, vi frygter. Men nej, det er rigtigt: Der er ikke nogen, der faktisk ved, hvad det er, det ender med i forhold til vækst og arbejdspladser. Det ved hr. Morten Bødskov sådan set heller ikke.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 13:41

Kl. 13:44

Morten Bødskov (S):

Det er jo rigtig godt, at fru Pernille Skipper så siger, at fordelene måske ikke er så store for små og mellemstore virksomheder. For hvis man blader lidt længere frem i de høringssvar, der er kommet til lovforslaget, så vil man se, at der også ligger et høringssvar fra Håndværksrådet, den eneste hovederhvervsorganisation, der udelukkende repræsenterer SMV'er, altså små og mellemstore virksomheder, og der er der stort set kun ros fra ende til anden til det her forslag, og de siger, at det vil gøre det billigere og lettere at beskytte sin opfindelse, hvis patentet skulle blive krænkert. Så der holder Enhedslistens argument altså heller ikke. Også den erhvervsorganisation i Danmark, som udelukkende repræsenterer små og mellemstore virksomheder, siger entydigt, at her er der tale om noget, som beskytter deres ret til en opfindelse, som eksempelvis kan – hvad? Ja, altså give vækst og arbejdspladser i Danmark. Så både de store og de små virksomheder synes, at det her for dem handler om vækst og arbejdspladser.

Kl. 13:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Pernille Skipper (EL):

Jeg prøver en gang til, det kan godt være, at jeg ikke var klar nok: Det er rigtigt, at for de virksomheder, der er patentaktive, som udtager patenter – det er ca. 1 pct. af de danske virksomheder, der har europæiske patenter – vil det her nok gøre det en lille smule lettere. For de 99 pct., der ikke er patentaktive, risikerer vi altså noget værre bøv, fordi de også kan blive sagsøgt af alle mulige andre for at have krænkert patenter, som de ikke kan blive sagsøgt for i dag. Så det, vi udsætter 99 pct. af vores små og mellemstore virksomheder for, er altså risikoen for at blive trukket igennem retssager, hvilket de ikke er i risiko for i dag. Og det er en bekymring, vi har i Enhedslisten, også selv om hr. Morten Bødskov ikke deler den.

Kl. 13:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Ellen Trane Nørby, og inden skal vi nok bede Venstres gruppe om at være lidt mere dæmpede.

Kl. 13:43

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg vil egentlig gerne tilbage til den myte, som Enhedslisten og Enhedslistens ordfører bliver ved med at turnere rundt med, nemlig at nu kan man lige pludselig patentere en masse ting, som man ikke har kunnet tidligere. Hr. Kristian Jensen spurgte også til det – om den afstemning, vi skal have, og Danmarks tilslutning til patentdomstolen ændrer ved, hvad der kan patenteres. Og der synes jeg egentlig, at Enhedslistens ordfører først svarede det ene, og så i svaret til hr. Jakob Ellemann-Jensen turnerer man videre med sine myter. Så kunne vi ikke bare lige få det slået fast, at også Enhedslisten anerkender, at den afstemning, der er om patentdomstolen, intet har at gøre med at ændre grundlaget for, hvad der kan tages patent på i Europa? Det vil være fuldstændig det samme som i dag, som også vil gælde fremadrettet – et grundlag, som Enhedslisten for resten sagde ja til at afgive suveræniteten i forhold til tilbage i 2006.

Kl. 13:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Pernille Skipper (EL):

Forskellen er jo, at tiltræder vi patentdomstolen, vil det ikke længere være danske domstole, der skal kigge patenterne efter. Det vil være EU's patentdomstol – undskyld, den europæiske patentdomstol – og det betyder, at vi ikke selv kan ændre på det; vi kan ikke selv afgøre, hvad der skal patenteres eller ikke patenteres for fremtiden. Og der kan vi bare se, at det europæiske patentkontor i dag har en praksis, som er langt videre og bredere, end vi har i Danmark, og som godkender patenter på liv og natur, og at der også er kommet direktiver, som jo netop bløder op og giver den mulighed for at udstede de patenter.

Kl. 13:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 13:45

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg kan ikke andet end at opfatte ordføreren for Enhedslistens meget lange svar som et forsøg på at tale uden om det faktum, at der jo ikke bliver ændret ved patentgrundlaget. Derudover er det ikke korrekt, at der ikke fortsat vil kunne forefindes danske patenter. Det vil der jo fortsat kunne. Den danske varemærkestyrelse vil jo fortsat kunne administrere de danske patenter, altså vores nationale patenter, lige så vel som den europæiske patentmyndighed, der i dag udsteder de europæiske patenter, også vil skulle bruge det samme praksisgrundlag efterfølgende.

Enhedslistens ordfører sagde, at det er farligt at afgive suveræniteten, og knyttede det op på EU, og så får jeg egentlig bare lyst til at spørge Enhedslistens ordfører, om vi ikke også kan få svar fra Enhedslisten på den myte, som Enhedslisten turnerer rundt om, som handler om, at man afgiver suveræniteten til EU. Vi afgiver suveræniteten til en mellemstatslig aftale og traktat, som Danmark har tilsluttet sig. Vi afgiver ingen form for suveræniteten til EU med den patentaf-tale, vi stemmer om i dag.

Kl. 13:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:46

Pernille Skipper (EL):

Når jeg udtrykker min frygt for at afgive suveræniteten, baserer det sig sådan set på fru Ellen Trane Nørbys parti og andre EU-begejstrede partier, som gang på gang har lovet, at man slet ikke skulle bekymre sig om nogen ting. Det har vi set, da vi blev lovet, at EU ikke ville blande sig i dansk velfærd eller arbejdsmarked. Man lovede også, at det ville kun være godt for økonomien, hvis vi tiltrådte euroen – jeg tror, der er nogle folk i Sydeuropa, som efterhånden er lidt tvivlende over for den påstand. Og nu bliver vi igen lovet, at det her vil skabe arbejdspladser og alt muligt andet, og den frygt, jeg har, er, at man ikke kigger tingene ordentligt efter, før der bliver afgivet suveræniteten, men lover ting, man ikke kan holde.

Kl. 13:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Jakob Engel-Schmidt.

Kl. 13:46

Jakob Engel-Schmidt (V):

Tak for det. Vi ved jo alle sammen her i Folketingssalen, at Enhedslisten er et parti, der har stor erfaring ud i at drive virksomhed, starte nye projekter og søge patenter. Når man spørger de små virksomheder, siger de samstemmende, at når man udvikler ny teknologi, nye

opfindelser, så er Danmark et meget lille marked at udbrede sin teknologi på, og får man patent i eksempelvis Tyskland, Sverige, Spanien eller andre lande, øger det vækstpotentialer. Det kan man så være enig eller uenig i. Men det, jeg vil spørge Enhedslistens ordfører om, er: En samlet fagbevægelse bortset fra PROSA støtter op om patentdomstolen; hvad er det, fagbevægelsen minus PROSA har misforstået i Enhedslistens optik?

Kl. 13:47

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:47

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil starte med at sige, at de små og mellemstore virksomheder, som hr. Engel-Schmidt er så bekymret for, jo også i fremtiden vil kunne tage enhedspatent, og så vil de også skulle tage et dansk patent – lige meget om Danmark går med eller ej. Så lad os nu lade være med at få det her til at lyde, som at hvis Danmark står udenfor, kan vi slet ikke få adgang til at tage enhedspatenter. Selvfølgelig kan danske virksomheder det – det kan amerikanske og pakistanske osv. i øvrigt også. Så vi kommer ikke til at skulle tage en masse, masse forskellige patenter.

Så vil jeg da bare kort sige, at det ikke er alle ting, jeg er enig med fagbevægelsen i. Sådan er det.

Kl. 13:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jakob Engel-Schmidt.

Kl. 13:48

Jakob Engel-Schmidt (V):

Tak for det meget korte svar. Det er jo rart at vide, at Enhedslisten ikke altid er enig med fagbevægelsen. Jeg synes dog, at det er en sjælden begivenhed og en begivenhed, der bør markeres i Folketingssalen, og vil derfor bede ordføreren om måske at være lidt mere specifik. Det er jo store fagforbund. Jeg kan forstå, det faktisk er hele familien, bortset fra, skal vi kalde det den fjerne niece i familien, der hedder PROSA, man ikke er enig med. Særlig hvilke forhold er det, man ikke er enig med fagbevægelsen i?

Kl. 13:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:49

Pernille Skipper (EL):

Nu er det faktisk ikke så usædvanligt, at vi behøvede sådan at kippe med flaget af den grund. Jeg ved godt, at hr. Jakob Engel-Schmidt ofte bare kopierer sin politik efter Dansk Industri, men nu tager vi trods alt stilling selv i Enhedslisten, før vi kopierer andre menneskers politik. Og ja, det hænder, at vi er uenige med fagbevægelsen, og i spørgsmålet om, om Danmark skal tiltræde patentdomstolen eller ej, så er vi uenige.

Så synes jeg for øvrigt, at hr. Jakob Engel-Schmidt skulle tage og tage de it-professionelles bekymringer seriøst. Hvis der er noget, der er fremtiden, så er det it-udvikling, og hvis de er bekymret for, at deres udvikling går i stå, fordi alt for meget viden vil være på nogle få hænder, nogle få firmaers hænder, så er det da en bekymring, som Venstre burde tage seriøst.

Kl. 13:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Ida Auken.

Kl. 13:49

Ida Auken (RV):

Jeg har bare et ganske kort spørgsmål til Enhedslistens ordfører, nemlig om Enhedslisten synes, det er godt eller skidt, at Danmark er blandt de mest patentaktive lande i Europa.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:50

Pernille Skipper (EL):

Jamen det er vel fint, altså så længe det handler om, at vi er gode til at finde nye ideer og vi er innovative. Det er da klart, at det skal vi støtte op om. Ligesom Enhedslisten har været med til at lave en kæmpestor innovationsfond sammen med regeringen og øvrige partier i Folketinget, skal vi støtte op om det. Vi er ikke pr. definition imod patenter, men vi har nogle principielle bekymringer om, hvad det er for en viden, der vil blive patenteret – altså forbeholdt nogle få, givet eneret til nogle få på – for fremtiden, hvis vi tiltræder det her. Og det handler jo om gensekvenser osv. osv. Jeg skal spare fru Ida Auken for alle eksemplerne en gang til.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Ida Auken.

Kl. 13:50

Ida Auken (RV):

Nu er det jo godt at vide, at Enhedslistens vælgere er meget kloge mennesker, og de kan godt høre, hvor meget Enhedslisten modsiger sig selv i løbet af sådan en debat i dag. For på den ene side vil man gerne have danske arbejdspladser, og man synes, det er godt, at danske virksomheder er patentaktive, og på den anden side taler man om patenter, som om det er noget meget langt væk, som kun Monsanto tager, og noget meget ondt. Faktum er jo, at en samlet fagbevægelse og et samlet dansk erhvervsliv anbefaler danskerne at stemme ja. Lige meget hvor meget Enhedslisten vrøvler og roder tingene sammen, er det det, der er faktum. Og jeg synes egentlig så, jeg vil bede om et svar på, hvad det er, erhvervslivet i Danmark og fagbevægelsen har misforstået, og som Enhedslisten ved så meget bedre, der gør, at man bliver ved med at sige nej til den her patentdomstol.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:51

Pernille Skipper (EL):

Det er nogle rigtig flotte paroler, dem skal jeg da sige tak for. Det er så efterhånden mange gange, vi har hørt det samme, hvor man bare skubber andre foran sig i stedet for at tage politisk stilling til det, vi rent faktisk diskuterer. Jeg har sagt, og vi har sagt gentagne gange, at det her formentlig vil være rigtig fint for de få virksomheder, som er patentaktive. Men det skaber i hvert fald en bekymring hos os for, at de 99 pct. af virksomhederne, der ikke er patentaktive, vil få problemer med den øgede risiko for retssager, som de vil blive udsat for. Det er vores bekymring, for så vidt angår de små og mellemstore virksomheder.

Kl. 13:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jacob Jensen.

Jacob Jensen (V):

Jeg vil så fortsætte i det samme spor, for jeg synes, at det her for mange borgere kan være et svært spørgsmål. Jeg skal nok spare Tinget for diskussionen om, om det skulle have været til folkeafstemning eller ej, eller om det egnede sig til det. Men det kan være et teknisk spørgsmål for mange, og jeg tror, der er rigtig mange, som netop spørger: Jamen hvem er det, det her vedrører? Hvem er det, der arbejder med det her spørgsmål i det daglige? Hvem vil det være en fordel eller en ulempe for?

Når man så kan se, som de to andre, der har spurgt lige for et øjeblik siden, netop nævnte, at der en sjælden gang er overensstemmelse i synspunkterne mellem arbejdsgiverne og virksomhederne på den ene side og arbejdstagerne og fagbevægelsen på den anden side – der er man fuldstændig enige om, at det her er en rigtig god idé, og der er sammenhæng i de argumenter, der er, nemlig at det er noget, der vil gavne både jobskabelsen og virksomhedernes mulighed for at udvikle sig – hvorfor er det så, at Enhedslisten ved bedre end dem, som faktisk arbejder med de her ting i det daglige?

Kl. 13:52

Kl. 13:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:53

Pernille Skipper (EL):

Nu er det heller ikke sådan, at alle er enige. Som det er blevet sagt før, er f.eks. de it-professionelle meget bekymrede, fordi det her risikerer at føre til en udvidelse, altså en yderligere patentering inden for software. Og det er en bekymring, som jeg synes man skulle tage og svare på.

Så må jeg bare sige en gang til: Det nytter altså ikke, det får ikke Enhedslisten til at skifte holdning, at man bliver ved med at nævne, hvad der er nogle andre der mener. Jeg synes faktisk, man skulle tage en indholdsmæssig diskussion i stedet for hele tiden at skubbe nogle andre foran sig.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jacob Jensen.

Kl. 13:53

Jacob Jensen (V):

Jeg har respekt for, at man danner sin egen holdning, men man kan vel også en gang imellem danne sin holdning ud fra dem, man så laver lovgivning for. Altså, vi laver vel trods alt lovgivning for at hjælpe og gavne Danmark og danskerne, herunder skabe jobs. Og når dem, som faktisk er med til at skabe jobbene, både dem, som skal have jobbene, altså fagbevægelsen og deres medlemmer, og de virksomheder, industrien, som skal skabe jobbene, er enige om, at det her er en god idé, så er det, jeg bare har meget svært ved at forstå, at Enhedslisten så åbenbart ved bedre end de organisationer og de medlemmer, som faktisk arbejder med de her ting i det daglige. Det er sådan set blot derfor, jeg spørger igen: Hvad er det præcis, Enhedslisten ved bedre end fagbevægelsen og arbejdsgiverne på hver sin side, som er enige om, at det her er en rigtig god idé for dem?

Kl. 13:54

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 13:54

Pernille Skipper (EL):

Jamen altså, det ændrer ikke på mit svar, at man er mere polemisk i sin måde at stille spørgsmålet på. Selvfølgelig har vi lyttet til fagbe-

vægelsen, selvfølgelig har vi da lyttet til alle dem, der har bekymringer i den ene eller den anden retning, og så har vi dannet vores egen holdning. Og nogle af dem, der er meget bekymrede, er nogle af dem, som beskæftiger sig med it, og også nogle virksomheder, som er bekymrede, fordi det her kan føre til en yderligere patentering inden for software, der vil gælde i Danmark. Og det er en af de bekymringer, vi har lyttet til. Selvfølgelig har vi også lyttet til det andet, og så tager vi stilling selv.

Kl. 13:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Michael Aastrup Jensen.

Kl. 13:55

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det. Det er jo en ret speciel debat, kan man kalde det. Der bliver stillet en lang række konkrete spørgsmål, og så får vi en lang række ukonkrete ikkesvar fra Enhedslistens side. Men sådan er det jo åbenbart.

Lad mig prøve at gøre det meget, meget konkret i opfølgningen. Vi har vendt det et par gange og ikke fået svar, med hensyn til om man med patentdomstolen afgiver suveræniteten til EU. Det er et meget konkret svar, man kan give – ja eller nej. Er det sådan, at med patentdomstolen afgiver Danmark suveræniteten til EU – ja eller nej?

Kl. 13:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:55

Pernille Skipper (EL):

Nej, men selvfølgelig har det noget med EU at gøre, fordi formålet bl.a. er at fremme integrationsprocessen. Jeg synes, at det sådan er en ny trend, vi har fået herinde, altså at når man er utilfreds med et svar, så siger man bare, at der ikke blev svaret. Det er en fin trend, men jeg vil gerne gøre det igen.

Kl. 13:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Michael Aastrup Jensen.

Kl. 13:56

Michael Aastrup Jensen (V):

Lidt ros skal der da være. I det mindste blev der givet et nej den her gang, og så tæt har vi altså ikke været på et svar før, men så kom det med, at det alligevel har noget med EU at gøre. Er vi fuldstændig enige om, at det her er en mellemstatslig aftale, som en lang række lande har indgået med hinanden? Det har ikke noget at gøre med at afgive suveræniteten til EU, så hvorfor bliver man ved med fra Enhedslistens side i sine kampagner og lignende at prøve at tegne, at det her skulle være sådan en slags anti-EU-afstemning, vi nu skal til at have, når det overhovedet ikke har noget som helst med EU at gøre, men er en mellemstatslig aftale? Så lad os nu blive i den her gode trend med ja/nej. Er det her ikke kun en mellemstatslig aftale?

Kl. 13:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Pernille Skipper (EL):

Jo, det er en mellemstatslig aftale, og på side 1 i den aftale står der: »at samarbejde mellem Den Europæiske Unions medlemsstater på patentområdet bidrager væsentligt til integrationsprocessen i Europa, navnlig til oprettelsen af et indre marked inden for Den Europæiske Union«.

Så hold nu op med at sige, at det ikke har noget med EU at gøre – selvfølgelig har det det.

Kl. 14:00

Kl. 13:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren. Og så er det hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet, som privatist.

Vi skal lige have lidt mere ro ude i sidegemakkerne. Det gælder også De Konservative og Dansk Folkeparti: Lidt mere ro, ikke snakke så højtlydt!

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:57

(Privatist)

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Når jeg vælger at tage ordet som privatist ved tredjebehandlingen i dag, skyldes det, at der jo ikke kan være nogen tvivl om, hvad de fleste partier her i Folketinget mener. Det er der givet relativt klart udtryk for. Men jeg synes, der er et parti, om hvilket man med sindsro kan sige der faktisk hersker en vis tvivl, hvad angår, hvad de har arbejdet for undervejs i den her proces. Derfor, når nu hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti så varmt roste Vestres ordfører, hr. Jakob Ellemann-Jensen, for at gå herop, undrer det mig også, at vi ikke ser netop Dansk Folkeparti her på talerstolen.

Jeg kan godt lide det synspunkt, fru Pernille Skipper gav udtryk for, nemlig at vi skal have en indholdsdebat. Jeg synes netop, at den indholdsdebat er så væsentlig, men i den her sammenhæng må man jo sige, at de seneste par uger har vist, at hvis der er noget, Dansk Folkeparti har valgt at gøre, er det at skubbe ikke et folketingsmedlem, men derimod en europaparlamentariker foran sig, nemlig hr. Morten Messerschmidt. Derfor synes jeg også, det er relevant at se, hvad det egentlig er, Dansk Folkeparti har arbejdet for igennem årene.

Når man gør det, og når man studerer, hvad især hr. Morten Messerschmidt har udtalt sig om, er det da slående, hvordan DF har været i stand til at vende på en tallerken, i forhold til hvorvidt en fælles patentløsning er til gavn eller ikke er til gavn for Danmark. Jeg vil gerne have lov til at citere en artikel fra den 29. maj 2009 i Computerworld. I artiklen står der:

»Et andet initiativ som Morten Messerschmidt gerne vil følge til dørs i EU-parlamentet handler om patenter. Morten Messerschmidt mener, at patentsystemerne i Europa skal strømlines, så det er nok at ansøge om et patent et sted. Det forslag er tidligere strandet i EU-systemet.

»Det var vist fordi man ikke kunne blive enige om, hvilket sprog man skulle ansøge på. Det er jo EU, når EU er værst,« konstaterer Morten Messerschmidt, der fortæller, at patentsystemet blev udpeget som det vigtigste innovationsskridt EU kan tage af Microsoft-grundlæggeren Bill Gates, på et møde med den danske politiker.

»Det skal ikke være som i USA, men der er store perspektiver i en fælles ordning,« siger Morten Messerschmidt.«

Det var altså i Computerworld den 29. maj 2009, og jeg vil især gerne fremhæve det med, at dette er det vigtigste innovationsskridt, man kan tage i Europa. Jeg spørger bare: Hvorfor står der ikke en repræsentant for Dansk Folkeparti på denne talerstol og forklarer, hvad det er, der har ændret sig siden 2009, for vi ved jo udmærket godt, at intet – *intet* – har ændret sig i den her sag. Dette er til gavn for Danmark.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er et par spørgsmål. Hr. Hans Kristian Skibby.

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Jamen altså, arbejdsfordeling er jo arbejdsfordeling, og hr. Benny Engelbrecht bruger så sin taletid på at fortælle, hvad politikere fra Dansk Folkeparti siger og mener. Det er selvfølgelig fair nok, men jeg synes måske, at ordføreren hellere, når han nu alligevel har ulejliget sig op på talerstolen, skulle have forklaret om og brugt sin taletid på at forsvare, hvorfor man i Socialdemokraterne er kede af at få en folkeafstemning i Danmark. Det er jo sådan set det, der er det helt grundlæggende i det her.

Der er både fordele og nogle negative konsekvenser ved at sige ja til den her patentdomstol. Det anerkender både Dansk Folkeparti og Enhedslisten i øvrigt også. Vi har bare vurderet, at de negative aspekter er de største.

Men i forbindelse med selve diskussionen om, at vi nu skal ned at stemme samme dag, som vi skal vælge nye medlemmer til Parlamentet, vil jeg spørge: Hvorfor har Socialdemokraterne så meget imod en folkeafstemning? Med al respekt vil jeg spørge: Er det ikke et demokratisk parti og et demokratisk parlament og et folkestyre, vi befinder os i? Hvorfor har man så meget imod en folkeafstemning? Hvis det hele er så rosenrødt og det bliver et stort ja, kan vi trods alt sige, at det er vælgerne, der har stemt og sagt ja til, at de faktisk ønsker en fælles patentdomstol. Men hvorfor har Socialdemokraterne noget imod en folkeafstemning?

Kl. 14:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:02

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror faktisk ikke, at hr. Hans Kristian Skibby helt har fået renset ørerne her til morgen. Jeg læste citatet fra Computerworld meget tydeligt og klart op. Af det fremgår det jo helt tydeligt, at Dansk Folkeparti har arbejdet aktivt for, at vi skal have et fælles europæisk patent. Man har arbejdet aktivt for det. Derom kan der ikke herske nogen som helst tvivl, selvfølgelig medmindre man pure benægter fakta.

Så derfor er spørgsmålet ikke, hvorvidt der skal være en afstemning eller ej. Det skal der være. Men hvad er partiernes holdning? Der har været en fin debat herinde, som præcis indikerer, hvad de forskellige partier mener. Men Dansk Folkeparti – og det er det, som er min pointe – har sagt et og gør nu noget andet. Jeg spørger bare: hvorfor?

Kl. 14:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 14:03

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen altså, hvis det virkelig er det ypperste, som hr. Benny Engelbrecht kan finde på, siger jeg da godt nok tillykke. Dansk Folkeparti har faktisk en veldefineret EU-politik, og jeg tror, at rigtig mange danske borgere har taget den til sig, og det er nok også derfor, at rigtig mange støtter Dansk Folkeparti og siger: Der må trods alt også være måde med galskaben. Det er måske derfor, vi står så godt i meningsmålingerne. Det kunne måske være, at borgerne ikke har den samme politiske overbevisning med hensyn til EU-projektet, som hr. Benny Engelbrecht har.

Vi kunne jo også finde andre citater. Nu har hr. Benny Engelbrecht brugt hele sin taletid på at sige, hvad hr. Morten Messerschmidt har sagt. Jamen hvad med op til sidste EU-valg, hvor vi jo fik at vide, at Socialdemokraterne egentlig ønskede mere grænse-

kontrol, toldkontrol? Det gik man jo sådan set ind og sagde at man gerne ville. Det kan vi finde masser af fine citater af. Hvad blev der af det?

Kl. 14:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:03

Benny Engelbrecht (S):

Det er vel meget klassisk, at når Dansk Folkeparti ikke kan finde på andet, lander man altid ved den sidste løsning, nemlig grænsekontrol. Sådan er det jo altid. Det ender altid med grænsekontrol og en grænsebom, når det handler om Dansk Folkeparti.

Men sandheden er jo, at man ikke er i stand til at svare på, hvad der har ændret sig siden 2009. Hvad er det, der gør, at det ikke længere er dette fantastiske projekt, som Morten Messerschmidt talte så indædt og fantastisk brændende for efter sit møde med Bill Gates? Hvad er det præcis, der har ændret sig? Formodentlig – formodentlig – er grunden, at man er et populistisk parti, men det ville da bare være dejligt, hvis Dansk Folkeparti så ville stå ved det.

Kl. 14:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 14:04

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg går ud fra, at ordføreren er enig med mig i, at en overdreven brug af patent ville ødelægge eller i hvert fald skade dynamikken i et samfund. Jeg siger overdreven brug af patent, for jeg kan godt se fordele ved at have visse patenter. I hvert fald er en overdreven brug af patent på globalt plan et problem for de fattigste lande.

Er det ikke også rigtigt, at 95 pct. af Danmarks virksomheder ikke tegner patenter og dermed lever et godt og produktivt liv alligevel? Deres vigtigste opgave er jo så i det her spørgsmål at holde øje med, at de ikke bryder andres patenter. De bliver jo ikke dårligere virksomheder af ikke at tegne patenter af det, de nu opfinder undervejs. De skal bare sørge for ikke at bryde andres patenter. Disse virksomheder – 95 pct. – får jo en større opgave med at holde øje med andres patenter, når vi lukker op for EU-patentdomstolens store mængde af nye patenter hvert eneste år.

Kl. 14:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:05

Benny Engelbrecht (S):

Jeg møder mange danske virksomheder, som har en meget væsentlig udfordring i at få omsat deres ideer til patenter. Barrieren er jo bl.a., at det er meget dyrt, og derfor kan jeg ikke se, at det her skulle være en ulempe for mindre danske virksomheder, tværtimod.

Kl. 14:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:05

Christian Juhl (EL):

Jamen hvis nu jeg startede et smedeværksted i morgen og fandt på nogle gode ting, var jeg da nødt til at orientere mig om, om der lå patenter på det. Og hvis jeg i dag skal kigge 5.000 patenter igennem om året, er det måske en overkommelig opgave – det tør jeg ikke at

sige, jeg har aldrig prøvet det. Men hvis jeg fra i morgen skal kigge 60.000 nye patenter igennem om året, er det jo en væsentlig opgave.

Det er, som om patenttilhængerne – eller dem, der er tilhængere af patentdomstolen – synes, der er en gradsforskel på de virksomheder, der tegner patent, og dem, der ikke tegner patent. Og grunden til, at jeg nævnte det globale, er jo netop hele spørgsmålet om kopi-medicin, for patentet forhindrer i mange tilfælde, at vi kan hjælpe tredjeverdenslande på en ordentlig måde, fordi patenterne blokerer for det.

Kl. 14:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er ikke helt sikker på, om der var et spørgsmål i det. Men jeg vil bare stadig væk konstatere, at der kan være rigtig mange barrierer i forhold til at udtage patenter – selvfølgelig ikke mindst prisen. Det betyder relativt meget for små og mellemstore virksomheder.

Kl. 14:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 14:06

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Det er jo lidt ærgerligt, at Dansk Folkepartis ordfører ikke tør gå på talerstolen i det her vigtige spørgsmål. Jeg har da i hvert fald ellers forstået, at det er en sag, som Dansk Folkeparti synes er vigtig.

Derfor vil jeg egentlig gerne bare stille et spørgsmål til Socialdemokraternes privatist på talerstolen. For nu var Dansk Folkepartis svar til ordføreren jo, at det mere handlede om, at man nu fik en afstemning, og så vil jeg egentlig bare gerne foreholde ordføreren et citat af hr. Kristian Thulesen Dahl, som sagde til TV 2 Nyhederne tilbage i efteråret:

»Vi har sagt til regeringen, at hvis de gerne vil have spørgsmålet om patentdomstolen igennem i Folketingssalen og dermed undgå en folkeafstemning, så er det vigtigt for Dansk Folkeparti, at folket bliver hørt i spørgsmålet om tiltrædelsen af bankunionen.«

Viser det ikke bare med al tydelighed, at det her ikke handler om patentdomstolen og den vigtighed, den har for danske arbejdspladser, men mere handler om, at man vil have en folkeafstemning, og at man med den ideologiske modstand mod EU-projektet dermed kommer til at risikere at blokere for udviklingen af danske arbejdspladser, danske iværksættere og danske opfinderes muligheder for at kunne patentere ting?

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er meget enig i, at det her virkelig er et udtryk for Dansk Folkepartis fuldstændig manglende indsigt i, hvad dansk erhvervsliv har behov for. Det er noget, som kommer til at koste for de små og mellemstore virksomheder, og det er noget, som i den grad også demonstrerer, synes jeg, at man sætter symbolpolitik over det, som jo er Danmarks vigtigste interesser. Så jeg er glad for at kunne sige, at jeg deler fru Ellen Trane Nørbys synspunkter.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 14:08

Kl. 14:11

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til, om Socialdemokratiets privatist ikke godt kan se, at der er nogle ting, som kunne blive bekymrende for små og mellemstore danske virksomheder, f.eks. risikoen for i højere grad at blive sagsøgt for at have krænket et patent, selv om man slet ikke er patentaktiv, altså at patentdomstolen vil medføre, at der vil komme til at blive flere patenter gældende i Danmark og dermed også være risiko for en stigning i antallet af søgsmål, altså retssager, som små virksomheder skal igennem.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:09

Benny Engelbrecht (S):

Der er jo altid en risiko for, at der er nogen, der har fået ens gode idé før en selv. Hele pointen er, at hvis man skal kunne leve af at få gode ideer – det skal vi gerne i Danmark, og det er vi faktisk rigtig dygtige til – så er der fordele og ulemper, selvfølgelig. En ulempe kunne være, at der er nogen, der har fået ideen før en selv; det er jo ligesom den indbyggede risiko i systemet.

Det her handler jo ikke om, hvor mange patenter der er, men om, hvorvidt vi synes, det er en god idé, at man kan leve af gode ideer. Det synes vi grundlæggende i Socialdemokratiet er rigtig godt.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 14:09

Pernille Skipper (EL):

Det var også en fin parole, og den kan jeg da sådan set godt tilslutte mig. Men nu taler man meget om, hvordan det kan være et problem, hvis der er nogen, der har fået ens gode idé før en selv. Og det betyder jo til, at hvis man bliver sagsøgt, er det, fordi man *har* krænket et patent, men der findes jo også masser af virksomheder, som ikke krænker patenter, og som ville være i risiko for at blive slæbt igennem en retssag – uberettiget – og de ville skulle tømme kontoen; de ville skulle tømme kontoen til advokater osv. for at komme igennem sådan en retssag. Kan hr. Benny Engelbrecht ikke se et problem for dem, ligesom jo bl.a. Advokatrådet kan?

Kl. 14:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:10

Benny Engelbrecht (S):

Det, jeg hører fru Pernille Skipper sige, er, at vi skal sørge for at bygge murene så høje, at det bliver svært at komme inden for med den gode idé, og det er sådan en lidt omvendt argumentation. Altså, hele pointen er jo, at der selvfølgelig vil komme flere gode ideer, der bliver patenteret, hvis det bliver billigere og lettere at få adgang til det og processen omkring det i øvrigt også bliver lettere. Så kan man selvfølgelig vælge at være bekymret over det, men man kunne jo altså også vælge den tilgang, som f.eks. en samlet dansk industri, et samlet dansk erhvervsliv og en samlet dansk fagbevægelse har – stort set – nemlig at det er en fordel for Danmark.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Hr. Jakob Engel-Schmidt.**Jakob Engel-Schmidt (V):**

Tak for det. Hr. Benny Engelbrecht kender jo Enhedslisten bedre end de fleste af os andre, i og med at Enhedslisten er regeringens parlamentariske grundlag. Er det hr. Benny Engelbrechts opfattelse, at Enhedslisten er et parti, der ofte kerer sig om mindre virksomheder, opstart af nye projekter og af erhvervslivets interesser sådan generelt?

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Benny Engelbrecht (S):

Nu var min hensigt med at stille mig herop, at vi gerne skulle have Dansk Folkeparti til rent faktisk at oplyse om, hvad deres holdninger er.

Men når nu hr. Jakob Engel-Schmidt kommer ind på Enhedslisten, må jeg jo sige, at jeg synes, at de til fulde har givet udtryk for deres holdninger. Jeg synes ikke, at man nødvendigvis kan sige, at de synspunkter, de giver udtryk for, fuldt og helt er til fordel for erhvervslivet, men det er jo deres ærlige mening, at de har det sådan.

Det, jeg efterlyser, er bare, at andre partier, nemlig Dansk Folkeparti, også redegør for deres ærlige synspunkt. Så tak for spørgsmålet.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Jakob Engel-Schmidt.

Kl. 14:12

Jakob Engel-Schmidt (V):

Så vil jeg benytte min anden replik til at rose ordføreren for det i øvrigt fremragende initiativ.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Så har jeg også oplevet at blive rost af hr. Jakob Engel-Schmidt.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det erhvervs- og vækstministeren.

Kl. 14:12

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke det flertal i Folketinget, som vil tage ansvar for det her lovforslag, for det er en vigtig ting. Det er en vigtig ting for dansk erhvervsliv og danske virksomheder, at det, vi lever af, har vi en chance for at beskytte, og det er, hvad det her går ud på, nemlig at sikre de danske virksomheder, det danske samfund de bedst mulige vækstbetingelser, med henblik på at når dansk erhvervsliv skal ud at konkurrere, kan man udtage patenter, man kan sørge for at beskytte sine patenter, og man kan dermed sikre, at der er danske arbejdspladser og dansk beskæftigelse. Det er vigtigt, og det er entydigt en god idé.

Derfor er svaret på spørgsmålet, der blev stillet på et tidspunkt af Enhedslisten, nemlig om jeg stadig vil hævde, at der kun er fordele forbundet med dette forslag, et entydigt ja. Der er ingen som helst ulemper forbundet med det. Det er ikke sådan, at retstilstanden for

en eneste virksomhed eller en eneste borger bliver dårligere af, at man vedtager det her. Det kan jeg simpelt hen ikke få øje på nogen steder. Det er et praktisk, godt samarbejde, som sikrer, at vi undgår en masse administrativt bøvvl, og det betyder også, at den måde, man gør det på i dag, kan man få lov til at gøre det på i morgen, hvis man som virksomhed ønsker det, men hvis man som virksomhed også ønsker at gøre det lettere og mere enkelt for sig selv, får man også den her mulighed. Så der er kun fordele forbundet med det.

Derfor synes jeg, at debatten også afspejler en forskel i dansk politik, som i virkeligheden er meget mere fundamental. Den handler om, hvor man står henne i det politiske spektrum, og den handler om, at i det øjeblik man nærmer sig det, der hedder politisk ansvar, så er der nogle, der løber fra det. Så er det billigere at stå et andet sted og råbe op.

Jeg vil sige det sådan, at selv hvis Enhedslistens ordfører havde ret i alle sine skræmmepåstande, i forhold til hvad det her kunne medføre på patentet, selv om de var rigtige alle sammen, ville det overhovedet ikke ændre i, at det også ville være en god idé at gennemføre det, som det er nu, fordi det, Enhedslisten er imod, er patenter som sådan, og det her har faktisk ikke noget at gøre med det. Det har noget med patentkonventionen at gøre, og det har noget at gøre med, hvad det er for en lovgivning og ramme, der er der. Det her er et praktisk arbejde og samarbejde mellemstatsligt, som sikrer, at man får nogle bedre muligheder, og at det bliver mere enkelt.

Men okay, der er selvfølgelig nogle ét sted, der får det dårligere, og det var også det, som Venstres ordfører var inde på: Alle dem, som gerne vil stjæle andre menneskers ideer uden at betale for det, får det sværere, men det er også en god idé, at de får det, for det er ikke en god idé, at man kan gå ud og stjæle hinandens ideer. Dansk erhvervsliv lever bl.a. af, at vi er dygtige, at vi kommer på nye ideer, at vi forsker, at vi udvikler, at vi er innovative, det går bedre med væksten, når vi kommer på nye ideer. Så er det da ærgerligt, hvis der kommer alle mulige andre og stjæler dem fra os, ikke mindst fordi vi jo mange steder lever af at have nogle job, hvor vi betaler ganske høje lønninger, og derfor skal vi passe ekstra godt på vores ideer.

Derfor er der måske så endnu flere fordele forbundet med, at Danmark tilslutter sig end i forhold til andre lande. Så selv hvis Enhedslisten havde ret i alt, hvad de sagde, er der kun fordele forbundet med det. Så kan man også sige, at det jo er slående, at to partier står her i dag og prøver at tage til indtægt, at nu skal man stemme nej til det her, fordi man ved, hvad der er bedst for lønmodtagere og for Danmark og for dansk erhvervsliv. Man har ikke fundet en eneste virksomhed, ikke en eneste, hvor man kan sige, at det er på vegne af dem, som man gerne vil tale. Det er da pinligt. Hvem er det så, man repræsenterer i den her verden? Derfor synes jeg faktisk langt hen ad vejen, at man ikke kan være det bekendt.

Så lad mig sige til Dansk Folkeparti, at det jo er helt mageløst, hvad de har fundet på. Man har stemt for alle de ting, som man skulle op til det her, og så har man sagt: Jo, vi vil også gerne stemme for det her lovforslag og dermed undgå en folkeafstemning, men så skal vi lige have noget andet ovre i den anden del af biksen. Da så regeringen sagde, at det her ikke er Hjallerup Marked, vi er ikke lige kreglere her, så det er ikke lige den måde, det fungerer på, så sagde man: Så udløser vi en folkeafstemning. Og så stiller man sig efterfølgende op og siger, at nu taler man på demokratiets vegne og er meget oprørt over, at folk ikke vil have folkeafstemninger. Det er da helt mageløst. Det er jo skamløst, at man kan finde på at gøre det.

På spørgsmålet, om man er træt af at høre folket eller noget andet, kan man så sige: Nej, det er man ikke, men det er vel også, som andre har været inde på, at når man på et tidspunkt skal bede folket om at tage stilling til sager i en folkeafstemning, er det måske ikke urimeligt, at det bliver nogle lidt større principielle sager og man ikke lige pludselig gidseltager Folketinget i forhold til at bede befolkningen om at tage stilling til et teknisk samarbejde på mellemstats-

ligt niveau om, hvordan vi beskytter patenter. Det er måske ikke den allerstørste sag, man overhovedet kunne have fundet, hvis det var, at man ønskede at spørge befolkningen. Så jeg giver heller ikke meget for den argumentation, der ligger i forhold til Dansk Folkeparti.

Men jeg kan konstatere, at et bredt flertal af partierne i det danske Folketing støtter og bakker op om ideen, og jeg tror også på, at ved at fastholde sagligheden, ved at fastholde engagementet i den her debat indtil den 25. maj vil vi få et rungende ja fra befolkningen, for det fortjener det her forslag.

Kl. 14:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er et par spørgsmål. Den første er fru Pernille Skipper.

Kl. 14:18

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil gerne takke ministeren for at gå på talerstolen og svare så klart på det spørgsmål, som jeg stillede tidligere. Nu har vi fået det gentaget: Der er overhovedet ingen ulemper. Så må jeg spørge ud fra et helt konkret eksempel: Er det ikke en ulempe for de små virksomheder, som kan blive sagsøgt, men som ikke har krænket et patent? Der kommer til at gælde flere patenter, og jeg tror, det er rimelig klart, at der så vil være en øget risiko for søgsmål – måske hos nogle, som producerer kaffefiltre eller noget andet, og hvor det så påstås, at de krænker et patent, men i sidste ende bliver frikendt. Er det ikke en ulempe for dem, at de i højere grad skal trækkes igennem retssager?

Kl. 14:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:19

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg kan følge fru Pernille Skippers logik her. Hvorfor i alverden skulle små virksomheder, som ikke har krænket noget patent, blive sagsøgt i stor stil? Hvorfor i alverden skulle de det? Hvem har dog interesse i at rende rundt og sagsøge dem? Det har ingen. Det, man som stor virksomhed har interesse i, er, at hvis man får øje på, at der er nogen, der har krænket ens patent – det vil altså sige, at nogen har stjålet ens idé – så kan man sagsøge dem. Men hvorfor i alverden skulle man da rende rundt og sagsøge alle mulige, som ikke har gjort det? Det forstår jeg ikke.

Kl. 14:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 14:20

Pernille Skipper (EL):

Det synes jeg er spændende. Vi kan lige så godt afskaffe hele den civile retspleje nu, for det, ministeren står og siger, er jo, at der ikke er nogen, der sagsøger nogen, hvis de ikke har ret. Selvfølgelig bliver folk da sagsøgt i stor stil på alle mulige områder – også selv om de ikke har gjort noget forkert. Det vil også ske fremover, og det vil ske i højere grad fremover.

Men så må jeg stille et andet spørgsmål: Synes ministeren helt konkret, at det er helt fint, hvis der kommer patenter på bestemte typer software som f.eks. et faneblad i en browser? Synes ministeren, at det er okay at patentere en naturligt fremavlet type melon? Synes ministeren, at det er okay, at der tages patent på menneskelige gensekvenser?

Kl. 14:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:20

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Det er der blevet svaret meget klart nej til. Vi synes ikke, man skal kunne udtage patenter på software. Vi mener ikke, man skal kunne tage patenter på den menneskelige krop. Vi mener heller ikke, man skal tage patenter på naturen.

Men hvis man i øvrigt skulle have et anliggende omkring de her emner, er det bare et andet departement end det, det her lovforslag hører under. Det her er et spørgsmål om, at der laves et patentsamarbejde og et domstolssamarbejde. Hvis man ønsker at ændre på indholdet af samarbejdet, er det patentkonventionen og politikken i og omkring det, man skal se på, og de ting gælder allerede i dag. Så det her har intet med det at gøre, og det var det, jeg prøvede at sige før: Selv hvis alt det vrøvl, som Enhedslisten i dag har stået og sagt, skulle være rigtigt, så kan man alligevel stemme ja, for det har intet med det her at gøre.

Kl. 14:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:21

Christian Juhl (EL):

Den kære minister mener, at dem, der anbefaler et nej, løber fra det politiske ansvar. Nu tror jeg, at det begreb med at løbe fra et politisk ansvar er lidt mere nuanceret; jeg tror, der er mange socialdemokratiske vælgere, især arbejdsløse, der føler, at Socialdemokratiet er løbet ret stærkt fra deres ansvar, f.eks. over for arbejdsløse og ældre, så jeg tror, vi skal behandle det spørgsmål lidt mere nuanceret, og sige, at politik jo er noget, hvor man har forskellige holdninger. Jeg ved ikke, om det er gået op for ministeren, at vi ikke lever i en etpartistat eller i et etpartisystem, men at vi lever i et pluralistisk system, hvor vi har forskellige holdninger, og så vidt jeg ved, vil den stemmeseddel, jeg får den 25. maj, også være udformet således, at der vil være et sted, hvor jeg kan stemme ja, og et sted, hvor jeg kan stemme nej. Og derfor vil jeg spørge: Hvorfor mon der er sådan en stemmeseddel? Hvis der, som ministeren antyder, absolut ikke er noget, der bliver ændret, hvorfor i alverden skal jeg så gå til stemmestedet for at stemme? Altså, hvis intet bliver ændret, hvorfor skal jeg så stemme om det?

Kl. 14:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:22

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg har redegjort for, at der ikke er nogen ulemper forbundet med det, og det kan man trygt regne med, så hr. Christian Juhl kan trygt gå ned og stemme ja den 25. maj, det vil jeg anbefale. Men med hensyn til, om man har retten til at stemme det ene, det andet eller det tredje, vil jeg sige, at selvfølgelig har man det, og den skal man da endelig bare anvende, men så må man jo stå til ansvar for sine politiske holdninger, og det er fornuftigt.

Når nu hr. Christian Juhl før tog det frem med at komme ud på en eller anden metalvirksomhed og snakke med dem, vil jeg sige, at jeg da tror, man kan finde mange metalvirksomheder rundt omkring, hvor grunden til, at de har de arbejdspladser, hvor grunden til, at der dér er nogle folk, der tjener de penge, er, at de producerer noget unikt og noget særskilt; det er det, de lever af. Hvis der ikke er et patent til at passe på det, som man står og producerer derude, så er der ikke længere de arbejdspladser, så er der ikke længere den indtjening, for så vil det måske blive stjålet af asiatiske firmaer eller andre. Derfor er det en god idé at have patenter.

Så hr. Christian Juhl skal, næste gang han kommer ud på en af de metalvirksomheder, spørge dem, om de er glade for deres arbejde derude, om de er glade for de ideer, som det er, der er grundlaget for, at de tjener nogle penge, og så tror jeg, man vil få et andet svar på, hvad det er, man skal stemme ved den folkeafstemning, der skal være den 25. maj.

Kl. 14:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:24

Christian Juhl (EL):

Nu håber jeg aldrig vi får et samfund, hvor alt nyt skal patenteres, det ville godt nok blive et stift og uodynamisk samfund. Jeg synes, det er fint, at vi også har virksomheder i Danmark og Tyskland og alle andre steder, som siger: Vi vil gerne producere noget, vi finder også en gang imellem på noget nyt, og vi tager også chancen, for bureaukratiet i forhold til en patentdomstol og sådan nogle ting er slet ikke nødvendigt for os. De er i mine øjne lige så gode virksomheder som alle andre, der finder på nye ting, og de laver noget, og de beskæftiger mennesker. 95 pct. af de virksomheder i Danmark, der i dag finder på nye ting, har intet patent på deres opfindelse og har aldrig drømt om at få det. Jeg synes ikke, de er dårligere virksomheder end dem, der tager patent. Jeg synes, de gør en rigtig god indsats for det danske arbejdsmarked, og det synes jeg er fedt, for de skaber arbejdspladser uden patentsystemer.

Kl. 14:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 14:24

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg synes ikke, det er noget problem, at der er 95 pct. af de danske virksomheder – om det måtte være rigtigt – som ikke udtager patenter, de laver sikkert noget meget fornuftigt rundt omkring. Men når det gælder de sidste 5 pct., der så gør det, er det da fornuftigt, at vi passer på dem. Lad os f.eks. sige, at jeg har besøgt Danfoss. Det er jo en stor arbejdsplads, som lever af at sælge forskellige komponenter, som de jo hele tiden skal passe på, for ellers er der nogen, der klamper det, nogen, der stjæler det. Så sidder der nogle enhedsliste-folk rundt omkring i verden og siger, at det er de ligeglade med: vi stjæler det bare, for vi har ikke nogen aftale om det. Tænk, hvis de gjorde det alle steder – så var der jo ikke længere nogen arbejdspladser. Og det er derfor, jeg synes, hr. Christian Juhl skulle tage en tur ned til Danfoss og snakke med dem, med alle dem, der er ansat dernede, og sige, at de skal være helt ubekymrede, pyt med det hele, for det er jo alle tiders, hvis vi bare kan gå ud og gøre det alle sammen.

Kl. 14:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Jeg må nok lige sige til ministeren, at det er en udtalelse, som nok ikke lige er på sin plads, når man sammenligner Enhedslisten med folk, der stjæler. Det er ikke lige det, man skal gøre her. (*Erhvervs- og vækstministeren* (Henrik Sass Larsen): Hvor står det i forretningsordenen?). Jeg synes alligevel, at det lige er at gå over strengen. Det er formanden, der afgør det, og jeg synes, at det er lige på grænsen at sige, at Enhedslistens folk stjæler ude omkring. Ellers er ministeren velkommen til at klage til formanden.

Vi går videre til næste spørgsmål. Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 14:26

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg skal ikke blande mig i dialogen med formandsstolen. Jeg vil egentlig gerne vende tilbage til det spørgsmål, som fru Pernille Skipper rejste i forhold til den her frygtmyte, der er, om patenttrolle. Så jeg vil bare høre, om ministeren ikke kan bekræfte, at det allerede er sådan i dag, at der er nogle, der trækker virksomhederne rundt fra land til land for at udfordre patenter, og at det sådan set i dag er enormt omkostningstungt og bureaukratisk for virksomhederne at skulle ud at forsvare patenter i hvert enkelt land og på hvert enkelt område, hvorimod vi med et fælles patent og en fælles patentdomstol får en retssikkerhedsmæssig garanti for, at det foregår på de samme præmisser, og at der, når man først har fået en afgørelse, så ikke kan være sådan et skuffeselskab, der kan trække en lille dansk virksomhed rundt til samtlige andre europæiske lande og føre chikaneretssager mod den.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.**Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):**

Det er jo fuldstændig korrekt. Man skal jo lære meget nyt, og her har vi så lært, at der også er noget, der hedder patenttrolle. Men retssikkerheden for en lille eller mellemstor virksomhed bliver jo større, derved at man ikke skal rende rundt fra land til land og beskytte sine interesser, men at man kan nøjes med at gøre det et sted. Det er jo en kæmpe forbedring, og dermed sikres det faktisk også, at de steder, hvor man så kommer for en patentdomstol, er det ikke kun det pågældende lands egne dommere, der sidder der, men et bredt udvalg af dommere fra forskellige lande, hvilket jo så giver mulighed for, at man dermed også får en øget beskyttelse. Så alt i alt er det også en stor fordel for små og mellemstore virksomheder, ligesom der er så mange andre fordele ved det.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 14:27

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Så vil jeg egentlig bare spørge ministeren om en anden myte, som også trives godt i debatten, og som holdes i live både fra Dansk Folkepartis, Folkebevægelsen mod EU's og Enhedslistens side. Det er den her myte om, at det er omkostningsfrit for Danmark at sige nej, for vi kan altid bare tilslutte os senere. Derfor vil jeg blot høre, om det ikke kan bekræftes af ministeren, at hvis Danmark ikke tilslutter sig og hvis vi ikke siger ja den 25. maj, så får vi ikke dansk som arbejdsprog, så får vi ikke en dansk dommer ved den fælles EU-patentdomstol, og så får vi ikke en dansk afdeling af patentdomstolen. Alle tre elementer vil gøre det langt lettere både for den lille og for den store danske virksomhed, som ønsker at udtage og forsvare patenter fremover.

Kl. 14:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 14:28

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Det kan bekræftes, at det får vi selvfølgelig ikke. Vi kan ikke få en afdeling af patentdomstolen, hvis vi ikke er med. Dermed får vi heller ikke nogen dansk dommer. Man kan jo altid vurdere med sig selv, om man synes, det er en fordel eller ulempe. Jeg vil nu mene, at

det er en stor ulempe. Alt andet lige må det jo være en fordel, at det enkelte land også kan få mulighed for at bidrage.

Så må jeg sige, at det jo også er sådan, at mange patenter skal fornyes fra år til år. Man skal betale gebyrer hvert eneste år for at fastholde dem. Der kan vi jo sige, at desto flere steder man skal fastholde et patent, frem for at man har et enhedspatent, desto dyrere bliver det i længden. Så det er forbundet med større omkostninger for den enkelte virksomhed, uanset hvordan vi vender og drejer det, hvis det er, man ikke er med.

Kl. 14:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren.

Ønsker flere at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 14:29

Afstemning

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der skal stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

Lovforslaget er vedtaget, men ikke af et flertal på fem sjettedele af Folketingets medlemmer. Jeg glemte lige at sige, hvor mange der var for og imod:

For stemte 90 (V, S, RV, SF, LA og KF), imod stemte 21 (DF og EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til lov om ændring af lov om leje, lov om midlertidig regulering af boligforholdene, lov om byfornyelse og udvikling af byer og forskellige andre love. (Energisparepakke omfattende bl.a. totaløkonomisk rentable energiforbedringer og aftalt grøn byfornyelse).

Af ministeren for by, bolig og landdistrikter (Carsten Hansen). (Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 20.02.2014. Betænkning 10.04.2014. 2. behandling 22.04.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 14:30

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig? Ja, det gør fru Louise Schack Elholm som ordfører for Venstre.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Louise Schack Elholm (V):

Når vi om et øjeblik skal til at trykke på knapperne, bliver der begået et brud på energiaftalen, og det gør der, fordi dette lovforslag er en udmøntning af energiaftalen. Det kan man se i lovforslaget, som det er fremsat, på side 8 i bemærkningerne. Der står:

»Energisparepakken indgår såvel i Energiaftalen som i udmøntningsaftalen med de hovedelementer, som er medtaget i dette lovforslag.«

Enhedslisten har klart tilkendegivet i betækningsbidraget, at Enhedslisten vil stemme imod dette lovforslag, og det vil derfor være et brud på forliget. Forligsskik herinde i Folketinget tilsiger, at forligsparter er med til at udmønte lovforslaget til lov. Så når det er, at Enhedslisten stemmer imod dette lovforslag, er det et brud på energiaftalen.

Derfor forventer vi selvfølgelig, at når regeringen accepterer, at man for visse forligsparters vedkommende ikke er med til at udmønte energiaftalen, må det samme gøre sig gældende for andre forligsparter.

Kl. 14:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Ønsker flere at udtale sig? Det gør hr. Kristian Jensen.

Kl. 14:32

(Privatist)

Kristian Jensen (V):

Jeg tillader mig at tage ordet som privatist, for jeg mangler et svar fra regeringen. Det her er en udmøntning af en energiaftale og et energiforlig, og alligevel er der en forligspartner, nemlig Enhedslisten, der stemmer imod.

Jeg vil gerne vide, om det er en ny forligsskik, som regeringen dermed accepterer, nemlig at medlemmer af et forlig kan stemme imod de dele af forliget, de ikke kan lide. Kan vi få et svar fra regeringen?

Kl. 14:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ønsker flere at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 14:33

Afstemning

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Afstemningen er slut.

For stemte 94 (V, S, DF, RV, SF og KF), imod stemte 13 (EL og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Ændring af reglerne om afvisning m.v. til gennemførelse af direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemssta-

terne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.)

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 05.02.2014. 1. behandling 18.02.2014. Betænkning 24.04.2014).

Kl. 14:33

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ønsker nogen at udtale sig? Det gør hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg har bedt om ordet her i dag på vegne af Venstre, fordi vi, siden vi afgav betænkning over L 131, er blevet bekendt med oplysninger, der gør, at vi er i tvivl om, hvorvidt forudsætningerne for lovforslaget er fuldstændig korrekt belyst. Derfor har vi nogle yderligere spørgsmål til lovforslaget, og jeg skal ikke udelukke – det afhænger af svarene på de spørgsmål – at det kan ændre vores stemmeafgivning ved tredjebehandlingen af forslaget. En af grundene til, at vi har en første, anden og tredje behandling af et forslag, er jo, at partierne har mulighed for at blive klogere.

Forslaget handler jo om, at der er en diskussion mellem Kommissionen og Danmark om implementeringen af udsendelsesdirektivet. Der er vi simpelt hen blevet i tvivl om, hvorvidt det, regeringen her lægger op til, er det korrekte, og vi er blevet i tvivl om, hvorvidt det ikke i virkeligheden vil blive sværere at udvise tredjelandstatsborgere, som har ulovligt ophold i Danmark.

Derfor vil vi stille nogle yderligere spørgsmål til lovforslaget, og vi kan så forhåbentlig indgå i en dialog med justitsministeren om forslaget, og så kan vi finde ud af, om vi fortsat kan støtte forslaget, eller om det ender med, at vi må afvise at støtte forslaget ved tredjebehandlingen, eller – og det tror jeg er det mest sandsynlige – at vi måske kan få ændret nogle ting, sådan at alle er tilfredse.

Derfor vil jeg bede om, at forslaget bliver sendt tilbage til udvalget mellem anden- og tredjebehandlingen, beklager.

Kl. 14:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er stillet forslag om, at forslaget går tilbage i udvalget, men jeg skal først spørge, om flere ønsker at udtale sig.

Da der ikke er flere, der ønsker at udtale sig, er forhandlingen slut, og vi går til afstemning.

Kl. 14:36

Afstemning

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ønskes afstemning om ændringsforslagene nr. 1-5, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) Forhandling om redegørelse nr. R 12:

Statsministerens redegørelse om rigsfællesskabet 2014.

(Anmeldelse 08.04.2014. Redegørelse givet 08.04.2014. Meddelelse om forhandling 08.04.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

9) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren:

Hvad kan statsministeren i forlængelse af sin redegørelse om rigsfællesskabet 2014 oplyse om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer?

Af Flemming Møller Mortensen (S), Claus Hjort Frederiksen (V), Søren Espersen (DF), Christian Friis Bach (RV), Annette Vilhelmsen (SF), Finn Sørensen (EL), Villum Christensen (LA), Per Stig Møller (KF), Sara Olsvig (IA), Doris Jakobsen (SIU), Edmund Joensen (SP), Sjúrdur Skaale (JF) og Finn Thranum (V).

(Anmeldelse 22.04.2014. Fremme 24.04.2014).

Kl. 14:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 6. maj.

Begrundelsen for forespørgslen vil vi nu få af hr. Flemming Møller Mortensen, værsgo.

Kl. 14:37

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak, formand. Jeg skal på vegne af alle 12 partier, som er repræsenteret her i Folketinget, takke statsministeren for, at vi får mulighed for at få en drøftelse af rigsfællesskabets forhold. Det vil, som formanden har sagt, ske ved en redegørelsesdebat og i forlængelse af den en forespørgselsdebat.

Årsagen til, at vi samlet har bedt om den her forespørgselsdebat, er, at vi sidste forår havde en drøftelse her i Folketingssalen i forbindelse med redegørelsen om rigsfællesskabet, og der blev vi enige om, at vi vil opfordre regeringen til en årlig forespørgselsdebat her i Folketinget, hvor rigsfællesskabets muligheder og udfordringer kan blive debatteret samlet og fordomsfri. Vi håber på en rigtig god og frugtbar drøftelse her i dag.

Når jeg sagde, at det er på vegne af 12 partier, er det jo, fordi vi har otte partier valgt i Danmark og vi har de fire nordatlantiske repræsentanter i Folketinget fra hver deres parti. Jeg så, at der var nogle, der undrede sig, da jeg sagde 12 partier, men nu er det også forklaret. Tak.

Kl. 14:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så giver jeg ordet til statsministeren.

Kl. 14:38

Besvarelse

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

I dag skal vi have en samlet drøftelse af rigsfællesskabet her i Folketinget. Vi har besluttet, at det er noget, vi vil gøre hvert år. Det er en god beslutning, og jeg har glædet mig til dagens debat. Vi har et værdifuldt fællesskab, som vi skal passe på. Danmark, Færøerne og Grønland er vævet sammen gennem vores historie, vores kultur og

gennem mennesker. Rigsfællesskabet gør os alle større – det skal vi værne om.

Et moderne rigsfællesskab er et ligeværdigt fællesskab. Samarbejde er vigtigere end nogen sinde. Vi kan mere sammen end hver for sig. Jeg tror på et stærkt rigsfællesskab, og jeg tror på et rigsfællesskab i tråd med sin tid. De selvstyreordninger, vi har i dag, er moderne og fleksible, og de har en meget bred opbakning her i Folketinget. Vi har tidssvarende lovgivninger for det færøske og det grønlandske selvstyre. Det er her, vi har reglerne for kompetencefordeling mellem vores lande og vores samarbejde inden for udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik.

Selvstyrets kerne er selvbestemmelse. Færøerne og Grønland har mulighed for at overtage kompetence inden for de rammer, der gælder i rigsfællesskabet, skridt for skridt, og når man selv ønsker det. Derfor er rigsfællesskabet i dag et fællesskab, hvor stort set alle vigtige beslutninger om det færøske og det grønlandske samfund træffes på Færøerne og i Grønland. Sådan skal det være. Vi har et moderne fællesskab, der kan rumme, at vi er forskellige med alt, hvad det indebærer. Vi skal ikke være kopier af hinanden. Vi skal berige og inspirere hinanden, og vi skal kunne tale åbent om de problemer, der opstår, og løse dem i samarbejde.

Som redegørelsen om rigsfællesskabet for 2014 også viser, samarbejder Danmark, Færøerne og Grønland i dag på en lang række områder. Det gør vi på udenrigsområdet, råstofområdet, forskningsområdet og på det finansielle område. Vi samarbejder på retsområdet og om forsvarrets opgaveløsning. Vi skal holde fast i samarbejdet. Vi skal styrke det, og vi skal udbygge det.

Færøerne og Grønland står med store økonomiske udfordringer. Den økonomiske politik føres på Færøerne og i Grønland. Det respekterer regeringen fuldt ud. Vi følger udviklingen og drøfter den løbende med det færøske og det grønlandske landsstyre, ligesom vi orienterer om de udfordringer, dansk økonomi har været igennem, og om de reformer, vi gennemfører.

I de kommende år vil antallet af ældre på Færøerne og i Grønland stige mærkbart i forhold til antallet af erhvervsaktive, og det vil presse de offentlige finanser. Den demografiske udvikling på Færøerne tyder på, at udfordringerne kan være betydelige. Hertil kommer, at Færøerne i udgangspunktet har et offentligt underskud. Det er derfor nødvendigt, at der i de kommende år gennemføres reformer. Det er et arbejde, som Færøerne har indledt. Der er indført en tvungen pensionsopsparing, som indføres frem mod 2028, og landsstyret arbejder for, at de unge skal blive i landet og arbejde i stedet for at rejse væk, og for, at flere skal komme hjem igen, når de er færdige med deres uddannelse i udlandet. Landsstyret har som målsætning, at der skal være balance på de offentlige finanser i 2016.

Også Grønlands økonomi er udfordret. De offentlige udgifter forventes at stige over de næste årtier, mens indtægterne stort set vil være de samme. Det er selvfølgelig ikke holdbart. Økonomisk Råd i Grønland vurderer, at der er behov for at forbedre budgetterne med omkring 1 mia. kr. hvert år frem mod 2040. Det er nødvendigt for at få balance mellem indtægter og udgifter. Hvis vi regner det om til danske forhold, svarer det til over 100 mia. kr. om året. Derfor er det nødvendigt med reformer og med nye indtægter, hvis Grønland skal have råd til velfærden i fremtiden.

Landsstyret vil i år fremlægge en samlet plan for en holdbar økonomisk udvikling, og planen vil ifølge landsstyret bl.a. omfatte initiativer, der kan medvirke til at skabe større indtægter i den private sektor. Samtidig skal den offentlige sektor moderniseres og effektiviseres. Det er et politisk ønske i Grønland, at landet udvikler sig økonomisk og bliver mere selvberende. Det er vigtigt for den grønlandske befolkning, og det er en forudsætning for at sikre et økonomisk mere ligeværdigt rigsfællesskab i fremtiden.

Kl. 14:43

For både Færøerne og Grønland er det afgørende, at indtægterne i den private sektor øges, og i begge lande er fiskeriet det helt dominerende erhverv. Det er på den baggrund, at vi skal se Grønlands interesse i makrelfiskeriet og Færøernes stilling til kvoter for makrel og sild.

Konflikten mellem EU og Færøerne er en vanskelig sag. Lige nu er Færøerne underlagt handelssanktioner fra EU på silde- og makrelområdet. Det er sanktioner, som Danmark også er forpligtet til at håndhæve. Det er en alvorlig situation. EU, Norge og Færøerne er blevet enige om en kvoteaftale for makrel, men fordelingen af kvoterne for sild er ikke løst endnu, og derfor kan handelssanktionerne ikke ophæves.

Den danske regering har aktivt støttet Færøerne, men vi er naturligvis også optaget af bæredygtigt fiskeri, og vi har hele vejen igennem opfordret parterne til at tale med hinanden og finde en løsning ved forhandlingsbordet. Hele sagen om fiskekvoter kunne have fået et andet forløb for vores rigsfællesskab. Den kunne have slået skår i relationerne mellem Danmark og Færøerne. Det kunne være endt ulykkeligt. Når det ikke er sket, er det, fordi både Færøerne og Danmark har haft et stærkt ønske om at undgå det. Det færøske landsstyre har forståelse for og respekterer, at Danmark er med i to fællesskaber, rigsfællesskabet og EU, og jeg er glad for, at der på Færøerne er den indstilling fra politisk hold. Det har været helt afgørende. Vi vil rigsfællesskabet, også når det er svært.

Grønland har brug for at udvikle sine erhverv og skabe nye indtægter, og hvis Grønlands rige ressourcer kan udnyttes endnu mere i fremtiden, kan det få stor betydning for den grønlandske befolkning. Landsstyret har stor fokus på især indtægter fra råstoffer og har fremlagt et ambitiøst forslag til en ny olie- og mineralstrategi for 2014-18, og Økonomisk Råd i Grønland vurderer, at en ny erhvervsudvikling, som kan gøre Grønland mere økonomisk selv bærende, kun kan ske ved at udnytte råstoffer.

Det bakker regeringen fuldt ud op om, og derfor har vi sammen med landsstyret nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til, hvordan vi kan skabe bedre muligheder for erhverv og investeringer, især inden for råstoffer og turisme. Også den arktiske strategi for 2011-20 fremhæver, at det er vigtigt, at Grønland bruger de muligheder, som landets naturressourcer kan give, og det er i det lys, vi skal se både storskalalov og Landstingets ophævelse af nultolerance over for radioaktive mineraler. Danmark bakker op om, at svaret på Grønlands økonomiske udfordringer også er råstoffer, og derfor arbejder regeringen for at fremsætte et lovforslag i forlængelse af den grønlandske storskalalov. Vi skal have juraen om udlændinges opholds- og arbejdstilladelser på plads, ellers er det ikke muligt for Grønland at komme videre med f.eks. jernmineprojektet i Godthåbsfjorden.

Både storskalaloven og ophævelsen af nultoleranceprincippet har fået stor opmærksomhed både i Grønland og i Danmark og har udfordret vores fællesskab. Det er velkendt, at regeringen og landsstyret ikke ser ens på fortolkningen af grundloven og selvstyreloven, når det gælder den udenrigspolitiske kompetence. Det er beskrevet i rapporten fra den fælles uranarbejdsgruppe, men vi er enige om, at vi på trods af det kan have et praktisk og konstruktivt samarbejde i forbindelse med eventuel udvinding og eksport af uran. Regeringen har pligt til at varetage rigets samlede udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske interesser, og vi skal i fællesskab følge de højeste internationale standarder. Sikkerheden, når det gælder uran, skal selvfølgelig være i orden. Vi har aftalt, at en samarbejdsaftale om de her spørgsmål skal være færdig i anden halvdel af 2014.

Det er ikke kun uran, der kan have udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitisk betydning. Det gælder i særlige tilfælde også sjældne jordarter. Også her er det afgørende, at vi samarbejder og gensidigt udveksler informationer mellem de danske og grønlandske myndig-

heder, dels for at støtte erhvervsudviklingen i Grønland, dels for at Danmark kan opfylde sin pligt til at varetage eventuelle udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske interesser. Jeg vil gerne understrege, at regeringen lægger afgørende vægt på at varetage kongerigets samlede udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske hensyn som fastlagt i grundloven og efter vores opfattelse i selvstyreloven.

Vi er et aktivt og levende rigsfællesskab med plads til forskellighed. Ikke mindst har vi en vilje til at finde løsninger. Danmark, Færøerne og Grønland vil rigsfællesskabet. Det har vi vist, også i de svære sager. Vi har et moderne og ligeværdigt samarbejde. I dag skal vi drøfte rigsfællesskabet her i Folketinget. Det fortjener det. Jeg glæder mig til en god og konstruktiv debat.

Kl. 14:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til statsministeren.

Kl. 14:49

Velkomstord

Første næstformand (Bertel Haarder):

Folketinget har i dag officielt besøg af en delegation fra Det Nationale Råd i Schweiz under ledelse af præsidenten for Det Nationale Råd, hr. Ruedi Lustenberger.

På Folketingets vegne byder jeg delegationen hjertelig velkommen, idet jeg udtrykker ønsket om, at vores gæster må få et godt og udbytterigt ophold i Danmark.

Das Folketing empfängt heute den offiziellen Besuch einer Delegation des Nationalrates der Schweiz unter Leitung des Nationalratspräsidenten, Herrn Ruedi Lustenberger.

Im Namen des Folketings heisse ich die Schweizer Delegation herzlich willkommen im Folketing. Ich wünsche unseren Gästen einen angenehmen und lohnenden Aufenthalt in Dänemark.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) Forhandling om redegørelse nr. R 12:

Statsministerens redegørelse om rigsfællesskabet 2014.

(Anmeldelse 08.04.2014. Redegørelse givet 08.04.2014. Meddelelse om forhandling 08.04.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

9) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren:

Hvad kan statsministeren i forlængelse af sin redegørelse om rigsfællesskabet 2014 oplyse om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer?

Af Flemming Møller Mortensen (S), Claus Hjort Frederiksen (V), Søren Espersen (DF), Christian Friis Bach (RV), Annette Vilhelmsen (SF), Finn Sørensen (EL), Villum Christensen (LA), Per Stig

Møller (KF), Sara Olsvig (IA), Doris Jakobsen (SIU), Edmund Joensen (SP), Sjúrdur Skaale (JF) og Finn Thranum (V).
(Anmeldelse 22.04.2014. Fremme 24.04.2014).

Kl. 14:51

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Flemming Møller Mortensen. Værsgo.

Kl. 14:51

(Ordfører for forespørgerne)

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Jeg vil indlede med at give Socialdemokraternes bidrag til debatten, og så vil jeg slutte af med at læse et forslag til vedtagelse op, som er faldet på plads mellem alle partier i Folketinget.

Jeg har rigtig mange gange det sidste år glædet mig over og tænkt på, når der var emner vedrørende rigsfællesskabet, der var oppe, hvor godt det er, at vi er blevet enige om i Folketinget, at vi, når foråret kommer, så skal have en forespørgselsdebat, hvor vi er samlet, og hvor vi samlet kan gribe de problemstillinger og udfordringer i en åben dialog om rigsfællesskabet.

Jeg synes som sagt, det er rigtig godt, at vi sidste år besluttede os for at have en årlig forespørgselsdebat. Det giver muligheden for, at vi har den ramme om debatten, som man kender så vel, når man er politiker her, men om et fuldstændig fast emne netop med fokus på rigsfællesskabet.

Socialdemokraterne er af den bestemte opfattelse, at rigsfællesskabet er et utrolig værdifuldt fællesskab, som vi skal værne om. Vi er bundet sammen i rigsfællesskabet gennem vores fælles historie og vores fælles kultur. Rigsfællesskabet skal bygge på et ligeværdigt fællesskab, hvor vi sammen er mere, end vi er hver for sig.

Vi skal styrke rigsfællesskabet og vores fællesskab gennem dialogen, og derfor er jeg også rigtig glad for, at det også i år er lykkedes os at få alle partierne med til et fælles forslag til vedtagelse, som lægger op til, at vi vil et styrket samarbejde på tværs af de tre lande. Jeg er også rigtig glad for, at vi gennem det sidste år har set, at vi har formået, synes jeg, at styrke kommunikationen og dialogen.

Jeg kan nævne, at vi i Grønlandsudvalget har holdt flere videokonferencer, hvor jeg sammen med mine kollegaer fra Folketinget har været forbundet med kollegaerne i Grønland. På samme måde er jeg også rigtig glad for, at vi i Færøudvalget har haft et ekspertmøde om Færøernes demografiske udvikling og de udfordringer, de har med, at unge flytter fra Færøerne.

I forhold til Færøerne vil jeg sige, at det er meget positivt, at EU, Norge og Færøerne i marts i år fik indgået en 5-årig kvoteaftale om makrelfiskeriet. Fordelingen af sildevoterne er man desværre ikke blevet enige om, og derfor er det, som statsministeren har sagt, dybt alvorligt, at Færøerne er underlagt handelssanktioner af EU. Men den danske regering og Socialdemokraterne er helt enige i, at vi skal støtte Færøerne, og at man ønsker en fælles løsning ved forhandlingsbordet.

I forhold til Grønland har vi også det sidste år helt aktuelt haft et tæt samarbejde om komplicerede problemer, og vi skal fortsat udnytte hinandens forskellige kompetencer. Hvad angår nultolerancen, behandlede den rapport fra uranarbejdsgruppen, der blev offentliggjort i oktober 2013, en række spørgsmål af betydning for eventuel udvinding og eksport af uran, herunder de internationale regler og standarder på uranområdet og andre landes erfaringer samt de udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter ved at udvinde og eksportere uran, og de blev behandlet grundigt.

Overordnet konkluderes det i rapporten, at udvinding og eksport af uran har udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitisk påvirkning, og derfor vil det kræve et samarbejde mellem Danmark og Grønland

Det fremgår endvidere, at regeringen og de grønlandske politikere ikke ser helt ens på den her fortolkning af de udenrigspolitiske kompetencer, og det er blevet sagt rigtig mange gange, at der er en vedkendt uenighed på området. Men det er imidlertid utrolig positivt, at regeringen og de grønlandske politikere er enige om, at man skal have et praktisk og konstruktivt samarbejde med henblik på at udvinde og eventuelt eksportere uran, og skal det ske, skal det ske i overensstemmelse med de allerhøjeste internationale standarder i forhold til natur og miljø samt sikkerhed for de ansatte og borgerne.

I kølvandet på arbejdsgruppens rapport er der nu for det første igangsat en udarbejdelse af en supplerende rapport om en række emner, der skal belyses nærmere, og for det andet en samarbejdsaftale mellem Grønland og Danmark, som skal færdiggøres i anden halvdel af det her år. Det er et tæt og konstruktivt samarbejde, der foregår Danmark og Grønland imellem.

Vi har også i indeværende år politisk skullet forholde os til rapporten, som hedder »Til gavn for Grønland«, og som er udarbejdet af et udvalg nedsat af Københavns Universitet og det grønlandske universitet, og vi har her i Danmark jo også tydeligt set, at det har givet en indenrigspolitisk debat i Grønland. Fra dansk side har vi fulgt rapporten med interesse, i forhold til hvilke muligheder der ligger for økonomi, bæredygtighed, økonomisk selvstændighed, men også bloktilskuddet mellem Danmark og Grønland.

Storskalaloven, som sidste forår jo var det helt store emne her i Folketingssalen og i debatten her, har også fået meget opmærksomhed det sidste år, og som statsministeren har redegjort for, er der et udredningsarbejde i gang, og det arbejde ligger ovre i Justitsministeriet, og det drejer sig netop om at muliggøre udenlandske medarbejderes ankomst til Grønland for der at arbejde i anlægsfasen af stor-skalaprojekter.

Kl. 14:56

Hvad er det, vi forholder os til her i Folketingssalen, når det drejer sig om økonomi inden for rigsfællesskabet? Vi vurderer jo den danske økonomi, men vi forsøger naturligvis også at prøve at danne os et detaljeret billede af, hvordan forholdene er i Grønland og på Færøerne. Statsministeren har redegjort for situationen, og i Socialdemokratiet forholder vi os naturligvis alvorligt til det, men vi håber og tror også på, at der må findes de løsninger, der skal til for at sikre den økonomiske udvikling i såvel Grønland som på Færøerne.

Jeg bemærkede, at på Færøerne er målet at skabe en balance i budgetterne i 2016 gennem reformer, og i Grønland er der også synlige økonomiske udfordringer, som landsstyret senere vil fremlægge en samlet holdbar plan for i forhold til den økonomiske udvikling.

Der er nedsat en arbejdsgruppe med grønlandsk og dansk deltagelse, der skal se på, hvordan det kommercielle samarbejde for erhvervslivet mellem Grønland og Danmark kan fremmes. Det var noget af det, vi også diskuterede for et år siden.

Jeg vil bare i overskrifter nævne noget af det, vi fra socialdemokratiske side vægter i hverdagen og det politiske arbejde, hvor der er en fælles flade.

Forsvarets opgaveløsning på Færøerne og i Grønland: Der ved vi at der er et analysearbejde i gang i forhold til at finde ud af, hvordan opgaven skal være, og hvad det måtte påkræve af både investeringer i ny teknologi og også nye samarbejdsstrukturer. Og inden udgangen af i år vil vi få en rapport, som klarlægger de ting.

Meget hyppigt er der også rejst en dagsorden i forhold til SAR. Vi ved, at forholdene omkring Grønland og Færøerne er komplicerede, og at man her har et behov for at have et helt særligt beredskab, hvor man indtænker både det civile og det statslige.

Redningstjenesten, som er blevet etableret i Nuuk i forbindelse med Arktisk Kommando, er også en ny ting, og den forventes endeligt etableret her i oktober måned i 2014.

Med hensyn til vægtningen af, at søkortlægningen også finder sted og bliver opdateret, har vi jo med glæde set, at vi allerede helt fra 2009 har indgået aftaler om, at det skulle prioriteres, og Geodatastyrelsen er i fuld gang. Man gør brug af nye teknologier, og det er målet og mit håb, at man når at få indfriet den tidsmæssige del af aftalen, sådan at der ikke bliver de usikkerhedspunkter, som eksisterer mange steder i forhold til Grønland.

Sidste år stod jeg på talerstolen og sagde, at min personlige erfaring som tidligere medarbejder i det grønlandske sundhedsvæsen gjorde, at jeg tænkte: Pokkers også, at vi ikke har benyttet os af muligheden for i højere grad at dele de kulturværdier og kulturforskelligheder, der er mellem rigsfællesskabets tre parter, og at vi ikke har været bedre til, at børn og unge fik forståelse for rigsfællesskabets forskelligheder. Derfor er jeg som Socialdemokraternes grønlands- og færørdorfer rigtig glad for, at man i forbindelse med folkeskole-reformen har fået indbygget elementer til bedring af det her forhold. For det er dog et grundelement i at skabe stor forståelse og bedre forhold for de borgere, som flytter på tværs af de tre dele af rigsfællesskabet, at man møder en befolkning på et oplyst grundlag.

Jeg vil slutte af med at sige, at socialt udsatte grønlændere i Danmark er en helt særlig udfordring, og der er jeg vel nok glad for, at man i satspuljekredsen er blevet enige om at sætte mange penge af til at få løftet den opgave, den problemstilling, som er veldefineret.

Så vil jeg slutte endeligt af, vil jeg sige til formanden, med at læse et forslag til vedtagelse op, som er en tekst, som alle partier i Folketinget er blevet enige om, og den lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager statsministerens redegørelse om rigsfællesskabet 2014 til efterretning.

Folketinget udtrykker glæde over rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland.

Folketinget understreger behovet for en løbende dialog om muligheder og udfordringer i rigsfællesskabet. En god dialog er forudsætningen for et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem rigsfællesskabets parter og vil samtidig sikre varetagelsen af rigsfællesskabets samlede interesser.

Med henblik på fortsat at fremme udviklingen af rigsfællesskabet opfordrer Folketinget til, at samarbejdet mellem regeringen og landsstyrene på Færøerne og i Grønland styrkes.

Folketinget anerkender nytenningen af en årlig forespørgselsdebat i Folketinget, hvor rigsfællesskabets muligheder og udfordringer kan debatteres samlet og fordomsfrit.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 37).

Tak for ordet.

Kl. 15:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forslaget til vedtagelse vil komme til afstemning på tirsdag, den 6. maj.

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:02

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren for et godt, engageret indlæg. Og en særlig tak til ordføreren for at minde os alle sammen om, at vi jo skulle have den her forespørgselsdebat, sådan at vi fik den samtidig med statsministerens redegørelse.

Jeg har tre spørgsmål, og måske bliver det første for generelt, men alligevel: Har ordføreren nogle bud på, hvor Danmark kunne

agere på en mere fornuftig måde for at få en bedre dialog inden for hele rigsfællesskabet, eller mener ordføreren, at vi gør det godt nok, så der ikke er nogen problemer og ingen plads til forbedringer?

Så har jeg nogle lidt mere præcise spørgsmål. Ordføreren sagde, at vi skal have et ligeværdigt fællesskab, det er jeg helt enig i. Er ordføreren enig i, at det er ligeværdigt, når Danmark støtter en økonomisk stormagt som EU ved at sanktionere færøske fiskere, der jo sådan set bare har benyttet sig af en legitim ret til selv at fastsætte sildekvoter i en situation, hvor de ikke kunne blive enige om en aftale med de andre kyststater? Er det et udtryk for et ligeværdigt fællesskab, når vi i den grad har stillet os på den økonomiske stormagts side over for en lille nation, der er totalt afhængig af eksport af fisk?

Så har jeg bare et spørgsmål om, om ordføreren er kommet i tanke om, hvad ordføreren egentlig mener om udvinding og eksport af uran. Er det fornuftigt at udvinde og eksportere uran, eller er det ikke fornuftigt set i lyset af de sikkerhedsmæssige, miljømæssige og andre dramatiske konsekvenser, der kan være ved det? Tak.

Kl. 15:04

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:04

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak til hr. Finn Sørensen for tre spørgsmål. Med hensyn til bud på, hvordan Danmark kan agere fornuftigt i forhold til at styrke vores samarbejde, synes jeg faktisk, at jeg i hvert fald nævnte to eksempler, som jeg synes er meget væsentlige og gode eksempler på, hvad vi kan gøre her i det danske Folketing, og det er jo det, vi har mulighed for at diskutere her i dag. Og så er det jo statsministeren, der har muligheden for at besvare hr. Finn Sørensen's spørgsmål, hvis det samme skulle gælde spørgsmål til regeringen.

I forhold til det andet spørgsmål om et ligeværdigt fællesskab og det at konfrontere mig med, om det er rimeligt, at EU sanktionerer Færøerne, vil jeg henholde mig til det, jeg har hørt fra færøske politikeres side, nemlig at de har den fulde respekt, i forhold til at Danmark har to fællesskaber, man er en del af – det er rigsfællesskabet, og det er Det Europæiske Fællesskab. Det synes jeg faktisk er det bedste svar, der kan gives til det spørgsmål.

I forhold til det tredje spørgsmål, som drejer sig om, om udvinding og eksport af uran fra Grønland er fornuftigt eller ej, er mit svar: Grønland træffer beslutning om nultolerance, og om det skal være en mulighed. Men som det er udtrykt meget tydeligt fra statsministerens side, og som jeg også i min ordførertale har sagt, er der her en vedkendt uenighed, i forhold til om det har sikkerhedspolitisk, udenrigspolitisk, forsvarspolitisk indflydelse. Det er dér, den står, og det er også Socialdemokraternes holdning.

Kl. 15:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 15:06

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det, jeg spurgte om, var, om det er udtryk for et ligeværdigt fællesskab, når Danmark støtter og samarbejder med den økonomiske stormagt imod et lille land, der er helt afhængigt af fiskeri, og støtter den økonomiske stormagt i form af sanktioner mod de færøske fiskere, ovenikøbet vores egne statsborgere. Er det udtryk for ligeværd? Det var sådan set det, jeg spurgte om, og det vil jeg da gerne have et svar på.

Så spurgte jeg faktisk ikke, om ordføreren mente, at det var fornuftigt, at Grønland udvinder og eksporterer uran. Jeg spurgte, om ordføreren er kommet i tanke om, hvad ordføreren selv mener om udvinding og eksport af uran som sådan, altså om det er fornuftigt

eller ikke fornuftigt. Det har jeg ikke fået noget svar på endnu. Jeg har spurgt om det mange gange, men jeg prøver lige igen, i håbet om at jeg måske kan lokke en politisk holdning ud af ordføreren på det her på punkt.

Kl. 15:07

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:07

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg tror, jeg vil gribe til besvarelse af det først, for hr. Finn Sørensen og jeg har drøftet det mange gange i medierne, og der har jeg givet udtryk for, at jeg har arbejdet rigtig mange år som sygeplejerske i et højteknologisk dansk sundhedsvæsen, som gør brug af radioaktivt materiale til at behandle kræftsige danske borgere. Det er svaret på, om det er fornuftigt, at vi gør brug af radioaktivt materiale. Og med hensyn til hvor det materiale så skal komme fra, er det helt klart den socialdemokratiske holdning, at den allerhøjeste internationale standard i forhold til kontrol og sikkerhed er den vi skal gøre brug af.

Med hensyn til det ligeværdige samarbejde i forhold til Færøerne har jeg givet udtryk for, at det, vi ønsker fra socialdemokratisk side, er, at man må nå til et resultat via forhandling.

Kl. 15:08

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sara Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 15:08

Sara Olsvig (IA):

Tak, og tak til ordføreren for et fint ordførerindlæg i den her første debat i Folketinget om rigsfællesskabet. Ordføreren taler meget om ligeværd og ligestilling mellem parterne i rigsfællesskabet, og jeg lægger mærke til, at ordføreren ikke på noget tidspunkt i sin tale, så vidt jeg kunne høre i hvert fald, nævner noget om sagen om de juridisk faderløse. Der kunne jeg rigtig godt tænke mig at høre ordføreren, om det er udtryk for ligeværd, når man har en statsminister i det ene land, som ikke ønsker en dialog med en regeringsleder i det andet land om det her emne. Det er i hvert fald det, som vi har fået meget klart fortalt hjemme i Grønland, nemlig at statsministeren ikke ønsker at drøfte, ikke engang ønsker at holde møde om den her sag, som man fra Danmarks side mener er afsluttet, men som vi fra Grønlands side ikke mener er afsluttet.

Er det udtryk for ligeværd, at man ikke engang kan føre en dialog? Og hvad er det, som er så meget et problem i forhold til at føre den her åbne dialog, som jeg kunne høre at både statsministeren og ordføreren efterlyser i rigsfællesskabet? Hvad er det, der er til hinder for, at vi kan have en åben dialog mellem vores regeringsledere om en sådan sag? Hvorfor er det, at ordføreren ikke kommer ind på sagen i sit ordførerindlæg?

Kl. 15:09

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:09

Flemming Møller Mortensen (S):

Grunden til, jeg ikke kom ind på det, var egentlig blot en prioritering af mine 10 minutter. Og så er hele lovforslaget, som jo i øjeblikket ligger i behandling her i Danmark, fuldstændig aktuelt, og jeg vil meget gerne besvare spørgsmål om den socialdemokratiske holdning. Men jeg kan ikke besvare spørgsmålet, som går på, hvorfor statsledere har eller ikke har – efter den antagelse, der bliver givet udtryk for – dialog med hinanden. Men jeg kan sige, at vi fra socialdemokratisk side synes, at den her sag skal løses. Og jeg er faktisk

meget glad for, at der har været den politiske holdning i Grønlandsudvalget, når vi har diskuteret det her, at vi ønsker sagen afsluttet på den bedste måde.

Men jeg vil også gerne referere, at jeg tror, at et samlet Grønlandsudvalg har været meget ærgerlige over processen. At vi må sætte det hele i stå, fordi man fra grønlandsk side meget, meget sent kommer med ændringer i forhold til det her lovforslag, synes jeg var ærgerligt. Men i Grønlandsudvalget var vi enige om, at vi ville udskyde det, for vi ville ikke have noget hastværk, vi ville ikke lave noget, der var sjusket i den her sammenhæng.

Kl. 15:10

Første næstformand (Bertel Haarder):
Sara Olsvig.

Kl. 15:10

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jamen jeg undrer mig egentlig lidt over, at ordføreren siger, at det var meget, meget sent, der kom et ændringsforslag fra Inatsisartut, for hvornår skulle Inatsisartut ellers være fremkommet med det her ændringsforslag? Der synes jeg egentlig også at vi kommer ind på et overordnet problem, som handler om de interne strukturer i rigsfællesskabet. Vi ser gang på gang, at vi har sagsområder, som bliver behandlet i Folketinget, som skal igennem Inatsisartut, og hvor der ikke er den fornødne og nødvendige debat og kommunikation mellem vores to parlamenter.

Er ordføreren ikke enig i, at vi ikke havde noget andet tidspunkt, vi kunne have fremlagt et ændringsforslag fra Grønlands side på, end da det netop var igennem Inatsisartut, som jo er Grønlands parlament, for at man kunne vurdere, om man skulle komme med noget til det her lovforslag eller ej? Jeg synes, det er underligt, at man fra ordførers side bliver ved med at sige, at det var et sent tidspunkt, når der ikke var andre muligheder for at komme med det her ændringsforslag direkte fra det grønlandske parlament.

Kl. 15:11

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:11

Flemming Møller Mortensen (S):

Det vil jeg give fru Sara Olsvig fuldstændig ret i, og det var jo også det, vi handlede på, og det er også det, vi har diskuteret i Grønlandsudvalget efterfølgende: Her kan vi godt have behov for i forhold til et gunstigt lovarbejde både i Danmark og i Grønland at få en bedre samordning af, hvordan det lovforberedende arbejde skal foregå. Det mener jeg at vi er helt enige om i Grønlandsudvalget er et ønske, som man skal bede de to parlamenter om at få fundet en struktur på, som er holdbar. For når jeg siger, at det var et sent tidspunkt, erindrings jeg og oplevede jeg, at ønsket om, at der skulle være en kompensation, og at den danske stat skulle have mulighed for – set med grønlandske øjne – at give en kompensation, kom meget sent ind i debatten.

Kl. 15:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Doris Jakobsen for en kort bemærkning.

Kl. 15:12

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg vil også gerne lige takke for oplægget. Forslaget om juridisk faderløse vil desværre kun løse problemet for de børn, hvis fædre stadig lever. Vi mener, at det vil være en forskelsbehandling. Man kan jo ikke lave en lovgivning for kun dele af befolkningen under rigsfællesskabet. Vi mener, det vil være en krænkelse af vores rettighede

der. Man kan jo ikke lave en lovgivning kun for dele af befolkningen.

Først vil jeg gerne sige, at det er godt, at man gerne vil lave en samarbejdsaftale om uran, fordi den direkte vedrører vores sikkerhed. Men jeg vil også gerne spørge, om Socialdemokraterne mener, at de sjældne jordarter er rigsfællesskabets ansvar, for vi mener, det er en ren grønlandsk kompetence. De sjældne jordarter er nemlig af mange forskellige slags, ligesom alle andre mineraler.

Kl. 15:13

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak til fru Doris Jakobsen. I forhold til juridisk faderløse børn er problemstillingen jo, om man skal tage allerede afsluttede arvesager op igen, altså om man skal lade arvesager gå om med tilbagevirkende kraft. Og der er det Socialdemokraternes helt klare holdning, at det kan vi ikke. Så det, der er det udestående, er, om der skal gives en kompensation. Og hvis der skal gives en kompensation, hvem skal så stå for den udgift, der er i forhold til kompensationen?

Jeg kan ikke svare nøjere på, hvordan det eventuelt vil kunne sikres, at det her bliver landet i enighed. Men jeg er også bevidst om, at de grønlandske politikere gennem årtier har været klar over forholdene. Derfor tror jeg – og det er en socialdemokratisk holdning – at der er mere end én part, der bærer et ansvar her.

Med hensyn til sjældne jordarter vil jeg sige, at det har været diskuteret rigtig meget, om det kun er uran, der kan udgøre en risiko i forhold til det, der er rigsansligger, altså sikkerhedspolitik, udenrigspolitik og forsvarspolitik. Og der er det Socialdemokraternes holdning, at sjældne jordarter også kan have en indvirkning på det, der vil kunne medføre netop de påvirkninger. Og det er jo den vedkendte uenighed, jeg har nævnt tidligere, som her gør sig gældende.

Kl. 15:15

Første næstformand (Bertel Haarder):
Doris Jakobsen.

Kl. 15:15

Doris Jakobsen (SIU):

Tak for svaret. Med hensyn til de juridisk faderløse mener jeg jo, at det hører under dansk lovgivning. Så det er hundrede procent regeringens ansvar.

Med hensyn til de sjældne jordarter er det sådan, at så længe vi ikke ved noget om definitionen af disse jordarter, ved vi jo ikke helt, hvad vi taler om. Jeg vil gerne spørge om, hvilke definitioner man tænker på, når man snakker om de sjældne jordarter. De sjældne jordarter er jo af mange forskellig slags, ligesom biler er af forskellige mærker. Skal vi også tage diamanter, guld, sølv og alt af den slags med?

Kl. 15:16

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren. Der er 30 sekunder.

Kl. 15:16

Flemming Møller Mortensen (S):

Altså, jeg kan ikke sige andet til fru Doris Jakobsen, end at jeg har bemærket det, som både udenrigsministeren og statsministeren har givet udtryk for i den her sammenhæng, nemlig at det ligger på det felt, hvor man har en vedkendt uenighed.

Kl. 15:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det Venstres ordfører, hr. Claus Hjort Frederiksen.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Claus Hjort Frederiksen (V):

Først tak til statsministeren for redegørelsen om rigsfællesskabet. Det er en vigtig nyskabelse, at vi nu årligt får en redegørelse om rigsfællesskabet, og at den debatteres i Folketingssalen.

Redegørelsen omfatter jo interesseområder relateret særskilt til Grønland, særskilt til Færøerne og så til områder, der er fælles for alle parter i rigsfællesskabet. Nordatlanten og Arktis spiller internationalt en stigende rolle, og med den øgede interesse følger naturligvis mange udfordringer, og interesserne i området er mange. Der er de internationale relationer, søvejene, Nordøstpassagen – hvor etableres knudepunkterne for trafikken gennem passagen? – havmiljøet, råstofferne, olieplatforme på havet, energien; der er den internationale jura om havretskonventionerne om fordeling af fastlandssokkel, sømilegrænser, de store forskningsprojekter, der er sat i værk for at bevise, hvem der har ret til hvad, søkort og fiskekvoter. Der er sikkerhedspolitikken og den militære oprustning i Arktis, hvor vi afventer analysen af forsvarets opgaveløsning på alle de områder, hvor forsvaret løser opgaver i Grønland og på Færøerne. Det er altså ikke bagatelspørgsmål, det handler om. Det er stormagtspolitik, enorme økonomiske interesser og enorme militære ressourcer.

At vi skal være på vagt, får vi i disse uger klar anskuelsesundervisning i Ruslands ageren i Ukraine viser med al ønskelig tydelighed, at folkeretten tilsidesættes groft, når det drejer sig om de russiske interesser i nærømråder til Rusland. Væk er alle gyldne erklæringer, tilbage er den rå magt. Arktis er også nærømråde for Rusland, og derfor må vi ikke undervurdere den kraftige militære oprustning, som russerne er i gang med. Uanset hvad vi kunne ønske os, er de hårde kendsgerninger, at Arktis på godt og ondt er i stormagternes søgelys, og her skal vi ikke have naive forestillinger om verdens godhed. Vi skal i rigsfællesskabet være realister og handle derudfra.

For både Danmark, Grønland og Færøerne er der store samfundsmæssige og økonomiske udfordringer. Vi må, som også en lang række andre lande i Europa, håndtere den store demografiske udfordring, vi står over for. I Danmark har vi håndteret problemerne frem til 2020, men derefter kæmper vi jo stadig med uløste problemer. Vi har for mange mennesker uden for arbejdsmarkedet og på overførselsindkomst. Vi oplever, at globaliseringen gør indhug i de danske arbejdspladser; virksomheder flytter ud af landet, skatter og afgifter er tårnhøje, og konkurrenceevnen er under pres. Det er en hovedprioritering for Danmark at gennemføre en reformpolitik, der kan sikre flere virksomheder, flere i arbejdsstyrken og flere i job i Danmark.

Grønland kæmper med de samme problemer. Beregninger fra Grønlands Økonomiske Råd viser, at de offentlige udgifter vil være stigende frem til 2040, mens indtægterne stort set vil være de samme målt som andel af BNP. Økonomien er altså ikke holdbar, og der er brug for budgetforbedringer på op mod 1 mia. kr. eller 7,5 pct. af BNP hvert år frem mod 2040. Omsættes 7,5 pct. af BNP til forholdene i Danmark, svarer det til en udfordring på 135 mia. kr. De reformer, vi har gennemført i Danmark, af dagpenge, efterløn, om nulvækst fra 2011 til 2013 osv., udgør altså mindre end halvdelen af den udfordring, som grønlanderne står over for, og det siger jo noget om opgavens enorme omfang. I løbet af 2014 præsenterer Grønland en langsigtet plan for den økonomiske udvikling. Det er et meget, meget vigtigt initiativ, for vi ved jo af erfaring, at de reformer, der skal gennemføres, er politisk meget vanskelige, og det kræver

hårdt og ikke altid populært bearbejde at få en bred folkelig opbakning til dem.

Kl. 15:22

Også Færøerne skal kæmpe med demografien. I 2010 var der fem personer i den arbejdsdygtige alder for hver pensionist. Frem mod 2045 ventes antallet af personer i den arbejdsdygtige alder at falde til to for hver pensionist, og det giver naturligvis et enormt pres på de offentlige finanser. Færøerne oplyser også, at der vil blive fremlagt en analyse af den finanspolitiske holdbarhed, og det er et vigtigt skridt til at belyse udfordringens omfang. For det kræver politisk arbejde at sikre en bred forståelse for de nødvendige skridt til økonomisk konsolidering. For os alle gælder, at jobskabelse, et erhvervsvenligt klima og en ordentlig konkurrenceevne er vigtige for vore tre samfund.

Et betydningsfuldt skridt for Grønland blev taget med rapporten »Til Gavn for Grønland«. Rapporten er blevet til gennem et samarbejde mellem forskellige universiteter, herunder Københavns og Grønlands, under kyndig ledelse af professor Minik Rosing. Rapporten opstiller fem scenarier for den samfundsmæssige udnyttelse af råstofudvindingen og ser på realiteter og dilemmaer. Rapporten giver en systematisk fremstilling af muligheder og risici, og det tror jeg debatten i rigsfællesskabet har godt af og ikke mindst det grønlandske samfunds egen debat om, hvilken vej man vil gå. Rapporten stiller det op på følgende måde: for det første, at mineralske råstoffer giver mulighed for forandring og ikke for at bevare samfundet, som det ser ud i dag, og for det andet, at udviklingen ikke bør ske i et for hastigt tempo, da det ikke vil være til gavn for grønlanderne. Det tror jeg er en meget præcis fremstilling af problemerne. Vigtigt er det i Grønland, at man lægger en strategi for udvikling af et økonomisk bæredygtigt Grønland, hvor råstofindtægterne kommer det grønlandske folk til gavn. Min frygt er, at man kaster sig ud i stor-skalaprojekter uden at gøre sig klart, i hvor stort omfang det er fremmed arbejdskraft, som importeres og løser opgaven, hvor relativt få grønlandere kommer med på vognen, eller at en pæn del af gevinsten ikke havner i det grønlandske samfund.

Der er på det seneste kommet forskellige rapporter, som gennemgår mulighederne for at styrke erhvervsudviklingen i Grønland. Højere forædling af fisk kaster penge af sig, turisterhvervet har åbenbare muligheder og naturligvis råstofudvindingen. Så skal det naturligvis sikres, at det foregår miljø- og naturmæssigt forsvarligt. Der skal ikke springes over, hvor gærdet er lavest. Den grønlandske natur og havet omkring Grønland er sårbare.

Så er der spørgsmålet om uran – hvad enten det brydes direkte eller følger med som biprodukt. Her bevæger vi os helt klart ind på udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Udenrigs- og sikkerhedspolitikken er, hævet over enhver tvivl, et fælles anliggende. Det er altså et område, hvor Grønland ikke kan håndtere sagen alene. Det er naturligvis også fastslået i fællesrapporten, at det er et fælles anliggende, og det er vigtigt for Venstre, at netop det sikres. Brydning af uran og salg af uran er undergivet internationale konventioner og procedurer for håndtering, og det skal naturligvis følges.

For Færøernes vedkommende er det vigtigt, at kyststatsforhandlingerne om kvoter for sild og makrel finder sin permanente løsning. Det er klart problematisk for udviklingen, hvis de senere års konflikter fortsætter. Stabile rammevilkår for fiskerierhvervet er derfor meget vigtigt. Jeg vil så gerne benytte lejligheden her til at takke hr. Edmund Joensen, Sambandspartiet, fordi han holder os i Venstre løbende orienteret om den økonomiske og politiske udvikling på Færøerne. Det er vigtigt at have en sådan kontakt i det daglige.

Kl. 15:26

Jeg vil afslutningsvis nævne to sager, som vi har arbejdet med. Først spørgsmålet om de faderløse børn i Grønland: Det er en skamlet, som nu bliver fjernet. Det burde selvfølgelig være sket for mange år siden, og jeg vil gerne udtale stor respekt for de faderløse grønlandere, der har kæmpet kampen. Venstre er derfor glade for at

være med til at rette op på forholdet. Dernæst vedrørende sælskind: Sælfangst er jo fortsat en hjørnesten i mange grønlandernes hverdag. I forbindelse med EU's forbud mod import af sælskind lykkedes det at sikre en undtagelse for arktiske folk, men store dyreværnsorganisationer har lagt op til og efter forbuddet ført en meget aggressiv og meget effektiv kampagne mod sælfangst. Det er selvfølgelig et problem for den grønlandske økonomi og de mennesker, der er afhængige af indtægten, og Danmark skal under alle forhold forsvare grønlandernes ret til at sælge sælskind, ligesom vi med fordel kan sørge for at understrege, at grønlandske sælprodukter produceres både etisk og miljømæssigt forsvarligt.

I Venstre er vi dybt optaget af at styrke rigsfællesskabet. Vi er alle i det fællesskab forpligtet til at hjælpe hinanden, så vi kan udvikle vores samfund til gavn og glæde for borgerne. Fællesskabet skal bygge på gensidig tillid, åbenhed og samtale, så vi kan udvikle velfærden for alle borgere på Færøerne, i Grønland og i Danmark. Tak for ordet.

Kl. 15:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er korte bemærkninger, først fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:28

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for et godt og bredt indlæg, hvor vi kom meget rundt om situationen inden for hele rigsfællesskabet, også de udfordringer, man står over for i alle tre dele. Jeg har tre spørgsmål, og jeg synes selv, de er korte og præcise.

Det første er: Hvad mente ordføreren med, at vi ikke skal være naive i Arktis? Var det et oplæg til, at vi skal opruste militært for at imødegå den russiske fare, eller hvad var konklusionen på det? Hvordan undgår vi at være naive?

Det andet spørgsmål er: Synes ordføreren egentlig, det er fair, at vi sammen med en økonomisk stormagt som EU sanktionerer et lille land som Færøerne, der er fuldstændig afhængigt af fiskeri og eksport af fiskeriprodukter, når det ovenikøbet er vores egne statsborgere og en del af rigsfællesskabet? Er det egentlig fair?

Det sidste er et rent holdningsspørgsmål, hvis jeg må: Hvad mener ordføreren egentlig selv om udvinding og eksport af uran? Er det fornuftigt at udvinde og eksportere uran, når man ser på, at det kan være utrolig skadeligt for mennesker, miljø og klodens sikkerhed? Tak.

Kl. 15:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:29

Claus Hjort Frederiksen (V):

Altså, det, jeg mener med, at vi ikke skal være naive, er jo, at vi skal se i øjnene, at der sker en militær oprustning. Russerne bruger mange ressourcer på at opruste deres flådestyrke i det område, og der synes jeg bare med det, vi har oplevet de seneste mange uger – altså hvordan russerne opfører sig i Ukraine – at det er en lille påmindelse til os om ikke at tage meget letsindigt på den problemstilling. For Grønland er Ruslands nærrområde, og når man kan bruge begrundelsen, at man har særlige interesser i Ukraine, fordi det er et nærrområde, så er det jo nærliggende at drage en parallel til Arktis. Og der mener jeg, at vi da skal tænke os om og se, hvad det er, vi i de kommende år skal bruge af ressourcer i det område. At vi skal bruge flere ressourcer, betragter jeg som givet, men vi må jo nu afvente den rapport, der er undervejs, om forsvarets opgaver.

For så vidt angår spørgsmålet om Færøerne og EU og fiskeristriden der, tror jeg sådan set ikke, jeg kan gøre det meget bedre end min socialdemokratiske kollega, nemlig at sige, at jeg ikke ser det

anderledes, end at når vi er med i EU, skal vi selvfølgelig følge spillereglerne der. Vi har nogle interesser, der skal varetages i rigsfællesskabet, og efter hvad jeg har forstået – ja, jeg har ikke fulgt de her forhandlinger meget tæt – så har regeringen kæmpet loyalt for at sikre Færøerne så god og retfærdig en behandling som muligt.

Kl. 15:31

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finn Sørensen.

Kl. 15:31

Finn Sørensen (EL):

Tak. Ja, det var jo min egen fejl, at jeg stillede tre spørgsmål. Så fik jeg ikke svar på det sidste. Jeg tror, ordføreren var ved at svare på det, så det svar kan jeg få i anden omgang, altså om ordføreren synes, det er fornuftigt at udvinde og eksportere uran, de miljømæssige, sikkerhedsmæssige og sundhedsmæssige udfordringer taget i betragtning.

Jeg synes ikke, jeg blev helt klog, så jeg prøver at skærpe den lidt: Ja, ordføreren er åben over for, at det kan være nødvendigt med militær oprustning i det arktiske, sådan forstod jeg svaret. Og ja, ordføreren synes, det er helt fair, at vi allierer os med EU, en økonomisk stormagt, for at kue de små uartige færøske fiskere, som er helt afhængige af eksport af fiskeriprodukter, en lille nation, der er fuldstændig afhængig af det. Det synes ordføreren er helt fair.

Kl. 15:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:32

Claus Hjort Frederiksen (V):

Nu fremstiller hr. Finn Sørensen et vrangbillede af vores medlemskab af EU, som om vi nu lige allierer os med nogle helt udenforstående for at kue Færøerne. Det er jo klart, at spillereglerne er, at vi er medlem af EU og selvfølgelig skal følge de regler, der er der. Jeg ser faktisk ikke rigtig det store problem i lige præcis vores EU-medlemskab.

For så vidt angår uran, vil jeg gerne sige, at for os er det helt klart, at det falder under sikkerheds-, forsvars- og udenrigspolitik og derfor er et fælles anliggende. Og for vores vedkommende er det klart, at hvis Grønland beslutter sig for at udvinde uran, så lever man op til de højeste standarder, der findes for produktion, salg, slutforvaring, og hvad der nu end måtte være på det her område. Det skal man være meget omhyggelig med. Men det er et fællesanliggende, og det skal drøftes i fællesskab.

Kl. 15:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Sjúrður Skaale for en kort bemærkning.

Kl. 15:33

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Og tak til ordføreren for et meget engageret og fagligt velfunderet indlæg. Ordføreren sagde, at det er vigtigt for ham og for Venstre, at fællesskabet bliver styrket. Derfor vil jeg spørge: Hvorfor det? For han var ikke specielt konkret, og det er man sjældent, når man diskuterer de her ting. Men når man f.eks. diskuterer rigsfællesskabet på Færøerne, er der ikke så meget ideologi i det; folk er meget praktiske, konkrete, pragmatiske. Folk ville sige, at det er en fordel at være med i rigsfællesskabet på grund af økonomiske tilskud, på grund af valutaunionen med Danmark, på grund af at vi kan være med i bankpakkerne osv.

Når man diskuterer EU i Danmark, er man også meget konkret. Man siger, at det, det og det er en fordel for Danmark, og at det, det

og det er en ulempe for Danmark, og at vi derfor ikke skal være med. Når man diskuterer rigsfællesskabet her i huset, er alle meget positive, og alle siger, at vi selvfølgelig skal være med, at vi skal styrke det, og at det er meget vigtigt, men man er aldrig konkret, når det gælder: What's in it for me? Altså, hvad får Danmark ud af det?

Derfor vil jeg spørge ordføreren, om han kan sige, hvad den konkrete fordel for Danmark af, at rigsfællesskabet består, er. Ordføreren talte meget om Arktis osv. Er det den strategiske betydning, det giver Danmark? Er det Danmarks position i Arktis, som man får på grund af rigsfællesskabet? Eller hvad er den konkrete fordel for Danmark af, at rigsfællesskabet består? Tak.

Kl. 15:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:35

Claus Hjort Frederiksen (V):

Sådan ser jeg slet ikke verden. Det er ikke sådan, at jeg gør op, hvad vi tjener på, og hvad vi ikke tjener på. Sådan gør jeg ikke, for så vidt angår EU. Jeg går ind for medlemskab af EU, fordi jeg tror på ideen om et fælles europæisk samarbejde og på, at vi som et lille land vil klare os meget bedre i et fællesskab, der er reguleret af love og regler, der er reguleret af politiske drøftelser, end i det, vi jo i Europa har oplevet i århundreder, nemlig hvor det er militær magt, der afgør, hvem der fører det store ord.

Så for mig er medlemskab af EU ikke et spørgsmål om, om vi tjener penge eller ikke tjener penge på det. Jeg vil være med, selv om vi måtte sætte penge til på det, fordi jeg tror, det er den rigtige måde at arbejde sammen på. Og derfor laver jeg ikke sådan nogle kalkuler om, om det er en økonomisk fordel for Danmark, at Færøerne, Grønland og Danmark er i et rigsfællesskab. Jeg betragter det som en historisk udvikling, at vi har været knyttet sammen i rigtig, rigtig mange år og derfor har en fælles forpligtelse til at hjælpe hinanden.

Det er den måde, jeg ser det på, og ikke som et spørgsmål om at gøre det op i kroner og øre. Det er heller ikke sådan, hvis man tager dansk indenrigspolitik, at jeg gør op, om vi tjener penge på, at Læsø er med i Danmark, og tænker, at vi måske skulle afskibe Læsø. Altså, det er bare en helt fjern forestilling for mig at se det på den måde.

Kl. 15:36

Første næstformand (Bertel Haarder):
Sjúrður Skaale.

Kl. 15:36

Sjúrður Skaale (JF):

Jeg er fuldstændig enig, når det gælder det europæiske samarbejde, at det er det ideologiske, som bør være det bærende, helt klart det ideologiske, det fredsbevarende osv. Men jeg tror, at ordføreren sagtens kan forstå mig, hvis jeg siger, at det vel savnes, at man nogle gange fra dansk side siger, at det og det er en konkret fordel for os. Det siger man aldrig. Man giver sådan en forestilling af, at vi gerne vil hjælpe, støtte osv., og det er også meget positivt, at man har det ideologiske billede, men der er vel også et eller andet sted i det her arrangement en fordel for Danmark. Altså, det må der vel være. Tak.

Kl. 15:37

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 15:37

Claus Hjort Frederiksen (V):

Jamen som sagt ser jeg slet ikke på det på den måde. Altså, tankegangen er mig fuldstændig fremmed: at vi skulle sige, at der er nogle

dele af riget, som vi ikke ønsker med i riget. Er Bornholm en overskudsforretning eller en underskudsforretning? Bob, bob, bob ... altså, sådan fungerer det jo ikke for et rigsfællesskab, og sådan fungerer det ikke for et land. Der er jo en følelse af, at vi er forpligtede over for hinanden til at få det bedst mulige ud af det for hinanden, og det er jo ligesom det, der skal være det drivende i et rigsfællesskab, og ikke et spørgsmål om, om man sætter en krone til eller vinder en krone på det.

Kl. 15:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Edmund Joensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:38

Edmund Joensen (SP):

Tak. Først vil jeg sige tak til taleren for en god tale, som godt belyser forholdene i rigsfællesskabet, Færøerne og Grønland, os imellem, og den strategisk skrøbelige verden, vi lever i, når der bliver nævnt storpolitik.

Jeg vil stille et spørgsmål, som jeg først vil begrunde lidt. Danmarks regering og Folketing har altid en fast politik om andre ting. Vi har jo vores EU-politik, vi har en NATO-politik, og vi har en politik om Arktis osv. osv. Der ligger altid en strategi bag. Nu har vi fået en forrygende god redegørelse fra statsministeren, som belyser alt, hvad der er sket i rigsfællesskabet vedrørende Færøerne og Grønland, men jeg savner, at vi i huset og regeringen har en strategi for rigsfællesskabet. Jeg synes, der mangler en strategi, og derfor vil jeg spørge ordføreren for det største parti, hr. Claus Hjort Frederiksen, som er en sværvægter i huset, og som er en strateg af guds nåde, om, hvad han mener om sådan en strategi, og om vi ikke burde have sådan en strategi. Tak.

Kl. 15:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:40

Claus Hjort Frederiksen (V):

Jeg synes, det på mange måder kunne være nyttigt, at vi satte os ned og kortlagde, hvordan vi kunne hjælpe hinanden i fællesskab til at sikre en bæredygtig økonomisk udvikling og en strategi for det. Det er klart, at vi kan understøtte hinanden på en lang række områder, så på en eller anden måde ville jeg jo også opfordre til, at statsministeren satte sig for bordenden til nogle drøftelser om, hvordan vi kan udvikle rigsfællesskabet, og hvordan vi kan sikre, at vi understøtter hinanden, og sikre en økonomisk fremdrift i vores tre samfund.

Det synes jeg på mange måder kunne være nyttigt, fordi det ofte er meget sporadisk, hvad vi hører om forskellige initiativer, der bliver taget, og det ville da være en naturlig opgave for Folketinget også at sætte sig ned og gennemføre nogle drøftelser med Grønland og med Færøerne omkring en strategi og naturligvis med fuld respekt for de selvstyregler, der gælder for vore samfund.

Kl. 15:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Edmund Joensen.

Kl. 15:41

Edmund Joensen (SP):

Tak. Og tak for den positive udtalelse.

Vi har jo netop oplevet Tingets vilje til at løse problemer. Vi lagde et forslag for Folketinget om at modvirke grænsehindringerne, og der var fuld opbakning i Tinget til det.

Det forekommer mig også, at det er sådan nogle ting, der mangler. Der mangler en strategi for, hvad huset her kan hjælpe til med.

Selvfølgelig er det sådan, at når der er tre parlamenter, tre regeringer, Grønland, Færøerne og Danmark, kræver det et samarbejde for at få løst problemer. Men den slags problemer som f.eks. grænsehindringerne er det næsten gratis at få løst. Det er ikke et pengespørgsmål. Det er et spørgsmål om bevægelighed imellem landene i samme rig. Derfor er det meget vigtigt, at vi, som taleren sagde, får statsministeren til at stå i spidsen for en strategi fremover. Tak.

Kl. 15:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:42

Claus Hjort Frederiksen (V):

Ja, det er jo for mig at se en typisk regeringsforpligtelse at sikre, at det helt konkrete arbejde med at nedbryde de grænsehindringer, der er mellem vores samfund, kommer på dagsordenen, og at Folketinget jo så måtte gennemføre de lovændringer, der skulle være nødvendige i den forbindelse. Så det burde også indgå i en fælles strategi, men jeg går da ud fra, at regeringen er meget aktiv med hensyn til at sikre, at vi ikke har nogen barrierer vore tre lande imellem, som kunne være undgået.

Kl. 15:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Doris Jakobsen for en kort bemærkning.

Kl. 15:43

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg vil også gerne sige tak for Venstres oplæg. Vi mener ikke, at problemet om juridisk faderløse er løst, for loven vil fortsætte med at være uretfærdig for de børn, hvis fædre er døde, selv om Venstre siger, at man er glad for, at problemet er løst. Men vi mener som sagt, at problemet ikke er løst, fordi dette forslag desværre kun vil løse problemet for de børn, hvis fædre stadig lever. Hvad med dem, der er ladt i stikken?

Kl. 15:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Claus Hjort Frederiksen (V):

Altså, i den her sag må jeg sige, at vi i Venstre er fuldt dækket ved regeringens holdning. Det er jo juridisk meget, meget komplicerede spørgsmål at skulle bryde op i allerede afsluttede dødsboer osv. Så jeg vil bare sige, at vi er enige med regeringen i, at den lovændring, der forhåbentlig kommer nu, har løst problemet.

Kl. 15:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Doris Jakobsen.

Kl. 15:44

Doris Jakobsen (SIU):

Det er jeg rigtig, rigtig ked af at høre. Det vil sige, at Venstre accepterer forskelsbehandling, selv om vi er med i rigsfællesskabet. Det er meget beklageligt, og også uacceptabelt for grønlænderne. Vi kommer til at færdiggøre betænkningen i morgen; derfor håber jeg også, at Venstre vil tænke sig godt om og vurdere denne forskelsbehandling.

Kl. 15:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

- Kl. 15:45 Kl. 15:47
- Claus Hjort Frederiksen (V):**
Det vil vi gøre.
- Kl. 15:45 Kl. 15:48
- Første næstformand (Bertel Haarder):**
Fru Sara Olsvig for en kort bemærkning.
- Kl. 15:45
- Sara Olsvig (IA):**
Tak. Jeg vil egentlig gerne følge lidt op på det, som den forrige taler stillede spørgsmål om, for sådan som vi kan se, at den her lov er blevet udformet, er der, som det også tidligere er blevet sagt, en ny forskelsbehandling indbygget i loven. Den handler om, at de mennesker, hvis fædre er afgået ved døden og dødsboet opgjort, dels ikke kan få genåbnet et dødsbo, dels at den danske regering heller ikke går med til at tale om en form for kompensation. Det vil sige, at der er en ny helt klar forskelsbehandling af de her mennesker, som jo så har været så uheldige, at tiden er gået og deres fædre er døde og dødsboet er opgjort.
- Jeg har f.eks. fået en henvendelse fra en kvinde, som er juridisk faderløs, hvis far ikke vidste – lader det til – at der var den her opdeling af, hvem der kunne arve, og hvem der ikke kunne arve. Og da faren så døde, var det retssystemet, som afskar hende fra den arv, hun skulle have haft. Det er ikke ligestilling. Det er heller ikke ligestilling for de fædre, der ikke kan komme til at lade deres børn arve.
- Hvordan kan man fra Venstres side stå og sige, at der sker en ligestilling for de her mennesker, når en så potentielt stor gruppe af de juridisk faderløse i praksis ikke bliver ligestillet? Hvad er det så for en ligestilling, de opnår? Hvad med de familier og søskende, som måske går rundt her i Danmark eller andre lande og ikke har haft mulighed for at have en ligestilling med det familiemedlem, som uheldigvis er juridisk faderløs?
- Kl. 15:46
- Første næstformand (Bertel Haarder):**
Ordføreren.
- Kl. 15:46
- Claus Hjort Frederiksen (V):**
Det er selvfølgelig meget beklageligt, hvad de mennesker er ude for; det tror jeg da vi alle sammen er ulykkelige over. Men det er bare juridisk meget kompliceret, hvis man skal begynde at bryde op på ting, der er afsluttet for mange år siden. Derfor må man jo en gang imellem her i livet konstatere, at der er nogle problemer, som det er meget, meget svært at løse, og det er vel så et af de tilfælde, vi er løbet ind i her.
- Kl. 15:47
- Første næstformand (Bertel Haarder):**
Sara Olsvig.
- Kl. 15:47
- Sara Olsvig (IA):**
Tak. Jamen der er jo mange ting, der er juridisk meget kompliceret. Uran er også juridisk meget kompliceret, men det nedsætter man den ene arbejdsgruppe efter den anden mellem Grønland og Danmark for at løse. Her undgår man en dialog, man afviser en dialog. Er det ligestilling? Er det ligeværd i rigsfællesskabet, at man afviser en dialog, bare fordi det er et følelsesmæssigt hårdt emne, når man gerne vil sætte sig til at diskutere det meget kompliceret juridiske område, som handler om uran og muligvis sjældne jordarter osv., i arbejdsgrupper det ene år efter det andet? Hvorfor vil man ikke sætte sig ned og tale om det her emne?
- Første næstformand (Bertel Haarder):**
Ordføreren.
- Kl. 15:48
- Claus Hjort Frederiksen (V):**
Nu tror jeg ikke, at man kan sige, at spørgsmålet om uran er et juridisk meget kompliceret emne. Det er jo et spørgsmål om, hvad det er, vi politisk ønsker os i fremtiden. Så jeg anser ikke det som et meget juridisk spørgsmål. Der er selvfølgelig juridiske regler, der skal overholdes. Der skal laves en aftale mellem Danmark og Grønland. Men her taler vi altså om familier, hvor dødsfaldet skete for mange år siden, og hvor boet er blevet delt og sagen sluttet. Og det er altså efter min bedste overbevisning meget juridisk kompliceret at begynde at begive sig ind i det.
- Men det skal selvfølgelig ikke være en undskyldning for, at man ikke kan have en dialog. Jeg går da også ud fra, at det er blevet drøftet i Grønlandsudvalget i forbindelse med det arbejde, der har været i gang.
- Kl. 15:48
- Første næstformand (Bertel Haarder):**
Tak. Vi går videre i ordførerrækken til hr. Søren Espersen fra Dansk Folkeparti.
- Kl. 15:49
- (Ordfører)
- Søren Espersen (DF):**
Tak til statsministeren for redegørelsen, både den mundtlige og skriftlige.
- Jeg har i den her omgang valgt ikke at bruge så meget tid på Danmarks forhold til Færøerne, men vil kun nævne, at det i de seneste års tid har været kedeligt at opleve, hvorledes Danmark som følge af sit EU-medlemskab ligefrem har måttet boykotte et rigsfællesskabsland. I umindelige tider har der været en ubrydelig forbindelse mellem Danmark og Færøerne, og i stedet for at stå fast på tanken om, at vi selvfølgelig ikke boykotter hinanden i rigsfællesskabet, så bøjer man sig for EU. Ros skal regeringen dog have for efterfølgende på Færøernes vegne at føre sagen internationalt.
- For Dansk Folkeparti er det en selvfølge, at rigsfællesskabet i alle tilfælde har førsteprioritet. Mellem Danmark og Færøerne hersker der som stort set altid et fornuftigt, venskabeligt og pragmatisk forhold. Vi taler os til rette, vi finder ud af det, og vi taler ordentligt til hinanden.
- Således har forholdet mellem Danmark og Grønland i tidens løb også kunnet karakteriseres – i hvert fald indtil for nylig. For med Grønlands Landstings nye flertal eller måske snarere med Grønlands nye landsstyreformand er sagen dramatisk ændret. Eksempelvis læste jeg i en avis, at landsstyreformanden var af den opfattelse, at det eneste af værdi, Danmark havde givet Grønland, var brun sovs, og landsstyreformanden udtalte senere, at hun ville dø i frihed, hvoraf man altså må slutte, at hun nu lever i ufrihed.
- Jeg fandt, at det da var noget underligt noget at sige, at det var en udtalelse, som kunne tyde på, at vi for første gang i Grønlands historie har at gøre med en landsstyreformand, som er fuldstændig uden fornemmelse for virkelighedens verden, fuldstændig uden sans for historie og kultur, en over for Danmark rent ud modbydelig udtalelse. Landsstyreformanden sætter for tiden dagsordenen i en antidansk bølge, som øjensynlig har til hensigt at rejse kunstige barrierer mellem grønlandsk og dansk ved hjælp af helt urimelige verbale angreb på Danmark og ved at fordreje vores fælles historie.
- Til det formål har landsstyreformanden ladet nedsætte en forsoningskommission. Jeg antager, at hun har hentet ideen fra Sydafrika, som efter apartheidregimets fald etablerede en sådan, men nu er fru

Aleqa Hammond jo så vist ikke nogen Tutu eller Mandela, som er sluppet ud af 27 års indespærring på Robben Island, ligesom skiftende danske statsministre, Anker Jørgensen, Baunsgaard, Schlüter, Fogh Rasmussen eller Helle Thorning-Schmidt, så vist hverken er Verwoerd eller Pieter Botha.

Med begrebet forsoningskommission søger man at skabe den fortælling, at grønlænderne er blevet undertrykt, nærmest som undermennesker i et infamt apartheidsystem, den hvide dansker mod den brune eskimo. En ting er, at landsstyreformanden og andre grønlandske politikere ønsker et selvstændigt Grønland, men at de tilsyneladende også har planlagt, at afskeden med det danske folk skal foregå i et så forpestet klima som overhovedet muligt, er mig helt uforståeligt. Skal man skilles, kan det vel i det mindste foregå med værdighed.

For os i Dansk Folkeparti er det vores inderste opfattelse, at Grønlands selvstændighed hverken tjener det danske eller det grønlandske folks interesser. Det gør derimod rigsfællesskabet, for der er så meget, der binder danskere og grønlændere sammen, historisk, følelsesmæssigt, familiemæssigt, at det for begge parter efter 300 års samhørighed vil være en historisk katastrofe at bryde båndene. Jeg tror nu heller aldrig, at det kommer dertil, at det grønlandske folk stemmer sig ud af rigsfællesskabet. Jeg tror ikke, at selvstændighedsmanien har vundet gehør i det grønlandske folks solide flertal. Som jeg fornemmer det, er kærligheden der til Danmark og det danske folk usvækket, og dette ændres ikke af selv nok så store råstøffund.

Men det kan jo bestemt en dag komme dertil, at vi står over for en grønlandsk folkeafstemning, der handler om fuldstændig selvstændighed, og til den tid vil vi nok vide, hvor hver enkelt grønlandsk politiker står. Men hvad med de danske politikere? Hvor står vi? Ja, hidtil har Folketingets politikere nærmest stået som de tre berøringsangste trillingseskulpturer, ikke se, ikke høre, ikke tale. Af frygt for at komme til at lyde koloniherragtig gemmer man sig bag besværgende sætninger som: Det her er suverænt grønlændernes afgørelse, det må Grønland selv om, det skal vi ikke i Danmark blande os i.

Kl. 15:54

Men hvorfor i alverden skulle netop vi i det her hus ikke blande os i rigsfællesskabet, også kaldet kongeriget Danmark, og at det er på vej mod opløsning? Lades vi, Danmarks folkevalgte, fuldstændig kolde og neutrale ved tanken om, at en del af kongeriget er på vej væk? Agter man ikke at gøre noget her? Og nej, det tror jeg faktisk ikke at man gør.

Jeg kom til at tænke på denne noget specielle danske politikerpati i forhold til rigsfællesskabet, da jeg for nylig var i London. Jeg mødtes her med politikere fra parlamentet i Westminster, og vi kom naturligt til at tale om Skotlands forestående selvstændighedsafstemning. Det er til september, det kommer til at foregå, og afstemningen ventes jo nu med stor spænding, for der er altså mange skotter, som ønsker et selvstændigt land, men lige så mange er der altså, der føler sig som briter og for alt i verden vil holde sammen i det forenede kongerige sammen med englændere, walisere og nordirere, som siger »Better Together« og ønsker, som sloganet siger, »Keep the Union«.

Men det er bestemt ikke alene i Skotland, det diskuteres. Også blandt engelske, walisiske og nordirske politikere tager man levende og engageret del i debatten, og bredt arbejder man blandt engelske politikere på med annoncer, tv-reklamer og lignende at tage aktiv del i den skotske debat med det formål at få et nej, så unionen kan bevares. Der er således i England samlet en formue ind, som skal bruges på kæmpe annoncer, når kampen for alvor går i gang her til efteråret.

Jeg spørger: Kunne man overhovedet i sin vildeste fantasi forestille sig noget lignende i det her hus i forbindelse med en afstemning om Grønlands selvstændighed, altså at vi samlede penge ind?

Kunne man forestille sig, at en strøm af danske politikere fra dette hus op til afstemningen strømmede til Grønland for at aflevere flammetaler under sloganet »Keep The Union« eller måske »Bevar rigsfællesskabet«? Kunne man forestille sig, at vi her på tværs af partierne samlede penge ind med det formål at indrykke annoncer med dette slogan i grønlandske medier? Næppe, og hvor er det egentlig en dødtroist historie, at man som politiker i rigsfællesskabet ikke finder, at man skal blande sig i rigsfællesskabets anliggender, mens man i øvrigt har travlt med at blande sig i alle mulige andre landes forhold på hele kloden, og mens danske politikere svigter. Og det må jeg sige at danske politikere gør.

Så synes der for mig at være et lysglimt i mørket. Der er unge grønlændere, danskerne og færingere, som for alt i verden ønsker at bevare rigsfællesskabet, diskuterer på livet løs omkring et nyt e-bog-projekt og på Facebook i gruppen Rigsfællesskabet til debat. Her fortæller man om det, vi har sammen, det gode, unikke og positive mellem Danmark, Grønland og Færøerne. Det er meget opløftende at følge, for samhørighedsviljen synes i virkeligheden meget stærk, når man kommer uden for de elitære grønlandske politikeres sfære. Der er rigtig mange derude af samme opfattelse, og det er en stor glæde for mig på ny at opleve unge grønlændere, som af hjertet ønsker en fremtid sammen med Danmark og Færøerne, og som nu står frem og siger det højlydt – endelig. Det er en udvikling, der lover godt for rigsfællesskabet.

Til slut skal jeg sige, at Dansk Folkeparti kan stemme for det fælles forslag til vedtagelse.

Kl. 15:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Der er nogle korte bemærkninger, og den første er fra hr. Finn Sørensen, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 15:58

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jeg er, hvilket sikkert ikke kommer bag på ordføreren, dybt uenig i de holdninger, som ordføreren giver udtryk for. Men jeg vil gerne tage hatten af for, at ordføreren udtrykker dem. Jeg har også den holdning, at vi måske kan gavne debatten i rigsfællesskabet, hvis vi er åbne og direkte om, hvad vi mener.

Men når ordføreren taler, skal man jo altid huske på, at ordføreren kommer fra et parti, der har en helt – og misforstå ikke ordet – afvigende holdning til rigsfællesskabet. Ordføreren stemte imod selvstyreloven i 2009, og ordføreren giver jo også klart og tydeligt udtryk for, at grønlænderne efter ordføreren mening slet ikke har ret til selvstændighed, og at det i hvert fald er en rigtig dårlig idé, hvis de benytter sig af den. Det må være derfor, at man stemte imod selvstyreloven. Det skal man bare have i baghovedet.

Det, jeg gerne vil spørge ordføreren om, er: Ordføreren vil gerne udvikle rigsfællesskabet, men hvordan rimer det med, at man i den grad negligerer det grønlandske Landsting og den selvstyrelov, vi har, og det grønlandske Landstings ønske om selvstændighed?

Kl. 15:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Taletiden er ved at være stærkt overskredet. (*Finn Sørensen (EL): Undskyld, formand.*)

Værsgo.

Kl. 15:59

Søren Espersen (DF):

Jeg negligerer ikke det grønlandske selvstyre. Vi stemte ikke for selvstyreloven af en grund, og det tror jeg også godt at hr. Finn Sørensen ved, og det var på grund af det økonomiske. Jeg sad selv i Selvstyrekommissionen, og vi var meget tæt på at få en ordning med en fælles oliefond efter norsk forbillede. Det var vi meget, meget tæt

på. Det faldt desværre væk, og derfor kunne vi ikke stemme for det. Vi synes, at det var ganske unfair og urimeligt, at Grønland skulle have alle ressourcerne på hele den grønlandske ø. Det var årsagen.

Nu er selvstyret der, og det havde vi såmænd med stor fornøjelse stemt ja til, hvis det ikke havde været på grund af de økonomiske forhold. Jeg ved ikke, om det er særlig afvigende. Altså, er noget afvigende ikke sådan en eller anden psykologisk analyse? Det tror jeg at vi skal droppe.

Kl. 16:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen, værsgo.

Kl. 16:00

Finn Sørensen (EL):

Jeg bad jo netop ordføreren om ikke at lægge den slags i ordet afvigende. Jeg mener bare, at Dansk Folkeparti er det eneste parti, der har stillet sig uden for selvstyreloven.

Jeg synes også, at ordførers svar til mig – skal vi ikke bare sige det, som det er, for det hjælper jo på debatten at være tydelig? – afspejler ordførers kolonialistiske holdning til tingene. Det gør det, når ordføreren siger, at det i virkeligheden slet ikke er rimeligt, at Grønland har fået lov til at råde over råstofferne. Det var det, jeg hørte.

Kl. 16:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:00

Søren Espersen (DF):

Jamen så må man kalde os det. Jeg er sådan set ligeglad.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste spørger er fru Sara Olsvig, IA. Værsgo.

Kl. 16:01

Sara Olsvig (IA):

Tak, og tak for et interessant ordførerindlæg. Jeg synes altid, man kan få nogle gode debatter om Grønland og rigsfællesskabet med Dansk Folkeparti.

Jeg vil da gerne trøste ordføreren lidt med, at vi jo heldigvis er andre i Grønland, som mener, at vi har fået nogle andre ting ud af rigsfællesskabet. For mit eget vedkommende synes jeg f.eks., det har været meget værdifuldt, at jeg har kunnet komme til Danmark og få min uddannelse. Så brun sovs er ikke det eneste, og jeg tror, jeg taler på manges vegne, når jeg siger det.

Ordføreren snakkede meget om det værdifællesskab, vi gerne skulle have i rigsfællesskabet, og talte også meget om råstoffer. F.eks. nævnte ordføreren, at det bl.a. var de økonomiske aspekter af selvstyreaftalen, som gjorde, at Dansk Folkeparti afstod fra at stemme for. Ordføreren siger så, at Grønland skal have alle ressourcerne, men det er jo sådan, at aftalen indebærer, at Grønland deler indtægterne fra råstofferne med Danmark, indtil den dag, hvor bloktilskuddet går i nul. Hvad mener ordføreren om det, og er der ikke nogle andre ting ved rigsfællesskabet, som ordføreren mener Danmark får fra Grønland?

Kl. 16:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Søren Espersen (DF):

Jo, selvfølgelig er det sådan. Da jeg selv var med i kommissionen – også i forhold til lovgivningsarbejdet – er jeg godt klar over, at indtil det øjeblik, hvor bloktilskuddet er helt nede i nul, skal man dele de indtægter, der er. Det er jo så i bedste fald kun en besparelse for Danmark. Det er jo ikke nødvendigvis en økonomisk profit, hvilket jeg mener Grønland får.

Jeg mener helt seriøst – og det kan godt være, hr. Finn Sørensen synes, det lyder vældig kolonierreagtigt – at vi burde have delt fifty-fifty, sådan at Danmark og Grønland delte de ressourcer. Til sammenligning vil jeg sige, at de canadiske inuitter – sådan som jeg har forstået det – vistnok har fået 0,5 pct. af råstofindtjeningen i det område. Det kan være, jeg husker forkert, men det er det, jeg har hørt, og her taler vi altså om 100 pct. til grønlænderne. Det synes jeg ikke er fair set i lyset af vores historie og tradition og det, som vi har været igennem. Det synes jeg er aldeles unfair.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Sara Olsvig igen. Værsgo.

Kl. 16:03

Sara Olsvig (IA):

Tak for det. Det er jo ikke en overraskelse, at Dansk Folkeparti ikke mener, det er fair. Nu er det jo heldigvis sådan, at der var flertal for selvstyreloven, som den ser ud, og for den fordelingsnøgle, som man så også har aftalt her. Man kunne jo snakke om, om Grønland, hvis Dansk Folkeparti vil have, at Danmark får andel i de grønlandske oliepenge, så også skal have andel i f.eks. de danske oliepenge. Det kunne ordføreren jo svare på.

Jeg er nu glad for selvstyreaftalen, som den er, og jeg tror på, at vi har noget godt at give hinanden, så længe vi er i et rigsfællesskab. Vi bevæger os mod en øget selvstændighed og gerne mod at blive en selvstændig stat på et tidspunkt, men indtil vi kommer dertil, hvad er det så præcis, ordføreren mener at Danmark får fra Grønland, hvis man ser bort fra f.eks. det, som handler om suveræniteten? Der er jo ingen tvivl om, at det er en god ting for Danmark, at man f.eks. kan kalde en stor del af Arktis for et dansk territorium, hvis det er det, ordføreren gerne vil kalde det. Hvad får Danmark ud af rigsfællesskabet?

Kl. 16:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:04

Søren Espersen (DF):

Fru Sara Olsvig spørger, om ikke Grønland skulle have del i de danske oliepenge. Det får Grønland jo i stor stil med et årligt bloktilskud på 3,5 mia. kr., hvilket udgør en tredjedel af Grønlands BNI. Det er en underlig tankegang. Alle de værdier, som vi skaber i Danmark, og som egentlig også bliver skabt på Grønland, er jo medvirkende til det her, så Grønland får i høj grad også del i de danske sparsomme olieressourcer, som jeg forstår der er tilbage i Nordsøen.

Må jeg ikke sige om bloktilskuddet, at det sådan set var ud fra et grønlandsk ønske i Selvstyrekommissionen, at det blev stadfæstet ved lov, at det skulle være et bestemt beløb. Jeg tror, det var 3,2 mia. kr. i 2009-penge.

Jeg når vist ikke at sige mere, kan jeg se på formanden. Hun har jo en særlig status for mig.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det den næste spørger, og det er hr. Sjúrdur Skaale. Værsgo.

Kl. 16:05

Kl. 16:05

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Jeg tror, at det var Flemming Rose, der i sin bog »Tavshedens tyranni« talte om noget, som han kaldte de lave forventningers racisme. Han sagde, at når man ikke tør tale om en gruppe lige så kontant, som man taler om andre grupper, så ligger der deri ikke nødvendigvis en respekt for den gruppe, men tværtimod en nedladende holdning om, at de ikke kan tåle det. Det er faktisk den mest nedladende holdning, man kan have, sagde han. Det kan man i hvert fald ikke beskyldte hr. Søren Espersen for over for Grønland eller over for Færøerne. Jeg synes, det er meget befriende, at han er så ærlig og ved, at man godt kan tåle en åben debat, som også er meget kontant. Det vil jeg gerne kvittere for. Jeg synes, det er meget befriende, at man ikke har den berøringsangst, som mange andre har.

Men jeg vil også gerne stille et spørgsmål. Når man har den her debat – og det er meget vigtigt, at det, rigsfællesskabet bygger på, er ideologisk funderet – vil hr. Søren Espersen så ikke indrømme, at der også er konkrete fordele for Danmark ved, at Færøerne og Grønland er i rigsfællesskabet? Er det ikke utrolig vigtigt for Danmark, at man er en stor player i Arktis, at den danske udenrigsminister kan mødes med den amerikanske udenrigsminister på meget højt plan på grund af specielt Grønland? Er der ikke dér en meget konkret fordel for Danmark ved rigsfællesskabet? Tak.

Kl. 16:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 16:07

Søren Espersen (DF):

Jo, det tror jeg bestemt der er. Det vil jeg bestemt ikke negligere. Det tror jeg bestemt der er, og bl.a. af den grund skal vi også gøre, hvad vi kan, for at fastholde det. Det er nu ikke det centrale for mig. Jeg synes, hr. Claus Hjort Frederiksen svarede så godt på det, da han blev spurgt om, hvad vi får ud af det. Altså, det har aldrig ligget i min bevidsthed. Jeg har altid været temmelig uinteresseret i, hvor store bloktilskud der blev sendt til Grønland. Jeg synes, det var væsentligere, at de blev sendt af sted, i øvrigt også til Færøerne tidligere. Det var meget store tilskud, og dem har jeg været glad for at være med til at betale. Så der ligger ikke for mig det her med at gøre det op i kroner og øre i en tabel og se på, at så får vi det ene, og så får vi det andet.

Hr. Lars-Emil Johansen oplyste på et tidspunkt, at han mente, at Danmark skyldte Grønland 76 mia. kr., for det var det, vi havde sparet ved ikke at komme op på NATO's 2 pct., fordi vi havde Thulebasen. Han ville vist gerne, kunne vi forstå dengang, have pengene udbetalt ret hurtigt. Altså, det giver jo ingen mening. Sådan nogle regnestykker synes jeg ikke man kan opstille.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo. Hr. Sjúrdur Skaale igen.

Kl. 16:08

Sjúrdur Skaale (JF):

Når hr. Søren Espersen siger, at det økonomiske ikke har nogen betydning, så forstår jeg ikke, hvorfor han siger, at han gerne vil have, at Danmark og Grønland deler de indtægter, der måtte komme fra f.eks. olie. Men det er lige meget. Jeg synes, at det ville være befriende, hvis man sagde klart, at det og det var en fordel, for at skabe

en større balance i debatten. For når man debatterer, virker det ofte, som om der er en fordel for Færøerne ved dette og hint, og at der er en fordel for Grønland ved dette og hint, men man vil aldrig sætte ord på de fordele, der er for Danmark. Det synes jeg mangler i debatten.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 16:08

Søren Espersen (DF):

Men jeg har jo lige sagt, at det er der bestemt på samme måde, som det lyder i debatten i England i øjeblikket, for nu at tage det igen. Der har man da utrolig glæde af Skotland også på det økonomiske felt. En hel masse store ting har man da tilfælles og glæde af. Alt det tæller jo med i den samlede kasse, men jeg siger bare, at det ikke er det centrale for mig. For nu at sige det, som det er, var der en DIIS-undersøgelse fra 2009, som fortalte, at i Danmarks 300 års historie sammen med Grønland havde der ikke på et eneste tidspunkt været tale om profit for Danmark. Det er meget usædvanligt også i forhold til en koloni, som det blev på et tidspunkt. Det var en del af det gamle danske middelalderrige, men da det blev en koloni, havde man aldrig haft nogen som helst økonomisk indtjening. Det er højst usædvanligt.

Så kommer der altså en situation nu, hvor Grønland måske kan blive et af verdens allerrigeste lande på grund af tilfældigheder, såsom hvor olien ligger, og hvor råstofferne er, og så skal vi bare give afkald på det. Det var det, vi ikke forstod i forbindelse med Selvstyrekommisionens arbejde, og derfor stemte vi nej. Det var ikke fair, det var unfair.

Kl. 16:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og hr. Edmund Joensen er den næste spørger. Værsgo.

Kl. 16:10

Edmund Joensen (SP):

Tak. Først tak for en god og klar tale. Jeg er helt enig i, at vi skal have en fordomsfri debat om rigsfællesskabet, og at der har været alt for megen berøringsangst her i huset over for at diskutere færøske og grønlandske sager, altså at diskutere rigsfællesskabet. Der har været en alt for positiv holdning om, at det er noget, der ligger på Færøerne, eller at det er noget, der ligger i Grønland. Selvfølgelig skal der tales åbent om det her også i det danske Folketing og i den danske regering. Det må vi alle tale om. Derfor er jeg glad for, at der nu diskuteres, at vi har en debat her om rigsfællesskabet, som er helt specielt, og at den her berøringsangst ser ud til at være historie. Altså, nu skal vi til at tale sammen.

Derfor vil jeg spørge hr. Søren Espersen, om han ikke er enig i, at vi burde have en strategi, altså ikke bare en debat om de her forhold, men også en strategi for rigsfællesskabet. Jeg mener, at der ligger så megen vækstpotentiale for os alle sammen, arbejdspladser og udvikling, at vi forsømmer noget, hvis vi ikke gør det. Jeg vil spørge, om ordføreren er enig med mig.

Kl. 16:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Ordføreren.

Kl. 16:11

Søren Espersen (DF):

Først vil jeg sige, at jeg er glad for, at hr. Edmund Joensen er enig i, at vi skal blande os i alting, ligesom grønlændere og færinger i øvrigt også har gjort her i Folketinget i mange år. Jeg ved ikke, hvor

mange statsministre der er blevet afsat og ansat på grund af grønlandske og færøske medlemmer. Sådan er det, og sådan skal det være. Jeg tror, at det oven i købet i høj grad er på grund af den ulige fordeling, vi har nu, at fru Helle Thorning-Schmidt er blevet statsminister i Danmark. Det er i hvert fald en del af det. Så vi skal blande os, vi skal blande os. Jeg agter at blande mig i grønlandsk politik, i færøsk politik og håber, at andre gør noget tilsvarende.

I forhold til det, hr. Edmund Joensen også nævnte over for hr. Claus Hjort Frederiksen, vil jeg sige, at jeg synes, det er en god idé, og jeg kunne godt tænke mig nogle større parlamentariske møder. Altså, man har rigsmødet, hvor de tre ledere mødes, og jeg kunne godt tænke mig, at man også mødtes i et parlamentarisk forum med parlamentarikere fra både Danmark, Grønland og Færøerne. Det synes jeg ville være utrolig værdifuldt.

Kl. 16:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Edmund Joensen igen, værsgo.

Kl. 16:12

Edmund Joensen (SP):

Ja, men jeg vil bare sige tak for svaret, for jeg synes nøjagtigt det samme, nemlig at vi også skal tage det op imellem de respektive lande og fortsætte ad den vej. Tak for svaret.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Doris Jakobsen for en kort bemærkning eller et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 16:13

Doris Jakobsen (SIU):

Tak. Jeg er glad for, at Dansk Folkeparti altid er så aktive, når vi snakker om Grønland, selv om vi ikke så tit er enige med hinanden. Men jeg er også glad for at have en landsstyreformand, som værdsætter indenrigsanliggender og internationale anliggender. Jeg er også stolt over at have en landsstyreformand, der har sprogkundskaber i dansk, grønlandsk, engelsk, tysk osv.

Men det, jeg gerne vil sige, er, at det ikke er nok bare at snakke om juridisk faderløse-problemet. Det er et emne, vi ikke kan ignorere, og derfor er det også nødvendigt at igangsætte en forsoningsproces i Grønland.

Man kan f.eks. også nævne de børn, der i 1953 blev skilt fra deres forældre og sendt herved og tvunget til at blive danske. De og deres familier har ikke engang fået en undskyldning fra regeringens side. Derfor synes jeg også, at det er nødvendigt at have sådan en forsoningskommission.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 16:14

Søren Espersen (DF):

Som nævnt bryder jeg mig ikke om ideen. Der er i tidens løb foregået utrolig mange ting også her indenlands i Danmark, som vi kan være kedede af at vi har gjort. Det er alle mulige forskellige ting, man ærgrer sig over, og som man bestemt ikke ville gøre i dag. Sådan har det jo også konstant været i forholdet mellem Danmark og Grønland.

Når fru Doris Jakobsen nævner de grønlandske børn, som kom herved for at lære dansk, vil jeg sige, at det jo dengang i høj grad var med tilskyndelse fra det grønlandske Landsting. Det var i høj grad noget, man ønskede og bad om. Det var ikke en dansk opfindelse, at det skulle foregå på den måde. Grønlanderne var dengang meget begejstrede for det, og det grønlandske landsstyre ønskede det faktisk.

Så det er mere nuanceret, og en forsoningskommission kan jo ikke bare lade historikere finde ud af, at der var nogle ting i fortiden, som ikke altid var så gode. Det tror jeg at man som nævnt også kan finde indenlands i Danmark.

Kl. 16:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Fru Doris Jakobsen.

Kl. 16:15

Doris Jakobsen (SIU):

Vi blev alligevel snydt af de danske politikere, selv om det blev gjort i den bedste mening. De blev tvunget til at flytte til Danmark, og nogle af dem er blevet i Danmark.

Med hensyn til de juridisk faderløse vil jeg gerne spørge, for jeg har bemærket, at Dansk Folkeparti ikke nævnte de juridisk faderløse, om Dansk Folkeparti også mener, at problemet er løst.

Kl. 16:16

Søren Espersen (DF):

Jeg vil i det her tilfælde gøre det, at jeg i høj grad vil lægge mig op ad det, regeringen er i gang med at beslutte i den her sag. Det er som nævnt ufattelig kompliceret, og jeg mener, at alle her er interesserede i, at der skal ydes kompensation, hvis det overhovedet kan lade sig gøre. Det er jo i høj grad noget, der er afsluttet: en bodeling, der er forbi, og faren er måske for længst død. Der er en masse kompliceret i det.

Jeg er sikker på, at regeringen i det her tilfælde ikke ønsker andet end en rigtig god løsning, som man kan være tilfreds med. Regeringen er parat til at strække sig langt. Det har jeg forstået på det, der er kommet fra statsministeren og også fra andre ministre – specielt justitsministeren. Lad os nu se, hvor det ender. Jeg tror, at alle er interesserede i en god og ordentlig løsning.

Kl. 16:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører, hr. Søren Espersen. Så er det den næste ordfører, og det er hr. Christian Friis Bach, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:17

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det og tak til statsministeren for en god redegørelse.

Radikale Venstre anser Danmark, Grønland og Færøerne som ligeværdige partnere i rigsfællesskabet, et rigsfællesskab, som vi er meget glade for og stolte af. Vi tror på, at større selvstændighed for Færøerne og for Grønland kan udvikles inden for rigsfællesskabet, og at et øget samarbejde mellem Færøerne, Grønland og Danmark vil styrke og gavne alle parter. Jeg er enig med statsministeren: Vi kan mere sammen, end vi kan hver for sig.

Vi skal derfor gøre vores bedste for at fremme samarbejdet inden for rigsfællesskabet og for at fjerne de barrierer og hindringer, der står i vejen for et stærkere samarbejde i rigsfællesskabet. Der er, som redegørelsen jo viser, økonomiske udfordringer forude. De skal taget alvorligt, både gennem de nødvendige reformer, gennem skabelsen af nye indtægter og ikke mindst gennem vækst og arbejdspladser, og det vil kræve mod og hårdt arbejde.

Det er Det Radikale Venstres holdning, at en flerstrengt erhvervsstrategi i Grønland og Færøerne vil styrke alle parter, skabe et bredere og mere bæredygtigt erhvervsgrundlag. Derfor skal vi arbejde hårdt for at øge investeringerne i Grønland og Færøerne fra Danmark. Det kan være inden for innovation, klima, energi, turisme, fiskeri, landbrug og råstofudvinding. Her skal vi have inspiration fra den arbejdsgruppe, der er nedsat. Det store fokus på det arktiske om-

råde giver nye muligheder, som vi skal udnytte i synergi og i samarbejde.

I både Grønland og Færøerne kan der i fremtiden ske store investeringer og projekter inden for naturressourceudvinding, fra olie og jern til guld og uran. Vi håber og tror, at det kan give økonomiske gevinster, der vil blive til gavn for både Grønland og Færøerne, men hvis det skal lykkes, skal vi bruge den bedste viden og teknologi, vi har. Der er brug for alle gode kræfter, og her skal vi arbejde godt sammen. Vi bakker op om storskalaloven i Grønland og det grønlandske parlaments ønske om særlige vilkår ved storskalaprojekter. Også her skal vi styrke samarbejdet, så vi kan få gode arbejdsforhold og tackle de udfordringer, der måtte være.

Vi skal leve op til de højeste internationale standarder og de stærkeste konventioner. Det skal vi igen arbejde sammen om. Det gælder jo ikke mindst, når det er uran og visse sjældne jordarter. Der skal udvindingen og eksporten leve op til de højeste internationale standarder. Det har vi skrevet under på, det skylder vi hinanden, og det skylder vi resten af verden, og det kan kun ske gennem et stærkt og godt samarbejde mellem Danmark og Grønland – et eksempel på et område, hvor vi får gavn af rigsfællesskabet og vores fælles viden, vores fælles teknologi og vores politiske samarbejde ude i verden.

Vi har en lang tradition for samarbejde på uddannelsesområdet mellem Grønland, Færøerne og Danmark. Unge fra Grønland og Færøerne har adgang til danske højskoler og uddannelsesinstitutioner, og der laves udvekslingsbesøg i folkeskolen for vores børn. Det er rigtig godt, og det skal vi gøre endnu mere. Vi skal se på, hvordan vi kan sikre, at danske børn, unge og voksne kan få mere viden om det moderne grønlandske og færøske samfund, kultur og sprog og historie, for udviklingen i Grønland, Færøerne, Arktis ...

Kl. 16:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Undskyld, kan vi lige få lidt ro i salen! Vi kan ikke høre, hvad vi siger heroppe.

Kl. 16:20

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

... rummer alle den moderne verdens udfordringer: erhvervsudvikling over for miljøhensyn, klimaforandringernes både positive og negative virkninger, storpolitik, sikkerhedspolitik, lokalsamfund og kultur. Grønland og Færøerne bør derfor inddrages og debatteres mere, særlig på folkeskolens højere klassetrin, hvor folkeskolereformen giver nye muligheder, og på gymnasieniveauet. Vi skal også tilstræbe et stærkere samarbejde inden for de højere uddannelser: DTU, Aalborg og Københavns Universiteter og de øvrige højere lærestalter.

Til sidst vil jeg nævne det politiske samarbejde. Det skal styrkes på alle niveauer: samarbejdet mellem regeringen og landsstyrrerne i Færøerne og i Grønland. Vi sætter stor pris på samspillet med de fire nordatlantiske repræsentanter her i Folketinget – mange tak for det – og vi udbygger og styrker vores samarbejde med vores søsterparti i Grønland, Demokraterne. Det samarbejde sætter vi også stor pris på, og vi ønsker deres nye leder, Anda Uldum, tillykke med valget. Stærkere erhvervsamarbejde, stærkere uddannelsesamarbejde, stærkere politisk samarbejde skal bane vejen for et endnu stærkere rigsfællesskab til gavn for både Grønland, Færøerne og Danmark. Med de ord støtter Radikale Venstre forslaget til vedtagelse. Tak.

Kl. 16:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er et par spørgere, og den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:22

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren for ordførertalen. Jeg har to spørgsmål. Hvad mener ordføreren om, at den danske regering har afvist at indgå i en dialog med den grønlandske regering om en forsoningskommission og om erstatningsspørgsmålet i forhold til de juridisk faderløse? Synes ordføreren, at det er noget, der fremmer en god udvikling af rigsfællesskabet, at man afviser en dialog om noget sådant?

Det andet er sådan et rent holdningsspørgsmål: Hvad er ordføreren politiske holdninger til udvinding og eksport af uran? Mener ordføreren, det er fornuftigt at udvinde og have eksport af uran, når man tager de menneskelige, miljømæssige og sikkerhedsmæssige omkostninger, der kan være forbundet med det, i betragtning?

Kl. 16:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:23

Christian Friis Bach (RV):

Tak. Der har jo været dialog på rigtig mange planer i forhold til både forsoningskommissionen og juridisk faderløse og spørgsmålet om erstatning i en dialog, som vi har indgået aktivt i i Folketinget, en dialog, der har foregået mellem ministre og landsstyremedlemmer. Så der har jo været en meget aktiv dialog om de spørgsmål, og jeg bakker op om den linje, som regeringen har lagt.

Det samarbejde, der har været mellem Danmark og Grønland er jo på godt og ondt. Der er sket fejl, og der har været fremskridt. Det har været et fællesskab, vi er én familie, vi er ét rigsfællesskab, og derfor mener jeg ikke, at det giver mening at have en forsoningskommission, som jo måske især er noget, man skal benytte sig af i tilfælde med krig og konflikt, med undertrykkelse og udnyttelse. Vi har en fælles historie, et fællesskab, vi er én familie og ét rigsfællesskab, og på den baggrund skal vi udvikle vores samarbejde.

Kl. 16:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Finn Sørensen, værsgo.

Kl. 16:24

Finn Sørensen (EL):

Tak. Men kan jeg så konkludere, at ordføreren mener, at der ingen problemer er i Danmarks politiske ansvar som tidligere kolonimagt i Grønland, og at vi sådan set ikke har begået nogen fejltagelser i den forbindelse, som det kunne være en god idé at tage en dialog med Grønlands Landsting om? Og så vil jeg da bare endnu en gang efterlyse en holdning til spørgsmålet om det fornuftige i at udvinde og eksportere uran.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:25

Christian Friis Bach (RV):

Der er al mulig god grund til at have en stærk og konstruktiv dialog om de fejl, der måtte være sket, de fejl, vi i fællesskab har begået. Vi har om juridisk faderløse haft en lang dialog, der har ført til et godt lovforslag, der nu ligger i dette Folketing, så jo. Men i spørgsmålet om forsoningskommissionen ligger vi på linje med vores søsterparti Demokraterne, som ikke ser en forsoningskommission som et vigtigt og rigtigt redskab i det rigsfællesskab, vi har, med den fælles historie, som vi har haft.

I forhold til spørgsmålet om uran vil jeg sige, at der jo er fornuftige og fredelige anvendelser af uran, og der er forfærdelige og øde-

læggende anvendelser af uran, og kan vi sikre en udvinding af uran til fornuftige og fredelige formål, ikke mindst i den medicinske verden, så er det noget, vi kan bakke op om. Og vi har sagt og står ved og siger gentagne gange, at vi ved enhver udvinding af uran skal sikre de højest mulige standarder, både når det gælder udvindingen, og når det gælder eksporten, og det er det, vi skal arbejde sammen om.

Kl. 16:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og den næste spørger er fru Sara Olsvig. Værsgo.

Kl. 16:26

Sara Olsvig (IA):

Tak, og tak til ordføreren for et godt ordførerindlæg. Jeg efterlyser også en uddybning af, hvad det vil sige, når ordføreren siger, at der er dialog på rigtig mange områder. For skal vi tro formanden for Naalakkersuisut, er der jo ikke dialog i sagen om juridisk faderløse og spørgsmålet om en form for kompensation for dem, hvis fædre er afgået ved døden og dødsboet er opgjort. Så sent som for et par dage siden har formanden for Naalakkersuisut meldt ud i den grønlandske presse, at statsministeren ignorerer alle henvendelser om dialog i denne ømtålelige sag. Og så sent som i lørdags har hun henvendt sig til statsministeren for at bede om et møde, men der kom intet svar og ingen reaktion på hendes henvendelser, heller ikke en kvittering for modtagelse af henvendelsen. Er det en åben dialog, og er det rimeligt i det rigsfællesskab, hvor ordføreren så gerne vil betone fællesskabet og behovet for dialog?

Kl. 16:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:27

Christian Friis Bach (RV):

Jeg kan ikke svare på vegne af statsministeren, men jeg kan da sige, at jeg under arbejdet i Grønlandsudvalget har oplevet en meget stærk dialog – også fra de respektive ministre og Folketingets politikeres side omkring dette spørgsmål. Og jeg tror, at man bare må anerkende, at på et tidspunkt er emnet så tilstrækkeligt belyst, at der er behov for at rykke videre. Jeg har jo noteret, at Institut for Menneskerettigheder har udtalt, at den danske stat ikke er forpligtet til at betale kompensation til de juridisk faderløse, hvis fædre allerede er døde, så de ikke kan få del i arven. Og når der ikke er juridisk belæg for at udbetale en kompensation, er det meget vanskeligt at udbetale kompensationen.

Men spørgsmålet kan jo forfølges ved domstolene og i retssystemet, og det håber jeg sker i det omfang, der er behov for det, så vi også der kan sikre en afklaring. Jeg vurderer, at den nu manglende dialog begrundes i, at man har fået spørgsmålet fuldt belyst fra alle sider, og jeg håber, vi fremadrettet kan samarbejde om at få loven til at få virkning, for det er bestemt et af de spørgsmål, der trænger til en løsning.

Kl. 16:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Er der et nyt spørgsmål, fru Sara Olsvig? Ja.

Kl. 16:28

Sara Olsvig (IA):

Tak. Nu henviser ordføreren til det notat, vi har fået fra Institut for Menneskerettigheder, og i samme notat anbefaler Institut for Menneskerettigheder jo også, at man finder en politisk løsning på spørgsmålet om kompensation. Så det undrer mig, at ordføreren henviser til Institut for Menneskerettigheders vurdering af den her sag, når de også efterlyser, at man finder en politisk løsning på lige præcis det

spørgsmål. Og jeg vil bare igen spørge, om ordføreren mener, det er rimeligt, at vi nu igen på ny forskelsbehandler en gruppe af de juridisk faderløse. Jeg vil henvise til det, jeg ved er blevet omdelt til Grønlandsudvalget, nemlig historien om den her kvinde, som f.eks. af retssystemet bliver afskåret fra at få en arv, fordi hun er juridisk faderløs. Dem vil der jo blive flere af i de her år, når vi ikke har fundet en løsning på det her. Samtidig synes jeg heller ikke, det er rimeligt, at man i loven afskæres fra at genåbne dødsboer. Den ene eller den anden mulighed må jo være åben, for ellers forskelsbehandler man jo de her mennesker på ny.

Kl. 16:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:29

Christian Friis Bach (RV):

Spørgsmålet om juridisk faderløse er jo igen et eksempel på, at der er en fælles historie, fælles beslutninger, og hvor spørgsmålet med en vilje til det, også i Grønland, kunne have været løst for årtier siden. Så det er jo igen, som de analyser og historiske udredninger, der har været, viser, også netop et fælles ansvar, at vi er, hvor vi er. Når der i en sag ikke er et juridisk belæg for at udbetale en kompensation, så er det meget svært at tilgå det og udbetale en sådan kompensation, så er det svært at trække en linje, hvor man kan sige, at staten i en sag skal udbetale en kompensation eller den ikke skal udbetale en kompensation. En politisk løsning kan jo så også være den løsning, vi nu forhåbentlig finder, nemlig en klar retspraksis, som sikrer de juridisk faderløse fremadrettet, men hvor spørgsmålet om kompensation samtidig overlades til domstolene.

Kl. 16:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Den næste spørger er fru Doris Jakobsen, værsgo.

Kl. 16:31

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg bemærkede i talen, at hr. Christian Friis Bach nævnte uran og sjældne jordarter. Professor Ole Spierrmann, Danmarks største ekspert i selvstyreloven, har lavet et responsum vedrørende fordeling og kompetence i henhold til selvstyreloven. Han siger klart og tydeligt, at råstoffer, herunder udvinding og eksport, er et rent grønlandsk anliggende.

Vi mener, at de sjældne jordarter er et rent grønlandsk anliggende og kompetenceområde, og derfor vil jeg gerne spørge, hvorfor man inkluderer de sjældne jordarter. Er det ikke inden for Grønlands kompetence og et grønlandsk anliggende?

Kl. 16:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:32

Christian Friis Bach (RV):

Det, jeg fremhævede i mit indlæg, var, at vi, når det gælder uran og sjældne jordarter, har sikkerhedspolitiske og udenrigspolitiske spørgsmål af betydeligt omfang, hvor det er til gavn for både Grønland og Danmark, at vi samarbejder stærkt om det. Det var den pointe, jeg fremhævede.

Vi må jo erkende, at spørgsmål om sjældne jordarter også i fremtiden kan indeholde stærke udenrigs- og sikkerhedspolitiske aspekter. Derfor er det til gavn for os at arbejde sammen. Det var en positiv og udstrakt hånd om at styrke samarbejdet inden for netop disse områder, da det er til gavn for os, at vi sammen kan udrette mere, og

at vi sammen kan stå vagt om de sikkerhedspolitiske interesser, som rigsfællesskabet har.

Når det gælder uran, er der jo særlige forhold og særlige konventioner. Der er ikkespredningsaftalerne, som Danmark har undertegnet, og hensynene hertil skal varetages. Derfor er det uomgængeligt, at vi der har et stærkt samarbejde. Både når det gælder uran og sjældne jordarter, er det i rigsfællesskabet, at vi bedst løser opgaverne. Vi skal stå sammen om det, når det gælder de storpolitiske interesser, der kan være på spil.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Doris Jakobsen, værsgo.

Kl. 16:33

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg kan forstå, at man har et fælles ansvar i forbindelse med uran, og derfor vil vi gerne have en samarbejdsaftale om uran. Det er godt, men de sjældne jordarter er ligesom alle andre mineraler, så derfor vil jeg gerne spørge: Hvilke sjældne jordarter drejer det sig om? Der er jo 17 mineraler i den gruppe, og de er lige sjældne. Og hvilke andre mineraler ud over sjældne jordarter drejer det sig om?

Kl. 16:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:34

Christian Friis Bach (RV):

Om end jeg har læst kemi en god del af mit liv, skal jeg ikke gøre mig til ekspert udi de sjældne jordarter. Jeg kan konstatere, at når man ser på verdens samlede ressourcer af sjældne jordarter, er der en meget bekymrende tendens til, at de bliver kontrolleret af ganske få lande. Og det, samtidig med at de sjældne jordarter – nogle af dem – er forbundet med meget stærk interesse, fordi de udgør grundstenen i det informationsteknologiske samfund, vi er ved at bygge op, tilsiger, at der kan være stærke udenrigspolitiske, storpolitiske, sikkerhedspolitiske interesser knyttet til bestemte jordarter. Og dem løser vi bedst i fællesskab.

Jeg tror ikke, at vi i Danmark kan håndtere det alene, og jeg er sikker på, at man heller ikke i Grønland kan håndtere de spørgsmål alene. Lad os gøre det i et stærkt samarbejde i rigsfællesskabet; det var den invitation, jeg frembragte fra talerstolen.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var den sidste spørger til denne ordfører. Den næste er fru Annette Vilhelmsen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:35

(Ordfører)

Annette Vilhelmsen (SF):

Tak for det, og tak for muligheden for at have drøftelsen her i salen i dag om rigsfællesskabets muligheder og også om de udfordringer, som der er.

Til det vil jeg sige, at vi i SF er meget glade for, at vi forrige år besluttede, at vi skal have en årlig debat i Folketinget om rigsfællesskabets muligheder, og – som vi jo også kan høre, som debatten skridder frem her i dag – også om nogle af de ret store udfordringer, som der er. Det er vigtigt, at vi hele tiden er meget opmærksomme på at have et konstruktivt samarbejde mellem Grønland, Færøerne og Danmark.

Færøernes og Grønlands selvstyreordninger er stadig relativt nye, og derfor mener vi sådan set, at det er meget fornuftigt, at vi i Folketinget løbende diskuterer, hvordan samarbejdet forløber, og hvordan

vi kan være med til at forbedre det. Vi mener, at det er godt, at Færøerne og Grønland med selvstyreordningerne har fået mulighed for at overtage sagsområder, og vi mener grundlæggende, at det er godt, når beslutninger kan tages så tæt på de borgere, de angår, som muligt.

Men der er også områder, hvor vi står stærkest ved at beholde et tæt samarbejde i rigsfællesskabet. Vi skal sørge for at beholde et meget tæt samarbejde, når det angår det udenrigspolitiske område. Det gælder jo bl.a. forsvarsområdet, og der har også været flere eksempler nævnt her i dag, som jo indlysende fordrer, at vi har et tæt samarbejde. Arktis er et område, hvor mange stormagter har interesser, og her skal vi holde sammen i rigsfællesskabet, og vi skal tale med fælles stemme.

Så har vi på handelsområdet haft nogle succeshistorier det seneste år, hvor vi i fællesskab har sikret nogle frihandelsaftaler, som vil øge eksporten og skabe fremgang for både Grønland og Færøerne og for Danmark. På det område er jeg sådan set også overbevist om, at vi også fremadrettet skal holde tæt sammen, altså at samarbejdet giver det bedste resultat.

Jeg har også selv haft den store fornøjelse at være både i Grønland og på Færøerne. På Færøerne drøftede jeg i september måned bl.a. en del af de sociale udfordringer, som der også er mellem Danmark og Færøerne. Det lykkedes os i forhold til Færøerne at komme et skridt længere i forhold til besøgsbekendtgørelsen. Det er ganske vigtigt, at vi sikrer, når børn og unge og andre er visiteret til behandling i Danmark og omvendt, at man også der har mulighed for at varetage pårørendes interesser. Det er også vigtigt i forbindelse med underretningspligten, at den bliver overholdt til gavn for de børn og unge, som det angår.

Jeg oplevede også en stor interesse for samarbejdet på Færøerne. Vi drøftede bl.a. de udfordringer, der er, både omkring infrastruktur, omkring digitalisering, og også at der på Færøerne er udfordringer i forhold til nogle af de mindre befolkede områder, der er deroppe. Hvordan opretholder man den service, der skal være, på ældreområdet og for de børn og unge, der har særlige behov? Det var faktisk noget, vi havde en god dialog om, og hvor vi gensidigt kan arbejde til inspiration for hinanden.

På samme måde er det også i Grønland i forhold til hele erhvervsudviklingen, turismeudviklingen, men også på sikkerhedsområdet har jeg i hvert fald været med til at have et meget godt samarbejde. Så er det rigtigt, at der er nogle store udfordringer. Det er også nævnt af alle her i dag gentagne gange, nemlig de juridisk faderløse børn i Grønland. Der er andre eksempler. Jeg hilser det meget velkommen, at det er lykkedes at permanentgøre økonomien til de grønlandske huse i satspuljen, men det er jo ikke gjort med det. Vi skal stadig væk arbejde konstruktivt for at løse uddannelsesopgaverne, sundhedsopgaverne, forskningsopgaverne og som nævnt også i forhold til erhvervs- og vækststadsordenen. Hvordan gør vi det bedst muligt i respekt for miljøet, for klimaet og også for den kultur, som er herskende i Grønland, på Færøerne og i Danmark?

Vi er i SF som sagt meget glade for, at vores kolleger, de færøske og grønlandske medlemmer af Folketinget, har været med til at rejse den her debat, og vi håber også, at vi i det kommende år kan lande en aftale, som har bred opbakning i Folketinget; en aftale, som vil gøre det nemmere at flytte mellem Færøerne og Grønland og Danmark, uden at vi støder ind i unødvendigt bureaukrati, som jo volder mange mennesker ret store problemer. Der er konkrete udfordringer. Jeg synes, det er en meget grundig redegørelse, der er kommet fra statsministeren, som ridser op, hvad det er for opgaver, der er arbejdet med, som pågår, og som der fortsat skal ses på.

Kl. 16:40

Men noget af det, vi faktisk ikke taler så meget om, er jo det kulturfællesskab, som vi har. Det er den gensidige inspiration, vi har mellem vores kunstnere, vores digtere, forfattere, musikere. Det er

vores fælles historie og også den store mulighed, vi har, for at tegne en fælles fremtid, hvor vi får lagt kræfterne der. Så det er noget af det, jeg også meget gerne vil have at vi kommer til at drøfte.

Vækst dagsordenen kender vi; vi har den jo både i Danmark, men også i vores fællesskab. Der er vores konkrete udfordringer, som ikke er løst endnu, omkring de juridisk faderløse børn. Vi har også haft et initiativ i forhold til sælskind og anerkendelse af det som et faktisk ressourceområde. Der er også stadig væk udfordringer, i forhold til hvordan vi får landet storskalaprojekterne på en fornuftig måde. Men jeg ser et reelt konstruktivt, ligeværdigt samarbejde med respekt for de forskelligheder, der kendetegner Færøerne, Grønland og Danmark, og jeg ser meget gerne, at vi får lagt vægten der, hvor vi kan gøre hinanden større og gøre det bedre for de borgere, der er i Grønland, på Færøerne og i Danmark.

Så jeg er meget glad for drøftelsen i dag, og jeg deltager meget gerne i den fremadrettet med vægten på, hvordan vi bedst muligt gør det her konstruktivt.

Kl. 16:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er et par spørgsmål. Den første er hr. Finn Sørensen. Værsgo.

Kl. 16:42

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren, også for et engageret indlæg, hvor jeg jo kan høre, at ordføreren følger med i mange sider af rigsfællesskabets og ikke mindst Færøernes og Grønlands liv. Det synes jeg er positivt.

Jeg hørte ordføreren sige, at vi ikke har løst spørgsmålet om de juridisk faderløse. Ligger der i det, at ordføreren deler Enhedslistens holdning om, at det er problematisk, sådan som lovforslaget ser ud nu, fordi man jo faktisk indfører en ny forskelsbehandling i lovens § 5, hvor man formener juridisk faderløse grønlændere adgang til en lukket bosag. Det kan der være en fornuft i, men samtidig afviser man et ønske fra det grønlandske Landsting om at gå ind i en dialog om en eller anden form for erstatning. Det opfatter jeg som en modsætning, og jeg skal høre, om ordføreren deler den bekymring og kritik af den situation, der tegner sig nu, hvis lovforslaget bliver vedtaget, som det ser ud nu, uden yderligere bemærkninger.

Kl. 16:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg står bag det lovforslag, som der ligger nu. Jeg har jo også haft forskellige indgange til det, bl.a. også som social-, børne- og integrationsminister på området, og bl.a. i den forbindelse har jeg haft gode drøftelser, men jeg tror, at sagen omkring de juridisk faderløse også er et eksempel på, at lovgivningen har været meget ufuldstændig. Den har også været diskriminerende. Det – kan jeg jo så sige, fordi jeg har været med til det – der bliver fremsat nu som lovforslag, er for mig at se med de oplysninger, der er, med den belysning, der er af sagen, en mulighed for at sige, at nu laver vi et lovforslag. Og når jeg siger, at det ikke færdigt endnu, er det jo, fordi det ikke er vedtaget.

Jeg havde meget håbet, at vi var kommet lidt længere med det i efteråret. Det lykkedes ikke. Så håbede jeg det her i foråret, og vi havde det også i Grønlandsudvalget, og vi var nødt til at udsætte det. Det har jeg respekt for, for sådan må vores diplomatiske arbejde jo selvfølgelig også være, men jeg ser meget gerne, at vi får det her lovforslag vedtaget. Jeg hører også forskellige meldinger om, at det ikke nødvendigvis handler om den her erstatning, men at der er også en symbolsk anerkendelse af, at den måde, som juridisk faderløse er

behandlet på, har været ufuldstændig. Så min indgang til det vil være, at jeg opfordrer til, at vi får vedtaget det her lovforslag, der ligger nu, at vi får set fremad i forhold til de grønlandske børn. Hver eneste måned der går, er der jo juridisk faderløse børn, som så ikke kan få del i de her bosager, og det synes jeg er ganske uheldigt, vanskeligt. Det er en konsekvens, som ikke er rimelig.

Kl. 16:45

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 16:45

Finn Sørensen (EL):

Tak for svaret. Jeg tror, at vi alle sammen er enige i, at det lovforslag skal vedtages, også som det ligger nu. Det er også Landstingets opfattelse. Sådan har jeg læst landsstyreformandens udmeldinger. Det, der er problemet, er, at det grønlandske Landsting har ønsket en dialog med den danske regering om en form for erstatning, fordi lovforslaget, som det ser ud nu, og som det sikkert bliver vedtaget med alles opbakning, indfører en ny form for forskelsbehandling for en del af de juridisk faderløse. Der er situationen, som jeg opfatter den, at den danske regering har afvist en sådan dialog.

Vi har et brev fra statsministeren, hvor der klart står, at statsministeren mener, at sagen er afsluttet med vedtagelsen af det her lovforslag. Det synes jeg er et problem, som jeg gerne vil høre om ordføreren vil forholde sig til, og så skal jeg gøre lidt reklame for et betækningsbidrag, jeg har sendt til udvalget, som vi skal forholde os til i morgen, i håb om at ordføreren og ordførerens parti vil støtte vores betækningsbidrag.

Kl. 16:46

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 16:46

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg vil ikke kommentere, hvad der skal være og ikke skal være af dialog mellem statsministeren og lederen af landsstyret oppe i Grønland. Det håber jeg bliver foretaget et andet sted. Jeg opfordrer bare til, at vores samarbejde bliver så konkret som muligt, også omkring de vanskelige sager. Det lovforslag, der ligger nu, mener jeg er det tætteste, vi kan komme på en god løsning, og ja, skulle der så være elementer i det – hr. Finn Sørensen nævner et – så er det en drøftelse, der må tages. Jeg håber da, at det arbejde, der ligger til grund for det her, også viser, at man er interesseret i at få en konstruktiv løsning, og den her sag kunne jo have været afgjort for mange år siden.

Så lad nu ikke det komme til skade for de grønlandske børn, som er juridisk faderløse i dag, at det skal trække ud i endnu længere tid. Jeg synes, at vi skal få vedtaget det lovforslag, og hvad der så må komme, håber jeg selvfølgelig, at der fortsat kan være en samtale, en dialog, et samarbejde om, bl.a. også på nogle af de andre områder, jeg har nævnt, til gavn for de grønlandske børn og unge, som vokser op i dag.

Kl. 16:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Sara Olsvig.

Kl. 16:47

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jeg er egentlig lidt i tvivl om, hvad det præcis er, ordføreren melder ud, for på den ene side taler ordføreren om, at sagen ikke er afsluttet – vi ved jo alle sammen, at sagen ikke er afsluttet i den forstand, at lovforslaget ikke er vedtaget endnu her i Folketinget – og

på den anden side er der spørgsmålet omkring den her kompensati-
on.

Kl. 16:51

Grønlands Råd for Menneskerettigheder har også været ude og har ganske klart sagt, at de opfordrer til, at man konkret tager stilling til en kompensation ved dokumenterbare økonomiske tab ved ikke-udbetalt arv, hvor sagen er afsluttet, altså hvor dødsboet er opgjort. Hvad mener ordføreren om, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder siger det her ganske klart, og at Institut for Menneskerettigheder også anbefaler, at man tager fat i en politisk stillingtagen til spørgsmålet om kompensation?

Sådan som jeg hører det, har vi haft en dialog i Grønlandsudvalget, men har der været en dialog mellem vores regeringer? Der har jeg da også lyst til at spørge ordføreren, om der, da ordføreren var socialminister, var en direkte dialog med den grønlandske regering om det her spørgsmål. For det, vi hører fra den grønlandske regering, er, at der ikke har været en dialog, og at man ikke ønsker en dialog.

Kl. 16:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 16:49

Annette Vilhelmsen (SF):

Jeg har faktisk haft en dialog. Og jeg synes, at det er sådan lidt særligt, for det er jo et alvorligt lovforslag, som vi meget gerne vil have vedtaget, og der er sådan set ikke noget at misforstå i det. Jeg opfordrer til, at vi får det her lovforslag vedtaget. For hver måned der går, er der juridisk faderløse børn, hvis fædre kan nå at dø, og der vil så være et bo, der kan blive gjort op, og som børnene ikke får del i. Så det er sådan set min klare opfordring.

Jeg har jo også haft drøftelser om den her sag. Derfor vil jeg egentlig meget gerne, at vi kommer videre, at vi får vedtaget lovforslaget, og skulle der være en anden oplevelse fra Grønlands side eller dansk side på regeringslederniveau, må det jo tages af dem. Det, vi skal her, er, at vi skal varetage de interesser, der er fra grønlandsk og dansk side. Og jeg opfordrer bare til, at vi får vedtaget det her lovforslag nu.

Med hensyn til kompensationen har jeg også forstået, at den drøftelse sådan set ikke skal hindre, at vi får vedtaget lovforslaget. Det er jeg meget glad for.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Sara Olsvig.

Kl. 16:50

Sara Olsvig (IA):

Jeg tror, der er bred enighed blandt os alle sammen om, at vi gerne vil have det her lovforslag vedtaget så hurtigt som muligt, netop på grund af tidsspørgsmålet. Men det er jo også tidsspørgsmålet, som har gjort, at der er flere og flere, der er blevet sat uden for muligheden for at arve.

Der har jeg også bare lyst til igen at spørge ordføreren, om SF mener, det er rimeligt, at der er nogle mennesker, der sættes uden for en arv, nogle mennesker, som, også efter lovforslaget er vedtaget, nu skal sættes i en situation, hvor de forskelsbehandles i forhold til andre. Hvad mener SF om det?

Er det rimeligt, at der sker en ny forskelsbehandling med den her lov? Så kan der være alt det med juristeriet osv., men er det rimeligt for de enkelte personer, som det her vedrører?

Kl. 16:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Annette Vilhelmsen (SF):

Jamen jeg vil stadig væk fastholde, at jeg gerne ser, at vi får vedtaget lovforslaget nu, så vi kan komme videre i den her sag, og så må vi jo se på, hvad der er af afledte sager. Jeg vil ikke, når SF nu ikke længere er en del af regeringen, stå her og gøre mig til talsmand for, at nu mener vi noget andet, end da vi sad i regering. Vi har udarbejdet det her i fællesskab, og jeg kan sagtens se, at det faktisk er vanskeligt nu at komme med et forslag, hvormed vi ligesom siger, at nu får vi afdækket alting. Det tror jeg simpelt hen ikke er muligt, og det vil heller ikke være rimeligt af mig at stå og foreslå det nu.

Vi havde også en drøftelse i Grønlandsudvalget via Skype om, hvad det egentlig er, der ligger i det her kompensationsønske. Hvad er det for en tilkendegivelse, man meget gerne vil have? Og sådan som jeg hørte det, handlede det også om andet end økonomi.

Kl. 16:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til Socialistisk Folkepartis ordfører. Den næste ordfører er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:52

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til statsministeren for en udmærket redegørelse, og tak for den debat, der har været indtil nu. Det slog mig – det var lidt sent – at man måske skulle overveje at bytte om på rækkefølgen næste år, sådan at vi starter debatten med repræsentanterne fra Færøerne og Grønland. Det er ikke sagt som en kritik af den debat, vi har haft, men måske kunne det lægge en rigtig god bund for alle vores andres indlæg.

Enhedslisten mener, at vi har meget at glæde os over og være stolte af i rigsfællesskabet. Især bør vi være stolte af hjemmestyreordningen på Færøerne og selvstyreordningen i Grønland. Ikke mindst selvstyreordningen må siges at være ret enestående. Der er vist ikke mange andre, om overhovedet nogen, undertrykte nationer, der har fået papir på, at de kan løsrive sig og danne en selvstændig stat, den dag de ønsker det. Samme ordning kan Færøerne selvfølgelig også få, hvis de vil – jeg kan ikke forestille mig, at Folketinget ville sige nej til det.

I det store hele foregår samlivet inden for rigsfællesskabet da også i fred og fordragelighed, men der er jo også spændinger, gnidninger og alvorlige uoverensstemmelser, som sætter fællesskabet på en hård prøve. Enhedslisten synes, det er meget hårdt, at Danmark skal indføre sanktioner mod vores egne statsborgere. Jeg tænker selvfølgelig på sanktionerne mod færøske fiskere – nogle sanktioner, der kun finder sted, fordi regeringen og Folketingets flertal har valgt at underkaste sig EU's krav om, at vi skal sanktionere dem. Det burde overhovedet ikke kunne finde sted; det er da fuldstændig uhørt, at vi skal sanktionere hinanden inden for rigsfællesskabet.

I forhold til Grønland er det jo tydeligt for enhver, at Grønlands planer om storskalaprojekter er en stor udfordring for rigsfællesskabet. Der er sat berettiget spørgsmålstegn ved, om storskalaloven lever op til arbejds- og menneskerettigheder. Der er en grundlæggende kompetencestrid om, hvordan vi tackler uran og sjældne jordarter. Disse andre udfordringer er ikke en trussel mod rigsfællesskabet som sådan; vi skal ikke gøre dem større, end de er. Som situationen er, har vi brug for hinanden, og derfor finder sådanne problemer jo også deres løsning før eller siden, i større eller mindre enighed, i de tre landes parlamenter. Hvis der på længere sigt er en trussel mod rigsfællesskabet, består den i, at vi ikke har en åben og fri diskussion om, hvad vi hver især vil med det.

Minik Rosing og Kuupik Kleist skrev i deres meget omtalte kronik fra november 2012:

»Vi står stadig kejtet over for hinanden og træder os selv over tærne, mens vi undlader at tage en mængde vigtige beslutninger til fælles gavn for Rigsfællesskabets parter.«

Det var i Politiken den 20. november 2012. Sætningen var møntet på forholdet mellem Danmark og Grønland, men efter min mening passer den også meget godt på forholdet mellem Færøerne og Danmark.

Jeg savner, at regeringerne i Færøerne og Grønland er mere direkte, med hensyn til hvad de egentlig ønsker af resten af rigsfællesskabet og selvfølgelig specielt af Danmark. Den danske regering og det danske Folketing bliver tit bebrejdet af vores brødre og søstre i Nordatlanten, at vi ikke kommer med nogle konkrete udspil, der kan styrke udviklingen af rigsfællesskabet. Men når vi så spørger ind til, hvad det helt konkret er for nogle udspil, man gerne vil have vi kommer med, så får vi sjældent et konkret svar.

Måske er der nye tider på vej, hvad det angår. Jeg synes i hvert fald, det er vældig godt, at vores nordatlantiske medlemmer her i Folketinget i enighed har krævet, at der bliver gjort noget ved grænsehindringerne inden for rigsfællesskabet, og her er der da også blevet kvitteret med fuld opbakning fra alle Folketingets partiers side.

Jeg kunne også ønske mig, at færinger og grønlændere havde nogle klarere meldinger om rigsfællesskabets fremtid: Hvad forestiller I jer egentlig på længere sigt?

Hos færingerne er der ikke flertal for løsrivelse, men hvad ser I så som fremtiden? Har I f.eks. tænkt jer, at I skal have bloktilskud til evig tid, eller er der en strategi for at gøre Færøernes økonomi selvberørende? Er det en strategi, vi fra Danmarks side kan hjælpe med at realisere, og i givet fald hvordan?

I Grønland er der stort flertal for – måske fuld enighed om – at selvstændighed er målet, men hvordan har I tænkt jer at komme nærmere dette mål? Hvad er tidsperspektivet? Er der en klar strategi, som vi eventuelt kan hjælpe med at realisere? Hvilken plads og rolle har Danmark egentlig i Grønlands rejse mod selvstændighed?

Kl. 16:57

Der er også grund til selvransagelse her i Danmark. Først og fremmest må noget mere ydmyghed være på sin plads. Det er i hvert fald en kendsgerning, at Danmark ville være nul og niks i Nordatlanten og i Arktis, hvis vi ikke havde rigsfællesskabet med Færøerne og Grønland; så sad vi ikke til bords med alle de store magter deroppe.

Men jeg kan nu ikke altid finde den rette balance i regeringens holdninger og udmeldinger. Nogle gange tager ydmygheden overhånd og bliver til holdningsløshed i situationer, hvor man burde have en klar mening, f.eks. om det fornuftige i at importere tusindvis af udenlandske arbejdere på ringere vilkår end de sædvanlige grønlandske eller om det fornuftige i at udvinde og eksportere uran, hvilket vi jo ellers i 25 år har været enige om inden for rigsfællesskabet er en pokkers dårlig idé. Man kan godt komme med sine holdninger uden at antaste de helt klare kompetencefordelinger, vi har aftalt.

Andre gange synes jeg ydmygheden er helt fraværende, hvor den i høj grad burde være til stede, f.eks. som når den grønlandske regering gerne vil have en dialog om Danmarks deltagelse i en forsøningskommission eller en eller anden form for kompensation til de juridisk faderløse grønlændere. Det handler jo ikke om, at vi skal gå rundt og sige undskyld morgen, middag og aften, men om, at vi som tidligere kolonimagt og nuværende økonomisk stormagt i forhold til de to andre dele af rigsfællesskabet kan vedkende os vores politiske og historiske ansvar for nogle af de udfordringer, som Færøerne og Grønland slås med den dag i dag.

Jeg synes også, der er grund til, at vi diskuterer noget, som en enkelt ordfører har berørt, nemlig hvordan vi kan blive bedre til at tage imod grønlændere, der kommer hertil. Jeg var for nylig deltager i en konference afholdt af Rådet for Socialt Udsatte, hvor der var en rig-

tig god diskussion om det, og jeg ser frem til, at der kommer et oplæg fra Rådet for Socialt Udsatte – det har de i hvert fald lovet – til diskussion her i Folketinget. Det har jo også noget at gøre med, hvordan vi oplever hinanden, og hvordan vi får et godt rigsfællesskab.

Min konklusion er, at der er plads til forbedringer hos os alle sammen – sikkert også hos Enhedslisten, og jeg håber at blive udfordret gennem nogle spørgsmål – hvis vi skal udnytte de mange muligheder, vi har, ved at være i rigsfællesskab sammen. Så det er bare om at komme i gang, og vi kan jo starte med at sige ligeud, hvad vi mener, også om hinandens holdninger og de ting, vi går og gør hver især. Det modsatte er misforstået solidaritet – gode kammerater ser hinanden i øjnene og siger tingene, som de er.

Kl. 16:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er nogle spørgere. Den første er hr. Søren Espersen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:00

Søren Espersen (DF):

Jeg hæftede mig ved en beskrivelse, som hr. Finn Sørensen startede med. Han brugte udtrykket et undertrykt folk. Nu ved jeg godt, at hr. Finn Sørensen kommer fra et miljø, hvor man holder 1. maj-taler for hinanden næsten hver dag alle sammen i munden på hinanden, så det kan godt ske, at der ligger noget jargon et eller andet sted.

Men altså, jeg synes lige, at udtrykket et undertrykt folk skal defineres. F.eks. kunne hr. Finn Sørensen måske forklare, hvor mange grønlandske politiske fanger der har været i tidens løb.

Kl. 17:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:00

Finn Sørensen (EL):

Nu tror jeg ikke, at antallet af politiske fanger er det eneste, der karakteriserer et undertrykt folk. Jeg tror ikke, vi kommer uden om den historiske kendsgerning, at Danmark har annekteret Grønland, ligesom vi annekterede Færøerne, og det er jo den første handling, der gør, at man bliver kolonimagt og skyldig i undertrykkelse af andre.

Så kan der nævnes en stribe eksempler. Danmark har f.eks. ligesom andre kolonimagter undertrykt det grønlandske sprog, og det var jo forbudt at bruge det grønlandske sprog i administrationen frem til 1979. Vi kan nævne en lang række andre eksempler, hvor der har fundet klar forskelsbehandling sted mellem danskere og grønlændere, f.eks. i spørgsmålet om aflønning. Vi skulle jo langt op i 1900-tallet, før vi fik løst det problem, at danskere i Grønland blev aflønnet bedre, end grønlænderne selv blev. Og sådan ville jeg kunne opremse en lang række eksempler, der kendetegner undertrykkelse af andre nationer.

Så er der den sidste helt behårde kendsgerning: Det er jo først i 2009, at vi gennem selvstyreloven klart og tydeligt giver grønlænderne håndslag på, at den dag, de ønsker selvstændighed, kan de få det.

Kl. 17:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Søren Espersen.

Kl. 17:02

Søren Espersen (DF):

Må jeg lige starte med det grønlandske sprog. Som professor Thor-kild Kjærsgaard ved Nuuk Universitet har fastslået, er det grønlandske sprog alene bevaret i skrift og tale på grund af danske forskere.

Det er alene bevaret på grund af danske forskere, som startede med at lave de første grammatikker. Tag f.eks. inuiterne i Canada og USA, hvis sprog stort set er væk. Så lad være med at komme med et eksempel om, at de alle sammen skulle tvinges til at tale dansk. Danske forskere har sikret det grønlandske sprog – det siger Thorkild Kjærsgaard, og det tror jeg på; han har forstand på det.

Så vil jeg også med hensyn til udtrykket et undertrykt folk sige, at jeg synes, det er en særdeles vulgær måde at beskrive det her på. Jeg vil bede hr. Finn Sørensen bekræfte DIS' oplysninger fra 2009 om, at Danmark på intet tidspunkt i hele historien har profiteret af Grønland.

Kl. 17:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 17:03

Finn Sørensen (EL):

Denne Kjærsgaard var ikke helt præcis; det er faktisk præsternes fortjeneste – hvis vi skal tale om fortjeneste i den forbindelse – at det grønlandske sprog blev et skriftsprog og på den måde også blev vedligeholdt. Så man kan sige, at det ligger på plussiden i forhold til den danske måde at være kolonimagt på. Men det ændrer jo ikke på, at vi har været kolonimagt, og at vi har været det helt frem til 2009, for det er først på det tidspunkt, hvor man skriver under på det undertrykte folks, den undertrykte nations ret til løsrivelse, ret til at danne en selvstændig stat, at man gør op med sin fortid som kolonimagt.

Det andet spørgsmål når jeg ikke at besvare. Det er en meget omfattende diskussion om, hvem der tjener på hvad, men man kan jo gå en tur i de grønlandske butikker, og så vil man kunne se, at næsten alle varer er fra danske virksomheder.

Kl. 17:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det hr. Sjúrdur Skaale.

Kl. 17:04

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Nu sagde hr. Finn Sørensen, at han savner udspil fra Færøerne om, hvad det er, man vil. På Færøerne mener man f.eks. helt grundlæggende, at den danske grundlov ikke er en god ramme om rigsfællesskabet, fordi den ikke genspejler virkeligheden. Den taler om ét parlament, det er Folketinget, om én regering, det er den danske regering, om én udenrigspolitik, om én institution, som har lov til at opkræve skat, og det er Folketinget. Samtidig er virkeligheden sådan, at vi er tre parlamenter, der er tre instanser, som kan opkræve skat osv. Derfor har man i mange år ønsket en færøsk grundlov, som bygger på de principper, at retskilden på Færøerne er Færøernes folk, at Lagtinget er den øverste myndighed på Færøerne, at man anerkender rigsfællesskabet med de kompetencer, som er udviklet gennem årene, men at man har ret til at overtage de områder, som Danmark forvalter på Færøernes vegne.

Der var en bred opbakning til forslaget, men den forhenværende statsminister kom en dag flyvende med militærfly og bebudede, at det var ulovligt, at det ikke kunne ske, fordi det var et brud på grundloven. Så der har været udspil, og jeg synes, at der nogle gange har manglet en pragmatisk forståelse for, hvordan man indretter den formelle ramme i henhold til den virkelighed, vi lever i.

Kl. 17:05

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Kl. 17:05

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak for spørgsmålet. Det forhold, som ordføreren peger på, er jeg helt enig i, det er jo en berettiget kritik, og det burde laves om. Man kan så sige, ikke for at undskylde de fejl, der ligger i statutterne, men heldigvis har vi jo så været i stand til at administrere det nogenlunde pragmatisk, og de skiftende danske regeringer har også været i stand til at administrere det nogenlunde pragmatisk. Men det ændrer ikke på, at det forhold bør laves om. Det er jo rigtigt, at det er et konkret udspil, som det danske Folketing så burde have taget langt mere positivt imod, helt sikkert. Min bemærkning var nu først og fremmest møntet på spørgsmålet: Hvad vil Færøerne på længere sigt med rigsfællesskabet?

Kl. 17:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Sjúrdur Skaale.

Kl. 17:06

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for svaret. Jeg er fuldstændig enig i, at man i det store hele har forvaltet det meget fint, meget pragmatisk og med en stor forståelse osv. – ikke altid, men i det store hele. Men hvad er så Enhedslistens mening om den danske grundlov? Mener man i Enhedslisten, at den genspejler virkeligheden, eller gør man ikke det? Og hvis man ikke mener, at grundloven, hvor der tales om ét parlament og én regering, genspejler virkeligheden, er der så et ønske fra Enhedslistens side om at få den ændret, således at den genspejler virkeligheden?

Kl. 17:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Kl. 17:07

Finn Sørensen (EL):

Jeg tror, jeg fik sagt det, men jeg vil gerne gentage, at jeg er helt enig i det forhold, som hr. Sjúrdur Skaale peger på her, nemlig at grundloven ikke afspejler virkeligheden på det her punkt. Og da vi jo går ind for både Grønlands og Færøernes ret til selvstændighed – man kan så lidt polemisk sige, at Færøerne jo ikke sådan helt har besluttet sig for, at de gerne vil have den ret, sådan opfatter jeg det i hvert fald – så er vi selvfølgelig også indstillet på at bringe statutterne i overensstemmelse med virkeligheden. Vi er tilhængere af, at man både i Grønland og på Færøerne kan udforme sin egen grundlov.

Kl. 17:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste spørger er hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 17:07

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Der bliver talt meget om retten til at få selvstændighed, men jeg synes det klinger hult i forhold til retten til eksempelvis at have sin selvstyrelov i Grønland. I forhold til storskalaloven, i forhold til at skulle have udenlandsk arbejdskraft ind siger hr. Finn Sørensen her i dag, at det drejer sig om at få fremmed arbejdskraft ind på ringere vilkår. Jeg er meget interesseret i og meget spændt på at høre, hvordan hr. Finn Sørensen og Enhedslisten vil deltage i forhandlingerne om den lovændring, der skal ske i Danmark, for at Grønlands ønske i forbindelse med storskalaloven kan gå i opfyldelse, for der skal fremmed arbejdskraft ind i anlægsfasen. Så jeg vil meget gerne have et klart svar fra hr. Finn Sørensen og fra Enhedsli-

sten på, om man har respekt for selvstyreloven og det, at den giver ret til, at Grønland kan træffe beslutninger.

Kl. 17:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:08

Finn Sørensen (EL):

Tak for spørgsmålet. Det klare svar skal ordføreren nok få, når der ligger et lovforslag fra regeringens side, som vi skal forholde os til. Jeg skal bare sige, at som udgangspunkt er der ikke nogen nye meldinger i forhold til det, vi tidligere har meldt ud om storskalaloven. Vi anerkender det grønlandske Landstings ret til at vedtage en storskalalov. Det sætter vi ikke spørgsmålstejn ved. Vi blander os – i gåseøjne – kun i det omfang, vi bliver tvunget til det, og det gør vi, fordi det danske Folketing skal tage stilling til en ændring af udlændingeloven, en særlov, og udlændingepolitikken ligger nu engang her i det danske Folketing.

Når vi skal tage stilling til en sådan ændring af udlændingeloven, skal vi tage hensyn til de internationale forpligtelser, som Danmark har, nøjagtig som man skal, når man diskuterer uran. Der har Danmark altså ratificeret og godkendt og bakker op om en stribe ILO-konventioner, der handler om arbejderrettigheder og menneskerettigheder, og der skal vi sikre ... (*Anden næstformand* (Pia Kjærsgaard): Man skal respektere taletiden, og den er stærkt overskredet. Jeg har sagt til nogle gange). Undskyld, undskyld.

Kl. 17:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 17:10

Flemming Møller Mortensen (S):

Jamen jeg kan ikke tolke det på anden måde, end at det er at forsøge at lægge hindringer i vejen for, at Grønland kan gøre det, Grønland gerne vil. Det kan godt være, at der bliver rystet på hovedet, men sådan tolker jeg det, og sådan har jeg også opfattet debatten, hvor hr. Finn Sørensen og jeg har været i debat og dialog om de her emner. For der er blevet sagt fra grønlandsk side, og der er blevet sagt fra danske ministeriers side, at det her er et spørgsmål om, at alle ILO-konventioner aftaler skal overholdes, og det siger Grønland vil ske. Så hvor er det, Enhedslisten har retten, jævnfør selvstyreloven, til at have den holdning, man har nu? Jeg synes bare, det klinger meget, meget hult at hævde for at ville undgå misforstået solidaritet, at man er ydmyg over for det regelsæt, der er, og som Enhedslisten står som forsvarer for.

Kl. 17:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:11

Finn Sørensen (EL):

Ordførerens præmis her er helt forkert. Hvis den var rigtig, kunne jeg med lige så stor ret spørge: Hvad er ordførerens og altså Socialdemokraternes og regeringens ret til at sætte spørgsmålstejn ved kompetenceforholdene, når vi taler om udvinding og eksport af uran? Det handler om, hvad vi som medlemmer af det danske Folketing er forpligtet til at forholde os til, og der har den danske regering og det danske Folketing godkendt og påtaget sig nogle internationale forpligtelser, både i forhold til ikkespredning af uran, men også i forhold til overholdelse af konventioner om arbejder- og menneskerettigheder. Der er vi naturligvis, når vi skal forholde os til en ændring af udlændingeloven, nødt til at tage hensyn til, om det grundlag, der

ligger for den ændring, er i overensstemmelse med de internationale forpligtelser, som Danmark har.

Kl. 17:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Sara Olsvig.

Kl. 17:12

Sara Olsvig (IA):

Tak. Tak til ordføreren for et interessant ordførerindlæg. Jeg har to forskellige spørgsmål. Det ene handler om de barrierer i forbindelse med lovarbejdet, vi også møder her, imellem det lovarbejde, der laves i Folketinget, og det lovarbejde, der laves i Inatsisartut, og som ofte er det samme eller i hvert fald hænger meget tæt sammen. Der har vi en udfordring, som er en sproglig udfordring. Nu er det jo sådan, at der rent faktisk er en hel del mennesker i Grønland, som ikke taler dansk, og de er afskåret fra f.eks. at læse, når hr. Finn Sørensen her i Folketinget stiller § 20-spørgsmål eller udvalgs spørgsmål, som vedrører Grønland, for de bliver ikke oversat til grønlandsk. Mener hr. Finn Sørensen, at det er hensigtsmæssigt, når vi sidder med lovarbejde, f.eks. når vi sidder med sagen om juridisk faderløse og stiller en masse spørgsmål til den danske regering, at det ikke bliver oversat, når vi gerne skulle have en struktur inden for rigsfællesskabet, som gør, at vores system er så smidigt, at vi får vedtaget love, når de skal vedtages, og vi får kommunikeret på en måde, så vi forstår, hvad hinanden mener om de love, og hvad de forskellige regeringer mener om de her love? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er sådan set mere en kommentar til ordførerens efterlysning af grønlandske og færøske holdninger til, hvad Danmarks rolle skal være. Der vil jeg sige, at én rolle, som Danmark i hvert fald har i forhold til Grønland, er at leve op til selvstyreloven; altså at leve op til, at man også i selvstyreloven har aftalt, at der er nogle sagsområder, som skal højnes til et niveau, så det tilsvarende danske, og at vi ikke skal gå og kæmpe år efter år for f.eks. at få bevillinger nok til retsvæsenet, til kriminalforsorgen, til forsvar osv. Der synes jeg faktisk ikke at Danmark helt lever op til den rolle, som Danmark bør have i henhold til selvstyreloven.

Kl. 17:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Finn Sørensen.

Kl. 17:13

Finn Sørensen (EL):

Tak. På det første spørgsmål må jeg svare: Nej, det er ikke hensigtsmæssigt. Det store flertal af den grønlandske befolkning – eller rigtig mange grønlandere, måske er det ikke et stort flertal, hvad ved jeg om det, men rigtig mange grønlandere – læser ikke dansk og specielt ikke lovteknisk dansk og folketingsprog, ingen tvivl om det, og det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, at de ikke har mulighed for at følge med i behandlingen af love i det danske Folketing, der vedrører Grønland. Hvordan vi så skal løse problemet, har jeg ikke på stående fod noget svar på. Men jeg er i hvert fald meget interesseret i at indgå i en dialog med ordføreren om det spørgsmål.

Hvad det andet spørgsmål angår, kan man kun være enig i ordførerens holdning: at på de områder, hvor Danmark har ansvaret, retsvæsenet f.eks., skal vi selvfølgelig leve op til den samme standard, som vi har herhjemme, og jeg tror, vi alle sammen er klar over, at der er rigtig store udfordringer for det grønlandske retsvæsen. Det vil jeg også gerne samarbejde med ordføreren om, så vi i langt højere grad løfter vores ansvar på det område.

Kl. 17:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Sara Olsvig.

Kl. 17:15

Sara Olsvig (IA):

Tak. Så vil jeg egentlig også gerne i forlængelse af det spørge til den konkrete sag om storskalaloven og den ændring af opholds- og arbejdstilladelser, der skal ske i udlændingeloven her i Folketinget. For der ser vi igen en barriere. Vi har set, at den her sag har kørt frem og tilbage. Nogle partier har bedt om timeout, andre partier som Enhedslisten har, sådan som jeg opfatter det, sat spørgsmålstegn ved den beslutningskompetence, man har i Inatsisartut. Man vedtager en lov i Inatsisartut, som på nuværende tidspunkt efter den anden behandling har hundrede procent opbakning i det grønlandske parlament. Hvordan vil Enhedslisten så foreslå at man arbejder fremover, hvis det skal være sådan, at udmøntningen af den lov bliver stoppet af noget fnidderfnadder i Folketinget? Sådan har jeg lyst til at kalde det, for der er jo endt med at være rigtig meget indenrigspolitik i det, der sker i Folketinget i forhold til den ændring af udlændingeloven, der skal ske.

Kl. 17:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:16

Finn Sørensen (EL):

Det er nu ikke min opfattelse, at det er de spørgsmål, vi har stillet her i Folketinget, der har stoppet behandlingen af loven. Jeg tror, det skyldtes, at der kom et landstingsvalg imellem i Grønland, som gjorde, at man fik en ny regering, der så ville lave om på loven, for vi var jo sådan set klar til at skride til behandling af et lovforslag. Men der er jo endnu ikke kommet et lovforslag fra den danske regering. Der var et på vej; det blev så stoppet på grund af valget, sådan forstod jeg det. Så det er vel ikke helt rimeligt lige i det her tilfælde at sige, det er det danske Folketing, der har forhalet beslutningen.

Jeg synes heller ikke, det er rimeligt at sige, at Enhedslisten har sat spørgsmålstegn ved beslutningskompetencen. Det har vi ikke. Jeg sagde udtrykkeligt før: Vi anerkender fuldt ud det grønlandske Landstings ret til at vedtage en storskalalov, i hvilken som helst form det grønlandske Landsting måtte ønske det. Vi forholder os kun til det, vi skal forholde os til i det danske Folketing, nemlig grundlaget for en særlov i forhold til udlændingeloven for Grønland. Det er det, vi skal forholde os til her, og der er det da både vores ret og pligt som medlemmer af Folketinget at sikre, at den lov, vi så i givet fald skal vedtage her, efter vores bedste opfattelse er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser i forhold til arbejde og menneskerettigheder. Det er Enhedslistens tilgang til det.

Kl. 17:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Annette Vilhelmsen. Værsgo.

Kl. 17:17

Annette Vilhelmsen (SF):

Også tak for et godt indlæg fra hr. Finn Sørensen. Jeg har to korte spørgsmål – jeg tager først det ene og så det andet. Det ene drejer sig om sikkerheden, for der sker jo en større gennemsejling på både øst- og vestsiden i dag, og muligheden er der. Det er også af hensyn til de klimaændringer, der er sket. Hvad er Enhedslistens holdning til den skærpede indsats, den indsats eller den overvågning eller den patruljering – hvad vi nu skal sige – der skal være der, for at vi har den optimale sikkerhed, både af hensyn til klimaet, men selvfølgelig også af hensyn til den almindelige sikkerhedsrisiko, som der er i farvandet? Hvordan ser Enhedslisten på det?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Ordføreren, værsgo.

Kl. 17:18

Finn Sørensen (EL):

Tak for spørgsmålet. Vi er meget bekymrede over den situation, vi har. Det er ikke vores opfattelse, at beredskabet er af en sådan art, at det er i stand til at imødegå f.eks. et stort olieudslip i det arktiske. Vi har også problemet med krydstogtskibe med tusindvis af mennesker om bord, der sejler i områder, hvor der overhovedet ikke er beredskab til at redde de mange tusinde mennesker, hvis de kommer ud for et forlis.

Vi har også statsrevisorernes ord for, at det beredskab, der er til rådighed, er meget problematisk, og det skal der arbejdes med, ligesom der også skal arbejdes med de internationale regler for, hvordan krydstogtskibene kan færdes i de her farvande. Og så er der hele spørgsmålet om at erkende, at Danmark jo ikke i sig selv har det forsvarsmæssige materiel, om man så må sige, fly, skibe osv., til, at vi, bare inden for de farvande, vi har ansvaret for, selv vil kunne løse opgaven. Den må løses gennem et internationalt samarbejde, og her har Enhedslisten faktisk i Nordisk Råd tilsluttet sig det øgede forsvarssamarbejde, som er iblandt de nordiske lande, netop ud fra en forudsætning om, at det vil kunne bruges til at styrke beredskabet i det arktiske område.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 17:20

Annette Vilhelmsen (SF):

Det andet spørgsmål lagde hr. Finn Sørensen faktisk selv op til. Jeg er nysgerrig efter at vide, om Enhedslisten kunne løfte lidt af sløret for, hvor der er plads til forbedringer i forhold til Enhedslistens syn på Grønland og de indsatser, der skal være.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 17:20

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak for spørgsmålet. Nu vil jeg jo ikke gentage hele ordførertalen, men jeg mener faktisk, i hvert fald i forhold til regeringens adfærd – det var det afsnit, jeg havde om ydmyghed – at der er plads til forbedringer. Måske vil nogle i Grønland også mene, at jeg skulle være noget mere ydmyg og lade være med at have så mange meninger om, hvorvidt det er fornuftigt at udvinde uran osv., og om det her med arbejde og menneskerettigheder, men jeg synes, der er to niveauer i den måde, vi skal diskutere på. Det ene er at respektere de kompetenceforhold, der er i kraft af hjemmestyreaftaler og selvstyreaftaler, og det andet er, at vi har en åben politisk diskussion om, hvad vi egentlig synes om det, vi går og gør hver især. Andre må jo så bedømme, om Enhedslisten har brug for forbedringer i vores arbejde. Vi tager gerne imod kritik.

Men jeg synes jo nok, at vi skal respektere – det gør Enhedslisten i hvert fald – at vi har at gøre med to dele af rigsfællesskabet, som set fra Enhedslistens side burde have en klar ret begge to til at løsrive sig fra Danmark og danne en selvstændig stat, den dag de ønsker det, og at det, vi har brug for, er, at de to dele af rigsfællesskabet så tydeligt som muligt, så konkret som muligt, siger, hvad det er, vi – om man så må sige – skal hjælpe med og reagere på og forholde os til i den proces.

Kl. 17:21

Kl. 17:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke flere spørger. Tak til Enhedslistens ordfører. Den næste ordfører er hr. Villum Christensen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 17:22

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Jeg skal også takke for redegørelsen og lejligheden til en gang om året at rette blikket mod rigsfællesskabets problemstillinger. Man skal jo ikke så langt ned i teksten, før man igen bliver mindet om – for det er jo ikke nyt – at de økonomiske og især de bagvedliggende demografiske udfordringer er betydelige, ja, ganske betydelige. I det relative fald i arbejdsstyrken på især Færøerne opereres der jo med helt andre procenter end dem, vi kender her i den sydlige del af fællesskabet, og vi har allerede hørt om, at omregnet til danske forhold er vi altså i 100-milliarderkronersklassen, når det handler om nødvendige reformer.

Af disse grunde er det selvsagt helt afgørende, at mulighederne for at skabe størst mulig værdi og vækst ud af de grundlæggende ressourcer, som jo meget entydigt knytter sig til råstoffer, fiskeri og turisme, på enhver måde bliver udnyttet bedst muligt. Vi støtter derfor helhjertet Grønlands selvstændige ønske om at kunne leve fuldt og helt op til selvstyrelovens intentioner, naturligvis i respekt for de sikkerhedspolitiske begrænsninger, der er i forbindelse med uranindvinding og -eksport, samt eventuelt også i forbindelse med de sjældne jordarter, således at en reel produktion og afsætning ikke forplumres af trakasserier, kan man vel kalde det, som primært er indenrigspolitisk båret. Det er råstofudvindingen alt for vigtig til, for hvad er egentlig alternativet? kunne man spørge.

Vi taler om, at der nu er givet 71 efterforskningsstilladelser, det kan man i hvert fald læse sig til, så nogle tror altså på, at der er noget deroppe. Jeg er sikker på, at grønlænderne har gjort sig umage med at sikre sig en passende del af værdierne, så de også kommer til at tilfalde det grønlandske samfund. Bl.a. har man jo hentet rigtig meget faglig støtte udefra.

Jeg synes i øvrigt også, at det er positivt at se, hvorledes SAR-beredskabet og søkortlægningen og de mange forskningsaktiviteter ser ud til at skride frem på Grønland, især når man sammenligner redegørelserne år for år.

Med disse ord skal jeg anbefale forslaget til vedtagelse om fortsat at arbejde for, at der kommer god mening og substans i det, vi kalder ligeværdig dialog mellem parterne i rigsfællesskabet.

Kl. 17:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er lige kommet en spørger, det er Sara Olsvig, så ordføreren skal lige blive. Tak.

Kl. 17:25

Sara Olsvig (IA):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, om Liberal Alliance ikke har en holdning til sagen om juridisk faderløse. Igen er spørgsmålet her, om Liberal Alliance mener, at der bliver en reel ligestilling af de berørte mennesker, når der nu i den nye lovændring er indbygget en ny forskelsbehandling, som afskærer dem, hvis fædre er afgået ved døden, når dødsboet er opgjort, fra en arv. Hvad kunne Liberal Alliance foreslå man kunne gøre for at genoprette eller oprette en ligestilling også for de mennesker, der er afskåret fra arv?

Kl. 17:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Villum Christensen (LA):

Man kan selvfølgelig altid diskutere, om der er rimelighed eller ikke rimelighed, og der er nok en pointe i, at selvfølgelig er der noget at komme efter lige præcis her, men rimeligheden skal jo også gå på, om det overhovedet er muligt at lave en rimelig forvaltning af de her ting. Det har jo flere gange været fremme, hvor juridisk indviklet det er, og det er jo ikke altid sådan, at alle problemer lader sig løse. Den logik findes jo desværre ikke, for omkostningerne ved at søge at løse problemet kan gå hen og blive meget større, så vi får nogle andre urimeligheder. Det her er jo ikke nemt stof. Der er masser af dilemmaer i det, og det tror jeg også spørgeren udmærket godt ved. Det har jo været fremme rigtig mange gange i debatten.

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Sara Olsvig.

Kl. 17:26

Sara Olsvig (IA):

Tak. Men f.eks. er det jo ikke fuldt ud afdækket, hvor mange mennesker der lige præcis er tale om her. Er ordføreren så ikke enig i, at man måske burde sætte sig ned og se på, hvad forholdet lige præcis er, hvad det er for nogle løsningsmuligheder, der er realistiske, og hvad der ikke er realistisk? For det har man jo ikke engang gjort. Man har lavet en udredning, som er tilbage fra 2011, som siger, at der er et problem, og der er de og de historiske baggrunde for, at det problem er opstået, men man har ikke sat sig ned og set på, hvad man fremadrettet kunne gøre for at løse den forskelsbehandling og den yderligere nye forskelsbehandling, som kommer, selv om man vedtager det her lovforslag. Kunne ordføreren forestille sig, at det var noget, man f.eks. kunne gøre fremadrettet?

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:26

Villum Christensen (LA):

Man kan jo altid diskutere, hvor meget man skal investere i at løse problemer. Det er min bedste overbevisning, at regeringen vil strække sig rigtig langt for at få løst det her problem. Det har vi også hørt flere gange i debatten, netop fordi det er så kompliceret stof, som det er, og jeg tror ikke, at der er ret mange, der ikke har lyst til at løse problemet. Det er, som om det bliver talt op, som om det er noget, man helst vil glemme, og sådan er det jo ikke. Det tror jeg også spørgeren udmærket godt ved. Det er jo ikke sådan. Man vil gerne løse det, lige så godt man kan, men det er ikke nemt, og det er ikke alting i denne verden, der bare lader sig løse.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, hr. Mike Legarth.

Kl. 17:27

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, fru formand. Rigsfællesskabet er en gave fra fortiden, som det er enhver generations pligt at vedligeholde, udvikle og bringe rigere ind i fremtiden. Det er derfor afgørende, at alle dele af rigsfællesskabet føler sig godt tilpas i fællesskabet, og at hver part tager hensyn til de andre parter i dette fællesskab. Er det ikke tilfældet, vil det gå i opløsning. Det vil være skidt for Danmark, for med rigsfællesskabet

spiller vi sammen en rolle, vi aldrig kan spille hver for sig. Danmark vil blive mindre, og alt afhængigt af verdenssituationen vil Grønland og Færøerne blive mere udsatte.

Vi ser jo netop nu, hvordan ændringer i Ruslands optræden over for dets naboer kan få virkning for os alle sammen, herunder ikke mindst med tiden skabe spændinger i forhold til Arktis og Atlanterhavet. For Grønlands og for Færøernes vedkommende er rigsfællesskabet en paraply mod trusler og aggressioner i en spændt verdenssituation. Af hensyn til alles sikkerhed i rigsfællesskabet har vi således alle sammen brug for det.

Derfor er det også vigtigt, at Grønland og Færøerne får en mere fremskudt plads i den danske undervisning, hvor de vel stort set er fraværende. Det er vigtigt, at der kommer mere samkvem mellem borgerne i alle dele af rigsfællesskabet. Og her gælder det jo først og fremmest, at danskerne ved for lidt om Grønland og Færøerne og besøger dem i alt for begrænset omfang. Tag derop, der ligger fantastiske oplevelser og venter.

Både Grønland og Færøerne har ondt i økonomien. En øget turisme kan hjælpe på det, og især for Grønlands vedkommende er den i vækst, men det betyder også, at risikoen for ulykker til havs er stigende, ikke mindst når sejlruiterne i takt med isens smeltning kan gå længere mod nord. Derfor er det vigtigt, at søkortene færdiggøres, og meget gerne i et hurtigere tempo, end det er tilfældet i dag. Og det er vigtigt, at vi har en klar opgavefordeling i forbindelse med eftersøgning og redning. I denne forbindelse er det væsentligt, at aftalparterne implementerer de aftaler, der også er indgået i Nordisk Råd og mellem de arktiske fem.

En anden forbedring af økonomien kunne være at få mere ud af den grønlandsk-dansk-amerikanske Joint Committee, som blev sat i verden i forbindelse med Igalikuaf-talen fra 2004, og jeg vil egentlig godt spørge statsministeren om, hvordan det nu går med den. Den skulle jo give Grønland en øget økonomisk aktivitet og flere forsknings- og uddannelsesmuligheder.

Mens vi er ved økonomien, vil jeg sige, at det også er af stor betydning, at vi undgår en bankkrise, som Færøerne oplevede i begyndelsen af 1990'erne, og derfor er det godt, at der er iværksat et samarbejde om det.

Økonomisk er fiskeriet afgørende for både Grønland og Færøerne, og derfor må Danmark være behjælpelig med at få de relevante aftaler på plads, ligesom vi skal hjælpe dem med de frihandelsaftaler, de efterspørger. Vi skal støtte Grønland i hvalfangstspørgsmålet, hvor vi jo hidtil forgæves har forsøgt at få Hvalfangstkommissionen til at forstå, at hvis den ikke tillader videnskabeligt godkendt bæredygtig fangst, vil denne kommission falde fra hinanden, og så er der ingen garanti for bæredygtig hvalfangst.

Vi skal også hjælpe Grønland i spørgsmålet om eksport af sælprodukter. Sælen fanges bæredygtigt i Grønland – og med anerkendte metoder. Det grønlandske sælskind kan være et brand, som medvirker til, at disse sælskindsjakker og -frakker kan bæres uden dårlig samvittighed. Hertil kommer, at vi naturligvis skal fjerne alle de hindringer, der ligger i vejen for et normalt samkvem mellem alle dele af rigsfællesskabet, hvilket alle i Folketinget for nylig tilsluttede sig, ligesom vi skal fjerne de relevante grænsehindringer inden for det nordiske samarbejde.

I forbindelse med rigsfællesskabets forhold til omverdenen er spillereglerne jo fastsat i grundloven, som ikke står foran en ændring. Vi må leve med den, vi har, og inddrage Grønland og Færøerne, når deres forhold er til forhandling internationalt eller berøres af internationale forhold. Det har vi aftalt i Itilleq- og Fámjinerklæringerne. Men hvad angår uran og visse sjældne jordarter, forbliver det fortsat den danske regering, som har det sidste ord, hvis eksporten af disse risikerer at få udenrigs- og sikkerhedspolitiske konsekvenser. Vi kan ikke sætte rigsfællesskabets sikkerhed på spil, hverken på

kort eller lang sigt, men det er godt, at der er en dialog og et samarbejde herom.

Konkluderende for Det Konservative Folkeparti kan jeg kun gentage, at vi skal beskytte, bevare og udvikle rigsfællesskabet, og det er til gavn for alle dele af og alle borgere i rigsfællesskabet. Vi støtter naturligvis forslaget til vedtagelse, som vi selv er medforfatter af.
Kl. 17:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig tre medlemmer, der har meldt sig med korte bemærkninger. Først er det fru Sara Olsvig.

Kl. 17:33

Sara Olsvig (IA):

Tak til ordføreren. Det er rart at høre, at ordføreren kommer ind på mange af de områder, som ikke har været så meget oppe i løbet af dagen: hvalfangst, sælfangst og også aftalen mellem USA, Grønland og Danmark i Joint Committee. Vi er mange, der efterlyser et bedre og større, kan man sige, udbytte af den aftale. Hvad vil Konservative konkret gøre, for at man får et bedre udbytte af aftalen med USA om Thule Air Base? Og vil ordføreren lidt uddybe det, han kommer ind på i sin tale om det her?

Kl. 17:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:34

Mike Legarth (KF):

Vi vil jo gerne bistå, understøtte og supportere så godt, vi overhovedet kan, men skal vi gå sådan mere konkret til værks, mener jeg nu, at det er de aktører, der er en del af den her forening, hvis vi kan kalde den det, og så i øvrigt vores ordfører til daglig, hr. Per Stig Møller, der skal sætte de betingelser og sætte den dagsorden efterfølgende.

Kl. 17:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Sara Olsvig.

Kl. 17:34

Sara Olsvig (IA):

Ordføreren var i starten af sin tale også inde på forholdet til Arktis og forholdet i Arktis til Rusland og de ting, der sker i øjeblikket med Ukraine. Hvad ser ordføreren som udfordringer i den forbindelse? Altså, der sker nogle forskellige ting i det arktiske område, og vi ved f.eks., at det canadiske formandskab i Arktisk Råd har boykottet nogle møder i Arktisk Råd, fordi de skulle foregå i Rusland. Er der nogle større udfordringer der? Det er der jo selvfølgelig, men præcis hvilke ser ordføreren at der er i forhold til det arktiske samarbejde og den situation, der er i øjeblikket i forhold til Rusland og Ukraine?

Kl. 17:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:35

Mike Legarth (KF):

Jeg synes, at de udfordringer, der skal løses og er på dagsordenen, skal løses i Arktisk Råd. Det er der, hvor problemerne er, de bedst håndteres. Så skal jeg i øvrigt gøre opmærksom på, hvis der er nogen, der ikke har bemærket det, at jeg jo i dag taler for hr. Per Stig Møller, som ikke har været i stand til at være her. Jeg synes, at det må være ham, som tager den dialog fremadrettet.

- Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Tak. Så er det fru Doris Jakobsen.
- Doris Jakobsen (SIU):**
Man nævnte manglende viden om Grønland fra dansk side, som ordføreren lige har nævnt, men jeg vil også pege på manglende interesse for rigsfællesskabsdebatten her i salen. Der er jo kun få mennesker her i salen – desværre. Jeg vil gerne spørge: Hvad mener man om regeringens holdning til juridisk faderløse og omvendt, det vil sige, hvad mener man om den forskelsbehandling, vi peger på fra grønlandsk side?
- Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Ordføreren.
- Mike Legarth (KF):**
Først og fremmest kan jeg forsikre, at der fra konservativ side er opmærksomhed på rigsfællesskabet. Jeg synes også, at den tale, jeg her har holdt, dokumenterer, præciserer, at vi tager det her meget alvorligt, og at vi medvirker, så godt vi overhovedet kan, til at få det til at fungere så ypperligt, som det nu er muligt. Med hensyn til de udfordringer, der er, og den problemstilling, der bliver fremsat, er det jo en svær løsning, der er blevet debatteret intenst hele dagen, til det emne, og jeg har ikke det færdige svar.
- Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Fru Doris Jakobsen.
- Doris Jakobsen (SIU):**
Tak for svaret.
- Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Den næste spørger er hr. Sjørður Skaale.
- Sjørður Skaale (JF):**
Tak. Jeg vil gerne kvittere for det, som ordføreren sagde, og jeg vil takke for endnu en engageret tale i dag. Det har sådan set været en fin debat. Men jeg vil gerne kvittere for det, som ordføreren sagde, om, at man i danske skoler burde lære noget mere om rigsfællesskabet. Det er jo desværre således, at man kan gå igennem et forløb på 10 år uden at læse en eneste side om f.eks. Færøerne. Det er uheldigt, for er der noget, der kan true rigsfællesskabet på langt sigt, er det manglende viden og de fordomme, som kommer ud af manglende viden. Så jeg vil bare sige, at jeg synes, det er et meget godt forslag og noget, som de ledende myndigheder burde tage til sig. Det var bare en kommentar. Tak.
- Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Ordføreren.
- Mike Legarth (KF):**
Tak for kommentaren. Jeg er helt enig i, at vi der har en fælles opfattelse og en fælles dagsorden om at få gjort det mere tydeligt. Jeg synes nu, at der dér, hvor jeg har haft min gang, er stor opmærksomhed
- Kl. 17:35 om Færøerne, og at der er stor opmærksomhed om Grønland. Og vi skal få det til at fungere så godt som overhovedet muligt.
- Kl. 17:37
- Kl. 17:35 **Tredje næstformand (Camilla Hersom):**
Tak for det. Der er ikke flere, der ønsker korte bemærkninger. Så er det ordføreren for IA, fru Sara Olsvig.
- Kl. 17:37
- (Ordfører)
Sara Olsvig (IA):
Tak. Jeg vil også gerne starte med at takke for redegørelsen. Det er rigtig godt at se, at man kommer godt rundt om de forskellige emner i redegørelsen. Og i Inuit Ataqatigiit er vi rigtig glade for, at Folketinget i dag sætter særlig fokus på rigsfællesskabet.
- Rigsfællesskabets konstruktion er under konstant udvikling. Derfor er det også strengt nødvendigt, at vi på alle niveauer styrker vores indsats og evaluerer og forbedrer vores indbyrdes strukturer. Det er vigtigt med en årlig debat som denne.
- I den forbindelse vil jeg egentlig gerne lige kort anerkende, at Grønlands regeringsleder sådan set har taget tid af til at sidde og lytte til den her debat. Jeg er glad for, at regeringsledere fra andre dele af rigsfællesskabet også viser interesse for den her debat, som jo er den første.
- Nogle af de ting, jeg tidligere har fremhævet her fra talerstolen, vil jeg kort gentage. Det handler bl.a. om, at der skal sikres et administrativt og strukturelt system, som tager højde for de sproglige forskelle, der er mellem Grønland og Danmark. Alt for ofte oplever jeg, at vi sidder med lovarbejdet i Inatsisartut uden at være i besiddelse af de samme høringssvar, som Folketinget har, eller at alt det relaterede arbejde kun foreligger på dansk. Det handler også om, at der er alt for lidt kontakt mellem vores to parlamenter, i forhold til hvor mange sagsområder der faktisk behandles begge steder. Jeg vil igen opfordre Folketinget og regeringen til, at vi ser på, hvordan vi kan forbedre kommunikationen og koordinationen.
- I en kronik, jeg skrev i 2012, stillede jeg spørgsmålet: Er Danmark klar til rigsfællesskabets udfordringer? Jeg har været glad for at kunne konstatere, at der løbende har været stor fokus på de udfordringer og muligheder, der er med den udvikling, der sker, særlig på råstofområdet i Grønland og i forhold til forsvarets opgaver i Arktis. Til tider er det da også, som om at andre væsentlige områder såsom retsvæsen, kriminalforsorgen, det generelle behov for øget fælles forståelse for vores historie og behovet for belysning af forhold, som fortsat skaber utryghed blandt vores borgere, drukner i stakken, der handler om potentielle oliefund, mulig uranudvinding og mulig jernmine.
- I den forbindelse vil jeg endnu en gang slå fast, at beslutninger om, hvilke mineraler der udvindes hvor og hvornår, tages af Grønland selv. Noget af det, der dog har sprunget mig i øjnene, er, at fokus på det mulige såkaldte råstofeventyr har fyldt proportionalt meget, i forhold til hvor lidt dette kommende erhverv reelt fylder i dagens grønlandske økonomi.
- Selvfølgelig skal Grønland gribe mulighederne for at øge sine indtægter gennem råstoffer, men drømmen om råstofferne må ikke blive en sovepude, hverken i forhold til at udvikle andre erhverv i Grønland eller i forholdet mellem Grønland og Danmark.
- Råstofferne bør ikke blive det definerende i forholdet mellem Grønland og Danmark. Der er så mange andre områder, som skal udvikles, plejes og belyses for at vi kan opnå det ligeværd og den gensidige respekt, som vi selv har sat som fælles mål med selvstyreaftalen.
- Jeg føler, at vi i alt for mange år har ventet på de mange milliarder fra olien eller mineralerne. Vi må ikke glemme at dyrke iværksætterånden, innovationen og nysgerrigheden for andre erhverv særlig hos Grønlands ungdom og i befolkningen generelt. Realiteten er

fortsat, at 90 pct. af vores eksport i dag kommer fra fiskeriet. Det vil fortsætte med at være Grønlands økonomisk set vigtigste erhverv i mange år fremover. For Inuit Ataqatigiit har vi derfor fastholdt et kontinuerligt fokus på forsøgsfiskeriet efter bl.a. makrel og sild, siden dette blev påbegyndt i 2010. Af samme grund undrer det mig, at der i forbindelse med den nye aftale, der er indgået mellem Færøerne, Norge og EU, ikke har været en mere tydelig indsats for at sikre Grønlands interesser i forhold til makrelfiskeriet. Nok er Grønland endnu ikke en anerkendt kyststat i den sammenhæng, men vores nu 4-årige forsøgsfiskeri viser med tydelighed, at vi har store interesser i makrelfiskeriet, og at vi fortsat vil fiske efter makrel.

Vigtigst af alt i denne sammenhæng er det for Inuit Ataqatigiit, at vi fremtidssikrer vores historiske fiskerettigheder. I statsministerens redegørelse lægges der vægt på aftalen mellem Færøerne, Norge og EU, men Grønland nævnes ikke i den sammenhæng. Det undrer mig, og jeg vil derfor spørge statsministeren, hvad den danske regering har gjort og vil gøre for at sikre de bedste muligheder for grønlandske kvoter i de internationale makrelforhandlinger, ligesom jeg vil spørge statsministeren, hvad hun ser af udfordringer i forhold til rigsfællesskabet i denne sammenhæng.

I maj måned afholder Inuit Ataqatigiit endnu en konference her på Christiansborg. Fokus er på netop samarbejde på erhvervsområdet. Jeg ser rigtig meget frem til at byde grønlandske studerende, talere og deltagere fra erhvervslivet i både Grønland, Danmark og andre lande velkommen i Landstingssalen den 9. maj. Kontakt med og fokus på de grønlandske studerende i forbindelse med udviklingen af erhvervsamarbejde er ekstremt vigtigt. Vi skal have skabt gode praktik- og uddannelsesmuligheder for de her studerende, og vi skal sikre, at de har kontakten til det grønlandske erhvervsliv, også mens de studerer her i Danmark, så de kommer hjem igen og besætter de mange arbejdspladser, der *kan* være. Jeg er rigtig glad for det samarbejde, der er i gang mellem Grønland og Danmark på erhvervsområdet, og jeg ser meget frem til at se resultatet af det arbejde, der er i gang i vores respektive erhvervsministerier.

Kl. 17:43

I Grønland står vi i den paradoksale situation, at ledigheden stiger voldsomt, samtidig med at der fortsat viser sig at være brug for udefrakommende arbejdskraft. Bekæmpelse af ungdomsledigheden, uddannelse, efteruddannelse, opkvalificering og en stærk indsats over for den store gruppe af ledige, som har brug for sagsbehandling, inden de kan komme i beskæftigelse, er Inuit Ataqatigiits fokus.

Ja, der skal skabes nye arbejdspladser, men der skal også arbejdes med de mere følsomme områder såsom sociale forhold, misbrugsbehandling og forebyggelse. Det er et langt, sejt træk, og jeg vil hermed opfordre alle til at tage del i denne opgave.

En bekymrende tendens er, at der her i Danmark ses flere og flere unge grønlandere på de sociale væresteder rundtomkring i landet. Alt for mange vælger at rejse fra vores land for at prøve lykken her i Danmark. Nogle har styrken til at bygge en god tilværelse op, og andre har desværre ikke. Jeg er glad for, at socialministeren har taget denne udvikling alvorligt.

Meget af arbejdet skal selvfølgelig gøres hjemme i Grønland, og vi er i gang. Men der er også områder, hvor Danmark har et medansvar. Det gælder særlig de områder, som jeg synes at kunne fornemme er tabubelagte for dele af den danske befolkning. Det handler om kolonitiden, om danificeringen og om spøgelseerne derfra. Naalakkersuisut har besluttet at nedsætte en forsoningskommission. Fra Inuit Ataqatigiits side efterlyser vi fortsat, hvad kommissoriet for denne kommission skal være. Partiet er enig i, at der er et tiltrængt behov for at forlige os med vores forskellighed og vores historie internt i Grønland. Men der er også sager mellem Grønland og Danmark, som også handler om forsoning, og som vi allerede arbejder med. Sagen om de såkaldt juridisk faderløse er en af dem. Lovændringen,

som skal rette op på de juridiske faderløses ret til en far, ligger klar til vedtagelse, men den danske regering ønsker ikke at indgå i en dialog med Grønland om den helt klare nye forskelsbehandling, loven indeholder, nemlig det forhold, at juridisk faderløse, som har juridiske fædre, der er døde, og hvis dødsboer er opgjort, ikke får samme genopretning som dem, hvis fædre tilfældigvis ikke er døde.

Med tiden er der selvfølgelig flere og flere af de juridisk faderløse, som har en juridisk far, der er død, og hvis dødsbo er opgjort. Alt for mange år er der gået, uden at staten har fjernet denne menneskerettighedskrænkelser, og nu, hvor arbejdet endelig gøres, gøres det kun halvt. Det er ikke tilfredsstillende. Det er ikke rimeligt, at statsministeren gang på gang har kaldt sagen afsluttet, når Folketinget endnu ikke har færdigbehandlet sagen. Det er heller ikke rimeligt, at man fra statens side nu fuldstændig har afvist at indgå i en dialog om sagen. Det er paradoksalt, når man ser, hvor meget tid og hvor mange ressourcer der fra dansk side bruges på at udrede suverænitets-spørgsmål i forhold til råstoffer. Ligeværd og gensidig respekt er andet og mere end spørgsmålet om penge og suverænitet. Ligeværd og gensidig respekt handler også om, at man fra begge sider åbner op for de sager, som kan være svære at håndtere, også juridisk, menneskeligt og følelsesmæssigt.

Mange mennesker er berørt af sagen om juridisk faderløse. Vi er stort set alle i familie med nogle, som er juridisk faderløse. Her i Danmark og i andre lande, hvor fædre kommer fra, er der også mennesker, som berøres. Fædre og de juridisk faderløses søskende er jo også afskåret fra at have et ligeværdigt forhold til den juridisk faderløse person, som uheldigvis blev født på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt og under den forkerte lov i forhold til at have ret til en far. Det skal rettes op nu.

Jeg vil spørge igen: Er Danmark klar til rigsfællesskabets udfordringer? Er rigsfællesskabet samlet set klar til vores fælles udfordringer? Uanset hvordan vi vender og drejer det, er der nogle helt praktiske udfordringer, ligesom der også følelsesmæssigt er en del at bearbejde for os alle. Alligevel er det pengene og råstofferne, som lader til at få den danske regering og Folketinget op af stolene. Det kommer gang på gang til at handle om suverænitet og magtspil. Lad os nu også fokusere på de mange andre vigtige forhold, som vi er fælles om at leve under, og som vi skal samarbejde om at løse og udvikle.

Selvstyret er for Grønlands vedkommende knap 5 år gammelt. Aftalen mellem Grønland og Danmark er, at vi i fællesskab skal arbejde mod at øge Grønlands selvbestemmelse. Skal rigsfællesskabet udvikles til et stærkt fællesskab, fordrer det engagement og dialog fra alle parter, ligesom opfyldelsen af selvstyreaf-talen kræver en stærk indsats og evne til at føre dialog fra alle parter side. Den dialog mener jeg mangler, og den skal vi have sat meget mere gang i.

Til sidst vil jeg sige, at Inuit Ataqatigiit støtter forslaget til vedtagelse, som blev fremsat tidligere i dag. Qujanaq.

Kl. 17:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er en stribe spillere, der har meldt sig for korte bemærkninger, og jeg har foreløbig fire på listen. Den første er hr. Søren Espersen.

Kl. 17:48

Søren Espersen (DF):

Tak. Det er et spørgsmål, jeg retter til fru Sara Olsvig, fordi hun også sidder i Grønlands Landsting og dermed er grønlandspolitiker så at sige på hjemmebanen. Jeg havde en underlig oplevelse forleden, hvor jeg sendte et spørgsmål til vores miljøminister og bad hende om at spørge sin grønlandske kollega om, hvornår der skete noget i forhold til alle de der mange grimme lossepladser, der ligger rundtomkring i den grønlandske natur, og fik det svar fra miljøministe-

ren, at det spørgsmål ville hun ikke stille til sin grønlandske kollega, fordi det var et område, som var hjemtaget.

Jeg vil egentlig høre fru Sara Olsvigs bemærkning til det. Er det en måde at have et rigsfællesskab på, altså at man ikke kan få lov at stille nogle spørgsmål om et eller andet, der foregår i Grønland?

Kl. 17:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 17:49

Sara Olsvig (IA):

Jeg vil svare sådan, at vi jo heller ikke spørger, hvordan det går med jeres miljøforurening her i Danmark, selv om vi selvfølgelig interesserer os for det. Så hvis det handler om de lossepladser, som håndterer ganske almindeligt hverdagsaffald, så kan jeg egentlig godt forstå, at man ikke har villet spørge. Jeg kunne så godt tænke mig, at man måske havde en mere løbende dialog mellem Grønland og Danmark om den slags fælles interesser, for jeg mener ikke, at det er nok, at vi kun har et rigsmøde og en folketingsdebat.

Hvis det handlede om f.eks. nogle af de mange andre former for lossepladser, hvor affaldet kommer fra gamle militærinstallationer og andre installationer, som har været etableret rundtomkring i Grønland i tidens løb, og som man ikke har varetaget en oprydning af, så undrer det mig rigtig meget, at man ikke har villet spørge. For der har vi altså et rigtig stort efterslæb i forhold til at få ryddet nogle af de efterladenskaber op, som både Danmark og det amerikanske militær har efterladt på grønlandsk jord. Der ville det undre mig meget, hvis det er det, men nu er jeg ikke helt sikker på, om det er almindelige bylossepladser, der tales om, eller om det er andet affald.

Kl. 17:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Søren Espersen.

Kl. 17:50

Søren Espersen (DF):

Jeg er helt enig i, at der skal ryddes op. Det synes jeg også sker i øjeblikket, det er f.eks. sket på Grønnedal. Det er ikke det, vi snakker om. Det er princippet om, hvorvidt vi som folketingspolitikere indirekte kan stille et spørgsmål til det grønlandske Landsting og vice versa. Jeg går faktisk ind for det. Jeg går ind for, at vi skal have retigheden til herfra indirekte at stille spørgsmål gennem vores regering til den grønlandske regering, ligesom jeg går ind for, at grønlandske og færøske politikere skal have lejlighed til indirekte at stille spørgsmål hertil. Så der ligger ikke en skjult dagsorden om militærfolk og om, hvordan de har klattet rundtomkring. Det er et rent principielt spørgsmål om, om det var en idé at indføre det for at styrke rigsfællesskabet, eller om det ikke var det.

Kl. 17:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 17:51

Sara Olsvig (IA):

Jamen hvis det handler om ganske almindelige lossepladser ved byerne, vil jeg da foreslå, at ordføreren tager fat i Frednings- og Miljøudvalget, som jeg f.eks. selv er medlem af, i Inatsisartut. Det er lige præcis nogle af de spørgsmål, vi arbejder med. Så kan vi have en parlamentarisk dialog om også de spørgsmål.

Jeg ved ikke, om man skal oprette en mulighed for danske parlamentarikere for at stille spørgsmål til grønlandske ministre indirekte, sådan som hr. Søren Espersen foreslår, men jeg synes, at der skal være en øget dialog. Det er ikke nok med rigsmøder en gang om året

eller en folketingsdebat, som vi nu heldigvis har en gang om året. Man kunne også godt se på at have en mere løbende debat på nogle af de andre områder, som sikkert ikke berøres på et rigsmøde. Jeg er ikke sikker på, at man berører lossepladser på et rigsmøde, men det kunne være, miljøministeren løbende kunne have nogle møder om andre spørgsmål, som kunne blive bragt op.

Kl. 17:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak for det. Så er det fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 17:52

Annette Vilhelmsen (SF):

Også mange tak for indlægget her fra fru Sara Olsvig. Jeg vil bare lige bede om en uddybning. Fru Sara Olsvig nævnte noget om råstoffer, nemlig at det ikke måtte blive en sovepude. Så jeg kunne bare godt lige tænke mig at få noget lidt mere præcist og måske også lidt mere konkret at vide om udtalelsen om, at råstoffer ikke skal definere forholdet mellem Grønland og Danmark.

Kl. 17:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 17:52

Sara Olsvig (IA):

Det mener jeg både i forhold til det interne forhold i Grønland, men også i forhold til forholdet mellem Grønland og Danmark. I forhold til det interne i Grønland har jeg efterlyst, at vi putter lige så mange ressourcer og lige så meget energi i at snakke om alle mulige andre erhvervsområder end råstoffer og fiskeri. Der er så meget, som kan udvikles, men som vi ikke udvikler i tilstrækkelig grad. Vi bruger en masse energi på at snakke om udvinding af råstoffer, uden at det indtil videre har haft nogen større økonomisk virkning i Grønland. Vi ved jo heller ikke med hundrede procents sikkerhed, at det får en stor økonomisk virkning. Det håber vi jo alle sammen på, men det har det ikke gjort indtil videre, og vi ved heller ikke, om de investeringer, vi har brug for, for at realisere råstofområdet, kommer. Så derfor bør vi også lægge rigtig meget energi i at udvikle andre erhvervsområder.

I forhold til forholdet mellem Grønland og Danmark synes jeg bare at vi i de seneste år har hørt rigtig meget om råstoffer og har glemt andre sagsområder såsom retsvæsenet og kriminalforsorgen. Socialt udsatte grønlanderes vilkår er også noget, vi har måttet kæmpe for år efter år. Det er ikke noget, man automatisk ser på fra det danske Folketings og de danske medlemmers side, og det ærgrer mig.

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Annette Vilhelmsen.

Kl. 17:54

Annette Vilhelmsen (SF):

Ja, og lige præcis i den forbindelse kunne jeg måske godt tænke mig at få sat lidt flere ord på, hvilken indsats der skal til på uddannelsesområdet. Altså, hvor ser fru Sara Olsvig også meget gerne et samarbejde om, at børn og unge, som vokser op i Grønland, får de bedste muligheder for at uddanne sig og tage de uddannelser, der kan være brug for, uanset om man vil til fiskeriet eller blive jordemoder? Hvad er der brug for, og hvornår vil vi vide, at vi er nået lidt tættere på målet?

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Sara Olsvig (IA):

Helt generelt er der jo et stort behov for uddannelse i Grønland. Vi lever stadig væk med en situation, hvor alt for få har en videregående uddannelse, hvor rigtig, rigtig mange af vores ledige er ufaglærte, og hvor vi generelt har rigtig, rigtig meget brug for, at der bliver opkvalificeret, så vi kan tage de gode jobs, og så vi ikke står i den situation, som vi f.eks. gør nu, hvor vi er nødt til at importere en hel del arbejdskraft for at besætte arbejdspladser. Så uddannelse er virkelig nøglen til, at vi kommer til at stå på egne ben, og det er noget, jeg tror fuldt og fast på. Derfor skal vi også arbejde rigtig meget med uddannelsesområdet.

Kl. 17:54

Kl. 17:55

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 17:55

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren for et rigtig godt indlæg. Ordføreren havde jo fat i en vigtig ting for vores rigsfællesskab, specielt i forhold til Grønland, og det er, at vi har forpligtet os – Danmark har jo forpligtet sig – til at samarbejde med Grønland på Grønlands vej frem mod selvstændighed. Derfor er mit spørgsmål: Har ordføreren nogle sådan mere konkrete forslag til, hvad Danmark kunne gøre for at opfylde den rolle bedre, end vi gør i dag?

Kl. 17:56

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:56

Sara Olsvig (IA):

Det er f.eks., som jeg har nævnt, at man udviser et større engagement og en større interesse, også fra de danske folketingsmedlemmers side, for at komme de mange problemer i forkøbet, som vi ser på f.eks. områder som retsvæsen og kriminalforsorg og andre sagsområder, som fortsat er dansk ansvar. Det, jeg synes man ofte glemmer her, er, at vi rent faktisk i betænkningen til forslaget til selvstyrelov jo har en klar tekst, som siger, at sagsområder, som er dansk ansvar, skal højnes til et niveau, som tilsvare det danske, før Grønland kan hjemtage dem. Så derfor arbejder vi jo også fra Grønlands side for at forbedre de her sagsområder, så de rent faktisk kommer til at være på et niveau, så de tilsvare det danske. Og det kan man ikke sige at retsvæsenet og kriminalforsorgen er på nuværende tidspunkt, bare som eksempler.

Der efterlyser jeg altså, at man fra de danske parlamentarikeres side, men også fra regeringens side er lidt mere proaktiv i forhold til at varetage det ansvar, der er der fra dansk side. Det skal vi selvfølgelig også gøre hjemme i Grønland, og det gør vi også i meget høj grad i Inatsisartut, og der er det så også, at vi har et problem i forhold til at smidiggøre vores system, så vi nemmere får lavet lovændringer og nemmere får gennemarbejdet det, der skal gennemarbejdes, for at tingene kører smidigere og bedre.

Kl. 17:57

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 17:57

Finn Sørensen (EL):

Tak for svaret, som i hvert fald tydeliggjorde for mig, at der jo er en ekstra dimension i det at løfte det ansvar, vi har på de områder, hvor det er Danmark, der har ansvaret, f.eks. retsvæsenet. Der er jo også en mere langsigtet strategi bag det.

Så vil jeg spørge: Hvordan passer diskussionen om den her forsoningskommission – vi skal måske ikke hænge os så meget i ordet – sammen med vores fælles forpligtelse og Danmarks forpligtelse til at hjælpe Grønland i en udvikling, der kan pege frem mod selvstændighed? Kunne ordføreren sætte flere ord på, hvordan det hænger sammen? Og kunne ordføreren sætte lidt flere ord på, hvad det er for ting, vi skal diskutere, hvis vi nu ellers kunne få en ordentlig dialog, i forbindelse med den her forsoningskommission?

Kl. 17:58

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:58

Sara Olsvig (IA):

Tak. Den forsoningskommission, som skal nedsættes af naalakkersuisut, handler, så vidt jeg forstår det, jo kun om det interne i Grønland, og det er vi fra IA's side sådan set o.k. med. Vi har bare ikke set noget kommissorium endnu, og vi efterlyser at se et kommissorium for at se, præcis hvad det skal handle om.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi har en intern proces i Grønland, men jeg synes ikke, man skal glemme, at der altså er områder, som også behøver en form for forsoning mellem Grønland og Danmark, ikke for vores skyld i Grønland, mere for danskernes skyld. Jeg oplever, at der er rigtig mange danskere, som har forskellige følelsesmæssige tanker osv. om forholdet til Grønland og kolonitiden, og der tror jeg man kunne have rigtig god gavn af at få belyst de områder og også få dem gennemdebatteret mellem Grønland og Danmark, både for grønlændere og danskere.

Kl. 17:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 17:59

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Jeg vil gerne takke fru Sara Olsvig for IA's bidrag til debatten, og så vil jeg gerne give en kommentar til det, som ordføreren siger, om, at vi har behov for at få løftet ansvaret i Folketinget på en anden måde, og sige til fru Sara Olsvig, som er formand for Grønlandsudvalget, at jeg synes, vi har et godt udvalg, og at vi har et engageret udvalg, og jeg synes i den grad, at vi har et udvalg med meget få begrænsninger. Det vil jeg egentlig sige, for når fru Sara Olsvig efterlyser mere proaktivitet, må jeg sige, at jeg faktisk synes, vores udvalg er proaktivt. Men vi kan godt have endnu mere proaktivitet i udvalget. Fra udvalgets side er der mulighed for at påvirke alle Folketingets partier. Der er mulighed for at påvirke regeringen, og der er dermed mulighed for at få sat den dagsorden, som fru Sara Olsvig efterlyser. Det er vores mulighed her i Folketinget, og jeg synes, det er en rig mulighed, som vi blot skal udfolde mere, hvis fru Sara Olsvig og et samlet udvalg kan blive enige om det.

I forhold til juridisk faderløse børn vil jeg sige, at jeg meget gerne her vil høre fru Sara Olsvigs løsningsforslag. Hvad tænker IA der skal til, hvis der skal gives en kompensation? Hvilken form for kompensation skal det være, og hvordan skal den sikres i forholdet mellem Grønland og Danmark?

Kl. 18:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:00

Sara Olsvig (IA):

I forhold til Grønlandsudvalget vil jeg også sige, at jeg er rigtig glad for, at udvalget har været forholdsvist aktivt, i hvert fald i den tid, jeg

har været medlem af Folketinget, og også for, at vi har fået fjernet den tekniske barriere, som handlede om at have direkte kontakt med Inatsisartut, selv om vi sidder her på Christiansborg i København, så vi rent faktisk har fået mulighed for at have videokonferencer med inatsisartutudvalg og at have foretræder med folk, som sidder i Grønland. Det synes jeg er et rigtig stort fremskridt i forhold til at have en bedre dialog mellem Grønland og Danmark på parlamentarisk niveau og også et stort fremskridt, i forhold til at Grønlandsudvalget og forhåbentlig også andre udvalg i Folketinget, når man sidder med sager, kan tage direkte kontakt til folk, som sidder i Grønland, uden at være begrænset af den afstand på 4.000 km, som vi nu er væk fra hinanden.

Med hensyn til de juridisk faderløse – nu kan jeg se, at tiden er gået, jeg ved ikke, om jeg skal fortsætte?

Kl. 18:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Faktisk ja. Det var godt bemærket, jeg var så optaget af at lytte til talen. Formanden glemte at holde øje med tiden.

Hr. Flemming Møller Mortensen igen for et opfølgende spørgsmål.

Kl. 18:01

Flemming Møller Mortensen (S):

Det vil jeg så naturligvis gerne holde fast i, for jeg synes ikke, at vi i Grønlandsudvalget, når vi har diskuteret det, har hørt noget fra IA's side eller fra Siumuts side om, hvad der rent faktisk bæres med til bordet som et løsningsforslag. Og medmindre der bliver givet udtryk for en klar holdning fra Grønlands side til det her område, synes jeg rent faktisk, at den helt klare næsten iscenesættelse, der har været her i debatten i dag, af, at det er et politisk kardinalspørgsmål set fra Grønlands side, viser, at det også har stor indenrigspolitisk indflydelse i den aktuelle debat i Grønland. Det har jeg også fuld forståelse for, men det er jo blevet sagt, også i min tale, at det her er et vigtigt område, som vi ønsker at gøre noget ved, så hvad er IA's model til en løsning på problemet?

Kl. 18:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:02

Sara Olsvig (IA):

Fra IA's side har vi faktisk selv bragt emnet om den nye forskelsbehandling ind i behandlingen af den her lovændring i Inatsisartut. Foreningen Ataata – eller det, der hed Foreningen Ataata, altså Foreningen af Juridisk Faderløse – efterlyste, at der blev rettet op på den her nye forskelsbehandling, og det tog vi fra IA's side op i Inatsisartut. Da sagde vi også ganske klart, at vi snakkede om en form for kompensation, uden at gå i detaljer om, hvad det præcis skulle være. Kravet om en økonomisk kompensation kom fra andre partier. Vi vil gerne snakke om, præcis hvad det skal være, ved en efterfølgende dialog.

Den dialog har så været lidt svær at have, fordi vi jo først og fremmest har skullet forholde os til, at der kom et ændringsforslag fra Inatsisartut, og som ordføreren også tidligere har sagt, kom det meget sent, i forhold til at lovforslaget blev behandlet på den her måde. Så derfor har der været både nogle strukturelle og nogle administrative ting, som har gjort, at det hele blev forsinket, f.eks. at vi kun havde høringssvarene på dansk og måtte bruge en masse tid på at få dem oversat til grønlandsk, da vi sad med lovforslaget oppe i Grønland. Det er en af de ting, der har været en hindring her. Så vi er aldrig rigtig nået til debatten om, hvad det præcis skal indeholde, og det vil jeg ellers rigtig gerne debatterer.

Kl. 18:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der gik tiden igen. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det den næste ordfører i ordførrækken, fru Doris Jakobsen fra Siumut.

Kl. 18:03

(Ordfører)

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg vil gerne starte med at takke regeringen for redegørelsen, men jeg vil også sige, at jeg er glad for, at vores landsstyreformand er til stede og lytter til vores rigsfællesskabsdebat, der er en grundig gennemgang af forholdene i rigsfællesskabet, som det ser ud netop nu. Jeg vil også gerne starte med at takke den nye udenrigsminister for hans klare udmeldinger om en personlig aktiv indsats for hele rigsfællesskabet i forhold til det udenrigspolitiske område.

Det er tydeligt, at samarbejdet mellem de tre regeringer synes at blive stadig mere omfattende og effektivt efter vedtagelserne om udvidet selvstyre i 2005 for Færøerne og i 2009 for Grønland. Det er godt.

Men der er brug for, at vi også fokuserer på det, der ikke står i regeringens redegørelse. Det er f.eks. blevet mere og mere tydeligt, at Danmarks medlemskab af EU kan medføre alvorlige problemer for rigsfællesskabet. Det har vi længe vidst, når vi har talt om hvalfangst og sælfangst, men nu er det også blevet et problem i forhold til fiskeriet og handelen med fisk inden for rigsfællesskabets egne grænser. Når EU igen og igen laver handelsrestriktioner mod vores bæredygtige fangst, bliver det et problem, der på sigt kan sprænge sammenholdet i riget. Der er om kort tid valg til Europa-Parlamentet, og jeg vil bede de danske kandidater bringer dette budskab med sig i valgkampen.

Det er heller ikke godt for rigsfællesskabets udvikling, at der fortsat skabes tvivl om vores ret til selv at håndtere handelen med de ressourcer, vi henter op fra vores undergrund. Den foreliggende redegørelse indeholder således et afsnit, der sår tvivl om vores ret til selv at håndtere vores råstoffer, hvis det måtte passe regeringen i Danmark at erklære, at disse har udenrigs-, forsvars- eller sikkerhedsmæssige aspekter. Det er ikke i overensstemmelse med selvstyreloven. Det er ifølge fremtrædende folkeretsjurister heller ikke juridisk korrekt. Men mest af alt er det dybt skadeligt for udlandets tillid til at indgå aftaler med os om vores råstofpolitik.

Vi har accepteret, at sikkerheden omkring uran er en sag, der skal drøftes og forvaltes i et samarbejde mellem regeringen og Naalakkersuisut; uran er og bliver et mineral af helt særlig art. Men dér stopper fleksibiliteten i forhold til forvaltningen af vores egne råstoffer. På samme måde er det et problem for rigsfællesskabet, at der er kræfter, der søger at forhindre Grønland i at starte den minedrift, vi har så hårdt brug for.

Den nye regering i Grønland har ændret den lov om storskalaprojekter, som forrige år vakte så meget debat i Danmark. Nu er loven absolut rimelig, og den er stadig væk en forudsætning for at hente den udenlandske arbejdskraft, der er helt nødvendig for anlægsfasen af projekterne. Det samme er den lov, som Folketinget skal vedtage for at give muligheden for, at arbejdskraften overhovedet får lov til at rejse ind i rigsfællesskabet. Derfor forventer vi også fuld tilslutning fra partierne herinde til den, så vi kan få sat de første projekter i gang. Så længe der fortsat skabes tvivl om disse regler fra dansk side, kan vi selvsagt ikke tiltrække de nødvendige investorer til at starte mineprojekter, der også vil komme statskassen til gode.

Jeg tror, det er nødvendigt at slå helt fast, at Siumut hellere end gerne ser, at det bliver danske eller nordiske investeringer, der bliver bærende i den grønlandske råstofindustri. Vi kender Danmark og Norden og stoler mere på jer end på nogen andre investorer, og vi deler både samfundssystem og opfattelsen af demokratiet med jer.

Så hvis vi selv kunne bestemme, var det fra Norden, at investeringerne og arbejdskraften til vores projekter kom, men vi bliver nødt til at arbejde på det internationale markeds betingelser, og vi må bruge de investorer, der er villige til at samarbejde med os.

Kl. 18:08

Lad mig slutte med at nævne den forsoningsproces, som Siumut har sat i gang. I morgen behandler vi i Grønlandsudvalget loven om de såkaldte juridisk faderløse børn i Grønland. Det er børn af danske mænd på ophold i Grønland før 1963, som af den daværende lov er blevet ladet tilbage uden nogen form for rettigheder i forhold til faderen. Uanset det blev de danske børn i samme situation sikret allerede i 1938. Regeringen har lavet et lovforslag, som behandles i Grønlandsudvalget i morgen, men det foreliggende lovforslag vil desværre kun løse problemet for de børn, hvis far stadig lever. For de børn, hvis far er død, vil loven fortsætte uretfærdigheden. De vil være lige så arveløse som før, og for dem vil den koloniale diskrimination ikke blive fjernet med denne lov.

Vi har som land og som fællesskab brug for, at der bliver rådet bod på den uretfærdighed. Disse efterladte har krav på oprejsning og kompensation for den uretfærdighed, der er overgået dem, og for den familiesituation, de er blevet berøvet. Det samme gælder for de børn, der i 1953 blev skilt fra deres forældre og sendt hertil for at tvinges til at blive danske. De og deres familie har ikke engang fået en undskyldning. Det er bare nogle af de eksempler på uretfærdigheder i kølvandet på kolonitiden, som er kendte og synlige. De usynlige og ukendte er langt, langt flere. Alligevel rejses der tvivl om behovet for en forsoning i forhold til de åbne sår, som fortiden har efterladt blandt vores folk.

Det er muligt, at mange danskere ikke forstår, at flere hundrede år med en fremmed kulturs absolutte dominans økonomisk, administrativt, uddannelsesmæssigt, menneskeligt og politisk sætter sig som dybe sår hos de mennesker, det går ud over, uanset om der er brugt fysisk eller væbnet magt undervejs. Danmark har jo ikke prøvet det selv, men derfor kan man vel godt anerkende, at vi, der har været i den situation, har brug for at arbejde for at forsones os selv med den undertrykkelse, vi har været igennem, og at vi faktisk mener, at det burde foregå i samarbejde med dem, der har skabt den situation, vi vil forsones med.

Hvis vi vil styrke rigsfællesskabet, bør vi i hvert fald ikke forsøge at bilde det danske folk ind, at Danmarks politik i fortiden intet har at gøre med de problemer, der findes i Grønland. Derfor er forsoningstanken også en håndsrækning fra os til rigsfællesskabet med Danmark. Det er et forsøg på aktivt at føre den ligeværdighed, som dagens forslag omtaler, fra papiret til virkeligheden. Et rigsfællesskab er et fællesskab i riget, og det basale i det må vel være at gøre ting i fællesskab, hvis alle i riget skal føle fællesskab med hinanden. Alt andet vil svække fællesskabet og dermed riget.

Lad mig slutte med at slå fast, at vi i Siumut anser rigsfællesskabet for at være vores bedste ramme for udviklingen i Grønland. Uden et godt samarbejde med Danmark kommer vi ikke videre ad de veje, som både vi og Danmark ønsker i den arktiske udvikling. For Siumut er der derfor ingen modsætning mellem ønsket om en stadig stigende selvstændighed og et stadig bedre fungerende rigsfællesskab, der for os er to sider af samme sag.

Qujanaq. Tak.

Kl. 18:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er også en scribe ordfører, der har meldt sig. Den første er hr. Christian Friis Bach.

Kl. 18:13

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det, og tak for et godt indlæg. Jeg deler ordførerens vision om at styrke samarbejdet mellem Danmark og Grønland på er-

hvervsområdet og håber også, at det på sigt kan give indtægter til statskassen, som ordføreren sagde det. Redegørelsen viser dog betydelige økonomiske udfordringer i Grønland, og mit spørgsmål til ordføreren er, om ordføreren finder, at viljen er der i Grønland til at gennemføre de nødvendige økonomiske reformer for at sikre en bæredygtig økonomi på sigt.

Kl. 18:13

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:13

Doris Jakobsen (SIU):

Selvfølgelig vil vi sikre vores økonomi i Grønland, og vi vil gerne have en selvstændig økonomi i fremtiden. Statsministeren har også nævnt, at vi kommer til at mangle 1 mia. kr. hvert år frem til 2040. Derfor er det også nødvendigt at starte med den råstofudvinding og minedrift i Grønland, som vi har brug for. Men det skal selvfølgelig være på den sikreste måde. Derfor vil vi også samarbejde med Danmark.

Vi kan ikke altid kun regne med råstofferne, så vi tænker også på de andre erhverv, f.eks. fiskeri og turisme og de andre. F.eks. Island tjener godt på turisme. Det er noget, som vi kan lære af.

Kl. 18:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Christian Friis Bach.

Kl. 18:14

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Den vision med at samarbejde om at styrke sådan en bred erhvervsudvikling i Grønland og tilsige større danske investeringer deler jeg. Min pointe var udelukkende, at selv med de mest optimistiske scenarier for råstofudvindingen ser det ud til at tage noget tid, og derfor er der jo brug for økonomiske reformer på kort sigt.

Jeg kunne godt tænke mig også at spørge ordføreren: Er det ikke til gavn både for Grønland og for Danmark, at vi står sammen, når det gælder udvindingen af både uran og sjældne jordarter, i lyset af de store politiske og sikkerhedspolitiske udfordringer, der vil ligge? Er det ikke til gavn for os begge to, at vi samarbejder om det?

Kl. 18:15

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:15

Doris Jakobsen (SIU):

Vi vil gerne samarbejde med Danmark med hensyn til de kommende udvindinger. Vi har kun givet licens til London Mining indtil nu. Men vi er åbne for at samarbejde om uran, og derfor vil vi gerne lave en samarbejdsaftale med Danmark, også fordi det har direkte med sikkerhed at gøre. Vi vil selvfølgelig opfylde alle konventionerne. Men som sagt er sjældne jordarter ligesom alle andre mineraler, og professor Ole Spiermann mener også, at det er et grønlandsk anliggende.

Kl. 18:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Søren Espersen.

Kl. 18:16

Søren Espersen (DF):

Tak. Siumuts ordfører antydede i sin tale, at der var kræfter, der forsøgte at forhale en storskalalov. Er det rigtigt forstået, at ordføreren mener det? Er ordføreren ikke enig i, at alle her faktisk er interesse-

ret i, at Grønland så hurtigt som muligt bliver økonomisk selvåren?
Eller misforstod jeg det?

Kl. 18:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:16

Doris Jakobsen (SIU):

Vi skal selvfølgelig gøre det på en ansvarlig måde, når vi skal til at udnytte vores naturressourcer. Derfor har vi også en råstoflov, der siger, at man først skal være sikker på, at der ingen risiko er for mennesker og dyr. Men vi vil selvfølgelig gerne tjene vores penge hurtigst muligt, fordi vi mangler økonomisk udvikling. Derfor ønsker vi også, at vores selvstyrelov skal respekteres, også af de danske partier. Vi har hjemtaget råstofområdet, og derfor mener vi også, at andre mineraler, inklusive sjældne jordarter, er et grønlandsk anliggende.

Kl. 18:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Søren Espersen.

Kl. 18:17

Søren Espersen (DF):

Det er så den del, der er uenighed om, og som man forsøger at løse. Jeg vil bare gerne have en tilkendegivelse fra fru Doris Jakobsen af, at alle her i det her hus gerne vil have, at Grønland så hurtigt som muligt bliver økonomisk selvåren, og at man gør alt, hvad man kan, så hurtigt som muligt. Kan jeg ikke få en tilkendegivelse af det og af, at der ikke er nogen, der vil forsøge at forhindre eller forhale det?

Kl. 18:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:18

Doris Jakobsen (SIU):

Vi vil som sagt gerne gøre det på en ansvarlig måde. Vi behøver ikke at skynde os, bare fordi vi vil tjene de penge. Vi vil som sagt gerne gøre det sikrest. Men vi mener alligevel ikke, at vi skal vente i lang, lang tid. Siden jeg var et barn, har jeg altid hørt om, at man skulle starte nogle storskalaprojekter, men vi venter stadig væk på dem. Derfor kan man godt føle, at det på tide at gøre noget ved det.

Kl. 18:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 18:18

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren for et godt indlæg i vores debat her i dag. Jeg vil gerne spørge lidt mere ind til den her diskussion om forsoningskommissionen. Jeg ved godt, der ikke ligger noget forslag til kommissorium endnu, så det må jo blive ordføreren egen opfattelse, går jeg ud fra, og ikke nødvendigvis regeringens. Men hvilken form for dialog vil man gerne have med Danmark i forbindelse med den her forsoningskommission?

Kl. 18:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:19

Doris Jakobsen (SIU):

Vi har jo hørt, at de forsoningskommissioner, der har været i andre lande, f.eks. med deltagelse af de canadiske inuitter, har hjulpet vo-

res stammefrænder ret meget. Vi har jo også en del emner, som vi kan drøfte. Man kan bare tage eksemplet med juridisk faderløse, men også de børn, der blev tvunget til at flytte til Danmark, så vi har noget at arbejde med. Vi mener, at både Grønland og Danmark skal snakke sammen, så vi kan forstå hinanden og bearbejde disse følelser, så vi kan blive stærkere, så vi kan få selvstændighed i fremtiden.

Kl. 18:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 18:20

Finn Sørensen (EL):

Tak. Så kom der jo et par eksempler på emner. Kan ordføreren nævne andre eksempler på spørgsmål, som bør drøftes mellem Danmark og Grønland for ligesom at få ryddet op i tingene, om man så må sige? Gælder det f.eks. også Danmarks ansvar for en meget, synes jeg i hvert fald, voldsom og meget hurtig industrialisering i 1950'erne, der jo sådan set gav det grønlandske samfund nogle udfordringer, som man stadig væk slås med?

Kl. 18:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:20

Doris Jakobsen (SIU):

Altså, man kan tage flere eksempler. F.eks. er Qullissat blevet lukket. Mange mennesker har fået deres følelser såret, men et af de nutidige problemer, som jeg har nævnt flere gange, er de juridisk faderløse. Dem vil jeg gerne gå ind for at hjælpe. Vi mener, at alle – også juridisk – skal have ret til en far, ligesom alle andre danskere har. Vi mener, at lovgivningen skal gælde for alle, uanset om man er grønlander eller dansker eller færing. Det er disse nutidige problemer, som vi skal diskutere.

Kl. 18:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 18:21

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak, og tak til fru Doris Jakobsens bidrag til Siumuts indlæg i debatten, og også tak til partilederen for tilstedeværelsen i salen her i dag.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål om forsoningskommissionen. Som jeg har tolket det, læst det, hørt det, er forsoningskommissionen et internt grønlandsk anliggende. Det er grønlandsk finansieret, det er et grønlandsk initiativ, det er et grønlandsk projekt, og det bliver et grønlandsk kommissorium. Det, jeg har fæstet mig ved i ordlyden, er:

»For at lægge afstand til koloniseringen af vort land, er det nødvendigt at der finder forsoning og tilgivelse sted.«

Der har været en lille smule forvirring, synes jeg, med hensyn til om man her har haft klare forventninger til Folketinget, til Danmark om at involvere sig i forsoningskommissionen. Jeg kan i hvert fald ikke se noget sted i strukturen, at man her har givet udtryk for en forventning til Danmark.

Kl. 18:22

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:22

Doris Jakobsen (SIU):

Som bekendt blev Grønlands status som koloni ophævet med grundlovsændringen i 1953, og Grønland blev indlemmet i rigsfællesskabet. Trods indlemmelsen i rigsfællesskabet er der stadig væk den dag i dag en del sager, man kan bringe op til revurdering, ligesom jeg har nævnt de forskellige ting. Vi mener også, at ved at adressere tidligere svigt og konfliktoplevelser kan man begynde at hele såret og skabe en sund fremtid for de implicerede. Vi har som samfund et fælles ansvar for at løfte fælles udfordringer og bidrage til en positiv samfundsudvikling i samarbejde med f.eks. Danmark. Men det er ærgerligt, at Danmark ikke vil være med. Men det vigtigste er, at man skal bearbejde de grønlandske følelser.

Kl. 18:23

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 18:23

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er jo klart, at jeg føler en lille smule for det, når der ligger lidt en bebrejdelse af, at Danmark ikke vil være med. Når jeg læser om det, vil jeg sige til fru Doris Jakobsen, kan jeg ikke noget sted se, at der fra Siumuts side er blevet givet udtryk for, at det faktisk er en forventning, at man går med. Men lad os tale mere om det efterfølgende.

Med hensyn til juridisk faderløse børn vil jeg gerne høre fru Doris Jakobsen om Siumuts holdning til, hvad den økonomiske kompensation skal gå ud på. Er det sådan, at Siumut har gjort sig konkrete tanker om, at det skal være en samfinansiering mellem Grønland og Danmark, eller kan hun måske give et lidt mere konkret billede af det?

Kl. 18:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:24

Doris Jakobsen (SIU):

Jeg vil gerne sige, at det er dansk lovgivning, og ansvaret for de juridisk faderløse er hundrede procent dansk. Jeg mener ikke, at Grønland skal være med til at finansiere i forhold til dette problem. Vi mener, at der er forskelsbehandling for de grønlandske juridisk faderløse. Når det er muligt for de danske borgere, hvorfor gælder det så ikke for grønlanderne? Det er forskelsbehandling og en krænkelse.

Kl. 18:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Sambandsflokkurin, hr. Edmund Joensen.

Kl. 18:25

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Tak for det. I dag har Folketinget påbegyndt en ny tradition med en årlig debat om rigsfællesskabet. Sambandspartiet håber på en konstruktiv tradition uden fordomme og berøringsangst.

Et vigtigt tema er, at vi efter 634 år i samme rige stadig vil rigsfællesskabet. Spørgsmålet er, hvordan fællesskabet fortsat udvikles. Som med de fleste fællesskaber er der fordele og ulemper ved rigsfællesskabet, men fordelene er langt større end ulemperne for os alle sammen.

Færøerne har stor fordel af at være med i en større statslig sammenhæng og et større statsligt samarbejde. Det har givet slagkraft internationalt, og stordriftsfordelene er åbenbare. For den enkelte ligger fordelene bl.a. i statsborgerskabet og de dertil knyttede rettigheder. Jeg forestiller mig også, at Danmark i rigsfællesskabet bl.a. opnår en unik geopolitisk stilling i hele verden. Den fordel skal man ikke forsmå. Det er ganske enkelt sådan, at sammen bliver vi alle større og stærkere.

Ulemperne, hvis man kan kalde dem det, er bl.a., at Færøerne og Danmark som et EU-land af og til har modstridende interesser. EU-handelsboykotten mod Færøerne, som Danmark skal være med i, fordi Danmark er EU-medlem, er et eksempel herpå. Jeg mener selv, at det er på kanten til en grundlovsstridighed, at Danmark boykotter egne statsborgere, men lad det ligge denne gang.

EU-integration og rigsfællesskabet er ikke nødvendigvis to uforenelige størrelser. Der bør tværtimod fokuseres på, hvordan vi drager fordel af, at Danmark er med i EU, mens den øvrige del af rigsfællesskabet står udenfor. Vores opgave som politikere er nu engang at finde pragmatiske løsninger og kompromiser.

Vores politiske modstandere, specielt de republikanske kræfter, angriber den økonomiske del af fællesskabet – tilskuddet til Færøerne og Grønland. Danmark køber sig til magt over færinger og grønlandere, lyder den misforståede partipolitiske retorik. Hvis man har forstået fællesskabet, ved man også, at overførslerne er finansiering af sagsområder, som vi er fælles om, hverken mere eller mindre. I Sambandspartiet plejer man at sige, at rigsfællesskabet ikke skal gøres op i kroner og øre. Det er der nok en vis fornuft i.

Hvordan er så rigsfællesskabets tilstand i dette herrens år 2014? Statsministerens redegørelse danner grundlag for debatten og viser, at tingene kunne se bedre ud. Økonomien på Færøerne og i Grønland vækker bekymring. Der er underskud og gældsætning, mangel på politiske reformer, manglende finanspolitisk holdbarhed, udvandring og truende befolkningssammensætning, udsigt til færre erhvervsaktive og flere på passiv forsørgelse osv. osv. Noget tyder på, at den nordiske velfærdsmodel på Færøerne og i Grønland vil komme under betydeligt pres i fremtiden. Risikoen er, at der i fremtidens rigsfællesskab vil være stor forskel på velstands- og velfærdsniveauet i de tre lande. Det er nok en udfordring, som nok vil kræve fælles løsninger.

Omvendt er der også langsigtede muligheder: Olieeftersforskning i begge lande og udvinding af mineraler i Grønland kan komme til at spille en rolle, men indtil videre er det fugle på taget.

Kl. 18:31

Eksporten af pelagisk fisk er støt stigende og indbringende for en del færøske rederier, men paradoksalt nok kommer de voksende indtægter kun i mindre grad landskassen til gode. En rimelig ressourceafgift vil afhjælpe det økonomiske problem, men ikke løse det. Der skal helt andre tiltag til for at vende udviklingen.

Statsministerens redegørelse er informativ. Man berører kun et punkt: visioner for fællesskabet. På første side i næstsidsste afsnit står der:

»I takt med, at sagsområder overtages, udvides Færøernes og Grønlands selvbestemmelse, og rigsfællesskabet udvikler sig.«

Mener regeringen virkelig, at rigsfællesskabets udvikling er betinget af, at sagsområderne overføres til Færøerne og til Grønland? Det er ellers noget, der ligner en afvikling af fællesskabet, vil jeg hellere sige. For længe har det været sådan, at man fra dansk side har spurgt: Hvad vil Færøerne, og hvad vil Grønland? Og så har man sagt: Fint, lad os gøre det. Eller man har sagt: Nej, det kan ikke lade sig gøre. Selvfølgelig skal der lyttes til Færøerne og til Grønland, men indimellem savner man at høre, hvad regeringens vision og mål for rigsfællesskabet er, og hvordan målet skal nås.

Rigsfællesskabet har et enormt fælles potentiale. Det er et kæmpestort geografisk område, der strækker sig fra den dansk-tyske

grænse og op til Nordpolen. Vores tre lande er fyldt til bristepunktet med ressourcer, f.eks. veluddannede mennesker, konkurrencedygtige virksomheder, værdifulde kompetencer og specialiseret viden. Hvorfor ikke se og bruge rigsfællesskabet som et fælles vækstområde, hvor vi sammen skaber arbejdspladser og økonomisk udvikling? Hvorfor ikke udvikle et samarbejde også på sagsområder, der er overtaget eller slet ikke kan overtages? Udenrigs- og forsvarsområdet, erhverv, uddannelse, sundhed, socialområdet og kultur er hele nøglen til udvikling og vækst. Lad os komme væk fra illusionen om, at overtagelse af sagsområder driver udviklingen.

Når alt det er sagt, vil jeg gerne kvittere for det omfattende samarbejde, der fungerer godt og efter hensigten. Jeg sætter stor pris på, at et samlet Folketing vil finde, fjerne og forebygge grænsehindringer i rigsfællesskabet. Det betyder meget for mange borgere. Til sidst vil jeg sige tak til statsministeren for redegørelsen og komme med en appel til Folketinget om at fortsætte den nye tradition med en særskilt årlig debat om rigsfællesskabet. Tak.

Kl. 18:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig tre medlemmer, der har meldt sig for korte bemærkninger. Den første er hr. Mike Legarth.

Kl. 18:35

Mike Legarth (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Edmund Joensen om, hvad han helt præcist mener, når han henviser til Danmarks geopolitiske stilling. Hvad ligger der bag de ord?

Kl. 18:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:35

Edmund Joensen (SP):

Jeg siger det i forbindelse med, at jeg ser på, hvilke fordele f.eks. Færøerne har af rigsfællesskabet, og så slutter jeg af med at sige, hvilke fordele jeg synes Danmark helt åbenbart har, og jeg tager de geopolitiske fordele som eksempel.

Det, jeg lægger i det, er, at hvis nu vi forestiller os, at Danmark ikke var en del af hele rigsfællesskabet, men kun et land, som strakte sig fra den tyske grænse og op til Skagen, så ville Danmark nok ikke have den samme vægt i NATO og alle de organisationer, hvor de store sidder til bords, når vi snakker om verdenspolitik. I stedet for kan Danmark være en slags stormagt, når vi snakker om storpolitik, fordi Danmark strækker sig fra den tyske grænse og helt op til Nordpolen – så kan man virkelig tale med de store.

Kl. 18:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Mike Legarth.

Kl. 18:36

Mike Legarth (KF):

Det var jo meget nyttigt at have den viden med. Er der nogle ting, som ordføreren synes Danmark skulle fokusere mere på? Er der nogle ting, vi kan forbedre, for at tingene kunne blive mere rimelige i ordførerens optik?

Kl. 18:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Edmund Joensen (SP):

Altså, jeg er glad for den her debat. Vi har jo gode erfaringer med et forslag med hensyn til fremtidige grænsehindringer i rigsfællesskabet, som har været til første behandling, så jeg ønsker bare, at det skal fortsætte ad den vej, som det er begyndt, altså at vi både kan debattere fordomsfrit og også kan finde løsninger som i forbindelse med grænsehindringerne. Det skal bare fortsætte.

Kl. 18:37

Kl. 18:37

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 18:37

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak til ordføreren for en spændende tale, hvor man jo også kom ind på de udfordringer, som Færøerne står over for, og dem anerkender jeg fuldt ud, både de demografiske og de økonomiske udfordringer.

Jeg vil gerne gentage et spørgsmål, jeg stillede i min ordførertale: Hvad er egentlig ordførerens syn på det forhold, at man i høj grad lever af bloktilskuddet fra Danmark? Det er jo en væsentlig del af den færøske økonomi. Hvad er ordførerens tanker? Er det noget, man ligesom har tænkt sig at skulle gøre med en uændret størrelse, det, vi har i dag, eller måske et endnu større bloktilskud? Det har der jo været forslag fremme om for et par år siden. Eller er der en strategi for, at man afvikler det bloktilskud for at gøre Færøernes økonomi selv bærende?

Kl. 18:38

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:38

Edmund Joensen (SP):

Som jeg forstår det, har hr. Finn Sørensen ikke forstået, at vi har en lovgivning angående de her spørgsmål. Det er sådan, som jeg sagde i min tale, at Færøerne bliver tilført et bloktilskud, og det er udelukkende, fordi der er nogle sagsområder, som ikke er overtaget, og så er det til betaling af de sagsområder – hverken mere eller mindre.

Det betyder ikke, at færingerne ikke hver eneste dag kæmper for deres fortjeneste og for at overleve, og hvis jeg skal nævne nogle nøgletal, vil jeg sige, at med den seneste overtagelse for at mindske bloktilskuddet, er Færøernes udlandsgæld vokset fra næsten ingenting til 6 mia. kr. Det er nogenlunde det samme, som man har sparet den danske stat for, så det vil så sige, at man har flyttet det over til gæld, som skal betales engang, og det vil sige, at Færøerne ikke er bedre i stand til at få sænket bloktilskuddet eller overtage sager, som koster.

Vi kan så tænke på Færøernes betalingsevne. Vi har den højeste skat i vores del af verden, og vi er et fiskerisamfund, og man siger, at bruttonationalt tjener vi færinger ca. 20 pct. mindre, end en dansker gør (*Tredje næstformand (Camilla Hersom):* Ja tak! Tiden er gået). Jeg vil sige, som hr. Claus Hjort Frederiksen sagde, at rigsfællesskabet ikke skal gøres op i penge. Vi gør ikke op, hvad Bornholm tjener eller øerne tjener. Vi er i et fællesskab, og vi skal løse tingene i fællesskab.

Kl. 18:40

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 18:40

Finn Sørensen (EL):

Jeg satte heller ikke spørgsmålstegn ved, at færingene er et yderst arbejdsomt og flittigt folkefærd. Det er helt sikkert. Det har jeg jo ved selvsyn kunnet konstatere. Jeg taler heller ikke om at tage bloktilskuddet fra Færøerne eller skære ned på det, men jeg må bare henvise til, at tidligere regeringer på Færøerne jo ikke har haft den samme opfattelse, som hr. Edmund Joensen giver udtryk for. Det har jo været sådan indtil for 2 år siden, er det vel, at man mente, at bloktilskuddet skulle være fastfrosset, sådan at det langsomt, om man så må sige, mistede sin værdi, netop for at der skulle være et incitament til at gøre Færøernes økonomi selv bærende. Det var det, jeg gerne ville høre ordførerens syn på, nemlig hvad fremtiden er i forhold til det.

Kl. 18:41

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:41

Edmund Joensen (SP):

Tak for spørgsmålet. Jeg kan tilføje, at vi politikere har en tendens til at sige, at når vi har en god periode, kan alt lade sig gøre. Vi bliver nødt til at tænke langsigtet, og vi har jo også haft meget indbringende perioder på Færøerne, og lige efter det løsrivelseslandsstyre, vi havde, havde vi en meget indbringende periode efter et krak, kan man sige. Efterfølgende er det så gået nedad igen, så lysten til overtagelse eller til løsrivelse er ikke helt den samme, som den var dengang.

Kl. 18:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 18:42

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak til hr. Edmund Joensen for et godt bidrag. Jeg synes jo, det går meget godt med samarbejdet. Jeg synes, at det samarbejde, vi lige har haft om grænsehindringerne, er et rigtig godt eksempel på det, hr. Edmund Joensen også taler for vi skal gøre mere af. Jeg vil godt stille et spørgsmål og give en kommentar til hr. Edmund Joensens kommentar om et fælles vækstforum, sådan tror jeg ordene faldt. Det er altså det der med, at vi inden for rigsfællesskabet skal fokusere på, hvordan vi skaber en fælles vækst i et samarbejde. Jeg vil jo blot sige til hr. Edmund Joensen, at jeg synes, at det bl.a. er derfor, vi er her. Det er jo en primær opgave, og derfor synes jeg også, det kunne være rigtig interessant at høre, hvad hr. Edmund Joensen tænker vi skal gøre anderledes, og måske få nogle helt konkrete bud på nogle ideer, hr. Edmund Joensen måtte gå med, til at gøre det endnu bedre.

Kl. 18:43

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:43

Edmund Joensen (SP):

Først og fremmest tænker jeg på det store geografiske område, som vi besidder, med alle de muligheder, der ligger der. Men vi har også en befolkning, som er veluddannet og kvalificeret i alle retninger, og som er klar til at tage fat. Så vil jeg også sige, at tidligere har der været fokuseret på, at Færøerne skulle bestemme, og at man ikke skulle blande sig – og på samme måde skulle det være med Grønland – og at udviklingen skulle være sådan, at Færøerne og Grønland overtog sine egne sagsområder, og så kørte det automatisk. Men det gør det ikke, det er fantasi. I stedet må vi sige, at vi må finde på an-

dre måder at samarbejde på. F.eks. har vi nu haft glæde af, at Folketinget har bevilget penge til fiskerilaboratorier på Færøerne, altså forskningslaboratorier. Der sidder en blandet komité osv. osv.

Kl. 18:44

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 18:44

Flemming Møller Mortensen (S):

Så når vi frem til, at noget skal gøres på andre måder, og det er jeg også enig i. Jeg er også enig i – og det er netop et motto hos Socialdemokraterne – at det, der er vigtigst i samfundet, er at skabe nogle jobmuligheder og sikre noget velfærd. De to ting hænger jo uløseligt sammen. Når vi tænker på det, som er en udfordring, hvilket også har været drøftet i Færøudvalget i løbet af året, nemlig den store fraflytning fra Færøerne, som jo også delvis har sin årsag i, at der er mangel på jobs, så vil jeg igen sige til hr. Edmund Joensen, at vi skal blive endnu mere konkrete, med hensyn til hvad vi skal gøre på andre måder, før jeg tror, at vi får et vækstforum ud af det.

Kl. 18:45

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:45

Edmund Joensen (SP):

Jeg er helt enig. Altså, jeg forstår godt, at Danmark har rettet blikket mod EU og den udvikling, der har været i Europa i mange år. Det, jeg gerne vil, er, at man nu begynder at rette blikket mod rigsfællesskabet og ser på de muligheder, der er der. Der er først og fremmest levende ressourcer, som fornyer sig, og der er jo et kolossalt vind- og strømområde med grøn energi, som kan blive udviklet, så det batter, hvis man tager fat i det. Der er også en stor undergrund, som vel ligger under vandet, men som forhåbentlig indeholder noget, der kan holde Europa varmt i lang tid. Det håber vi sandelig. Vi ligger på grænsen af det norske og det britiske område, og det skulle være mærkeligt, hvis der ikke også fandtes noget i det færøske område.

Kl. 18:46

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte kommentarer. Så er det ordføreren for Javnaðarflokkurinn, hr. Sjúrdur Skaale.

Kl. 18:46

(Ordfører)**Sjúrdur Skaale (JF):**

Det var fornemt, det må jeg sige. Tak for ordet, og jeg vil også gerne takke hr. Flemming Møller Mortensen, min gode ven, for initiativet til den her debat og statsministeren for redegørelsen. Og så vil jeg tillade mig at erindre om, hvor galt det kan gå, hvis man ikke har den her slags debatter, hvis man ikke har dialogen og ikke har forståelsen.

For kun 16 år siden, i 1998, lagde Færøernes landsstyre sag an imod den danske stat, imod regeringen, og krævede en kæmpe erstatning. Det var kulminationen på en strid, som gennem 1990'erne forgiftede forholdet mellem de to lande. Bankerne gik konkurs, og landsstyret lånte penge af staten for at holde dem i live. Gennem disse låneaftaler satte regeringen hjemmestyrets myndigheder til side og tvang sin politiske vilje igennem. Men banker og sparekasser er jo et dansk anliggende, og en af bankerne var endda en filial af Den Danske Bank. Dens kolossale tab blev konverteret til offentlig færøsk gæld, da regeringen efter alt at dømme efter lyssky samtaler med Den Danske Bank og Finanstilsynet under falske præmisser tvang

landsstyret til at overtage den økonomisk syge del af Den Danske Bank. Straks efter overtagelsen væltede skeletterne ud af skabet. Pressen afdækkede, hvad der var sket.

Men regeringen nægtede at iværksætte den dommerundersøgelse af sagen, som færøske myndigheder krævede. I stedet fik Jørgen Grønberg til opgave at lave en advokatundersøgelse, og det var med den som baggrund, at landsstyret tog det drastiske skridt. Før der faldt dom, blev der dog i 1998 indgået en aftale om, at Færøerne fik en erstatning til en samlet værdi af over 2 mia. kr., men alligevel var den skete skade stor, og den bestod ikke kun i en fundamental mistillid mellem danske og færøske politikere.

På Færøerne blev danskere i disse år omtalt som nykolonialister, og i Danmark blev færingers omtalt som ansvarsløse, dumme, ødsle og forkælede børn, hvis uansvarlige beslutninger de danske skatteydere måtte bøde for. Nogle husker måske det meget stort opsatte hovednummer fra Cirkusrevyen i 1998, hvor Ulf Pilgaard i færøsk folkedragt på elegant vis opsummerede stemningen:

Vi er et stædigt folk med en sund appetit / for skattesvindler og smuglersprit / et stolt og stædigt folkeslag / hvis urgamle kampråb hedder: Vi vil ha'! / Og vores øer / og jeres tegnebøger / er forbundet med verdens længste sugerør. / Vi skal bare ha' en fiskekutter hver / og ha' lov at sende regningen til jer. / Og så vil vi respekteres som de ansvarsløse og forkælede børn, vi er.

Der var jo ikke nogen berøringsangst dengang, kan man sige.

Opbakningen til rigsfællesskabet faldt i disse år drastisk på Færøerne og uden tvivl også i Danmark.

Hvad kan vi så lære af det? Hvorfor gik det så galt?

Først og fremmest var fejlen vel, at myndigheden lå et sted og det formelle ansvar lå et andet sted – det første på Færøerne, det andet i Danmark.

Så længe det gik godt, ville regeringen ikke bruge sin formelle myndighed til at gribe ind, og da det gik helt galt, gik regeringen ud over sine formelle beføjelser og misbrugte sin position som den stærke part.

Denne svære balancegang mellem at holde fingrene væk og at blande sig på de fællesområder, hvor man har ret og pligt til at gøre det, kan gøres nemmere, hvis der er en løbende dialog og deling af information mellem parterne. Og visse fejl i systemet har man efterfølgende delvis rettet op på. Færøske myndigheder får nu lidt bedre indsigt i de færøske bankers forhold. Der er også etableret faste møder mellem lederne; de tager sig for det meste ud som kaffemøder eller hyggesnak, men de giver dog mulighed for at drøfte de kriser, der kunne være under opsejling. Den her debat er også et fint initiativ i den henseende.

Men det, der skabte den lidt ubehagelige stemning dengang, er der ikke ændret ved. Der var i 1990'erne begrænset viden blandt danskere om Færøerne, og derfor kom de avisartikler, som der var om krisen, og som nogle gange var hårde, men korrekte, andre gange ekstremt fejlagtige og overdrevne, til at danne hele grundlaget for mange danskeres viden om og holdning til Færøerne. Derfor var det ikke så sært, når en vittighed sagde, at hvis du vil spare i skat, skal du bare skyde en færing. Det var det billede, man fik af det fra pressen.

Som en undersøgelse, jeg fik lavet i fjor, viste, så er manglen på viden om Færøerne der stadigvæk. Den kan komme til udtryk som fordomme, men den kan også komme til udtryk som overdreven forståelse.

Kl. 18:51

Forfatteren Martin A. Hansen sagde i sin tid om danskernes holdning til det nordatlantiske frændefolk, som han udtrykte det, at der eksisterer en slags messiasfølelse hos mange moderne danskere, frem for alt forståelsen. Det er jo storartet. Men superforståelsen er tit åndeligt lad, man gider ikke sætte sig ind i tingene, men skynder sig at forstå. Hvad der er uden stolthed, tilmed påtrængende for den

anden part, eller hvis der hverken er reel viden eller indsats deri, opfattes som bare omsvøb. Megen venlighed uden viden, det tager sig lidt farisæisk ud, faderligt.

Nogle gange oplever jeg en tendens til denne overdrevne venlighed og forståelse her i huset. Og som jeg sagde i en kommentar til hr. Søren Espersen tidligere i dag, at når man ikke tør være lige så kontant over for visse grupper som over for andre, behøver det ikke at være et tegn på respekt over for disse grupper, det kan også være udtryk for en nedladende og faderlig holdning om, at gruppen ikke er lige så robust som andre.

Så samtidig med at jeg sætter pris på den forståelse, der vises Færøerne her i huset, håber jeg ikke, at den er udtryk for manglende viden eller engagement. Og før jeg siger lidt om samarbejdet med regeringen, vil jeg også gerne gøre klart, at når der nogle gange fra specielt Enhedslistens hr. Finn Sørensen og Dansk Folkepartis hr. Søren Espersen kommer lidt kontante bemærkninger om færøske forhold, bliver jeg hverken fornærmet eller stødt. Jeg ser det tværtimod som tegn på engagement og respekt.

Det ville være gavnligt, hvis man også fra dansk side sagde, hvorfor man ønsker rigsfællesskabet. Man har ikke svært ved at sige konkret, hvorfor man ønsker eller ikke ønsker at være med i EU, hvad der er fordelene for Danmark, og hvad der er ulemperne for Danmark. Jeg kan godt savne, at man er lidt mere konkret, lidt mere ærlig, når det gælder rigsfællesskabet. På den anden side er det også skadeligt, når man på Færøerne og i Grønland har en tendens til at dyrke en offerrolle i forholdet til Danmark og give Danmark skylden for alting. Det er bestemt heller ikke gavnligt, det kan nogle gange virke ret patetisk.

Forholdet mellem mig og regeringen har været i overhængende fare for at gå helt galt. Dansk og færøsk erhvervsliv har jo haft diametralt modsatte interesser i den store strid om Nordatlantens vandrede fiskebestande. Men regeringen forstod, at hensynet til rigsfællesskabet måtte komme i første række. Det kvitterer jeg for.

Oven i selve striden om fordelingen ønskede Færøerne så at lægge sag an imod EU – både i den Internationale Havretskommission og i WTO. Da Danmark repræsenterer Færøerne i disse to fora, måtte det ske i Danmarks navn. Også her har regeringen vist den nødvendige Behændighed, og givet Færøerne fuldmagt til i Danmarks navn at føre sag imod EU, altså derfor også imod Danmark. Det er fornemt. Den britiske regering ville næppe give Skotland en sådan fuldmagt. Finland ville ikke give den til Åland. Og Spanien ville slet ikke give den til Catalonien.

Nu er der som bekendt indgået en aftale, og EU indrømmer, at Færøerne har ret til det, som man hele tiden har krævet. Alle de højstående politikere og erhvervsfolk, som i 4 år har kaldt færingers for pirater, tyve og barbarer, må æde deres ord. Færøerne ville formentlig have vundet kampen, uanset hvad Danmark havde gjort, men hvis regeringen ikke var indgået i åben dialog om sagen, og hvis ikke man derefter havde taget det standpunkt, man gjorde, ville vi i dag stå med en meget dyb krise mellem Færøerne og Danmark. For mig ville det naturligvis have været politisk umuligt fortsat at støtte regeringen, hvis den havde fulgt Kommissionens linje.

Så alt i det forløb vil jeg kvittere for.

Jeg er også veltilfreds med de løsninger, vi har fundet på en lang række andre sager, der ikke har været så omfattende, men dog har haft stor betydning for dem, som det drejer sig om.

Når det gælder den formelle ramme om rigsfællesskabet, har jeg flere gange sagt, at der er behov for en ordening, der – i klar modsætning til den danske grundlov – for det første genspejler virkeligheden, og for det andet giver andre udviklingsmuligheder. Men den diskussion tager vi, når forslaget om en færøsk grundlov igen bliver fremsat.

Ingen formel ordening kan dog erstatte de politiske bestræbelser på at få tingene til at fungere; det er dem, der afgør, om ordningen

står eller falder. Derfor er en debat som den her af yderst stor vigtighed for rigsfællesskabet, specielt når der er så mange, der sætter sig så godt ind i tingene, er så fagligt velbegrundede og er så kontante og direkte, som de har været i dag. Tak for denne debat.

Kl. 18:56

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har meldt sig til korte bemærkninger. Den første er hr. Søren Espersen.

Kl. 18:56

Søren Espersen (DF):

Tak for det indlæg. Jeg er fuldstændig enig i den del af det, der har at gøre med mangel på viden om rigsfællesskabet i Danmark, i de danske skoler og det danske gymnasiesystem. Det er faktisk noget af det, som vi har tænkt os at tage initiativ til at få ændret, så det bliver en naturlig og væsentlig del af pensum. Og man behøver altså ikke nødvendigvis altid at tage til Bornholm på lejrskole. Der kunne man også tage til Færøerne og Grønland for derigennem at lære om det.

Det er rigtigt, som hr. Sjúrdur Skaale siger, at vi har været velsignet med færinger hernede, som har udnævnt statsministre, og som har været en del af det her, og jeg tror også, at det er derfor, at der er så mange dejlige tunneller på Færøerne – det har jeg hørt; det er ikke sikkert, at det passer.

Jeg vil spørge til det her engagement, for jeg var glad for de bemærkninger, der faldt. Jeg forstår det sådan, at det ikke vil blive set som en fornærmelse på Færøerne, hvis vi som politikere også blander os i færøske forhold og engagerer os i dem og tager del i debatten. Er det rigtigt forstået?

Kl. 18:58

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:58

Sjúrdur Skaale (JF):

I hvert fald hvis det drejer sig om forhold, der er i grænselandet mellem Danmark og Færøerne. Jeg tror ikke, at det ville være velset, hvis jeg personlig blandede mig i rent danske forhold.

Men i alt, hvad der har med rigsfællesskabet at gøre, alt, hvad der har med grænselandet mellem Danmark og Færøerne at gøre, synes jeg, at man fra dansk side skal sige sin ærlige mening og ikke have berøringsangst og ikke være bange for at fornærme nogen.

Den værste form for fornærmelse er nemlig den her overdrevne superforståelse, som gør, at man er bange for at sige noget, fordi man mener, at modtageren måske ikke er i stand til at håndtere eller tage imod det; han er så svag, og så må han hjælpes osv. Det er jo en nedladende holdning, som ikke er gavnlige for nogen.

Kl. 18:58

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 18:58

Søren Espersen (DF):

Nu siger hr. Skaale, at man ikke blander sig, men man er jo en del af et flertal her i Folketinget, som udpeger statsministre. Det er jo også en væsentlig form for engagement i danske forhold, må man nok sige.

Man kunne ikke forestille sig noget lignende; man kunne ikke forestille sig en dansk repræsentant i det færøske Lagting? Eller ville det være fuldstændig fortvivlende at foreslå sådan noget for at styrke rigsfællesskabet?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:59

Kl. 18:59

Sjúrdur Skaale (JF):

Når der står i grundloven, at der skal vælges to repræsentanter til Folketinget fra Færøerne, bliver de valgt, og uanset om man stemmer ja eller nej eller ikke stemmer, tæller man med. Man bliver nødt til at vælge side. Jeg mener, at de fleste har forsøgt at holde sig uden for de debatter, der er om de forskellige rent danske sager.

Men man må vælge side; enten er man på den ene side eller på den anden side. Når man knytter næverne og går ud på fodboldbanen, er man med. Man kan ikke være uden for, så jeg bliver nødt til at være på den ene side eller på den anden side. Men det ville være meget upopulært, hvis der var en person, der var valgt i Danmark, som kom i Lagtinget og havde den afgørende stemme. Det er jeg helt enig i.

Kl. 19:00

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 19:00

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Jeg vil også takke hr. Sjúrdur Skaale for et vanligt og næsten forventeligt både humoristisk og sagligt debatindlæg.

Hr. Sjúrdur Skaale slår jo en tone an med ord, som næsten må siges at være inde ved hjertekulen i forhold til det, vi diskuterer i dag: fremmedfølelse, nedladenhed, overdreven venlighed, mangel på viden, mere ærlighed, direktehed eller ej.

Jeg vil bare sige til hr. Sjúrdur Skaale: Det er det, vi skal med Folketinget. Det er det, vi skal med Folketingets samarbejde om rigsfællesskabet. Og som jeg sagde det til vores kollega fra Grønland tidligere, så er det arbejde, vi har mulighed for at gøre i Færøudvalget, hvor hr. Sjúrdur Skaale er formand, næsten ubegrænset. Lad os nu tage teten efter debatten her i dag. Lad os sætte det på dagsordenen i Færøudvalget, og lad os få lagt en strategi for, hvad vi gør, så vi ikke bare venter på andre, men selv forsøger at sætte rammen for en mere proaktiv politisk dialog. Og der er mange aktiviteter, der kunne udgå fra Færøudvalget.

Hvad siger hr. Sjúrdur Skaale, formand for Færøudvalget, til det?

Kl. 19:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 19:01

Sjúrdur Skaale (JF):

Han siger, at han er fuldstændig enig. Han siger også, at der i den debat, vi har haft i dag, ikke har været nogen superforståelse eller berøringsangst. Jeg synes, den har været eksemplarisk.

Jeg tog bare eksemplet fra 1990'erne med, fordi der dengang var meget lidt debat, der var meget stor berøringsangst, og det endte grueligt galt, ikke? Der var simpelt hen mangel på debat, og man bevægede sig længere og længere fra hinanden og levede i fuldstændig hver sin verden, selv om man var knyttet sammen. Og når konsekvenserne af politikken så til sidst skulle tages, gik det helt galt.

Jeg siger bare, at den her debat og det, vi laver i udvalgene osv., er utroligt vigtige – vigtigere, end man måske går og tror, for det er nemmere at bevæge sig langt væk fra hinanden og komme til at virke totalt uforstående over for hinanden, når man ikke taler sammen. Så det var det, der var pointen med det, jeg sagde.

Kl. 19:02

Kl. 19:05

Formanden:

Ingen yderligere bemærkninger? Så er det hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 19:02

Finn Sørensen (EL):

Tak for ordførerens indlæg. Allerførst vil jeg gerne fortryde det, jeg sagde, om, at de nordatlantiske stemmer skal høres først i debatten, for vi har jo virkelig brug for hr. Sjúrdur Skaales indlæg her sidst på dagen, hvor vi alle sammen måske er lidt trætte. Så kommer der jo virkelig et pift, og det hele får et løft. Så tak for det.

Jeg vil godt lige have afklaret noget. Jeg er selvfølgelig glad for, at ordføreren ikke bliver fornærmet på Enhedslisten, når vi tillader os at sige noget om bloktilskud og den slags, men jeg skal så lige have afklaret, hvad det er, vi må sige noget om. Jeg har da den opfattelse, at vi som medlemmer af Folketinget vel har lov til at sige vores mening også om interne færøske forhold, så længe vi lige husker at tilføje, at det altså er nogle ting, færingerne selv bestemmer.

F.eks. synes jeg da, det er tilladeligt, at jeg som medlem af Folketinget siger – hvad jeg også har gjort tidligere – at det for mig og mit parti måske er en lidt kedelig ting at opleve, at et bloktilskud og en forøgelse af bloktilskuddet bliver brugt til at indføre flad skat på Færøerne, hvilket set med vores øjne jo er en drastisk omfordeling fra fattig til rig. På samme måde mener jeg også, at vi har lov til at have den mening, at det er en rigtig tosset idé, at Grønland begynder at udvinde uran og også eksportere det.

Kl. 19:04

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 19:04

Sjúrdur Skaale (JF):

Det er der bestemt ikke nogen tvivl om. Hvis der er noget, der er ligger i grænselandet mellem Danmark og Færøerne, er det vel bloktilskuddet, og det er hr. Finn Sørensen selvfølgelig i sin fulde ret til at have en mening om.

Jeg forsøger ikke at fortie for meget om færøsk indenrigspolitik, når jeg er her i salen, men jeg kan sige, at jeg ikke er uenig i den økonomiske del af det, som hr. Finn Sørensen sagde. Jeg synes ikke, at den skattepolitik, som føres på Færøerne, er god, for at sige det mildt.

Kl. 19:04

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 19:04

Finn Sørensen (EL):

Tak, så fik vi det på det rene.

Så skal jeg lige have afklaret noget andet. Så vidt jeg hørte, havde ordføreren kun ros tilovers for regeringen, i forhold til hvordan man tacklede fiskeristriden. Jeg er enig i de ting, som ordføreren sagde at regeringen burde roses for. Det er jeg faktisk enig i, og det har jeg også sagt ved andre lejligheder. Men det betyder jo så, at ordføreren ikke har nogen som helst problemer med, at Danmark deltager i en boykotaktion mod nogle af vores egne statsborgere og formener dem adgang til at losse deres sild i danske havne. Det har ordføreren ikke nogen problemer med – kan det være rigtigt?

Kl. 19:05

Formanden:

Ordføreren.

Sjúrdur Skaale (JF):

Det har ordføreren selvfølgelig store problemer med, men ordføreren er også så gammel efterhånden, at han godt kan se, at der er ting, der kan gøres, og der er ting, der ikke kan gøres. Danmark kunne ikke standse det, der skete, det var umuligt. Der var et kæmpestort flertal, Kommissionen ønskede det, et meget stort flertal af medlemslandene ønskede det. Om Danmark havde sagt nej – og Danmark stemte jo imod – så kunne det ikke have standsset det, jeg kan ikke se hvordan. Altså, den danske befolkning er 1 pct. af EU's befolkning. Det er et lille land også i det selskab, så jeg mener ikke, Danmark kunne have gjort noget for at standse det, der skete.

Kl. 19:06

Formanden:

Tak til Javnaðarflokkurins ordfører. Så er det statsministeren.

Kl. 19:06

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Tak for en god debat om rigsfællesskabet. Det er jo en debat, som vidner om, at vi her i Folketinget har et ægte engagement i rigsfællesskabet. Vi har meninger, vi tør diskutere dem, vi har et levende fællesskab. Og sådan skal det jo være. Vi skal kunne tage debatterne her i Danmark, ligesom vi skal kunne tage debatterne på Færøerne og i Grønland.

Jeg er rigtig glad for det forslag til vedtagelse, som er fremsat i dag af alle partierne her i Folketinget. Det er et forslag til vedtagelse, som har fokus på dialog, debat og samarbejde om det centrale i rigsfællesskabet. Som jeg var inde på, og som vores debat også i dag har berørt, står både Færøerne og Grønland over for store økonomiske udfordringer. Færøerne og Grønland fører jo selv deres økonomiske politik, men det er også klart, at i regeringen interesserer vi os selvfølgelig for den økonomiske udvikling, og vi drøfter den løbende med det færøske og det grønlandske landsstyre.

Fiskeriet er helt afgørende for indtægterne i Grønland og på Færøerne, og det er bl.a. i det lys, man skal se Færøernes stilling i konflikten med EU om fiskekvoter. Den danske regering har aktivt støttet Færøerne i sagen mod EU. Danmark stemte imod sanktioner mod Færøerne, og Danmark har givet Færøerne fuldmagt til at føre sag mod EU i WTO og under FN's havretskonvention. Men vi er naturligvis også optaget af bæredygtigt fiskeri, og vi har hele tiden sagt, at vi mener, løsningen på denne udfordring skal findes ved forhandlingsbordet.

Jeg vil gerne gentage, at hele sagen om fiskekvoter kunne have fået et andet forløb for vores rigsfællesskab, men når det ikke er sket, er det, fordi både Færøerne og Danmark har haft et stærkt ønske om at undgå, at det skulle have negative konsekvenser. Det færøske landsstyre har ganske enkelt haft forståelse for og respekt for, at Danmark er med i to fællesskaber, både rigsfællesskabet og EU. Jeg er glad for, at det er den indstilling, der har været den gældende på Færøerne. Jeg mener, det har været helt afgørende for sagens udvikling.

I Grønland, det har vi også diskuteret i dag, har landsstyret selvfølgelig stor fokus på at skaffe nye indtægter fra råstoffer. Grønland har overtaget ansvaret for råstofferne, men ikke for udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken. Det er jo ukompliceret, så længe man udvinder jern, men ikke hvis man skal udvinde og eksportere uran. Regeringen og landsstyret ser ikke ens på juraaen omkring den her sag, men vi er enige om, at vi skal have et praktisk og konstruktivt samarbejde om eventuel udvinding og eksport af uran. Og det vil vi indgå en aftale om til gavn for begge parter.

Det er ikke kun uran, der kan have udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitisk betydning. Det gælder i særlige tilfælde også sjældne jordarter. Også her er det afgørende, at vi samarbejder og udveksler

informationer mellem de danske og de grønlandske myndigheder. Regeringen lægger afgørende vægt på at varetage kongeriget samlede udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske hensyn, som de er fastlagt i grundloven og efter vores opfattelse også i selvstyreloven.

Spørgsmålet om grænsehindringer har været rejst af de nordatlantiske medlemmer af Folketinget. Jeg vil gerne nævne, at regeringen sidste år besluttede at iværksætte et arbejde sammen med de færøske og grønlandske myndigheder, så vi kan få identificeret både nordiske grænsehindringer og hindringer inden for rigsfællesskabet. Vi forventer inden længe at have en oversigt over de problemstillinger, vi har identificeret. Når det arbejde så er slut, vil vi i samarbejde med Færøerne og Grønland gå videre med de problemer, som vi mener der er behov for at løse.

Kl. 19:10

Til fru Sara Olsvig og fru Doris Jakobsen vil jeg om de juridisk faderløse sige, at lovforslaget om de juridisk faderløse jo er et fælles projekt mellem Grønland og Danmark, hvor vi deler ønsket om at forbedre forholdene for de juridisk faderløse. Lovforslaget har fået sin nuværende udformning på baggrund af drøftelser mellem Grønland og Danmark. Landsstyret har forelagt lovforslaget for Landstinget og har tilsluttet sig forslaget i præcis den udformning, som Folketinget behandler nu. Hvis lovforslaget skulle gælde i forbindelse med afsluttede dødsboer, ville det rejse spørgsmål i forhold til helt grundlæggende lovgivningsprincipper, og det kan heller ikke udelukkes, at det ville kunne give anledning til ekspropriationslignende overvejelser, hvis man skulle gøre det anderledes.

Grønland ønsker så, at Danmark kompenserer de juridisk faderløse, der ikke får andel i arven efter deres far. Regeringen mener imidlertid ikke, at der er grundlag for at etablere en kompensationsordning, for efter regeringens opfattelse sikrer lovforslaget en gang for alle de juridisk faderløses retsstilling. Forslaget er i øvrigt også i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskommission og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis.

Jeg vil gerne sige om det her spørgsmål, at det jo er et område, hvor vi har en fælles historie. Der kom en historisk udredning i 2011, og i den gives der faktisk et nuanceret billede af, hvorfor retsstillingen for de juridisk faderløse først blev ændret med børneloven i 1962, hvor vi ligestillede børn født i og uden for ægteskab i Grønland. Nogle forhold havde med de tidligere danske regeringer at gøre, men der var også en betydelig skepsis i de grønlandske landsråd over for at indføre nye regler om faderskab og arv. Og det er bl.a. i det lys, at vi fra dansk side har spurgt, om man i Grønland har overvejet selv at finansiere en kompensationsordning, hvis man skønner, at der er behov for en sådan ordning.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi snarest muligt får gennemført lovforslaget. Det skylder vi de grønlandere, som det her konkret vil berøre. Hvis der så er et ønske fra Grønlands side om, at Folketinget ikke vedtager lovforslaget i den form, hvori det nu behandles, har vi jo en ny situation, og landsstyret må i givet fald rejse det spørgsmål over for socialministeren.

Et andet spørgsmål, der har været aktuelt, er den her forsoningskommission. Som vi ser det, er det et grønlandsk initiativ. Landsstyret har meget klart lagt op til, at det skal være et grønlandsk projekt med et kommissorium, som udarbejdes i Grønland, og det har jeg fuld respekt for. Fra dansk side er vi mest optaget af nutidens og fremtidens udfordringer, og at vi fortsætter vores gode samarbejde.

Over for hr. Sjúrdur Skaale vil jeg godt kvittere for, at han kvitterer for den måde, vi håndterede sanktionsdiskussionen på. Det er jeg meget, meget glad for – i det hele taget også for, at der lægges vægt på, at vi skal have en åben dialog, og at der også lægges vægt på, at rigsfællesskabet er godt for os alle sammen. Præcis det samme nævnte hr. Edmund Joensen, og det var meget forfriskende at høre, at vi på den måde alle sammen har gavn af rigsfællesskabet. Tak for det.

Der rejses bl.a. det her spørgsmål, om vi bør have en strategi for rigsfællesskabet. Jeg synes, det altid er værd at lytte til, hvad der bliver sagt, men som jeg ser det umiddelbart, er det jo ikke sådan, at man i et rigsfællesskab eller i et land, eller hvad man har, normalt har en strategi. Der har man jo en forhåbning om, at det skal gå alle rigsele godt, at man har vækst og beskæftigelse og uddannelsesmuligheder, men man lægger ikke decideret en strategi. Men igen vil jeg sige, at hvis det er det, der ønskes fra grønlandsk og færøsk hold, så lytter vi naturligvis til det. Jeg har selvfølgelig også en løbende kontakt med både lagmanden og landsstyreformanden, hvor vi drøfter emner, der har en fælles relevans.

Det er længe siden, at vores rigsfællesskab har stået med så mange store sager, som vi skal løse sammen, og det viser for mig, at vi har et rigsfællesskab, som hele tiden udvikler sig – og det tror jeg er godt – og at vi har et aktivt og levende rigsfællesskab. Og ikke mindst håber jeg, at vi har viljen til at finde fælles løsninger i et konstruktivt og ligeværdigt samarbejde.

Kl. 19:15

Formanden:

Tak. Der er tre korte bemærkninger. Det er først hr. Søren Espersen.

Kl. 19:15

Søren Espersen (DF):

Tak til statsministeren. Jeg er faktisk enig i det, hun her i sit indlæg har sagt. Men jeg vil bare spørge om det, som jeg også talte med fru Sara Olsvig om tidligere, med, at vi herhjemme som politikere gerne vil have svar på nogle spørgsmål om, hvad der foregår i Grønland. Det var så til miljøministeren i det her tilfælde. Jeg ved ikke, om statsministeren hørte diskussionen.

Vi kan jo sende spørgsmål til udenrigsministeren om, hvad det skal være. Hvordan går det med bilindustrien i Portugal? Så vil han sætte himmel og jord i bevægelse, for at jeg kan få svaret. Så om alle andre lande i hele verden kan vi få et svar på, hvad der foregår, hvis det er noget, der har vores særlige interesse – undtagen om rigsfællesskabet. Vi må ikke vide det, og vi må ikke stille spørgsmål om Grønland, fordi miljøministeren i det her tilfælde altså ikke ville sende det videre.

Synes statsministeren, at det er en god idé?

Kl. 19:16

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 19:16

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Tak for kvitteringen for min replik. Det er jeg glad for. Jeg synes også, det understreger, at vi får noget ud af de her debatter.

I forhold til den konkrete sag – det var en, der også blev rejst, da vi havde diskuteret storskalaloven i første omgang – har vi den principielle holdning, at det må være sådan, at vi anvender samme tænkning i forhold til sådanne spørgsmål vedrørende Grønland og Færøerne, som vi ville gøre i forhold til andre naboer – Sverige, Norge eller Tyskland. Og nogle af de spørgsmål, som hr. Søren Espersen rejser, ville vi heller ikke stille til vores andre naboer. Derfor har vi i disse sager en meget principiel og korrekt holdning til, hvordan man håndterer disse sager. Og hvis f.eks. hr. Søren Espersen spurgte, hvordan det gik med et metrobyggeri nede i Paris, ville vi heller ikke besvare det, ganske enkelt fordi det ligger uden for det, som en dansk regering skal svare på.

Så det er det, der er vores principielle holdning til de her spørgsmål, og det var også det, der affødte, at der tidligere var visse spørgsmål, som vi ikke ønskede at svare på.

Kl. 19:17

Kl. 19:20

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 19:17

Søren Espersen (DF):

Jeg ved ikke, om det er almindelig gængs praksis. Jeg mener aldrig, at jeg i min tid som udenrigsordfører ikke har kunnet få et svar i forbindelse med et eller andet i udlandet, som jeg var interesseret i. Jeg har faktisk aldrig fået nej til det. Man har altid været villig til det. Det kan godt være, at det tog lang tid, men man har sendt spørgsmålet videre til sin tyske kollega eller svenske kollega, så vi har fået et svar. Vi har selvfølgelig også kunnet få det igennem Nordisk Råd. Det synes jeg er en underlig bagvendt måde at gøre det på.

Men man kunne vende det om. Hvis der kom et spørgsmål fra en grønlandsk politiker, et medlem af Landstinget, der igennem sin regering sendte et spørgsmål over til vores regering, ville man så ikke svare på det, eller ville man sige: Det kommer ikke jer ved? Jeg synes, at vi, hvis vi skal drive rigsfællesskabet videre, også bør kunne få svar på de ting, der bekymrer os – fra alle tre sider. Så jeg synes, at man burde overveje at ændre den her taktik lidt.

Kl. 19:18

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 19:18

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det er ikke nogen taktik. Vi anvender præcis samme fremgangsmåde på de områder, som henholdsvis Grønland og Færøerne har taget tilbage, som vi ville anvende over for andre stater. Det vil sige, at hr. Søren Espersen ville få samme svar, hvis han f.eks. spurgte om affaldshåndtering i Sverige eller metrobyggeri i Frankrig.

Det gør vi naturligvis af principielle årsager, fordi vi har respekt for selvstyreordningerne og vi har respekt for de politiske områder, der er taget hjem af henholdsvis Færøerne og Grønland.

Kl. 19:19

Formanden:

Hr. Finn Sørensen, kort bemærkning.

Kl. 19:19

Finn Sørensen (EL):

Tak til statsministeren for de afrundende bemærkninger. Jeg synes også, det klædte statsministeren, at man tog nogle af de vigtige kritikpunkter, som var kommet, specielt fra de nordatlantiske folketingsmedlemmer, op, så tak for det. Det var da i hvert fald et godt eksempel på en vilje til dialog.

Jeg vil gerne spørge lidt mere ind til det her med forsoningskommissionen og det med de juridisk faderløse børn. I KNR-Nyheder den 29. august er statsministeren citeret for følgende: Vi har ikke behov for forsoning. Man kunne også have sagt: Vi har ikke behov for forsoning, men jeg har fuld respekt for, at det er en diskussion, der optager det grønlandske folk. Hvad mener statsministeren egentlig med et sådant svar? Betyder det, at statsministeren mener, at der ikke er tale om, at Danmark gennem tiderne – vi kan sætte et årstal på, 1900, og vi kan gå længere tilbage; det kan vi drøfte – på noget tidspunkt har begået nogle handlinger over for det grønlandske folk, som kunne give anledning til nogle følelser, nogle traumer, nogle problemer, som det grønlandske folk gerne vil diskutere med Danmark? Er det det, der ligger i sådan en bemærkning?

Kl. 19:20

Formanden:

Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg tror, vi alle sammen kigger på nogle af de begivenheder, der har været i vores fælles historie, og er parate til at betegne dem som nogle ulykkelige begivenheder, hvor vi har handlet på en måde, som vi ikke ville have handlet på i dag. Men når jeg bliver spurgt om det her med en forsoningskommission, må jeg sige, at jeg hele vejen igennem har opfattet det som et grønlandsk initiativ. Vi har selvfølgelig fuld respekt for, at grønlænderne tager det initiativ, men landsstyret har også meget klart lagt op til, at det er et grønlandsk projekt med et kommissorium, som udarbejdes i Grønland, og det synes jeg at vi skal have respekt for.

Det er jo også sådan, at hvis der på nogen måde bliver behov for, at vi finder dokumenter eller gør noget andet i Danmark, så gør vi naturligvis gerne det, men som jeg har forstået den forsoningskommission, er det et grønlandsk projekt med et kommissorium, som udarbejdes i Grønland.

Kl. 19:21

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 19:21

Finn Sørensen (EL):

Jamen vil det sige, at statsministeren ikke mener, det er berettiget, når der fra grønlandsk side bliver sagt, at man er ked af, at Danmark ikke har vist vilje til dialog om det her? Og mener statsministeren ikke, at det faktisk ville være en rigtig god idé, at vi drøftede nogle af de eksempler, som statsministeren så kalder ulykkelige, men som jeg måske ville kalde alvorlige fejltagelser, måske ligefrem overgreb fra Danmarks side på den grønlandske befolkning? Ville det ikke være gavnligt for rigsfællesskabets fremtid, at vi ligesom fik ryddet op i det og fik sat nogle ord på de ting?

Kl. 19:22

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 19:22

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg mener grundlæggende, der mangler ord om fremtidens begivenheder. Hvis jeg skal være helt ærlig, synes jeg, der har været utrolig mange ord i dag om fortidens begivenheder og måske for få om fremtiden. Jeg håber, at vores fællesskab, vores rigsfællesskab, fremover kan koncentrere sig om fremtidens udfordringer, frem for at det kun kommer til at handle om fortidens begivenheder.

Det er derfor, jeg siger, at vi har fuld respekt for, at det her er et grønlandsk projekt med et kommissorium, som udarbejdes i Grønland, men fra dansk side, fra regeringens side, er vi mest optaget af nutidens og fremtidens udfordringer, og at vi fortsætter det gode samarbejde.

Kl. 19:23

Formanden:

Fru Doris Jakobsen for en kort bemærkning.

Kl. 19:23

Doris Jakobsen (SIU):

Generelt er der interesse for yderligere samarbejde inden for rigsfællesskabet, og det er positivt. Men jeg er skuffet over, at man accepterer forskelsbehandling, og især at statsministeren har ignoreret landsstyreformandens henvendelser om kompensationsmuligheder for de børn, hvis fædre er døde. Så hvorfor ønsker man, at rigsfællesskabet bliver stærkere, samtidig med at man ignorerer landsstyre-

formandens henvendelser? Der mener jeg at samarbejdet mellem Grønland og Danmark er blevet svækket.

Selv om vi har forskellige interesser og holdninger, mener jeg, at det er uacceptabelt, at man lukker øjnene for regeringslederens henvendelser, da jeg mener, at regeringslederen ikke er hvem som helst – det er jo landets leder.

Kl. 19:23

Formanden:
Statsministeren

Kl. 19:23

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg stiller mig helt uforstående over for den diskussion om, hvorvidt man skulle have ignoreret henvendelser. Jeg mener, at det her er et spørgsmål, som jeg har diskuteret med landsstyreformanden – det gjorde jeg så sent som i januar i år. Jeg tilkendegav klart regeringens holdning i det her spørgsmål, også i forhold til kompensationsspørgsmålet, og som jeg ser det, som regeringen ser det, er der ikke kommet nye oplysninger frem, som ændrer ved regeringens holdning.

Det her er ikke et spørgsmål om, at man ikke lytter til hinanden; det her er et spørgsmål om, at man er uenige om konklusionen. Og det er jo noget helt andet, end at man ikke taler sammen og lytter.

Kl. 19:24

Formanden:
Fru Doris Jakobsen.

Kl. 19:24

Doris Jakobsen (SIU):

Vi ved jo, at statsministeren har sagt, at man fra regeringens side mener, at denne sag er afsluttet. Men vi har jo en anden mening, derfor har vi henvendt os igen.

Men ud over al den her kritik vil jeg gerne sige noget om, at jeg synes, det er en god idé, at man debatterer rigsfællesskabet en gang om året. Samtidig mener jeg også, at det ville være en god idé at flagge med vores tre forskellige flag her i Tinget en gang om året for at vise respekt for vores rigsfællesskab. Hvad synes statsministeren om det?

Kl. 19:25

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 19:25

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

I forhold til det her med at holde møder er det faktisk lidt vigtigt for mig at få sagt, at det ikke er et spørgsmål om, at vi ikke ønsker at holde møder. Derfor tror jeg, at man skal undlade at gøre diskussionen om kompensation til et spørgsmål om, at jeg ikke har ønsket at holde møder med landsstyreformanden. Det handler om en politisk uenighed. Derfor vil jeg også godt understrege, at man jo godt kunne overveje i Grønland selv at gå ind i kompensationen, og at det ikke kun er et dansk anliggende at diskutere det her med kompensation.

Jeg er helt enig i, at vi skal forbedre forholdene for de juridisk faderløse. Det er også derfor, at vi er så ivrige efter at få det her lovforslag lagt frem. Det er derfor, vi har arbejdet seriøst og grundigt med det her forslag, og jeg mener, at vi nu har et lovforslag, som vil forbedre de juridisk faderløses situation.

I forhold til flagningen vil jeg anbefale, at man drøfter sagen med Folketingets formand og Præsidiet i øvrigt.

Kl. 19:26

Formanden:
Det bliver så på et andet tidspunkt.

Fru Sara Olsvig for en kort bemærkning.

Kl. 19:26

Sara Olsvig (IA):

Tak. Jeg vil også gerne takke for en god debat i dag. Det har været interessant at komme rundt om mange forskellige emner. Selvfølgelig er der enkelte emner, som har fyldt mere end andre, og de juridisk faderløse har, som jeg i hvert fald selv forventede, fyldt en del, da det jo er en aktuel sag, som berører rigtig, rigtig mange mennesker i Grønland.

Jeg har lyst til at spørge: Hvad er det, der skal til, for at der kan føres en god dialog? For der er jo tilsyneladende ikke en fælles forståelse mellem formanden for naalakkersuisut og statsministeren om, at der i det hele taget er ført en dialog om spørgsmålet vedrørende en form for kompensation. Så hvad er det, der ifølge statsministeren skal til for at føre en god dialog mellem formanden for naalakkersuisut og statsministeren?

Jeg er glad for, at statsministeren nævner udredningen fra 2011. Jeg havde personligt rigtig stor glæde af at læse den her udredning. Det ændrer dog bare ikke ved, at sagsområdet er et dansk ansvar. Det ændrer heller ikke ved, at det i den periode, hvor den her sag er foregået, og hvor der har været menneskerettighedskrænkelser af juridisk faderløse, også i sidste ende har været et dansk ansvar. Derfor vil jeg også gerne spørge, om ikke statsministeren kan se, at det også har noget at gøre med fremtiden, at man sikrer, at de mennesker, der lever i dag – og deres børn og børnebørn – får en tilværelse, der er ligeværdig med andre statsborgeres i hele rigsfællesskabet. Det mener jeg ikke at man gør med den ændring, man laver i dag, i hvert fald ikke fuldt ud. Derfor er det, at vi også fra Inuit Ataqatigiits side gerne så, at man tog en dialog om spørgsmålet om en form for kompensation. Hvordan opnår vi den ligeværdighed, hvis vi ikke engang kan få en dialog?

Kl. 19:28

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 19:28

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg må stille mig undrende over for, at der ikke har været en dialog, for der *har* været en dialog. Jeg har drøftet det her med landsstyreformanden så sent som i januar. Det, der er sagens kerne, er ikke, at der ikke har været en dialog, men at vi ikke er enige i dette spørgsmål. Og det er jo noget helt andet. Vi ser ganske enkelt ikke ens på diskussionen om kompensation.

Der vil jeg godt understrege at vi jo alle sammen er optaget af at finde en god løsning i forhold til de juridisk faderløse. Det mener jeg også at vi er på vej til, al den stund at de juridisk faderløse nu får mulighed for at finde deres far. Som jeg har forstået denne sag, har det været det, der var vigtigt hele vejen igennem, nemlig at man kunne identificere sit biologiske ophav, og det har jeg den dybeste forståelse for er meget vigtigt.

Det vil også være sådan, at hvis man har fundet sin far og faderen er levende og der er adgang til arv, vil man jo få adgang til den arv. Der, hvor der er en udfordring, er, hvor dødsboet er afsluttet og det derfor kan skabe nogle nye komplikationer at åbne et sådant dødsbo. Så jeg ærgrer mig lidt over, at det næsten kommer til at lyde i debatten, som om vi ikke har forsøgt at løse udfordringen med den ulykkelige situation, der er for de juridisk faderløse, for vi har, synes jeg selv, brugt temmelig meget energi og tid på at finde en fornuftig løsning på det her spørgsmål. Og det undrer mig, hvis man nu fra grønlandsk side tager afstand fra den løsning, al den stund at man har været hørt hele vejen igennem.

- Formanden:**
Fru Sara Olsvig. Kl. 19:29 mener jeg ikke, det er en holdbar ting at sige, at de skal respektere grundloven, når de i praksis forlængst har sprængt grundloven. Derfor er mit enkle spørgsmål: Mener statsministeren, at grundloven i dag genspejler rigsfællesskabet? Tak. Kl. 19:33
- Sara Olsvig (IA):**
Tak, jeg har et sidste spørgsmål, som handler om de juridisk faderløse, og så vil jeg se, om jeg kan nå et par andre også.
Hvis det er sådan, at den lov, som nu vedtages i Folketinget, på nogen måde begrænser muligheden for at genåbne dødsboer for juridisk faderløse mere end for andre statsborgere, som ikke er juridisk faderløse, vil statsministeren så være med til at se på, at man ligestiller juridisk faderløse med andre borgere? Det er et af de udestående spørgsmål, jeg mener der er helt konkret.
Så vil jeg gerne høre statsministerens kommentar til aftalen mellem Færøerne, Norge og EU om makrel og den ugunst, der ligger i den aftale, for Grønlands makrelfiskeri. Er det noget, man vil se på?
Endelig vil jeg også gerne høre statsministerens kommentar til de andre ting, jeg bragte op om den sproglige udfordring i det arbejde, vi har, mellem Grønland og Danmark. Vil statsministeren sikre, at man fremover også får høringssvar osv., som er givet i Folketinget, i sager, der også skal igennem Inatsisartut, på Grønlands? Kl. 19:30
- Formanden:**
Statsministeren. Kl. 19:30
- Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):**
Jeg synes, det har været en rigtig god diskussion, også om de juridisk faderløse. Det, der ærgrer mig lidt, er, at man næsten ikke kan høre, at vi rent faktisk har fundet en løsning for de juridisk faderløse. For vi ved jo godt, at de står i en vanskelig situation. Det anerkender vi fuldt ud; det er der ikke en eneste i den her debat som ikke anerkender. Derfor har regeringen også i forståelse med det grønlandske selvstyre fremsat et lovforslag, således at juridisk faderløse får mulighed for at få fastslået, hvem der er deres far, og dermed få arveret efter ham.
Så kan der være en komplikation, hvis faren er gået bort og dødsboet er gjort op, hvor vi må afveje modsatrettede hensyn i forhold til hinanden: hensynet på den ene side til de juridisk faderløse og på den anden side til de øvrige arvinger. Det er det, vi har gjort i denne sag. Jeg synes egentlig, det ville være ærgerligt, hvis vi gik fra den her debat uden at anerkende, at vi alle sammen har gjort et stort stykke arbejde for at finde en fornuftig løsning for de juridisk faderløse. Det har været i alles interesse. Vi har nu fundet en fornuftig løsning. Kl. 19:31
- Formanden:**
Så er det hr. Sjúrdur Skaale for en kort bemærkning. Kl. 19:32
- Sjúrdur Skaale (JF):**
Tak for det. Som jeg sagde i mit indlæg, mener jeg, at det er den politiske vilje og dialog, som afgør, hvordan rigsfællesskabet fungerer. Det har langt større betydning end de juridiske rammer, de formelle rammer, og derfor kan det synes lidt akademisk, når jeg nu stiller spørgsmål om præcis de juridiske rammer, men det gør jeg, fordi regeringen altid siger, at de ændringer, der måtte komme i rigsfællesskabet, skal respektere grundloven – de må ikke gå ud over grundloven. Nu mener jeg, at rigsfællesskabet har udviklet sig til at være et sted, hvor vi ligger langt, langt uden for grundloven. Grundloven siger jo ikke ét ord om Færøerne, den siger ikke ét ord om rigsfællesskabet; den siger, der er ét parlament, der er én regering osv. Derfor Kl. 19:33
- Formanden:**
Statsministeren. Kl. 19:33
- Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):**
Vi mener, at selvstyreordningerne og grundloven er rammen for vores arbejde i rigsfællesskabet, og jeg må sige, at jeg ikke er enig i, at vi har sprængt rammerne for grundloven. Det, at vi har selvstyreordningerne og vores grundlov, er tværtimod rammen for vores rigsfællesskab. Kl. 19:33
- Formanden:**
Hr. Sjúrdur Skaale. Kl. 19:33
- Sjúrdur Skaale (JF):**
Jeg forstår ikke helt, at man siger, at grundloven ikke er sprængt, når der er mere end ét parlament i riget, og når grundloven kun tillader ét parlament. Når der kun er én instans, som kan opkræve skat, og det er Folketinget, og når der så opkræves skat af to andre parlamenter i det samme rige, så forstår jeg ikke helt, at man siger, at grundloven ikke er sprængt. Kl. 19:33
- Formanden:**
Statsministeren. Kl. 19:33
- Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):**
Jeg kan kun gentage, at vi ikke mener, at rammerne for grundloven på nogen måde er sprængt. Vi mener, at grundloven og selvstyreordningerne faktisk er en meget fin ramme og en meget klar ramme for vores rigsfællesskab. Kl. 19:34
- Formanden:**
Hr. Edmund Joensen for en kort bemærkning. Kl. 19:34
- Edmund Joensen (SP):**
Tak. Mit spørgsmål til statsministeren er angående ressortområder. Når vi kigger på fordelingen af ressortområder, ser vi, at det er statsministeren, som har ressortområdet ... Kl. 19:34
- Formanden:**
Statsministeren kunne ikke høre spørgsmålet. Derfor vil jeg bede hr. Edmund Joensen om at gentage det. Hvad var det for et område? Kl. 19:34
- Edmund Joensen (SP):**
Kan man høre nu? (*Formanden:* Ja, ja). Spørgsmålet er angående ressortområder. Når vi kigger på fordelingen mellem ministrene, kan vi se, at der står, at det er statsministeren, som har Færøerne og rigsfællesskabet som ressortområde. Men hver gang vi spørger om noget eller vi skal løse et problem – nu har vi arbejdet med grænsehindringer og alt muligt – så er det andre ministre, som overtager sagerne, og i flere tilfælde er det flere ministre, der skal løse dem. Det tager lang tid.

Har statsministeren nogen mulighed for at fremskynde processen, så det ikke tager så lang tid, som det plejer at gøre? Tak for det.

Kl. 19:35

Formanden:

Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det er fuldstændig rigtigt, at det er statsministeren, som har det overordnede ressortansvar, men jeg tror også, at man er nødt til at have respekt for, at nogle af områderne inddrager andre ressortområder. Og jeg tror faktisk, at man i længden vil have meget mere gavn af, at man holder ansvaret på de ressortområder. F.eks. har vi jo løst SIFI-udfordringen, og vi sidder i øjeblikket og diskuterer erhvervsfremmeordninger i forhold til Færøerne, og der tror jeg man har langt større fordel af, at disse udfordringer løses på Erhvervs- og Vækstministeriets område, end at man skal over Statsministeriet.

Så dybest set mener jeg – ud over at det ville være praktisk umuligt at gøre noget andet – at det er en fordel, at man kan løse det på de konkrete ressortområder med de konkrete ministerier.

Kl. 19:36

Formanden:

Hr. Edmund Joensen.

Edmund Joensen (SP):

Ja, ja, tak for svaret. Jeg er helt enig i, at det som regel tager sin tid at få løst problemer, men det skulle undre mig, hvis det ikke kunne skubbe lidt på processen, hvis statsministeren lod et ord falde om, at den her sag ville hun have gennemført inden for et bestemt stykke tid. Tak.

Kl. 19:36

Formanden:

Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg mener egentlig ikke, at vi er så træge i forhold til at få løst vores fælles udfordringer. Færingerne har rejst nogle meget specifikke problemstillinger, som vi har løst. Vi sidder f.eks. og diskuterer erhvervsfremmeordninger og SIFI-ordning, og der er andre særlige sager, hvor vi egentlig har løst problemerne i den rækkefølge, de er opstået.

Så har vi grænsehindringer, som jeg også nævnte i min replik, og i forbindelse med grænsehindringer er vi jo ved at få identificeret, hvor der kan være konkrete udfordringer. Og derefter er det så naturligt, at vi i samarbejde med henholdsvis Færøerne og Grønland går i gang med at finde ud af, hvilke af disse grænsehindringer vi så vil løse.

Kl. 19:37

Formanden:

Der er så ikke flere, der har bedt om ordet. Så tak til statsministeren.

Forhandlingen er sluttet, og afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted tirsdag den 6. maj 2014.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 96:

Forslag til folketingsbeslutning om udmøntning af politisk aftale om en mere tidssvarende og gennemsigtig vederlæggelse af politikere.

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 03.04.2014).

Kl. 19:38

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Kristian Jensen som Venstres ordfører.

Kl. 19:38

(Ordfører)

Kristian Jensen (V):

Så går vi fra det store rigsfællesskab til noget lidt mere tæt på og jordnært, nemlig muligheden for at kigge på, hvordan politikere bliver betalt for den indsats, de gør, og på, hvilket vederlag der skal være.

Vi er i Venstre rigtig glade for, at en række partier har skiftet holdning og nu er blevet tilhængere af at nedsætte en lønkommission, der kan kigge på, hvad der er den relevante aflønning – vederlæggelse, som det hedder – af den indsats, der gøres af borgmestre, regionsrådsformænd, folketingsmedlemmer og ministre.

Vi har i lang tid i Venstre haft det ønske, at det skulle være muligt at lægge en vurdering af vilkårene for aflønning af folketingspolitikere ud i armlængde, sådan at det ikke er os selv, der sidder og træffer beslutningen, men at der er nogle med indsigt i lønvilkårene på det private arbejdsmarked og med indsigt i den arbejdsmængde og arbejdsbyrde, der er i at være folketingsmedlemmer, og som kan sammenligne, hvad en tilsvarende løn ville være andre steder, der kommer med et oplæg til, hvordan aflønningen skal være for folketingsmedlemmer.

Det er så det, der nu er lavet en relativt bred politisk aftale om. Jeg synes, det er dejligt, at der er så mange partier, der nu bakker op om det forslag, som vi først kom med i Venstre. Og det, der sker nu, er jo, at man beslutter at nedsætte en kommission, der efter næste valg skal komme med et forslag, der så efter det næste valg igen skal træde i kraft. Så det er altså ikke noget med, at de politikere, der måtte sidde i Folketinget nu, som sådan skynder sig voldsomt i den her sag. Det er vel mere et spørgsmål om, at man tager det tilløb, der skal til, sådan at hverken vi, der er medlemmer af Folketinget nu, og som nedsætter kommissionen, eller de, der måtte blive valgt eller genvalgt efter næste valg, og som vedtager kommissionens resultat, er dem, der får gavn af det. Det er vilkårene for dem, som først efter næste valg igen er så heldige eller dygtige at blive valgt til Folketinget, vi står og snakker om. Det gælder selvfølgelig tidsmæssigt tilsvarende for ministre, borgmestre og regionsrådsformænd.

Det synes jeg er en meget god løsning, og jeg håber derfor, at en bred kreds af partier – gerne bredere end den, der lavede aftalen – vil støtte op om beslutningsforslaget.

Kl. 19:40

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.

Kl. 19:40

Søren Espersen (DF):

Venstres ordfører siger, at så skal kommissionen komme med et forslag. Hvordan harmonerer det med, at der står i den politiske aftale, at nedsættelse af kommissionen sker i en gensidig forståelse mellem aftaleparterne om, at aftaleparterne vil følge indstillingen fra kom-

missionen? Så er det jo ikke et forslag, den her kommission kommer med, det er en færdig lov, som man så har bundet sig til at sige ja til. Er det ikke temmelig usædvanligt? Altså, lovgivningen lægges jo simpelt hen over i en kommission bestående af 4-6 medlemmer, og uanset om vi så kommer og siger, at nu skal folketingsmedlemmerne have 3 mio. kr. i løn, eller at deres løn skal halveres i forhold til det, de får nu, så vil man bare stemme ja. Er det at komme med et forslag?

Kl. 19:41

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 19:41

Kristian Jensen (V):

Ja, det er at komme med et forslag, men det handler også for mit vedkommende om at afgive et løfte om, at vi fra Venstres side vil støtte det forslag, der kommer. Jeg har faktisk det klare ønske, at vi gør det på den her måde, for som det er i dag, vil politikere, hver eneste gang vi her i Folketinget snakker om, hvilken løn der skal være for folketingsmedlemmer eller ministre, få den besked, at vi sidder og meler vores egen kage.

Nu laver vi en model, hvor vi faktisk lægger det ud, og hr. Søren Espersen har helt ret i, at vi meget, meget sjældent siger på forhånd, at vi faktisk vil følge den indstilling, der er, uanset hvad der måtte komme. Men det er netop, fordi jeg ikke bryder mig om beskyldningen om, at vi sidder og vedtager vores egen løn. Nu gør vi det på en måde, hvor vi lægger beslutningen om den løn, vi selv skal have, ud. Det vedrører altså ikke alle mulige andre danskere eller andre borgere i det her samfund, men kun os selv her i salen og borgmestre og regionsrådsformænd. Vi beslutter at følge det råd, der kommer, og det er Venstre glad for.

Kl. 19:42

Formanden:
Hr. Søren Espersen.

Kl. 19:42

Søren Espersen (DF):

Hvis jeg havde været mere mistænksom, end jeg er, ville jeg egentlig have tolket det, som om det i hvert fald ikke var noget, vi skulle til at have nallerne i, men at vi fralagde os ansvaret og dermed også på forhånd sagde: Det har ikke noget med os at gøre, det er nogle mennesker, som vi i øvrigt selv bestemmer hvem er. Det skal være folk, som har forstand på borgmestres, regionsrådsformænds og folketingsmedlemmers vilkår og har et særligt kendskab til vilkårene på det almindelige arbejdsmarked. Det vil sige, at det er nogle, vi kender, og nogle, som vi på en eller anden måde kan regne med.

Det er det, jeg mener med at man på sin vis nu vasker hænder og så siger: Det har ikke noget med os at gøre. Men det er efter min opfattelse en fej måde at gøre det på. Det er altså herinde, tingene bestemmes, og det kunne jo være, de kom med noget, der var fuldstændig galimatias – ikke?

Kl. 19:43

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 19:43

Kristian Jensen (V):

I min optik kan man som politiker udlicitere rigtig mange ting, men aldrig ansvaret, og vi, der er medlemmer af Folketinget nu, må tage ansvaret for, om vi vil stemme for det her eller ej. Så tager vi dermed også ansvaret for at følge den tilkendegivelse, det forslag, der kommer. Det har jeg intet problem med.

I forhold til om man måtte vide, hvem der bliver udpeget, så er det sådan, at Udvalget for Forretningsordenen her i Folketinget efter indstilling fra Præsidiet skal drøfte, hvilke navne det skal være. Jeg er sikker på, at man kan finde en bred kreds af personer, der både politisk og erfaringsmæssigt har baggrunden for at kunne vurdere, hvad der er den tilsvarende aflønning i tilsvarende situationer og dermed også vil være den rigtige aflønning for politikere.

Kl. 19:44

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Karen J. Klint som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 19:44

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Tak for det. Ved KL's topmøde kunne vi alle notere os, at der var blevet lavet en aftale og afgivet et løfte om, at det kommunale niveau skal løftes, fordi den politiske arbejdssituation for folkevalgte i kommuner og regioner er blevet væsentlig forandret siden kommunalreformen.

Jeg tror, at vi var nogle stykker, der blev lidt mere overrasket over, at Folketinget og ministerier så også kom med i den slipstrøm, fordi det jo ikke er så længe siden, at vi sidst så på vederlag for folketingspolitikere. Det gjorde vi i maj 2012, og dengang var det efter et forslag, som Udvalget for Forretningsordenen i Folketinget sammen stod bag. Nu står vi med en aftale indgået af regeringen sammen med Venstre, SF og De Konservative, og den skal vi selvfølgelig udmønte her i Folketinget.

Det indebærer, at der nu nedsættes en kommission, som Venstres ordfører også har gjort rede for. Det er en kommission, som netop ikke skal se på de menige medlemmer i kommunalbestyrelserne og i regionsrådene, men på borgmestre og på regionsrådsformænd og på os i Folketinget og på ministrene. Den kommission får til opgave at se på, om man kan sammenligne med noget, og der står der så ordene ansvarsfulde funktioner eller ansvarsfulde job, og det bliver jo lidt interessant at se, hvem vi så kan sammenlignes med, for den fantasi havde vi ikke selv. Sidst da vi så på os selv, havde vi mere fantasi til at se på, hvad der sker i de andre nordiske parlamenter, men nu får vi så en analyse af ansvarsfuldheden set med danske øjne.

Så er det jo rigtigt, at kommissionen skal være færdig på et sådant tidspunkt, at vi kan nå at få implementeret de nye vederlagsordninger for borgmestre og regionsrådsformænd, men vi har jo et valg forinden – det ved vi bare ud fra længden af valgperioder – og så vil de jo først blive valgt, og hvis alle valgperioder er på 4 år, er vederlagsordningen for folketingsmedlemmer og ministre jo først noget, der kan træde i kraft i 2019. Netop fordi det er et kommissionsforslag, som skal udmøntes via beslutningerne her i Folketinget, og det er Udvalget for Forretningsordenen i Folketinget, der skal stå som dem, der nedsætter kommissionen og også være sekretariat for den, så er det selvfølgelig noget, vi støtter fra Socialdemokraternes side.

Kl. 19:47

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Søren Espersen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 19:47

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Tak. Vi ender med at stemme imod det her forslag. Der er nogle enkelte grunde til det. Vi ville sådan set gerne have været med til, og det gav vi også indenrigsministeren besked om, at hæve vederlaget for byrådsmedlemmer og regionsrådsmedlemmer. Jeg synes bestemt, at det var rimeligt at få en øgning af det vederlag, man får der. Der

er mange, der er rigtig hårdtarbejdende, og det har ikke fulgt med tiden.

Så den del af det kunne vi sådan set sagtens være med på, men da det så også kommer ind på den her kommission, og hvor vi også igen skal til at se på folketingsmedlemmers løn og i øvrigt også på ministres, må vi umiddelbart sige nej til det. Vi var nu heller ikke inviteret med til nogen særlig grundige drøftelser. Jeg tror kun, at det var en enkelt samtale, der var, mellem vores formand og ministeren, men det var ret hurtigt – synes jeg – og ret overfladisk. Men skidt nu med det.

Når vi igen skal til at se på folketingsmedlemmernes vederlag, synes vi, at det er forkert. Vi havde en regulering – jeg tror, det var i 2012 – hvor vi sådan set ikke regulerede, men indsatte folketingsmedlemmers vederlag i lønramme 38, og hvor det så var meningen, at det så procentuelt skulle følge udviklingen.

Allerede dér kan vi godt forudse, at der bliver et større vederlag i hvert fald inden for det næste år eller de næste 2 år. Så jeg tror da, at der sker en naturlig stigning, og derfor synes vi ikke, at vi vil være med til det igen i den her tid, hvor vi har vældige problemer, og hvor folk mange steder har svært ved at forstå, hvorfor vi skal få så store lønninger, som vi får herinde.

Det sidste, der er specielt, og det nævnte jeg også over for Venstres ordfører, er det her med, at man nedsætter en kommission, og så vedtager man, inden den overhovedet er blevet sammensat, og inden den overhovedet har begyndt sit arbejde, at aftalepartnerne vil følge indstillingen fra kommissionen. Jeg forstår godt, hvorfor man gør det. Det er jo i mine øjne for at fralægge sig ansvaret og sige, at vi ikke vil røre ved det her, der er nogle andre, der har sagt, at vi skal have hævet vores løn. For jeg er sikker på, at det går den vej. Det ville være meget utænkeligt, hvis den her kommission pludselig skulle foreslå en halvering af folketingsmedlemmers løn, og så kunne det være lidt træls, at man havde bundet sig på forhånd til at sige ja til det.

Men altså, tanken om, at man nedsætter en kommission, der så arbejder – uanset hvor kloge de her 4-6 medlemmer, der skal være, er – gør, at man har bundet sig i to valgperioder til at støtte det. Det kan jeg ikke forlige mig med, og jeg synes, at det på sin vis er en fejl måde at gøre det på. I stedet burde man sige, at hvis man herinde alvorligt mener, at der skal ske en bedre aflønning, et større vederlag til medlemmer, må man tage det ansvar på sig. Det vil virke rigtigt, synes jeg.

Men altså, generelt om det hele vil jeg sige, at vi afviser beslutningsforslaget.

Kl. 19:50

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 19:50

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Politikeres lønniveau er løbende til debat i offentligheden, men der går længe imellem, at politikernes samlede vederlæggelse drøftes på en struktureret måde. Meget tyder på, at det er ved at være på tide med en samlet gennemgang. Regeringspartierne, Venstre, SF og Konservative er enige om at hæve de menige kommunal- og regionspolitikeres vederlag, så det i højere grad afspejler den store indsats, der ydes ved siden af det lønarbejde, de fleste kommunal- og regionspolitikere også er nødt til at varetage.

Der er ikke taget stilling til kommunal- og regionspolitikernes vederlag siden 1996, og vederlagene er oven i købet blevet udhulet sammenlignet med den generelle lønudvikling på det kommunale og regionale arbejdsmarked. Kommunalreformen i 2007, der førte til større kommuner og erstattede amter med regioner, gav f.eks. heller

ikke anledning til en justering af vederlaget, uanset at alle vel aner, at den politiske opgave blev større.

Med B 96, som vi behandler i dag, opfordrer den samme kreds af partier regeringen til at nedsætte en kommission, der skal se på den samlede vederlæggelse af borgmestre, regionsrådsformand, folketingsmedlemmer og ministre, så der tages højde for den udvikling, der har været i politikernes ansvar og arbejdsbyrde. De politiske hverv, der her er nævnt, har det tilfælles, at de udgør et fuldtidsarbejde eller mere, har jeg lyst til at tilføje, hvilket betyder, at man som fuldtidspolitiker så at sige afbryder sin civile karriere. Derfor er det også nødvendigt at have regler vedrørende pension og tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Radikale Venstre mener, at vederlæggelsen af politikerne må tage hensyn til de vilkår, der gælder i det politiske liv, ligesom vi lægger afgørende vægt på, at de regler, der er på området, er åbne og gennemskuelige for befolkningen. Radikale Venstre kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 19:52

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Pernille Skipper.

Kl. 19:52

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil gerne læse et citat af fru Marianne Jelved højt. Det er fra torsdag den 24. maj 2012 hernede i Folketingssalen:

»Dybest set er det jo os selv, der vedtager lovforslagene her i salen, uanset en lønkommission eller ej. Og det, jeg synes er betænkeligt ved Venstres forslag, er, at Venstre forudsætter, at Folketingets partier tilslutter sig det, en lønkommission kommer med. Det vil sige, at vi på forhånd uden at kende det skulle tilslutte os at stemme for det, lønkommissionen vil fremlægge. Det synes jeg simpelt hen er et problem i forhold til Folketingets arbejde og grundlovens bestemmelse om, at ethvert folketingsmedlem stemmer efter sin egen overbevisning.«

Er fru Camilla Hersom enig med fru Marianne Jelved?

Kl. 19:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 19:53

Camilla Hersom (RV):

Jeg er enig med fru Marianne Jelved i, at man stemmer efter sin egen overbevisning. Nu er det jo mig, der står her og er ordfører på det her beslutningsforslag, og jeg agter at følge den indstilling, som ligger i beslutningsforslaget, nemlig at man vil nedsætte en kommission, som skal se på den samlede vederlæggelse, altså som skal tage alle elementer med og komme med et forslag, hvor der så er en politisk aftale om, at det vil vi følge.

Kl. 19:54

Formanden:

Fru Pernille Skipper.

Kl. 19:54

Pernille Skipper (EL):

Jamen jeg spørger jo, fordi det ikke er første gang, vi har en diskussion om, om man skulle nedsætte en lønkommission eller ej, og det er heller ikke første gang, man har den debat om, hvorvidt et eventuelt resultat fra en lønkommission er noget, man skal følge, eller noget man så politisk skal tage stilling til. Fru Camilla Hersom kalder selv det, som Lønkommissionen skal komme med, for et forslag, men det er jo sådan noget, der bliver afgjort på forhånd. Det har Ra-

dikale Venstre så sent som for et år siden været modstander af. Hvorfor har Radikale Venstre ændret holdning?

Kl. 19:54

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 19:54

Camilla Hersom (RV):

Jeg tror, det er fair nok at sige, at der en gang imellem løber lidt vand af stranden, og at man synes, at nu er tiden moden til at fremme nogle ting. Nu har vi højnet vederlaget for de, kan man sige, menige kommunal- og regionsrådsmedlemmer. Vi synes også, at det er på sin plads at se på resten af det politiske liv.

Som det blev fremhævet i det citat, fru Pernille Skipper læste op til lejligheden, så siger fru Marianne Jelved jo netop, at enhver ifølge grundloven kun er bundet af sin egen overbevisning. Min overbevisning behøver ikke være fuldstændig identisk med fru Marianne Jelveds, uanset vi er i samme parti.

Kl. 19:55

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Lisbeth Bech Poulsen, SF's ordfører.

Kl. 19:55

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Da SF's ordfører ikke kunne være her i dag, vil jeg tale på vegne af SF.

Jeg kan huske, at da jeg var kommunalordfører, diskuterede jeg kommunal- og regionsrødders arbejde med ministeren – det kom jo op mange gange – og specielt den stigende arbejdsbyrde, som er kommet efter kommunalreformen. Der var også enighed om, at hvis man kunne, så var det noget, man skulle kigge på. Derfor synes jeg jo selvfølgelig, at det er rigtig godt, og jeg vil gerne sige tak til ministeren for at bringe det op. Der er rigtig mange byråds- og regionsrødder derude, som løfter et rigtig, rigtig stort stykke arbejde, tit ved siden af et fuldtidsarbejde. Siden hen er også ministre og folketingspolitikere kommet med i den her samlede pakke.

Det støtter vi fra SF. Vi er enige om, at lønnen skal hæves for byrødder og for regionsrødder, og så må vi også kigge på folketingspolitikeres og ministres lønvilkår. Vi ved jo ikke, hvad den her kommission ender op med at foreslå. Det kan være en omstrukturering af den måde, det hele er sat sammen på, men vi synes fra SF's side i hvert fald, at det er rigtig godt, at der kommer nogle øjne udefra for at se på det lønsystem, vi har. Det er jo ofte til debat. Så SF støtter forslaget.

Kl. 19:57

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Pernille Skipper som Enhedslistens ordfører.

Kl. 19:57

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Enhedslisten kan i udgangspunktet støtte intentionen om, at også kommunalpolitikeres vederlag skal følge den almindelige lønudvikling i samfundet, og så er der jo behov for en efterregulering, når vederlaget ikke har ændret sig siden 1996. Man kunne i den anledning diskutere, om der måske ikke, hvis vi skulle prioritere, var mere behov for at sikre kommunalrødderne mere hjælp i dagligdagen i form af sekretærbistand og politisk rådgivning, når man tager i betragtning, hvor meget omfanget af deres arbejde er steget, siden kommunalreformen trådte i kraft. Det er i hvert fald det, vi også hører fra

vores kommunalt valgte, nemlig at der er en meget stor arbejdsbyrde, og at man nok kunne bruge noget hjælp. Men som sagt synes vi da også, at en regulering af vederlaget, der svarer til den almindelige udvikling, er rimeligt nok.

Vi kan i Enhedslisten også fint støtte, at man nedsætter en kommission, der skal gennemgå vederlagene for de fuldtidsbeskæftigede politikere, altså, som det er blevet sagt tidligere, regionsrådsformænd, borgmestre, folketingsmedlemmer og ministre. Det er specielt relevant ud fra vores synspunkt, fordi der jo stadig væk eksisterer nogle, jeg havde nær sagt åbenlyse urimeligheder, hvor politikere simpelt hen har givet sig selv for gunstige vilkår.

Men de her forslag i beslutningsforslaget bygger så på en politisk aftale, som indebærer en aftale om, at man vil stemme for de ændringsforslag, en kommission vil komme med, uanset hvad den så måtte komme frem til. Det kan vi i Enhedslisten altså ikke lægge stemmer til.

I den anledning vil jeg påpege, at der så sent som tilbage i maj 2012 – da justerede vi jo nogle af reglerne for bl.a. folketingsmedlemmernes eftervederlag, som flere har talt om – også var en diskussion om en lønkommission, og flere partier pegede på, at man altså ikke kunne støtte et forslag, som indebar, at man på forhånd sagde ja til at lægge stemmer til noget, man ikke vidste hvad var. Jeg har læst et citat op fra fru Marianne Jelved. Man kan også finde dem fra en hel række andre ordførere fra Folketingets partier, hvis man tager sig lidt tid på internettet. Men der har man altså været meget imod det her forslag, netop fordi at det er et ansvar, som vi som folketingsmedlemmer må tage på os at fastsætte de her regler, og så må vi jo sørge for at gøre det på en måde, hvor det er så retfærdigt, at befolkningen kan forstå det. Men at deponere vores stemmer i en kommission, det vil Enhedslisten altså ikke være med til, og vi har meget svært ved at forstå, hvad det er, der er sket i de partier, som tidligere var meget imod det, men nu pludselig er for det.

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget.

Kl. 20:00

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 20:00

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Så tager vi en runde mere. Vi diskuterede jo egentlig det her spørgsmål for få uger siden, fordi vi havde været lidt forud for vores tid og havde fremsat et forslag om ministres eftervederlag. Her kommer så et lidt bredere forslag om aflønning af politikere generelt.

Man kan jo sige meget om kommunalpolitikernes aflønningsforhold, og jeg vil sige, at det kunne vi nok godt under en eller anden form have fundet en aftale med regeringen om, hvis det alene havde drejet sig om det. Om det så lige præcis var blevet som i den her aftale, skal jeg ikke gøre mig klog på, men vi havde nok fundet frem til noget.

Men det andet element om de professionelle politikeres lønforhold, tror jeg at det kaldes, er det, der gøre os mere skeptiske. Jeg vil gerne være ærlig og sige, at vi har det helt direkte synspunkt, at lønnen herinde er for lav og pensionen er for høj, og så er der en del af eftervederlagene især for ministres vedkommende, som vi synes er for gavmilde. Det er sådan set de tre ting, som beskriver vores synspunkter på aflønningsforholdene. Det behøver vi sådan ikke store kommissioner for at finde ud af.

Vi var også meget glade for, da vi tilbage i 2012 var enige med seks af Folketingets øvrige partier om det. Det flertal er blevet noget mindre, eftersom jeg kan forstå, at vi nu kun er enige med Dansk Folkeparti og Enhedslisten, da jeg foruddiskonterer, at den konservative ordfører vil støtte den aftale, partiet har indgået.

Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti var tilbage den 24. maj 2012 her i Folketingssalen meget bekymrede for et forslag fremsat af Venstre om, at man skulle lægge det her ud til en ekstern kommission og derefter bare godtage det forslag, som de eksterne eksperter kom med.

Fru Pernille Skipper har allerede citeret den nuværende kulturminister, Marianne Jelved, og jeg kan nu, sådan som jeg forstod svaret her fra talerstolen før, forstå, at det åbenbart skyldes en vis splittelse mellem fru Camilla Hersom og kulturministeren og ikke, at man i flok har skiftet holdning, men indstillingen var dog en anden. Fru Karen J. Klint, som har været ordfører her i dag, sagde det, som jeg også citerede for nogle uger siden, nemlig at kun Venstre går enegang og skyder ansvaret fra sig og vil oprette en ekstern kommission. Den konservative partiformand, hr. Lars Barfoed, sagde, at Folketinget skulle tage ansvar for sine egne lønforhold.

Jeg vil godt gøre hr. Lars Barfoeds ord til mine og sige, at det burde vi. Vi burde tage ansvar for vores egne lønforhold. Så kan man selvfølgelig begynde at overveje, som hr. Søren Espersen var inde på, om det så ender med, at lønnen bliver halveret eller fordoblet, eller hvad ved jeg. Jeg tror godt, at man kan regne ud, i hvilken retning det kommer til at gå, og jeg er villig til at indgå et væddemål om det med de tilstedeværende, der skulle være interesseret. Så skriver vi på Facebook, hvem der er villig til at tage et væddemål om, hvorvidt lønnen vil gå op eller ned. Jeg siger, at den går op, efter at det her bliver vedtaget.

Jeg synes i virkeligheden, at vi i stedet for skulle sætte os sammen. Vi skulle sætte os sammen og aftale, hvordan vilkårene skal være, ganske stille og roligt tage ansvar for vores egne lønforhold på en måde, så vi mener, at vi kan se vores vælgere, den danske befolkning, i øjnene.

Men nuvel, jeg tror ikke, at denne tale kommer til at ændre meget. Der er jo indgået en aftale, og sådan er det. Jeg synes stadig, det er mærkeligt, at man har valgt at deponere sin handlefrihed fremadrettet. Det kunne jo sådan set godt være, at man kunne tænke gode tanker, at også et kommende Folketings medlemmer kunne tænke gode tanker, som ikke lige var tænkt i den pågældende kommission.

Så vi stemmer som fru Karen J. Klint, hr. Holger K. Nielsen, hr. Lars Barfoed og vores nuværende kulturminister, Marianne Jelved, anbefalede for 2 år siden. Vi anbefalede det samme dengang, og det gør vi også i dag, så derfor afviser vi forslaget.

Kl. 20:05

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Mike Legarth som konservativ ordfører.

Kl. 20:05

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter forslaget, og det gør vi jo, først og fremmest fordi vi synes, det er rimeligt, at byrådsmedlemmerne får et retfærdigt, passende vederlag for det arbejde, de udfører. Det skal være engagementet, der driver værket. Vederlaget, lønnen skal ikke være guld og grønne skove. Det skal ikke være det, der får folk til at gå ind i politik og tage et ansvar og være med til at påvirke samfundsudviklingen, men der skal være en rimelig balance, for er der ikke det, får vi ikke de bedste til at træffe de beslutninger, som vedrører flertallet. Så ville det jo være sådan, at det var dem, som gerne vil, og måske ikke dem, der kan, og måske ikke dem, der er bedst egnede, og så fik vi måske heller ikke både unge, midaldrende og ældre, eller hvad vi skal kalde dem, og den fordeling af aldersgrupper og forskellige personer fra forskellige brancher, job osv., som vi gerne vil have.

Det er vores anbefaling, at man selvfølgelig lytter til det her og honorerer en stadig stigende arbejdsbyrde, som der jo er i byrådene –

det ved vi, vi har fået store kommuner. Vi ved, det er meget mere kompliceret at sætte sig ind i den dagsorden, der findes, så der kræves mere for at udføre arbejdet som byrådsmedlem eller regionsrådsmedlem. Så det bakker vi fuldstændig op om.

Vi synes også, det er fint, at der bliver nedsat en kommission, der arbejder med aflønningen af regionsrådsformænd, borgmestere, folketingsmedlemmer og ministre, og så lytter vi til de uvildige eksperter, der skal finde en passende, retfærdig balance, hvor der er sammenhæng i den måde, man aflønner de forskellige politiske valgte på, hvad enten det er menige medlemmer, eller det er formænd eller altså folketingsmedlemmer og ministre. Vi synes, det er passende, at der er et eller andet helhedsindtryk, og det har jeg en forventning om at de eksperter, der nu bliver nedsat, finder til os.

Jeg synes ikke om den debat, der har været om ansvar. Vi påtager os selvfølgelig stadig væk ansvar, for vi har tillid til, at vi kan følge den indstilling, der kommer.

Kl. 20:07

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Pernille Skipper.

Kl. 20:07

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Mike Legarth, om han er enig med hr. Lars Barfoed, da han tilbage i 2012 sagde:

»Vi mener, at det under alle omstændigheder i sidste ende er folketingsmedlemmernes ansvar at fastsætte de her vilkår. Der er ikke andre, der kan gøre det. Der er ingen over Folketinget i dette land, og derfor kan vi lige så godt tage det ansvar nu og få afsluttet diskussionen ...«.

Hvis det var holdningen hos Det Konservative Folkeparti, hvorfor er man så nu med til på forhånd at binde sine stemmer til et resultat fra en lønkommission?

Kl. 20:08

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:08

Mike Legarth (KF):

Det er vi, fordi vi har sikret os og er overbevist om, at den proces og den metode, der bliver bragt i anvendelse, giver et fair resultat. Den indstilling har vi tænkt os at følge, men ansvaret er stadig vores. Det er stadig væk os, der trykker på knappen og tager ansvaret for det.

Kl. 20:08

Formanden:

Fru Pernille Skipper.

Kl. 20:08

Pernille Skipper (EL):

Det synes jeg er spændende. Hvad er det så, der er anderledes ved det forslag, Venstre havde tilbage i 2012, i forhold til det, vi så diskuterer i dag? Altså, hvad er det, der er forskellen på det forslag, som Venstre havde dengang, og som hr. Lars Barfoed var så inderligt imod, og det, vi så diskuterer i dag? Det er sådan bare, fordi der nok er noget, jeg ikke har forstået.

Kl. 20:09

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:09

Mike Legarth (KF):

Ja, det er der så – altså noget, der ikke er forstået – for der er ikke nogen forskel på det. Det er klart, at når Folketinget stemmer, tager

medlemmerne ansvar. Og det er det samme, der er givet udtryk for tidligere, nemlig at Folketinget har ansvaret for de beslutninger, der bliver truffet her. Her har vi sagt, at vi gerne vil have en indstilling af nogle uvildige, der skal vurdere tingenes sammenhæng. Det tror vi er en god model.

Kl. 20:09

Formanden:

Der er en ekstra kort bemærkning fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 20:09

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes bare, det bliver lidt for tykt, selv om det er sidst på aftenen. Det er fair nok, at man har skiftet synspunkt, og det må man jo så stå ved, og det synes jeg sådan set ordførerne for de øvrige partier, der har skiftet synspunkt, har gjort. Jeg synes, det ville klæde Det Konservative Folkeparti at indrømme, at det, som partiformanden sagde for 2 år siden, altså var, at det var en rigtig dårlig idé, at man satte det over i en kommission, hvis indstilling man bare skulle følge. I dag er det dét, man er tilhænger af.

Det interessante er jo ikke, at partiet har skiftet holdning – det interessante er, at man fortæller hvorfor og ikke bare lader som om, at det er det samme.

Kl. 20:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:10

Mike Legarth (KF):

Det, der jo er afgørende, er, at vi får truffet en beslutning, der er respekt om. Det ville der jo ikke være, hvis vi her i Folketingssalen bestemte, hvad vi skulle have i løn. Det ville jo give alverdens problemer – det har vi jo set, det er laveste fællesnævner, og hr. Simon Emil Ammitzbøll er jo en af dem, der nu viser, at han også følger folkestrømningen i den her sammenhæng. Det synes jeg at der danser sig et billede af.

Jeg tror på, at det her er den rigtige måde at få fastlagt et system, der er helhedsdækkende, og som tjener os bedst, og så er det altså, når dagen er omme, uanset hvordan man formulerer det, os selv, der tager ansvaret for det, ikke? Man kan jo godt i en eller en anden vild fantasi forestille sig, at der kommer et eller en helt grotesk forslag, men så har man jo stadig væk muligheden for at forholde sig til indstillingen.

Kl. 20:11

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 20:11

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes, for nu at sige det, som det er, at det nærmer sig et overgreb på det danske sprog, som man gerne skulle værne lidt mere om herinde.

Altså, det er jo i virkeligheden nogle hårde beskyldninger imod hr. Lars Barfoed, der kommer fra Folketings talerstol, for hr. Lars Barfoed argumenterede for 2 år siden for det, som jeg argumenterer for, og nu får jeg at vide af hr. Mike Legarth, at det er et udtryk for laveste fællesnævner, og at det må man klare internt.

Det, jeg i al stilfærdighed og fredsommelighed spørger til, er: Hvad er det, der har gjort, at man har skiftet holdning fra at sige, at Folketinget ikke tog ansvar, hvis man lagde det i en kommission, til, at hr. Mike Legarth nu siger, at Folketinget tager ansvar, hvis man lægger det i en kommission? Det er jo altså hinandens modsætninger, og jeg forstår ikke, hvorfor man skal forvride debatten på den

måde, og at man ikke vil indrømme, at man har skiftet holdning, og forklare hvorfor. Det har de andre, der har skiftet holdning, dog i det mindste taget sig selv så alvorligt at gøre.

Jeg synes faktisk, at man undlader at tage sig selv, sit parti og sine argumenter alvorligt, når man lader, som om to modsatrettede synspunkter er de samme. Så er der jo ingen grund til at debattere, ingen grund til at diskutere. Kom dog med en forklaring.

Kl. 20:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:12

Mike Legarth (KF):

Jamen forklaringen er jo indlysende enkel. Det kommer an på, hvad det er, man debatterer. Jeg debatterer ansvaret. Vi kan også godt drøfte, hvad der er sagt tidligere. Det kan vi godt tage en lang debat om – det er jeg klar til. Få samlet folkene, få folk ned for at stille spørgsmål, og lad os så tage en lang debat, så vi kan gå det igennem element for element.

Det, jeg taler om, er ansvaret – jeg taler ikke om noget andet. Er der nogle, der har ændret synspunkt? Ja, selvfølgelig er der det, det er indlysende. Det, jeg taler om, er, om man kan sige, at ansvaret bliver fjernet. Svaret er nej, det påtager vi os jo stadig væk. Det kan da godt være, at vi vælger at følge en indstilling, og ja, det er nyt. Det havde vi en anden holdning til tidligere, men der har vi erkendt, at det kunne vi ikke komme igennem med, det kunne der ikke blive enighed om, og så er det her er den bedste løsning. Men ansvaret er stadig væk vores – det er sådan, det skal forstås.

Kl. 20:13

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det økonomi- og indenrigsministeren.

Kl. 20:13

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Tak til ordførerne. Som det er fremgået af diskussionen, er der to dele i beslutningsforslaget. Jeg synes, det er meget klædeligt af folketingsmedlemmer på den måde enstemmigt at anerkende den indsats, der gøres af vores folkevalgte kolleger i kommuner og regionsråd. Det er jeg meget glad for, for jeg synes, det ville være en dårlig ting, hvis der var politisk uenighed om anerkendelsen af den arbejdsbyrde, som faktisk er fulgt i halen på strukturreformen.

I forbindelse med strukturreformen blev der stort set gennemført en halvering af antallet af byrådsmedlemmer. Samtidig er opgaverne blevet særdeles komplekse. De har en meget vidtrækkende og indgribende karakter over for den enkelte borger og over for de borgere, som samlet set bor i kommunen. Jeg tror, at enhver, som følger det politiske i den enkelte kommune, ved, hvor meget der kræves, ikke kun i nu og her- håndteringen af de konkrete problemstillinger, men også i forhold til at se fremad, fordi kommunens udvikling også er et spørgsmål, som kommunalpolitikere bliver nødt til at tage højde for.

Derfor synes jeg, at det klæder os alle sammen at anerkende den indsats ved at sørge for, at vederlagene får en størrelse, som i hvert fald er nogenlunde rimelig i forhold til den udvikling, der har været i lønnen på det kommunale og det regionale område i øvrigt. Det er jeg meget, meget glad for, for det synes jeg er, som det skal være, og jeg er også glad for, at der bliver sådan en ordning, så vi ikke behøver at vende tilbage til spørgsmålet igen og igen, fordi reguleringen bliver mere tidssvarende.

Jeg synes også, det er en anerkendelse af, at de, som er folkevalgte til kommuner og til regionsråd, er lige så folkevalgte, som vi er, og at man derfor kan have både den samme respekt for deres arbejde

og den samme tillid til, at borgernes vilkår ligger dem lige så meget på sinde, som de ligger os på sinde.

Så er der den anden del af forslaget, som vel har været det, der har været mest intenst debatteret i dag. Det forstår jeg godt. Der er en ting, som jeg synes er vigtig at have med i debatten. Nu har vi valgt en metode, som svarer til det, Venstre foreslog for 2 år siden. Man kan diskutere hvorfor eller hvorfor ikke, i hvert fald har vi valgt at gøre det på den måde. Men det, som er helt centralt, er også spørgsmålet om at kunne gennemskue, hvad det egentlig er, vi får i løn. Netop Liberal Alliances beslutningsforslag om eftervederlag er jo et meget klart udtryk for, at vederlagets forskellige dele af og sammenspillet mellem dem og niveauet for dem er svært at gennemskue for folk, der ser på os udefra. Det er jo, fordi der både er det vederlag, som nu er indplaceret i lønramme 38, og det skattefrie tillæg, og der er forskellige former for goder, som følger med det at være medlem af Folketinget. Der er pensionsordningen. Det at få større gennemsigtighed synes jeg også vil være væsentligt i vores demokrati.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at hele det område bliver grundigt gennearbejdet. De mennesker, som kommer til at arbejde med det, påtager sig selvfølgelig et ansvar, men uanset hvordan man vender og drejer det, vil det stadig væk være Folketingets medlemmer, som skal vedtage, hvordan det så skal være. Derfor vil det, uanset at vi ønsker at følge kommissionens forslag, stadig væk være dem, der trykker på knapperne herinde og stemmer for, der stiller op til den kritik og den debat, der måtte være om det konkrete forslag. På den måde kan man sige, at der er en arbejdsdeling mellem kommissionen og Folketingets politikere, og det tror jeg sådan set er godt.

Jeg står naturligvis til rådighed for at besvare de spørgsmål, der måtte være i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Jeg synes, det er godt, at vi har haft debatten i dag, fordi der så også er åbenhed om den proces, som fører hen til den beslutning, som et kommende folketingsflertal i givet fald måtte tage.

Kl. 20:17

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 20:17

Søren Espersen (DF):

Tak til indenrigsministeren. Jeg har to ting, jeg vil spørge om: Er det meningen, at folketingsmedlemmer, når kommissionen så er kommet med det niveau, man mener der skal være i forbindelse med folketingsmedlemmer, fortsat skal være på lønniveau 38 og så også blive hævet? Er det det, der ligger i det, altså at man holder fast ved, at der skal være en automatisk regulering efter det? Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvilke overvejelser gjorde man sig, da ministeren lavede det her, om ukritisk at ville følge indstillingen fra kommissionen? Altså, hvad var overvejelserne bag den måde at beskrive det på?

Kl. 20:17

Formanden:

Ministeren.

Kl. 20:17

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Der er ikke fra regeringens side eller fra aftalepartierne side taget stilling til, om enkeltelementer i folketingsmedlemmers aflønning skal fortsætte, præcis som de er i dag. Det er muligt, men det har vi ikke taget stilling til. Det er jo, bl.a. fordi der ved siden af vederlaget også ydes et skattefrit tillæg, og fordi der er forskellige andre goder forbundet med det at være medlem af Folketinget, som jo har udviklet sig over de seneste år, og det gør, at det bliver stadig mere uigen-

nemsigtigt, hvad der er den egentlige værdi af den samlede aflønning. Altså, hvad er egentlig bruttolønnen for et medlem af Folketinget? Jeg kan ikke på stående fod her fra Folketingets talerstol svare på, hvad bruttoværdien samlet set er, hvis alting bliver regnet sammen, og jeg synes, det ville klæde os, hvis vi kunne svare på det spørgsmål, for det siger også noget om, at der måske er mulighed for at aflønne på en anden måde, som gør, at det bliver mere gennemsigtigt, hvad det egentlig er, vi får i løn.

Det andet spørgsmål vedrører den her særlige aftale, som Venstres ordfører også omtalte, om at følge det forslag, som kommissionen skal fremlægge. Noget af det, der har været vigtigt for os, er, at der ikke bliver et spil om, hvad man så synes, altså at nogle ligesom kunne stille sig an og gøre sig lidt lækre og sige: Nej, det er alt for galt, vi synes, det skal være 10 pct. mindre. Andre siger: Det var sandelig heller ikke meningen, vi synes, det skal være 15 pct. mindre. Hvis det arbejde er i orden – og det forventer jeg, når man beder mennesker, som er kompetente og indsigtfulde, om at gøre det arbejde – så må man også være villig til at tage ansvar og dermed også kritikken ved faktisk at vedtage det.

Kl. 20:19

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 20:19

Søren Espersen (DF):

Når det så sker, ved jeg godt, at man siger, at det stadig er op til det enkelte folketingsmedlem, men sådan fungerer virkeligheden jo ikke. Altså, man har indgået en aftale med en række partier, og der vil ikke være nogen, der svigter det. Det vil være ganske usædvanligt, hvis der pludselig skulle være folk, der svigtede det her.

Så siger indenrigsministeren det her med, at vi selv tager ansvaret, tager selv kritikken, men indrøm dog, at det er ulig nemmere til den tid at sige, at det ikke har noget med os at gøre, men at det er nogle andre, og det bestemte vi dengang, og da anede vi ingenting. Det er da en måde at fralægge sig ansvaret på. Jeg gad vide, om ikke det bliver sådan, når vi når frem til, jeg ved ikke, hvornår det bliver, omkring 2017 eller 2018, at man gennemfører det her, og at man så besværgende vil sige: Jamen det er godt nok voldsomt meget, men det var ikke os.

Kl. 20:20

Formanden:

Ministeren.

Kl. 20:20

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Det får vi jo i givet fald mulighed for at teste, for den her debat og ordene, som de falder i dag, vil være tilgængelige, når vi når til det tidspunkt. Min erfaring er, at uanset hvilket råd jeg har fået, uanset hvilket input jeg er blevet givet, uanset hvor mange der har sagt, at det skal vi gøre, det er en super god idé, så er det mig, der står til regnskab for den beslutning, der bliver truffet. Så kan jeg ikke sige, at jeg fik det råd, og nogle sagde, det var en god idé, og det råd fulgte jeg, for det er stadig væk mig, der har forpligtelsen til at tænke mig om og til at stå på mål for den beslutning, som bliver truffet. Sådan er det for os alle sammen som folketingsmedlemmer. Uanset hvilken rådgivning vi får, uanset hvilket input vi får, er det os selv, der trykker på knappen, det er os, der står på stemmesedlen.

Kl. 20:21

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 20:21

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Så skal jeg meddele, at efter forslag fra hr. Finn Sørensen som forslagsstiller på punkterne 11, 12 og 13 vil vi nu med 10 minutters talletid til ordførerne gennemføre en fælles behandling af de tre beslutningsforslag, som er B 48, B 49 og B 51.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 48:

Forslag til folketingsbeslutning om fair konkurrence.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 18.02.2014).

Kl. 20:22

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 20:22

Beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det. Og tak til Enhedslisten for at rejse de her helt relevante diskussioner om både det danske arbejdsmarked og EU-forhold, der knytter sig dertil. Jeg vil gerne starte med at sige, at når det drejer sig om meget af det, som er formålet med diskussionen i aften – nemlig at sikre ordentlige løn- og arbejdsvilkår og sikre, at arbejde i Danmark selvfølgelig skal foregå på danske løn- og arbejdsvilkår, og i øvrigt at social dumping skal bekæmpes – så er forslagsstillerne og regeringen jo helt enige.

Social dumping er et reelt og stort problem i vores samfund. Jeg startede i øvrigt selv dagen i dag med at deltage i en fælles aktion de tre myndigheder imellem, nemlig Arbejdstilsynet, SKAT og politiet, og så med egne øjne en byggeplads, hvor en række udenlandske lønmodtagere bruger, tror jeg, endog rigtig, rigtig mange timer. Der var tale om et utrolig dårligt arbejdsmiljø og rigtig, rigtig ringe vilkår, og det er jo hverken første eller sidste gang, jeg ser sådan en byggeplads; det er hverken første eller sidste gang, vores myndigheder ser sådan en byggeplads; og det er hverdagen for fagbevægelsens aktiviteter.

Problemet er der, og det er alvorligt. Det undergraver danske lønmodtageres rettigheder, det undergraver de gode danske virksomheders mulighed for at konkurrere på en ordentlig måde, og det undergraver jo vores mulighed for at have det arbejdsmarked og det velfærdssamfund, vi ønsker i Danmark. Så langt, så godt.

Enhedslisten og regeringen har imidlertid også et på mange måder forskelligt syn på det europæiske samarbejde, og derfor er vi ikke altid enige om, hvad det er for midler, vi kan tage i brug. Enhedslistens forslag overholder ikke spillereglerne i EU – det tror jeg Enhedslisten selv er bekendt med, hr. Finn Sørensen smiler – og forslagene strider mod traktaten og mod principperne om den fri bevæge-

lighed, og fri bevægelighed er trods udfordringer overordnet set til gavn både for danske borgere og lønmodtagere og for vores virksomheder og dermed for dansk økonomi.

Lad mig derfor bare allerede indledningsvis få slået fast, at vi ikke kan støtte beslutningsforslagene. Til gengæld vil vi gerne blive ved med – både sammen med Enhedslisten og andre partier – at fortsætte vores indsats mod social dumping. Og bare for at køre videre ikke i samme rille, som jeg skulle til at sige, men dog ad samme spor, som jeg netop er startet i, vil jeg sige, at det eksempelvis i det, jeg selv deltog i tidligere i dag, altså er helt åbenbart, at det, at vi har fået en forstærket myndighedskontrol på tværs af SKAT, politiet og Arbejdstilsynet, batter noget. For mange af dem, der forbryder sig mod vores regler, gør det, både hvad angår moms- og skattebetaling, overholdelse af sikkerheds- og arbejdsmiljøregler, og ofte vil der også være problemer med at overholde kollektive overenskomster og løndumpe. Og så kommer der problemer med illegal arbejdskraft oveni.

Derfor er det helt nødvendigt, at vores myndigheder kan rykke ud samtidig. Derfor er jeg meget glad, hvad Enhedslisten også ved, for de aftaler, vi har indgået igennem årene, og jeg ser store muligheder for, at vi fortsætter det samarbejde. Nu er det så et samarbejde, der også er udvidet til at gælde nogle borgerlige partier qua den finanslovsaftale, vi har lavet her for 2014. Det er rigtig, rigtig positivt.

Så vil jeg blive lidt mere konkret i forhold til de enkelte forslag. Jeg tror, det er vigtigt, at vi holder fast i, at EU er et fællesskab, der består af lande med nationale velfærdsmodeller og dermed også nationale arbejdsmarkeder. Og derfor skal vi selvfølgelig ikke påtage os at forsøge alle borgere fra andre lande. Hvorvidt lønmodtagere skal have ret til ydelser, når de bliver arbejdsløse, vil jeg vende tilbage til, når jeg har kommentarer til det tredje af de beslutningsforslag, vi behandler her.

Vores arbejdsmarkeder er forskellige, og det betyder, at der er udfordringer med den fri bevægelighed – for vores lønniveau er så forskelligt, vores sociale sikringsniveau er så forskelligt, og i Danmark har vi jo, heldigvis, høje standarder, også hvad angår arbejdsmiljø og sikkerhed.

Vi skal støtte op om den danske model, og det skal vi også gøre fra politisk side. Det betyder selvfølgelig, at vi først og fremmest skal bakke op om arbejdsmarkedets parters mulighed for at regulere på vores arbejdsmarked. Det gælder ikke mindst konfliktretten og muligheden for at forhandle løn. Og derfor skal vi selvfølgelig også tage afstand fra de arbejdsgivere og bagmænd, der står bag den underbetaling, der sker mange steder på vores arbejdsmarked. Det er f.eks. blevet nævnt i debatten, også af kolleger her i huset, tror jeg, at 40 kr. i timen ikke er at betegne som social dumping. Det er jeg fuldstændig og aldeles lodret uenig i. Selvfølgelig er en timebetaling på 40 kr. social dumping; det ligger langt under det lønniveau, man bør oppebære, når man er lønmodtager i Danmark. Og det er selvfølgelig ikke mindst social dumping i forhold til den arbejdsgiver, der udbetaler en overenskomstmæssig løn.

Hvis den opfattelse, at det er i orden at betale løn til langt under overenskomsten, breder sig, vil parternes rolle i forhold til at sikre ordentlige løn- og arbejdsvilkår blive svækket, og det vil være en udvikling, som i hvert fald Enhedslisten og regeringen vil være kede af i fællesskab. Så vi skal fortsætte indsatsen mod social dumping og for den danske model, og det vil fortsat være en prioritet for den her regering.

Men som jeg startede med at sige, hvad angår det konkrete beslutningsforslag, B 49, er vi her i strid med EU-reglerne, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 20:28

Så har vi beslutningsforslag 48 om fair konkurrence. Jeg synes, det er helt centralt, at Enhedslisten sætter fokus på, hvordan vi sikrer konkurrencen, når udenlandske virksomheder udfører opgaver i

Danmark og midlertidigt udstationerer deres ansatte. Vi har sagt det mange gange før: Udenlandske virksomheder er velkomne i Danmark, og det er deres ansatte selvfølgelig også, men de danske regler skal overholdes, og den danske arbejdsmarkedsmodel skal respekteres. Det er der heldigvis også mange virksomheder der gør, og de skal have lov til at passe deres arbejde, men der er også virksomheder, der ikke overholder spillereglerne.

Regeringen er, som jeg sagde det før, enig med Enhedslisten i, at vi skal sikre fair konkurrence, men igen vil jeg sige, at vores forskellige syn på det europæiske samarbejde gør, at vi ikke altid er enige om midlerne.

Enhedslisten foreslår som en del af løsningen på bekæmpelse af social dumping, at udenlandske virksomheder, der er midlertidigt i Danmark, fuldt ud skal være underlagt de samme regler som danske virksomheder. Sat lidt på spidsen kan man sige, at forslaget i sin yderste konsekvens vil betyde, at den frie bevægelighed bliver sat ud af kraft, og det er selvsagt EU-stridigt.

Vi er helt enige i, at der er masser af udfordringer, også på det her felt, og vi er, som jeg sagde det før, klar til at tage fat både nationalt og på EU-plan. Jeg tror, at der hele tiden vil vise sig et behov for, at vi sætter ind, også med nye midler, i forhold til at kunne komme efter eksempelvis fupfirmaer, som vi ser nogle af.

Enhedslistens forslag ville betyde, at danske virksomheder og danske ansatte, som udfører opgaver i et naboland, oven i den skat og de sociale bidrag, de allerede betaler i Danmark, også skulle betale skat og sociale bidrag i et andet land. Og det er i hvert fald en situation, jeg synes man skal overveje en ekstra gang.

Jeg vil også gerne sige, at det indre marked kun kan fungere, hvis der er en ordentlig håndhævelse af de eksisterende regler, f.eks. på udstationerings- og skatteområdet. Men i stedet for at lægge barrierer for lovlydige virksomheders lovlige aktiviteter på tværs af grænserne vil regeringen fortsætte vores nuværende arbejde med at sætte ind over for de virksomheder, der snyder og omgår de danske regler; dem er der desværre for mange af.

Kl. 20:30

Så lad mig til sidst om B 51 om EU-borgernes optjening af dagpengeret bare sige det meget direkte: Vi har et velfærdssamfund i Danmark, der heldigvis bygger på et velkendt slogan om ret og pligt, og det tror jeg efterhånden er så indgroet og fastgroet hos mange af os, at det selvfølgelig også indgår i vores vurdering af udenlandske lønmodtageres adgang til ydelser i vores samfund. Og det forstår jeg til fulde som socialdemokrat, for jeg har grundlæggende den holdning, at man skal yde, før man kan nyde.

I Danmark har vi jo et stærkt fællesskab, hvor der er tilknyttet mange rettigheder, men der er også tilknyttet de forpligtelser, at man, når det eksempelvis gælder dagpengeområdet, skal have været i arbejde, skal have været medlem af en a-kasse, før man kan komme til at nyde gevinsten ved vores dagpengesystem. Det er et fællesskab, vi har bygget op over generationer, og jeg tror, at mange af os er optaget af at værne om det.

Med det i baghovedet er det ikke mærkeligt, at der har rejst sig en også heftig offentlig diskussion af EU-spørgsmålet i forhold til vores ydelser. Hvis vi ser på betingelserne for ret til dagpenge, ser vi, at de generelle optjeningsregler om 12 måneders forsikring og 1.924 timers beskæftigelse inden for de seneste 3 år også gælder for EU-borgere, der kommer til Danmark. Og derfor kan man måske også sige, at præmissen for forslaget måske er lidt forkert.

Men EU-reglerne betyder, at man ikke skal starte forfra, når man flytter til et nyt land, men at man om nødvendigt kan medregne perioder fra andre lande, man har været i. Det er altså et element, der fremgår direkte af traktaten, og derfor er vurderingen, at beslutningsforslaget her vil være traktatstridigt.

Når det er sagt, mener jeg ikke, at der skal være ret til dagpenge efter bare kort tids beskæftigelse i Danmark. For at stå vagt om og

sikre princippet om ret og pligt inden for vores solidariske fællesskab synes jeg, det er vigtigt, at man har vist sin tilknytning til det danske arbejdsmarked. Og selvfølgelig skal vi også afværge snyd og bedrag med vores ydelser. Vi har i dag et krav om, at man skal have arbejdet 296 timer inden for 3 måneder, før der er ret til sammenlægning. Det er et krav, vi vil kæmpe for at bevare.

Derudover har vi jo fra regeringens side lanceret nogle helt konkrete initiativer, som skal bidrage til at sikre, at både dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere selvfølgelig lever op til de rettigheder og pligter, der gælder i Danmark. Det handler for det første om at styrke kontrollen i forhold til at sikre, at der er tale om reel arbejdstagerstatus. Det er for det andet spørgsmålet om, at lønmodtagere med dårlige danskundskaber skal have mulighed for en mere intensiv indsats. Det handler for det tredje om vores ønske om at samarbejde nærmere med andre lande for at finde ud af, om de formue- og indtægtsforhold, der opgives til danske myndigheder, er korrekte. Og for det fjerde vil vi sætte fokus på, om der er tale om reel bopæl i Danmark; det kan vi f.eks. sikre ved at give a-kasserne udvidet adgang til registre.

Alt det her gør vi, fordi vi på den ene side ønsker at stå fast på princippet om ret og pligt for alle og på den anden side gør det på den præmis, at vi respekterer EU og EU-retten.

Kl. 20:33

Formanden:

Hr. Finn Sørensen har en kort bemærkning.

Kl. 20:33

Finn Sørensen (EL):

Tak til ministeren, og tak for fleksibiliteten, i forhold til at vi behandler de her tre forslag samtidig. Det kræver jo lidt improvisation, sådan at man lige får skruet lidt om på talen, så tak for det.

Ministeren noterede, at jeg sad og smilede. Jamen det gør jeg da altid, når jeg hører ministeren tale om social dumping. Det er ikke altid, jeg smiler, når ministeren taler, men det gør jeg, når hun taler om social dumping, for her har vi, som det også fremgik af ministerens tale, mange fælles berøringsflader. Det her med EU-retten gemmer jeg lidt. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, for der er jo egentlig ikke meget sådan kritik af indholdet i vores forslag. Det virker, som om det mest strander på, at det må vi ikke for EU, og det skal jeg nok kommentere senere i min egen ordførertale.

Det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er: Jeg går ud fra, ministeren er bekendt med, at jeg i går skrev et brev til ministeren, hvor jeg opfordrede ministeren til straks at indkalde til forhandlinger for at lave en øget indsats mod social dumping på baggrund af nogle oplysninger, der kom frem, om de her fuserfirmaer, som vi kalder dem. Og i dag er der kommet nye eksempler, ministeren har jo selv en stribe af eksempler og har selv været ude at se på det.

Så jeg opfordrede til, at vi – hellere i går end i overmorgen – laver en ny aftale, gerne med så bred deltagelse som muligt, hvor vi styrker indsatsen mod social dumping. Og jeg udvalgte omhyggeligt nogle emner, hvor jeg ved at der ikke er nogen afgrund imellem os – for at sige det på den måde. Tværtimod er vi vel, sådan i princippet i hvert fald, enige om det meste. Det handler jo om, at vi skulle styrke myndighedsindsatsen, at vi skulle skærpe straffen over for de her virksomheder, og så det her med id-kort i byggeriet. Jeg vil gerne efterlyse ministerens svar på den opfordring.

Kl. 20:35

Formanden:

Nu har vi også fået imødekommenhed fra hr. Finn Sørensen med hensyn til at tage det hele under et, og derfor lod jeg den korte bemærkning blive lidt længere. Ministeren.

Kl. 20:36

Beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen):

Tak. Jeg er helt bekendt med brevet fra hr. Finn Sørensen og skal selvfølgelig nok svare på det. Jeg er altid villig til at diskutere social dumping og også forhandle det. Så meget desto ærgerligere er det jo, at det ikke, endnu i hvert fald, er lykkedes at lave en god aftale med Enhedslisten om både børnecheckforholdet og social dumping. For som det er hr. Finn Sørensen bekendt, har regeringen jo lagt endog meget, meget gode forslag på bordet i den forhandling, som Enhedslisten desværre ikke har ønsket at indgå i. Bare for at drage et enkelt eksempel frem, som jeg tror vil interessere mange mennesker, så har vi jo et ønske om at indføre et id-kort på byggeriets område, hvilket vil være, tror jeg, et meget, meget vigtigt middel til at bekæmpe social dumping. Så lad det bare være en gensidig opfordring til, at man kommer tilbage til forhandlingsbordet.

Kl. 20:36

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 20:36

Finn Sørensen (EL):

Jamen så skal ministeren da lige forklare mig, hvorfor en aftale om id-kort i byggeriet, øget myndighedsindsats og skærpede straffe, dvs. ting, som vi er enige om, skal være afhængig af, at Enhedslisten stemmer for et lovforslag, som vi er uenige i. Der tror jeg at ministeren har fået noget galt i halsen, det vil jeg i hvert fald gerne have en forklaring på. Hvis vi har en enighed om, at de ting er nogle gode indsatser at gøre, så lad os dog komme i gang. Og hvad pengene angår, ved ministeren jo udmærket godt, at finansieringen er på plads i kraft af en pulje, som Enhedslisten har fra finansloven for 2013. Så jeg synes da, der kræves en lidt skarpere begrundelse for, at ministeren ikke allerede nu har indkaldt til forhandlinger om disse ting.

Kl. 20:37

Formanden:

Ministeren.

Kl. 20:37

Beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen):

Men sagen er jo, at der *har* været indkaldt til forhandlinger. Vi har siddet både i finanslovsforhandlingerne for sidste år og med henblik på at lave en finanslovsaftale for 2014, hvor vi havde social dumping på bordet. Og der har netop været en forhandlingsrunde i spørgsmålet om børnecheck og social dumping. Så der har været to endog vigtige anledninger, hvor der har været ganske mange både tilbud og forslag på bordet til at bekæmpe social dumping.

Jeg tror, det er vigtigt, at alle parter kender deres besøgssted i den sammenhæng, for Enhedslisten og regeringen har i fællesskab løftet social dumping-indsatsen til et niveau, som vi ikke har set før i Danmark. Det begynder vi i øvrigt at høste nogle af frugterne af. Så igen: Når vi har muligheden for det, synes jeg bestemt, vi skal forhandle dumping.

Så vil jeg i øvrigt sige helt generelt, at jeg tror, det er sådan, at dem, der gerne vil omgå vores danske regelsæt, hvad enten det er arbejdsmiljø eller andre forhold på arbejdsmarkedet, hele tiden finder nye veje. Og derfor tror jeg også, at vi i Folketinget skal være indstillet på tilsvarende at finde nye veje til at løse problemerne.

Kl. 20:38

Formanden:

Tak til ministeren. Så er det hr. Hans Andersen som Venstres ordfører.

Kl. 20:39

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Og tak, fordi forslagsstillerne lod det blive således, at vi nu behandler de tre beslutningsforslag under et. Det synes jeg er et udmærket initiativ fra forslagsstillernes side.

De her tre beslutningsforslag er, hvad skal man sige, sådan en samlet pakke fra Enhedslisten, og man kan sige, at de jo har det tilfælles, at de sådan set prøver at se stort på EU's regelsæt. Og det bundet vel grundlæggende i, at Enhedslisten helst ser, at Danmark melder sig ud af EU.

I forhold til det første beslutningsforslag om fair konkurrence vil det efter min bedste vurdering være i strid med EU's udstationeringsdirektiv, hvis Enhedslistens forslag skulle omsættes til lov. Konkret nævner man i forslaget bemærkninger, at 6-månedersreglen er problematisk og skal laves om – altså, en regel, der netop udspringer af udstationeringsdirektivet.

B 49, som er det næste beslutningsforslag, handler jo om beskæftigelse her i landet, og der foreslår Enhedslisten, at det er betinget af, at der er udstedt en arbejdstilladelse af myndighederne.

Med det sidste forslag, B 51, foreslår Enhedslisten, at kun arbejde i Danmark og medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse skal kunne tælles med ved optjening af dagpengereetten.

Generelt ønsker vi ikke i Venstre at være med til at begrænse arbejdskraftens frie bevægelighed. Vi er sådan set også optaget af at bibeholde den danske konkurrenceevne, og så ønsker vi ikke at medvirke til øget bureaukrati. Og der kunne man jo så sige i forhold til forslaget om det her med arbejdstilladelse: Hvordan har Enhedslisten tænkt sig at vores virksomheder skulle kunne fungere i et globalt marked, hvis det her med arbejdstilladelser skulle gælde for en svensker eller en tysker, der kommer hertil? Er det så også personalet på fly eller i tog, og skal lastbiler med frisk frugt vente ved grænsen på, at vi håndterer en arbejdstilladelse? Det er det ene.

Det andet i forhold til B 51 er det, der handler om, at Enhedslisten synes, at kun arbejde i Danmark skal tælle med, når man taler om kravene om, hvad der skal til for at få dagpenge. Jamen det er jo åbenlyst, at det her vil hæmme arbejdskraftens frie bevægelighed. Altså, i forhold til de mange virksomheder, der i dag er afhængige af og ønsker, at arbejdskraften kommer hertil, og som vil ansætte de arbejdstagere, kan man spørge, om der overhovedet vil være nogen, der tør tage til Danmark og tage et job, hvis ikke de kan bære deres, hvad skal man sige, arbejdsperiode med sig til Danmark. Det tror jeg ikke på. Jeg tror sådan set, at tyskeren, svenskeren, hollænderen vil vælge et andet sted at arbejde, for de har ikke noget med i bagagen, når de kommer hertil. Igen: Det er en begrænsning af arbejdskraftens frie bevægelighed, som vi ikke ønsker at være med til.

Men det er jo korrekt, at det er forbundet med udfordringer at være med i EU og være med i det indre marked. Og derfor tog den tidligere regering også i 2003 initiativ til at lave østaftalen om det med adgangen, og hvordan man fik adgang til det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de nye EU-lande. Og der blev jo også taget initiativ til at lave RUT-registeret, Registret for Udenlandske Tjenesteydere, som blev etableret i 2007. Det betyder, at udenlandske virksomheder skal registrere sig, hvis de udfører midlertidigt arbejde i Danmark, og det gør jo, at det nu også er muligt at føre tilsyn med virksomheder, som engagerer sig i Danmark. Det er et tilsyn, som vi sådan set ønsker at støtte op omkring, og som er med til at bekæmpe social dumping og sort arbejde.

Kl. 20:44

Vi har senest indgået en aftale med regeringen om finansloven for 2014, der afsætter 74 mio. kr. årligt til en styrkelse af indsatsen over for social dumping. Det støtter vi sådan set varmt. Det er den måde, hvorpå vi skal sikre, at vi kan bekæmpe social dumping.

Men vi skal jo her være opmærksomme på, at vi skal skabe den rette balance mellem den frie bevægelighed og så rimelige forhold for danske og udenlandske virksomheder og vores arbejdstagere. Og det at skabe den her balance er, kan man sige, en væsentlig udfordring, eller man kan også sige, at det er en opgave for EU-samarbejdet, og det er jo en problemstilling, som vi skal drøfte både her i Folketinget og i Bruxelles, så vi samtidig sikrer, at der er et indre marked, og at der er folkelig opbakning til det og tillid til EU's indre marked.

Så vi mener sådan set i Venstre, at vi skal operere inden for de EU-regelsæt, der gælder, og engagere os i det. Og nu nærmer vi os jo et valg, og når nu Enhedslisten er så engageret i de her EU-spørgsmål, kan man jo spørge: Hvorfor stiller Enhedslisten så ikke op til det pågældende europaparlamentsvalg? For det er jo helt tydeligt, at det her beslutningsforslag afspejler stærke holdninger i Enhedslisten til de her EU-spørgsmål.

Nu nærmer jeg mig en afslutning, og jeg skal huske at hilse fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de ligeledes heller ikke kan støtte de tre fremsatte beslutningsforslag. Og så vil jeg bare slutte af med at sige, at vi sådan set sammen med de øvrige partier i Folketinget, lytter jeg mig til, kæmper mod social dumping. Det er både konkurrenceforvridende, det er ødelæggende for det danske arbejdsmarked, og så er det sådan set også et problem for den enkelte, der bliver udsat for det. På den baggrund kan vi ligeledes ikke støtte de tre fremsatte beslutningsforslag. Tak.

Kl. 20:46

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 20:46

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren. Det kommer jo ikke bag på mig, at ordføreren viger tilbage, bare der er den mindste frygt for, at noget kan stride mod EU-reglerne. Men jeg synes da, det kunne være dejligt, hvis ordføreren ligesom forholdt sig til det indholdsmæssige i de her forslag og ikke bare henviser til, at det er i strid med EU-reglerne, og at det vil begrænse den frie bevægelighed osv. Så jeg vil nøjes med at spørge ind til et enkelt af forslagene.

Synes ordføreren virkelig, det er rimeligt, at det, vi kalder en udstationeret virksomhed, dvs. en virksomhed fra et andet EU-land, kan komme her til Danmark og byde ind på en opgave på langt mere favorable vilkår end danske virksomheder, fordi den udenlandske virksomhed er fritaget for at betale skat her i Danmark i de første 6 måneder? Det kan forlænges i yderligere 6 måneder. Den udenlandske virksomheds ansatte betaler heller ikke skat her i Danmark, og den udenlandske virksomhed kan medbringe sine egne ansatte på hjemlandets løn- og ansættelsesvilkår. Det betyder, så snart vi taler om østeuropæiske virksomheder, at der i langt de fleste tilfælde er tale om det, man i gamle dage kaldte ubillig, altså unfair, konkurrence over for danske virksomheder.

Synes ordføreren virkelig, det er rimeligt, at man har sådan nogle regler?

Kl. 20:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:48

Hans Andersen (V):

Vi er medlem af EU, og der er vi sådan set blevet enige om, at det her er spillereglerne. Og de spilleregler gælder jo både for virksomheder, som kommer hertil, men de gælder også for de virksomheder, der er her i landet og ønsker at operere i andre lande. Så de gælder begge veje. Så glæder jeg mig sådan set over, at vi har RUT-registe-

ret og løbende sådan set jo tager tiltag til at forbedre det, således at én ting er, at vi har udstationeringsdirektivet, men man skal ikke omgå det og komme hertil og være her i en længere periode ud over den periode, som ordføreren skitserede. Det har jeg sådan set tiltro til. Det skal vi blive bedre til, men det går den rigtige vej med at dæmme op for snyd og dermed også for social dumping.

Kl. 20:49

Formanden:

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 20:49

Finn Sørensen (EL):

Jeg synes også, det er fint, at vi har RUT-registeret, og jeg synes også, det er fint, at ordføreren synes, det er fint. Jeg synes også, det er fint, at ordføreren er med til at bevilge 74 mio. kr. om året til en indsats mod social dumping. Det var bare ikke det, jeg spurgte om. Jeg spurgte, om ordføreren synes, det er rimeligt, at virksomheder fra andre EU-lande, østeuropæiske lande, kan komme her og underbyde danske virksomheder i kraft af nogle konkurrencefordele, der består i, at de ikke skal betale skat, at deres ansatte ikke skal betale skat, og at de lønninger, man aflønner med, kan være langt lavere, hvilket de også i mange tilfælde er. Og det betyder, at danske håndværksmestre bliver udkonkurreret i kraft af disse regler. Synes ordføreren, det er rimeligt?

Jeg kan jo ikke nå at spørge igen, men hvis svaret er det samme som før, må jeg konkludere, at ordføreren synes, det er rimeligt, fordi sådan er EU-reglerne.

Kl. 20:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:50

Hans Andersen (V):

Jamen jeg indledte med at sige, at vi er medlem af EU. Der er spillereglerne sådan, og så synes vi sådan set, at det er den ramme, vi så kan agere inden for. Udstationeringsdirektivet er en del af den her pakke, og det fører jo til, at der bliver udført arbejde, hvor betaleren – det kunne være kommunen, det kunne være regionen, det kunne være en privat virksomhed – sådan set får sine varer til en konkurrencedygtig pris, når man ser på EU som helhed. Så det er jo sådan set spillets regler, der bliver udlevet i virkeligheden, og det står vi inde for og støtter op om.

Kl. 20:51

Formanden:

Fru Pia Adelsteen for en kort bemærkning.

Kl. 20:51

Pia Adelsteen (DF):

Jeg var sådan lidt glad for den sidste bemærkning, for det betyder vel så, at man i Venstre synes, at de her regler er helt rimelige. Må jeg så ikke bare påpege, at det godt kan være, at vi er medlemmer af EU, men det er altså partier såsom Venstre, der har været med til at vedtage, at reglerne er, som de er, i EU, fordi man har sagt ja til de her forordninger. Men jeg kan så forstå, at man i Venstre synes, at det er helt rimeligt, at reglerne er, som de er.

Kl. 20:51

Formanden:

Ordføreren.

Hans Andersen (V):

Som jeg svarede hr. Finn Sørensen, er udstationeringsdirektivet sådan set en del af pakken, når man er med i EU. Det synes vi giver nogle muligheder, men det giver jo også nogle udfordringer. Det giver jo også nogle muligheder for de virksomheder, der er placeret her, og som arbejder rundtomkring i andre EU-lande, og det giver jo ligeledes nogle muligheder for, at virksomheder kan komme hertil, men i en kort, begrænset periode, og udføre arbejde. Og så er der de andre regler, der yderligere åbner op for fri bevægelighed af arbejdskraften, og det er vi sådan set også tilhængere af.

Så jeg tror samlet set, at det her på bundlinjen giver en styrket konkurrence, og jeg tror sådan set, at Danmark er tjent med, at der er en styrket konkurrence.

Kl. 20:51

nes også, det er vigtigt, at vi konstaterer, at i Danmark har det været sådan igennem mange, mange år, at vi har været vant til at sende folk ud at arbejde på skibe, til byggeri i Tyskland, Norge eller Sverige osv., og det synes vi jo at man skal gøre, hvis det er sådan, at man har været nede i sin fagforening og fået godkendt en kontrakt. Så er det den måde, man har gjort det på.

Men det, der giver nogle udfordringer, er jo, når lønforskellene er så store, som de er i dag i forhold til nogle af de nye østeuropæiske medlemslande. Så de tre beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat, er okay at debattere, men vi ser forskelligt på det, med hensyn til om vi synes, at vi har et fællesskab igennem EU eller ej, og uanset det synes vi, at man skal arbejde på lige og fair vilkår, og der findes så forskellige metoder.

Når det drejer sig om fair konkurrence, kan vi sige, at det har vi jo sådan set allerede. Selvfølgelig skal de virksomheder, der kommer her, overholde danske love og regler. Den måde, vi håndterer det på i Danmark, er sådan, at vi bl.a. gør det sammen med Enhedslisten i forhold til social dumping. Vi kan ikke have, at danske lønmodtagere bliver udkonkurreret, og vi kan heller ikke have, at danske håndværksmestre ikke kan konkurrere, fordi de er lovlidige. De overholder landets love, de udbetaler overenskomstmæssig løn, og så kommer der firmaer udefra, der snyder med det hele. Det kan vi selvfølgelig ikke have. Derfor skal vi sætte ind på hele den liste mod social dumping.

Men jeg vil også gerne sige her til nogle af de partier, hvis ordførere har været oppe at deltage i debatten, at jeg tror, at man skal tænke sig rigtig godt om her. Den måde, man tidligere har løst det her problem på i Danmark, var jo sådan, at det var fagbevægelsen, der tog sig af det, og på de arbejdspladser, jeg har været, hvor der har været en organisering, har der ikke været skyggen af social dumping, for der var aftaler om det hele. Alt var klappet af og skrevet ned i en overenskomst, og der var lokalaftaler på virksomheden, og kom der nye folk ind, arbejdede de selvfølgelig ikke på ringere vilkår end dem, der var der i forvejen. Så det var noget, der blev ordnet kvit og frit af den danske fagbevægelse, og derfor er det selvfølgelig ærgerligt, at der også findes partier her i Folketinget, der har været med til at underminere de faglige folk, der skulle være med til at stå for det her. Fagbevægelsen har altså ikke de samme kræfter, som de havde tidligere, og derfor er vi jo i en situation, hvor vi både skal have politi, SKAT og Arbejdstilsynet til at arbejde sammen for at kunne modvirke nogle af de her ting.

En anden måde, vi også håndterer det på, er jo igennem dobbeltbeskatningsaftaler. Det er jo vigtigt, at vi har aftaler om, hvordan vi håndterer de her ting. Jeg tror også på, at vi ser en situation, hvor der vil være en kæmpe stor kreativitet fra folk, der vil udfordre og misbruge reglerne. Det kan vi se bl.a. med lejekontrakter. Det vil være sådan, at man må komme med de eksempler, man har, og så må vi kigge på dem. Det er noget, der først og fremmest ligger hos skatteministeren, og så må man prøve at tage det den vej rundt. Men ingen skal være i tvivl om, at vi ikke holder hånden over nogen, der forsøger at omgå reglerne, uanset om vi er med i et fællesskab i EU eller ej. Jeg tror bare, at når det drejer sig om forslaget om fair konkurrence, som Enhedslisten har skrevet, vil det være i strid med både det indre markeds regler og især udstationeringsreglerne.

Når det drejer sig om arbejdstilladelse til EU- og EØS-borgere, er det vigtigt, som jeg sagde før, at danske arbejdere kan rejse ud. Det er endda også sådan, at folk, der er arbejdsløse, kan rejse til et andet land og få dagpengene med i en periode. Det synes jeg er fint. Men hvordan håndterer vi så det her i Danmark? De fleste af os går jo ind for den danske aftalemodel, og det betyder, at det er okay at føre en faglig kamp ude på arbejdspladserne om, hvordan vilkårene skal være. Det er dem, der er derude, og deres faglige organisationer og arbejdsgivermodparten, der må klare det her. Det er på den måde, vi

Kl. 20:52

Formanden:

Fru Pia Adelsteen.

Kl. 20:52

Pia Adelsteen (DF):

Skal jeg forstå det sådan, at man i Venstre synes, at en styrket konkurrence, hvor det, der i hvert fald sker i Danmark, netop at vi har udbetaling af velfærdsydelse til f.eks. børn, der ikke bor i Danmark, at vi har pres på arbejderlønninger, især inden for byggebranchen, fordi der sker social dumping, er helt i orden, fordi vi er medlem af EU-klubben, og da vi jo selv har været med til at vedtage reglerne – det er i øvrigt også rimelig svært at lave dem om – så accepterer vi det her?

Kl. 20:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 20:53

Hans Andersen (V):

På ingen måde. Det var et svar i forhold til udstationeringsdirektivet. Vi støtter på ingen måde social dumping. Det redegjorde jeg for i min ordførertale. Vi støtter jo heller ikke, at velfærdsydelser blot er ydelser, man kan komme til Danmark og få fra dag et eller fra dag ni, eller hvornår tidspunktet nu er. Det ønsker vi jo – og det fornemmer jeg også at der er drøftelser om rundtomkring – at få strammet op på og finde en løsning på.

Så det er ikke Venstres politik. Jeg tror, at jeg er meget på linje med beskæftigelsesministeren, med hensyn til, at man skal yde, før man kan nyde, også når det gælder velfærdsydelser, og det håber jeg på at vi kan finde en aftale om.

Kl. 20:54

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Bjarne Laustsen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 20:54

(Ordfører)

Bjarne Laustsen (S):

Tak, formand. Jeg vil også gerne sige tak til Enhedslisten for fleksibiliteten, da man besluttede at behandle de her tre forslag sammen. De hænger trods alt lidt sammen. Men jeg vil også takke dem for i det hele taget at rejse debatten.

Det er altid væsentligt at diskutere, hvordan vores regler fungerer, for verden er jo ikke den samme, som den var før 1989, heldigvis, og en række nye lande er kommet til. Det gør altså, at vi har et arbejdsmarked, der ser noget anderledes ud, end vi havde for nogle år siden. Derfor er det fint nok, at vi diskuterer det her, men jeg sy-

sørger for, at der er rimelige regler, og der ligger ofte en faglig kamp bagved.

Kl. 20:59

Det, der så også er spørgsmålet her, er, om det vil være i strid med den frie bevægelighed mellem landene, som vi alle sammen synes er en god idé, altså at borgerne kan arbejde frit det ene og det andet sted. Vi skal bare sikre os, at der ikke sker social dumping, og også her at virksomhederne ikke kommer til at lave unfair konkurrence, og at deres medarbejdere ikke bliver udsat for social dumping.

Når det drejer sig om EU-borgernes optjeningsret, vil jeg sige, at det er sådan, at vi har nogle regler nu, som hverken Enhedslisten eller Socialdemokratiet har stemt for. 1924 timer skal man bruge. Tidligere kunne man nøjes med ½ år, når det drejer sig om genoptjening. Det er jo sådan, den parlamentariske situation er, og derfor lever vi så med det, i hvert fald indtil videre. Men når det drejer sig om EU-borgere, siger vi jo, at de trods alt skal have 3 måneders optjening her i landet. De kan tage noget af deres periode med hjemmefra. Det viser sig, at det problem er minimalt, fordi det kun er seks EU-borgere, som har været nødt til at bruge noget af deres opsparing hjemmefra for at kunne få understøttelse. Det vil sige, at de EU-borgere, som kommer hertil, og som er blevet arbejdsløse, alle sammen har 1924 timer.

Men som også ministeren var inde på, er vi helt enige om, at den konstruktion, vi har med vores a-kasser, er helt unik og hundred år eller mere gammel. Det er jo en rigtig god ordning, i hvilken ret og pligt spiller ind, men den betyder også, at man skal være medlem af systemet for at kunne få noget. Det vil sige, at der også er en vis form for egenbetaling dertil, og derfor er det også rigtigt, at de folk, der kommer udefra, skal være med til at bidrage til festen, inden de kan nyde musikken, hvis man kan sige det på den måde. Så derfor kigger vi meget på de domme, de regler og ting og sager og også den sag, der ligger om Finland. Her vil vi stå last og brast med dem, for vi synes, det er rimeligt, at vi har nogle klare regler om, hvordan og hvorledes man kan arbejde.

Vi har ikke noget imod, at der kommer folk herop og arbejder i Danmark, bare det sker på ordentlige løn- og arbejdsvilkår, og så skal vi nok fra dansk side, både når det drejer sig om lønmodtager- og arbejdsgiverside, være i stand til at muliggøre udøvelse af fair konkurrence på et frit marked. Det ønsker vi alle. Vi ønsker ikke lukkede stater, lukkede grænser. Vi ønsker et åbent og frit arbejdsmarked, hvor vi spiller fair med lige og åbne kort. Tak.

Kl. 21:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har meldt sig for en kort bemærkning. Det er hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:02

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jeg synes, at ordførerens indlæg bar præg af den samme svaghed, som jeg hørte hos Venstres ordfører og hos beskæftigelsesministeren: Man forholder sig ikke til det konkrete indhold. Vi kunne jo måske godt prøve at skille tingene ad og sige: Hvad synes vi er rimeligt? Og så derefter tage diskussionen, om der så måske var nogle EU-regler, vi gerne ville have lavet om. Det ville jo fremme debatten her i Folketinget.

Men jeg må så tillade mig at konkludere, at ordføreren sådan set er enig med ordføreren for Venstre: Ja, det er søreme lidt ærgerligt, men det kan vi ikke gøre noget ved, fordi vi er medlem af EU, og sådan er det. Så er det bare helt i orden, at udenlandske virksomheder kan underbyde danske virksomheder, fordi reglerne er sådan. Må jeg konkludere sådan?

Mit andet spørgsmål er: Støtter ordføreren min opfordring til beskæftigelsesministeren om, at vi hurtigst muligt bliver indkaldt til forhandlinger for at drøfte, hvilke tiltag vi kan gøre og blive enige

om for at styrke indsatsen mod social dumping? Jeg har jo nævnt tre konkrete tiltag, som jeg tror ordføreren udmærket kender, og som jeg faktisk tror ordføreren er enig i.

Kl. 21:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:03

Bjarne Laustsen (S):

Til det første spørgsmål vil jeg sige klart nej. Jeg holder rigtig meget af Enhedslisten, men den konklusion, som ordføreren, hr. Finn Sørensen, drager, kan han ikke med rette komme og påstå er dækkende. Jeg havde i min ordførertale klare svar på den udfordring, der er i, at vi er medlem af EU, at vi er en part, og at vi har sagt ja til nogle ting.

Så er det også sådan, at så har man nogle fælles spilleregler. Det er jo klart, at hvis der er nogle, der kommer og udfordrer dem ved at lave en unfair konkurrence, og det gælder både arbejdsgiversiden, men også lønmodtagersiden, som bliver udsat for unfair konkurrence af måske danske arbejdsgivere, så vil vi selvfølgelig ikke finde os i det. Derfor arbejder vi også sammen med de forskellige myndigheder, som det allerede har været nævnt, og vi er også parate til at lave aftaler og har gjort det også med Enhedslisten.

Så hvis det er sådan, at man har nogle eksempler på, at der foregår plattenslageri og forskellige andre ting, så kom endelig med dem, og det gælder også faglige kammerater derude.

Når det drejer sig om aftaler, som regeringen måtte indgå med Enhedslisten, så hører de jo hjemme i et andet regi – det har jeg ingen mulighed for at gøre heroppefra. Men jeg synes bare, at der ved forhandlingerne om den sidste finanslov var nogle tilbud til Enhedslisten, som jeg var helt enig i hensigten med. Når der ligger guld på gaden – det står på side 1 i forhandlingslærebogen – så skal man selvfølgelig bukke sig ned og samle det op, og det mener jeg ikke at Enhedslisten gjorde ved de sidste finanslovsforhandlinger.

Kl. 21:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:05

Finn Sørensen (EL):

Men nu er det altså sådan, at der ligger guld på gaden, fordi Enhedslisten har opfordret til forhandlinger om nogle forslag, som vi er enige om – og Enhedslisten har pengene med. Så synes jeg søreme, at ordføreren skulle kende sin besøgstid og bøje sig ned og samle det guld op. Det er mit svar på det.

Når jeg konkluderede, som jeg gjorde, på det andet spørgsmål, så skyldes det jo, at ordføreren afviser nogle forslag, som i langt højere grad, end vi kan gøre det nu, vil sikre, at både udenlandske virksomheder og udenlandske arbejdere opererer her i landet på lige vilkår. Når ordføreren afviser det med henvisning til EU-reglerne – det kan vi ikke, og det må vi ikke – så må jeg jo konkludere, at ordføreren er enig med Venstres ordfører.

Kl. 21:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:06

Bjarne Laustsen (S):

Vi ønsker et åbent og frit arbejdsmarked, og vi ønsker, at de virksomheder, der opfører sig ordentligt og anstændigt, ikke skal dynges til i bureaukrati. Vi skal være efter dem, der ikke overholder reglerne; det er der, vores indsats primært skal være, og sådan vil det også være i fremtiden. Da jeg selv var ude på arbejdsmarkedet, var det

den fagligt aktive tillidsmand, der sørgede for, at der ikke var nogle af de her regler, man forbrød sig imod. Så vi er ikke helt enige om den sag, også fordi vi ikke enige om tilgangen til EU; men jeg mener, at med de forhold og de systemer, vi har, så kan vi holde os fri af det. Hver eneste 25 øre, som Enhedslisten tager med, og som vi kan blive enige om at bruge til fælles gavn, for at der ikke sker social dumping, finder vi selvfølgelig ud af at bruge. Det håber jeg da helt sikkert på.

Kl. 21:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, fru Pia Adelsteen.

Kl. 21:06

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. Nu havde Enhedslistens hr. Finn Sørensen den venlighed at spørge den socialdemokratiske ordfører, om det var rimeligt, så jeg tror, at jeg vil starte der. For om de her forslag, som Enhedslisten har fremsat, vil jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti stort set bakker op om det meste. For det, der foregår, er nemlig ikke rimeligt. Det er selvfølgelig også, fordi vi i Dansk Folkeparti har en anden indgangsvinkel eller et andet syn på EU og det samarbejde, der er.

Når man taler social dumping – det synes jeg også vi har hørt fra de tidligere ordførere – vil jeg sige, at vi selvfølgelig skal gøre noget for at bekæmpe det. Det er alle stort set enige om. Problemet er bare, at det er rigtig svært at gøre noget ved det på grund af EU og på grund af, at et flertal her i Folketinget bl.a. har været med til at vedtage de regler, der er i EU. Det er jo faktisk det, der gør, at vi har social dumping. Det er den fri bevægelighed. Det synes jeg er problematisk.

Jeg synes også, at man mere eller mindre siger, at jamen vi skal gøre noget for at bekæmpe det, men man har i hvert fald et eller andet sted opgivet at gøre det via EU-systemet, altså via det medlemskab, man har i en klub, hvor man egentlig gerne vil være. Der har man faktisk opgivet at gøre et forsøg på via det medlemskab, via de regler, der er i det medlemskab, at ændre på reglerne. Så i stedet for prøver man at lave en masse værneregler i Danmark for at undgå social dumping, og det synes jeg er problematisk.

Jeg har nogle små kommentarer til de tre beslutningsforslag, som Enhedslisten har været så flink at slå sammen her under den lidt sene behandling i dag.

I forhold til fair konkurrence har jeg i hvert fald et spørgsmål. Jeg forstår godt intentionen med fair konkurrence. Når udenlandske virksomheder kommer til Danmark, kan de undlade at betale skat, har ansatte, som arbejder på hjemlandets vilkår, og så siger Enhedslisten, at så skal de altså ligesom tippe over og følge de vilkår, der er i Danmark. Jeg forstår godt intentionen med det, men jeg prøvede at vende billedet om, og så tænkte jeg, at okay, hvis vi nu har en dansk virksomhed, der tager til Polen med danske ansatte, skal de danskere så ansættes på polske vilkår og til polske lønninger? Jeg synes, det er problematisk. Jeg forstår godt intentionerne. Jeg synes, de er positive, men jeg synes, det er problematisk, for jeg ved jo også, at Enhedslisten helt åbent siger: Kom bare til Danmark, men I skal bare være under de danske vilkår. Ergo kunne man også bruge det som argument i Polen. Der kunne man sige: Kom bare til Polen, men så er det på polske vilkår. Det ønsker jeg faktisk ikke for danske ansatte – i en dansk virksomhed vel at mærke. Hvis man er ansat i en dansk virksomhed, mener jeg faktisk, at det er de danske regler, der skal følges, også selv om man arbejder i Polen. Sådan er det. Så jeg synes, at det godt kan være lidt problematisk. Men jeg synes, det er en positiv intention.

I forhold til det her med arbejdstilladelse synes jeg at det er et glimrende forslag. Jeg synes faktisk, at det bør være sådan – og det mener vi jo i Dansk Folkeparti – at ethvert land skal kunne bestemme, hvem det er, der kommer ind og arbejder i landet, for hvad er det reelt, vi har brug for? Jeg synes jo, det er hamrende ærgerligt, at vi i Danmark har en masse folk, der går og er arbejdsløse, ufaglærte, som er arbejdsløse, og som sagtens kunne få et arbejde, hvis det ikke var, fordi vi havde så mange andre mennesker, der kom til Danmark og tog arbejdet.

Nu kan man godt bevæge sig lidt ud på et skråplan. Til gengæld er jeg også nogle gange lidt bekymret, for jeg hører også historier fra arbejdsgivere, der siger, at de ikke kan få danske ansøgere. Der er ikke nogen, der søger i f.eks. gartnerier eller i landbrug. Og det er jo smadder ærgerligt, for det er jo ikke, fordi de gartnerier eller landbrug ikke udbetaler den løn, de skal i forhold til danske regler. Men det er da lidt ærgerligt, at det i hvert fald på nogle områder åbenbart er svært at få arbejdskraft. Jeg ved godt, det er hårdt at være i et gartneri. Jeg ved også godt, det er hårdt at være i et landbrug. Men alt andet lige må man jo sige som ministeren: Man skal yde, før man kan nyde. Og det kan man vel også bruge i den sammenhæng, når det drejer sig om at tage et stykke arbejde.

Jeg har altid haft det synspunkt. Det er også derfor, at jeg, når vi har ligestillingsdebatter eller ligelønsdebatter, altså når man taler om arbejde af samme værdi, bliver sådan lidt irriteret, fordi for mig at se er alt arbejde værdifuldt, uanset hvad man i øvrigt laver. Jeg kan huske, at jeg på et tidspunkt sagde, at jeg stort set aldrig går til lægen, men at jeg altså bruger min skraldemand hver uge, ergo er hans arbejde mere værdifuldt for mig end lægens. Og så skulle skraldemanden, hvis man skulle følge den præmis, at man skulle betale efter værdien, have mere i løn end lægen. Og sådan hænger verden jo altså ikke nødvendigvis sammen.

Men jeg synes, det er rigtigt, at man i Danmark selv skal kunne bestemme, hvem der kommer ind. Jeg synes, det er fint, hvis man kunne give dem arbejdstilladelse. Og så må vi jo prøve at lave EU-reglerne om, sådan at man kan komme til det.

Kl. 21:11

I forhold til optjening af dagpenget er jeg også helt på bølgelængde med forslaget. Det bør være sådan, at man ikke kan tage sin optjening med fra land til land. For når ministeren siger, at man skal yde, før man kan nyde, betyder det jo netop, at det ikke gør sig gældende lige på det her område, fordi vi har noget selvbetaling i forhold til dagpengereften. Man betaler, man er medlem af en a-kasse. Når man er medlem af en a-kasse, kan man få dagpenge, hvis man bliver arbejdsløs, men man skal have været medlem i x antal uger, man skal have haft så og så mange timer, og så kan man få udbetalt sine dagpenge. Og det er jo lige præcis det, der ikke er tilfældet – og det er også derfor, det er så urimeligt og føles så urimeligt – når man kan tage den her optjeningsperiode med fra et andet EU-land.

Så jeg er helt på bølgelængde med forslaget, som er rigtig godt. Og der kan man så sige, at selv de der 3 måneders arbejde, der bliver krævet p.t., jo også bliver kraftigt udfordret af EU-systemet.

Bare sådan meget overordnet vil jeg sige, at når vi taler alt det her social dumping og lige konkurrencevilkår, er det jo noget, vi alle sammen ser på. Jeg synes, det er vigtigt, at virksomhederne har lige konkurrencevilkår. Jeg synes, det er vigtigt, at vi forsøger at forhindre social dumping. Men årsagen til, at vi har de her problematikker, er altså den fri bevægelighed i EU. Det mener jeg rent faktisk.

Det er ikke, fordi jeg ikke synes, at folk skal kunne bevæge sig efter arbejde eller noget, men jeg synes også, det må være ethvert lands ret at kunne gå ind og sige: Det er meget muligt, at du er uddannet ingeniør, men vi har 3.000 arbejdsløse ingeniører, så det kunne godt være, at vi skulle bruge dem, før vi tager nogle nye ind. Det synes jeg faktisk vil være rimeligt, og derfor vil sådan noget som en arbejdstilladelse jo også være en ganske glimrende ting.

Så vil jeg bare sige, at hvis man hører fra de her typiske unionspartier, at de vil bekæmpe social dumping, så generer det mig grænsefølelse, at det, man vil, er at forringe de vilkår, vi egentlig har været 100 år om at bygge op for danskere. For det er det, man gør, fordi man ikke vil kæmpe kampen nede i EU-systemet. Den opgiver man faktisk på forhånd, og det synes jeg er ærgerligt. For grunden til, at vi har problemerne, er jo faktisk de regler, man sådan set også har sagt ja til i EU-systemet. Og det kan så være årsagen til, at man ikke vil bekæmpe dem. Tak.

Kl. 21:14

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har meldt sig for korte bemærkninger. Den første er hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:14

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg vil gerne kvittere for ordførertalen, faktisk ikke kun fordi der er en positiv holdning til to tredjedele af forslagene, kan man vel sige, eller lidt mere, men først og fremmest fordi ordføreren forholder sig til indholdet i vores forslag og tager stilling til, om ordføreren synes, de forslag er rimelige, eller de ikke er. Det var jo det, der ville være så dejligt i det danske Folketing, når vi diskuterer ting, der har berøring med EU-regler – at vi startede med at diskutere, om vi egentlig synes, at reglerne er rimelige. Hvis vi så fandt ud af, at flertallet mente, at de ikke var rimelige, kunne vi indlede en kamp for at få lavet dem om og se, hvor langt vi kunne komme.

Der er jo næsten et spørgsmål til mig, og jeg vil da gerne prøve at svare på det. Ja, der er ulemper ved at lave regler om, og der kan også være den ulempe ved at sige, at udenlandske virksomheder skal følge reglerne i det land, hvor de nu opererer, at der så kan opstå en urimelighed den anden vej. Men det er nu nok engang prisen for det, tror jeg.

Kl. 21:15

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:16

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. Og tak for svaret. Det er jo altid rart at have det på den her måde. Jeg er ikke sikker på, at jeg synes, at det er den rigtige vej at gå at give den ulempe. Men jeg kan godt forstå, at man fra Enhedslistens side siger, at det her er vigtigt i forhold til fair konkurrence virksomhederne imellem.

Må jeg så ikke også bare sige, at jeg også en gang imellem, når vi har de her EU-debatter, ville ønske, at man ikke bare lænede sig tilbage og pr. automatik trak det der svar: Det kan vi jo ikke gøre noget ved, for vi er medlem af en klub, der hedder EU, og ergo kan vi ikke ændre noget. Altså, hvis politikere ikke kan ændre noget i EU, synes jeg, vi har et helt andet problem, for hvem pokker skulle så ellers kunne ændre noget? Det her er jo netop politisk besluttet, og selvfølgelig skal man også kunne ændre tingene, også i EU-systemet, for ellers har vi nogle helt andre problemer.

Kl. 21:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:16

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det, jeg nu lige vil høre ordføreren om, når ordføreren forholder sig til forslaget om en arbejdstilladelse, er, om ordføreren kan bekræfte, at i den østtale, som ordføreren for Venstre omtalte, indgik det også, at man skulle have en arbejdstilladelse, og at det, for at

man kunne få den, skulle dokumenteres, at man havde en ansættelseskontrakt, og at det foregik på sædvanlige danske løn- og arbejdsvilkår. Jeg skal bare høre, om ordføreren kan bekræfte det, og om det ikke også kan tages som et eksempel på, at EU-regler altså ikke er lavet af Moses oppe på bjerget. De er lavet af mennesker, og de burde derfor også kunne laves om.

Kl. 21:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:17

Pia Adelsteen (DF):

Det kan jeg kun bekræfte.

Kl. 21:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 21:17

Bjarne Laustsen (S):

Tak. Af hensyn til protokollen skal jeg tilstå, at jeg glemte at sige, da jeg stod deroppe på talerstolen, at synspunktet om at afvise beslutningsforslagene også gælder Det Radikale Venstre. Så er det på plads.

Så skal jeg spørge fru Pia Adelsteen til det der med, at man ikke synes, at danske arbejdere skal rejse ud. Hvis der er danske firmaer, der får ordrer i udlandet, skulle de så ikke have en mulighed for at rejse ud? Er det så ikke hykleri at ville stille nogle anderledes krav til folk, som kommer den anden vej her, frem for at have et åbent og frit marked?

Så vil jeg sige til det, som fru Pia Adelsteen har gang i, med at det er EU, der er en fjende i forhold til Danmark: Der kan EU slet ikke måle sig med Dansk Folkeparti. Altså, i forhold til hvad Dansk Folkeparti har foretaget sig over for den samlede danske fagbevægelse både med hensyn til efterløn og med hensyn til dagpenge og med hensyn til fradrag for faglige kontingenter, er der ingen, der kan måle sig med de forslag, som netop Dansk Folkeparti er kommet med. Derfor bliver det opfattet sådan, at den største trussel imod fagbevægelsen ikke er EU – det er Dansk Folkeparti.

Kl. 21:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:18

Pia Adelsteen (DF):

Først i forhold til det her med at rejse ud: Jeg synes, at alle virksomheder eller arbejdere for den sags skyld skal rejse ud og arbejde i andre lande, hvis de har lyst til det. Men jeg mener, at det skal være sådan, at når man rejser ud, er det altså lidt på eget ansvar. Jeg ville jo f.eks. aldrig nogen sinde rejse til Kina uden at vide, at jeg havde et arbejde dernede, og jeg ville faktisk heller ikke gøre det, hvis det var i Spanien. Det skal jeg altså ærligt indrømme, men jeg er også sådan lidt en sikkerhedsfreak. Det kan være, det er derfor. Jeg synes jo, at hvis man rejser for at tage et arbejde, er det typisk, fordi man kan få noget. Det er jo smadder godt, og så skal man selvfølgelig gøre det. Men samtidig vil jeg da sige, at jeg synes, det må være op til det land, man så rejser til, at sige: Ved du hvad, det er meget muligt, at du kommer, og det er meget muligt, at du gerne vil have arbejde her, men vi har så mange arbejdsløse, så nogle af dem skal altså tage det arbejde først – f.eks. hvis man nu har nogle sociale ydelser, ligesom vi har i Danmark. Det er jo ikke alle lande, der har det; det skal man jo altså også huske på. Så jeg synes, det er fint at kunne rejse, men jeg synes også, man må have lov til at sige nej til, at folk rejser

ind, hvis man ved, at egne borgere bliver arbejdsløse. Det synes jeg faktisk er rimeligt.

I forhold til at gøre EU til fjenden vil jeg bare sige: EU vil jeg gøre til mange ting, men jeg vil ikke gøre EU til hovedfjenden. Jeg vil gøre unionspartierne til fjenden i forhold til det her. Socialdemokraterne har jo sådan set selv været med til at vedtage efterlønsreformen og dagpengereformen.

Kl. 21:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 21:20

Bjarne Laustsen (S):

Hverken før eller efter ville det have kunnet lade sig gøre at lave ændringer i dagpengene eller efterlønnen, hvis ikke det havde været for Dansk Folkeparti. Så er det vel klaret af; sådan er det bare. Og vi ved alle sammen, hvor forslagene kom fra. Jeg synes, at det er hykleri. Man synes, at danske virksomheder skal have lov at sende folk ud i verden, det er godt, og det skal være let og ubureaukratisk osv. Nu er 28 lande blevet enige om at have et sæt fælles regler, når man sender arbejdskraft frem og tilbage til hinanden. Det, vi bare skal sikre, er, at der ikke sker social dumping. Jeg var inde på tidligere, at dansk fagbevægelse kunne stå for, at der ikke var noget social dumping. Derfor er det underligt, når Dansk Folkeparti står og leder efter et system til, hvordan man kan undgå det her, at man så netop har været med til at svække den danske fagbevægelse.

Kl. 21:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 21:21

Pia Adelsteen (DF):

Altså, jeg synes, at det er noget eklatant vrøvl. Jeg mener ikke, at Dansk Folkeparti har været med til at svække den danske fagbevægelse. Så har vi da godt nok mere magt, end jeg har opdaget – skulle jeg hilse og sige – også i forhold til fagbevægelsen.

Det er altså sådan, at ja, Dansk Folkeparti har været med til at lave en dagpengereform, Dansk Folkeparti har været med til at lave en efterlønsreform, men mig bekendt var der et folketingsvalg i 2011, hvor der stod i hvert fald en del socialdemokrater og fortalte, at det ville blive lavet fuldstændig om, hvis man kom til magten, og det skete ikke, vil jeg sige til hr. Bjarne Laustsen, for der stemte Socialdemokraterne for lige præcis de samme reformer, på trods af at man havde flertal og sagtens kunne have lavet det om.

Kl. 21:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 21:22

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg vil også gerne takke for, at vi kunne pulje de her tre beslutningsforslag, da de jo har meget med hinanden at gøre.

Jeg kan sige, at fra SF's side er vi fuldstændig enige i Enhedslistens intention bag de tre beslutningsforslag, nemlig at sikre det danske arbejdsmarked og det velfærdssamfund, vi har i Danmark, mod social dumping. Det har SF, Socialdemokraterne og Enhedslisten jo også længe været enige om, og derfor har vi også lavet en række aftaler igennem snart 3 år, f.eks. om samarbejdet mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politiet, som der også er blevet sat penge af til.

Jeg nævner lige lidt om udstationeringsdirektivet fra 1996, fordi det har meget at gøre med det, vi diskuterer. Direktivet skulle jo sikre, at virksomheder kunne udstationere medarbejdere i andre EU-lande uden at møde hindringer, men at virksomhederne selvfølgelig også skulle overholde de arbejdsretlige regler, der gælder i værtslandet, særlig reglerne om mindsteløn og andre grundlæggende arbejdsvilkår, og at respekten for nationale arbejdsregler skulle omfatte de regler, der er fastsat ved kollektive overenskomster.

I den forbindelse fastslås det udtrykkeligt i direktivet, at EU-landenes egne regler, for så vidt angår retten til f.eks. kollektive kampskridt, ikke berøres. Men i 2007 og 2008 kom der en række domme, bl.a. Lavaldommen, som ledte til, at man fik den her diskussion både på EU-niveau i forhold til Monti, men også herhjemme i forhold til Lavalloven, hvor man endnu en gang understregede, at retten til kollektive kampskridt og respekten for værtslandet altså skulle overholdes.

Grundlæggende set er der jo en problematik i, at der er nogle EU-lande, der har mindsteløn fastsat ved lov, og der så er nogle skandinaviske lande, som har overenskomster, hvor det er arbejdsmarkedets parter, der fastsætter det. Og det er jo et grundlæggende problem i forhold til nogle af de her ting, vi taler om.

Vi fik jo også Lavalloven, hvori der udtrykkeligt står, at der på samme måde som over for danske arbejdsgivere kan anvendes kollektive kampskridt over for udenlandske tjenesteydere, men at det skal være tydeligt og med fornøden klarhed fremgå, hvilken løn der ud fra overenskomsterne skal betales.

Jeg vil sige lidt om håndhævelsesdirektivet, som vi også har diskuteret med ministeren, også i Europaudvalget, og som jo netop skulle styrke udstationeringsdirektivet. To punkter af en lang række punkter er bl.a. sanktioner og bøder og afgrænsning af nationale myndigheders tilsyn, og de to punkter er specielt relevante for B 48 om fair konkurrence og B 49 om arbejdstilladelse til EU-borgere.

Ifølge håndhævelsesdirektivet må myndigheder kun kræve, at der afgives en simpel erklæring om tjenesteyderens identitet og samtidig selvfølgelig opbevares relevant dokumentation, f.eks. arbejdskontrakter. Men man kan altså ikke kræve en egentlig arbejdstilladelse til EU-borgere, netop på grund af princippet om fri bevægelighed.

Så Enhedslistens beslutningsforslag er på en række punkter i hvert fald både traktatstridigt og i strid med direktivet. EU-Domstolen har også slået fast, at man ikke skal betale skat i f.eks. Danmark de første 6 måneder, og at det kan forlænges i op til 12 måneder. Så ligesom ministeren var inde på, vil jeg sige, at Enhedslistens tre beslutningsforslag er et rigtig godt afsæt for at få diskuteret de her vigtige ting, som vi jo gør rigtig meget her i Folketingssalen, og det synes jeg er rigtig godt og vigtigt, men der er en række ting, som er traktatstridige og i strid med direktiverne.

Men der er også andre ting i de her forslag, som man jo godt kan diskutere. F.eks. med hensyn til B 51 om optjening af dagpengeretten er jeg fuldstændig enig med ministeren. Regeringen har jo også udtrykt sin støtte til Finland og den verserende sag, der er der, for der skal strammes op, og det skal sikres, at EU-borgere har en tilknytning til det danske arbejdsmarked, at de står til rådighed, og at der bliver givet bøder og sanktioner, hvor det er relevant, mod snyd og misbrug.

I forhold til optjening af dagpengeretten: Hvis en EU-borger f.eks. hverken taler dansk eller engelsk, er det jo svært at begå sig på det danske arbejdsmarked. Derudover tjener optjeningsperioden også som en test af, om man reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet og har en reel arbejdssevne. Men fra SF's side ønsker vi også at bevare fleksibiliteten over for danske statsborgere, og det skal ikke give problemer, at man rejser ud i en kortere periode og dermed mister sin dagpengeret.

SF har sagt det til regeringen, og jeg synes regeringen er meget lydør. Og specielt beskæftigelsesministeren og statsministeren har

jo sagt, at man vil tage debatten på EU-niveau, for der findes andre veje. F.eks. har Irland et værn i forhold til deres dagpenge, så der sker udbetaling af dagpenge beregnet efter et gennemsnit af lønnen i henholdsvis Irland og EU-borgerens hjemland. Og så vidt jeg ved, undersøger Kommissionen også i øjeblikket, om en sådan model kan indføres i samtlige EU-lande.

Så der er ting, man godt kan rykke ved, og der er ting, vi skal tage ansvar for herhjemme, for social dumping vil være et problem, som vi bliver nødt til konsekvent at forholde os til. Jeg tror ikke, der kommer den dag, hvor vi ikke har flere problemer at løse, og så ville vi jo også blive arbejdsløse herinde.

Kl. 21:27

I SF har vi som ministeren også fokus på ret og rimelighed: Man skal bidrage til det danske samfund for at få adgang til en række ydelser. Derfor har vi også sat fokus på arbejdsudleje, og jeg har udtalt kritik af skatteministeren, som jeg synes gemmer sig bag et nyt styresignal. For det er politisk, og det handler om, hvorvidt man bidrager, og hvorvidt der bliver alt for mange smuthuller i forhold til virksomheder, der ikke skal betale skat osv.

Generelt synes jeg vi har brug for en social protokol eller lignende, der for alvor ser på en bedre balance imellem den fri bevægelighed og beskyttelsen af de enkelte EU-landes arbejdsmarkeds- og velfærdssystemer. Vi kender alle sammen til problematikkerne og udfordringerne ved at have fri bevægelighed. Men det er også et gode. Det er et gode at have fri bevægelighed. Og jeg har selv benyttet mig af det flere gange, da jeg var yngre, til at tage arbejde i Spanien og England osv. Det er noget, der binder Europa bedre sammen, og det er noget, vi skal beskytte. Jeg synes, det er et gode, men det må ikke blive noget, der undertrykker den enkelte arbejder eller det samfund, som har nogle specifikke særkender i forhold til andre lande.

Nogle gange lyder det også, som om det næsten kun er i Danmark, vi diskuterer de her ting. Men det er det jo ikke. Man diskuterer det i Tyskland, i Holland og i mange andre lande, når der kommer konkrete eksempler op og man synes, at man skal indføre nogle værn.

Så debatten er jo ikke sådan, at den ikke kan tages på EU-niveau, for der er masser af andre lande, der har de samme bekymringer, som vi har, og som ønsker at sætte nogle værn op, så man både kan have fri bevægelighed og kan beskytte de særkender, der er i forhold til ens eget medlemsland.

Så vil jeg sige, at der er enkelte ting i de tre beslutningsforslag, som jeg synes er vigtige at diskutere, og det er specielt på dagpengeområdet, hvor vi skal støtte op om Finland og blive ved med at kæmpe den sag. Der er andre områder, og nu kommer jeg måske lidt på forkant med tingene, men ordføreren spurgte, hvad der var ret og rimelighed i, og der er nogle ting, som jeg ikke synes er rimelige, men som er EU-ret. Sådan er det jo også hjemme. Der er ting, som er fastsat ved lov, som man kan synes er rimelige eller urimelige, men man skal jo rette sig efter loven, og hvis man ønsker at få den lavet om, må man kæmpe for det.

EU er jo ikke et statisk projekt, der ikke har udviklet sig. Tværtimod. Det har udviklet sig rigtig, rigtig meget, og det kan vi gøre, men det er noget, vi skal gøre – og jeg tror også, jeg har sagt det før til ordførerne i vores mange diskussioner om det her spændende emne – på EU-niveau. Det er noget, vi vil blive ved med at presse statsministeren for at hun tager op igen og igen. For jeg tror på, at man kan have et europæisk projekt, hvor der både er fri bevægelighed, og hvor vi også kan have forskellige samfundsmodeller.

Kl. 21:30

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig et enkelt medlem, der har meldt sig for en kort bemærkning. Det er hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:30

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren, også for de mange positive bemærkninger. Så er det jo, at jeg synes, at ordføreren falder lidt i den samme grøft som de andre ordførere. Men jeg kan godt høre forskel; sådan skal det ikke forstås. Jeg kan sagtens høre forskel på de ting, ordføreren siger, og dem, som Venstre og hr. Bjarne Laustsen sagde.

Jeg noterede mig, hvilket jeg blev meget glad for, at ordføreren sagde, at vi skal kæmpe for at få en social protokol, så vi kan få slået fast, at de faglige og sociale rettigheder er vigtigere end den fri bevægelighed. De må i hvert fald ikke blive kørt over af reglerne om fri bevægelighed, og det med arbejdsudleje er rigtig godt. Lad os sammen presse regeringen på de punkter. Men konklusionen på det hele bliver – sådan hører jeg det – at ordføreren egentlig synes, at der er mange gode ideer i det her, men at det kan vi ikke, for det må vi ikke for EU. Det er da bagvendt. Lad os da først finde ud af, hvad vi selv mener, og så lad os slås for at få ændret EU-regler i den henseende.

Så har jeg lige et spørgsmål til ordføreren: Bakker ordføreren op om Enhedslistens opfordring til beskæftigelsesministeren om, at vi omgående bliver indkaldt til forhandlinger for at få lavet en aftale om de ting, vi jo i det store og hele er enige om, nemlig øget myndighedsindsats, hårdere straffe, id-kort i byggeriet osv.?

Kl. 21:32

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 21:32

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak for bemærkningerne. Noget af det var jeg enig i, specielt rosen, og andet i mindre grad. Jeg synes ikke, at jeg ikke kommer ind på de enkelte elementer. Jeg siger bl.a., at selv om sammenlægningsprincippet bliver fortolket på den måde i forhold til dagpenge, så skal vi kæmpe for det, fordi der kan man godt lave det om. Jeg siger også, at der er andre områder, hvor jeg ikke er enig med Enhedslisten, f.eks. det her med, om man ikke kan rejse ud i x antal måneder som dansk virksomhed og med danske medarbejdere og så stadig væk betale dansk skat og dansk løn. Så der er lidt forskelligt blandet i det.

I forhold til opfordringen til beskæftigelsesministeren har vi jo siddet ved forhandlingsbordet, og jeg ved godt, at hr. Finn Sørensen siger: Jamen hvorfor skal vi forhandle for at få et forslag igennem, som vi ikke er enige i? Men sådan foregår meget politik jo. Regeringen vil gerne have et flertal bag sit eget forslag. Vi er interesserede i, både hr. Finn Sørensens parti og mit eget parti, at få nogle værnsregler i forhold til nogle af de udfordringer, som det stiller os over for. Det var på det forhandlingsbord – nu skal man jo ikke gengive, hvad der lå på bordet her i det relativt offentlige rum – der jo lå nogle fantastiske gode ting.

Kl. 21:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:33

Finn Sørensen (EL):

Jeg vil bare lige sige, at vores forslag om fair konkurrence ikke forholder sig til, hvordan danske virksomheder skal aflønne danske arbejdere, hvis de er udstationeret i udlandet, overhovedet ikke. Nej, det forholder sig til, hvordan udenlandske virksomheder her i landet skal opføre sig, nemlig ligesom alle mulige danske virksomheder.

Så må jeg spørge ordføreren: Mener ordføreren virkelig, at ordføreren vil afvise en opfordring til en hurtig forhandling om at få lavet aftaler om nogle ting, som vi i det store hele er enige om? Vil ordfø-

rereren afvise en sådan opfordring ved at sige, at sidst vi sad sammen, kunne vi ikke blive enige, fordi der var nogle andre ting rodet ind i det? Ordføreren insisterer altså på at rode de andre ting, som vi er uenige om, ind i en hurtig forhandling, hvor vi kan skaffe nogle resultater, der kan vise befolkningen, at der altså er et flertal i Folketinget, der tager bekymringerne om social dumping alvorligt. Vil ordføreren virkelig afvise en sådan opfordring med henvisning til, at vi tidligere har været uenige om et helt tredje element?

Kl. 21:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 21:34

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nu kan jeg jo vældig godt lide hr. Finn Sørensen, men jeg synes, at det der er ved at være på grænsen: Det er hr. Finn Sørensen og Enhedslisten, der har forladt det forhandlingsbord, som døren stadig væk står åben ind til. Døren ind til det forhandlingsrum står åben, og vi er nogle, der stadig væk gerne vil forhandle, fordi der ligger nogle rigtig vigtige ting på det bord inde i det forhandlingsrum.

Realiteten i dansk politik er, at regeringen gerne vil have flertal for sit forslag, og så indkalder man til forhandlinger. Og det er jo ikke, fordi det er æbler og pærer, nej, det handler om nogle velfærdsydelse, som vi er bange for resulterer i social dumping, og derfor vil vi gerne have en række ting på bordet, som kan modstå det. Så jeg synes, at Enhedslisten skulle komme tilbage til det forhandlingsbord.

Men selvfølgelig vil jeg gerne støtte en erklæring om, at vi diskuterer de her ting – altid. Det vil jeg aldrig sige nej til. Men Enhedslisten skulle ikke være gået sin vej, det synes jeg virkelig ikke, og jeg håber virkelig ikke, at det ender med, at regeringen laver en aftale med de borgerlige, for den bliver asocial og usolidarisk, i modsætning til hvis man lavede en aftale med SF og Enhedslisten. Så jeg håber ikke, at det er det, der bliver resultatet, men hvad ved jeg. Vi så det også under finanslovsforhandlingerne, men jeg vil aldrig sige nej til at blive indkaldt til forhandlinger om at få sat en stopper for social dumping.

Kl. 21:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, fru Mette Bock.

Kl. 21:36

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Og tak, fordi ordføreren har været så venlig at lade os behandle de tre forslag sammen, for de hænger jo meget godt sammen. De diskussioner, der rejses her, er jo diskussioner, som vi formentlig vil komme til at få mange flere af fremover.

Først gælder det B 48 om fair konkurrence. Der kan man i forslaget læse, at virksomheder fra andre EU-lande, der udfører service- og tjenesteydelser her i landet, skal følge nøjagtig de samme love og regler som danske virksomheder. Til det er der jo kun at sige, at selvfølgelig skal dansk lovgivning følges, men jeg synes, det er værd at gøre opmærksom på, at forslagsstillerne tænker begrebet love og regler langt videre, end vi gør i Liberal Alliance. Det viser sig i bemærkningerne, hvoraf det fremgår, at:

»... danske fagforeninger skal have mulighed for at stille nøjagtig de samme krav til de udenlandske virksomheder som til danske virksomheder, hvad angår løn- og ansættelsesvilkår, og at fagforeningerne som følge deraf skal have samme mulighed for at indlede kollektive kampskridt over for udenlandske virksomheder, som de har over for danske virksomheder.«

Det synes vi ikke er en god idé, fordi man dermed, ganske som man gør det i B 49, ophøjer fagforeningerne til at være en form for lovgivende myndighed og overenskomster til at være lovgivning ligesom de juridiske love, vi vedtager her i Folketinget, og det er vi ikke enige i. I Liberal Alliance ønsker vi at fastholde den danske model, som vi værdsætter og gerne vil værne om, hvor løn- og ansættelsesvilkår er noget, som arbejdsgiver og arbejdstager aftaler med hinanden.

Hvad angår B 49, som handler om arbejdstilladelse, kan man i forslaget læse, at det skal sikres:

»at EU-borgeres beskæftigelse her i landet er betinget af, at der af myndighederne er udstedt en arbejdstilladelse.«

Af bemærkningerne fremgår det:

»Arbejdstilladelsen udstedes, såfremt det dokumenteres, at ansættelsen sker på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, og at den fagforening, der har overenskomsten for det pågældende arbejdsområde, har godkendt, at denne betingelse er opfyldt.«

Ligesom med B 48 synes vi at man dermed ophæver fagforeningerne til at være en slags offentlige myndigheder og lovgivere, og at overenskomster kommer på lige fod med lovgivning, og det skal ikke være tilfældet i vores optik, og det forekommer heller ikke at være i tråd med demokratiske spilleregler. Dermed mener vi sådan set også, at forslaget reelt vil være en stopklods for arbejdskraftens fri bevægelighed, som netop ikke vil være fri, men vil være underlagt fagbevægelsens forgodtbefindende. Forslaget er dermed, sådan som vi ser det, et brud med den danske model, hvor løn- og arbejdsvilkår som sagt er noget, arbejdsgiver og arbejdstager aftaler med hinanden.

Endelig er der til sidst B 51 om optjeningspligten for dagpengereetten. Der fremgår det af forslaget, at det skal sikres:

»... at det kun er arbejde i Danmark og medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, der kan tælles med ved optjening af dagpengereet.«

Det er sådan set ikke det værste ved det her forslag, og med det kriterium må man bare konstatere at vi altså har valgt en anden model, hvor vi kræver en optjeningsperiode på 5 års beskæftigelse i Danmark, før man kan have optjent fulde velfærdsrettigheder i Danmark. Jeg tror, Liberal Alliances forslag er forslagsstillerne bekendt.

Det fremgår også af bemærkningerne, at:

»Enhedslisten mener, at kravene til optjening af dagpengereet er alt for skræppe. Det ville være mere rimeligt med 3 måneders medlemskab og 3 måneders arbejde, ligesom kravet til genoptjening af mistet dagpengereet bør sættes ned til 3 måneder.«

Det er jo et synspunkt, man kan have, men det kan vi ikke støtte Liberal Alliance, da vi mener, at det vil underminere det danske velfærdssamfund og slå bunden ud af vores kasse. Vi støtter de nuværende optjeningsregler med 52 ugers beskæftigelse, hvis man har opbrugt retten til dagpenge.

Så samlet set kan Liberal Alliance ikke støtte nogen af de tre forslag.

Kl. 21:40

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:40

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for nogle klare politiske meldinger, som jeg er rygende, hamrende, uenig i, men jeg er glad for, at ordføreren i modsætning til de fleste andre ordførere, der har været på talerstolen, forholdt sig til den politiske substans i det; det kan jeg godt lide, for så får vi rene linjer, og så kan vælgerne også se, hvad det er, man har at vælge mellem. Og det, som er den klare melding, som jeg læser den, er, at man fra Liberal Alliances side ikke er interesseret i, at vi får nogle redskaber, som kan sikre, at udenlandske virksomheder og

udenlandske arbejdere opererer her i landet på lige vilkår. Liberal Alliance er politisk set rigtig godt tilfreds med reglerne om fri bevægelighed, fordi de netop giver den, så lad os kalde det konkurrence, i Liberal Alliances sprog, som gør, at vi er i gang med det, der hedder ræset mod bunden, når det drejer sig om løn- og ansættelsesvilkår på det danske arbejdsmarked. Det er klar tale, tak for det.

Så skal jeg bare afvise, at vi med vores forslag ophøjer overenskomsterne til lovstof, eller at vi giver fagforeningerne lovstatus eller noget, der ligner; det er der overhovedet ikke tale om, det er totalt misforstået, og jeg forstår slet ikke, hvordan ordføreren når frem til det.

Kl. 21:42

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 21:42

Mette Bock (LA):

Det er jo altid noget, at vi, hvis vi ikke kan være enige om andet, så kan være enige om at være uenige, og der synes jeg og værdsætter jeg ligesom forslagsstillerne, at vi altid er klar over, hvad vi er uenige om imellem Liberal Alliance og Enhedslisten. Men jeg vil så samtidig sige, at den uenighed jo er fair nok, for det er en politisk uenighed.

Jeg vil bare sige, at jeg, hvis man kigger lidt længere ud i horisonten – selv om det jo er fair nok, at Enhedslisten kæmper den kamp – så har utrolig svært ved at forestille mig, at vi i Danmark kan blive ved med at have et system, hvor både skatter og lønninger distancerer sig så markant fra det, de er i andre lande, ikke bare andre lande, der ligger langt, langt væk fra Europa, men også andre lande i Europa. Hvis vi bliver ved med det, vil vi jo fortsat se en udvikling, hvor arbejdspladserne flytter sig ud af Danmark, og hvor nye investeringer går uden om Danmark, og resultatet af det er noget, som hverken Enhedslisten, Liberal Alliance eller andre partier i det danske Folketing ønsker, nemlig at vi mister flere og flere arbejdspladser, og at det bliver vanskeligere og vanskeligere at finde beskæftigelse til borgerne i Danmark, og det synes jeg ville være en rigtig ulykkelig situation.

Jeg tror, vi er enige om det langsigtede mål om, at vi skal skabe og bevare arbejdspladser i Danmark, men vi er jo så rygende uenige om, hvilken vej man skal gå for at sikre, at de arbejdspladser faktisk bliver skabt.

Kl. 21:43

Formanden:
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:43

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren også for den bemærkning; det er jo en lang og i øvrigt meget, meget relevant diskussion, ordføreren dér rejser, så den kan vi ikke afslutte med den her bemærkning. Jeg må bare sige, at vi set fra Enhedslistens synspunkt har en mulighed for at bevare det velfærdssamfund, som vi har, en skattefinansieret velfærdsmode, men forudsætningen er altså, at vi får en mulighed for at sikre, at udenlandske arbejdere og udenlandske virksomheder er her i Danmark på lige vilkår. Og hvis vi kan få redskaberne til at sikre det, tror jeg også, vi kan bevare velfærdssamfundet og også bevare arbejdspladserne her i landet.

Kl. 21:44

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 21:44

Mette Bock (LA):

Altså, jeg må bare konstatere, at forudsætningen for, at man kan få skatteindtægter, jo er, at der er nogle mennesker, som modtager nogle lønninger, og hvis arbejdspladserne rykker ud af Danmark, er der ingen lønninger at beskatte. Og dermed er man jo inde i den onde cirkel, som vi desværre har set udvikle sig igennem en årrække, og som vi i hvert fald fra Liberal Alliances side meget gerne vil have sat en stopper for ved at gøre danske virksomheder mere konkurrencedygtige, så man kan tiltrække både investeringer og flere arbejdspladser.

Kl. 21:44

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Finn Sørensen.

Kl. 21:45

(Ordfører for forslagsstillerne)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Den frie bevægelighed på det indre marked er et slaraffenland for virksomheder, der kan ansætte på alle mulige dårlige vilkår. Der er for meget fri konkurrence og fri leg for virksomheder på bekostning af lønmodtagere og arbejdspladser.

Jeg kunne ikke have sagt det bedre selv. Der var måske nogle, der sad og troede, at det var noget, som jeg havde fundet på. Det er det altså ikke. Det er hr. Jeppe Kofod, Socialdemokraternes spidskandidat til EU-valget, der udtalte sig sådan i Politiken i går. Han satte gang i en debat, der gjorde, at hele spørgsmålet om social dumping rykkede øverst på dagsordenen i EU-valgkampen. Det er vi glade for i Enhedslisten og i Folkebevægelsen mod EU, for det er dér, det spørgsmål hører hjemme – øverst på dagsordenen. Vi har indtrykket af, at Socialdemokraternes og SF's kandidater til EU-valget bredt har den samme opfattelse.

At vi stadig har store problemer med social dumping, kom jo også frem i går. Det kom nemlig frem, at der stort set er lige så mange fuserfirmaer i 2013 som i 2012, dvs. firmaer, udenlandske virksomheder, der forsøger at flyve under radaren, men som bliver grebet i det. Der blev nemlig grebet 395 firmaer, som lige havde glemt at registrere sig i RUT. Jeg tror, at vi alle sammen, i hvert fald de fleste partier, er enige om, at det kun er toppen af isbjerget. I dag kom det jo frem, at det især er hos disse firmaer, at der er store problemer med arbejdsmiljøet. I løbet af 2012 og 2013 har Arbejdstilsynet besøgt 1.738 virksomheder, som ikke var registreret i RUT. Hos hver anden – 865 – var der alvorlige problemer med arbejdsmiljøet. Der er derfor al mulig grund til at stramme yderligere op.

3F offentliggjorde den 20. marts en undersøgelse af, hvad der egentlig sker på det danske arbejdsmarked med hensyn til østarbejdere. Jeg vil gerne lige gennemgå essensen af tallene. Den viser nemlig, at hvis man kigger på en række brancher af dem, vi plejer at kalde de udsatte brancher, når vi taler om social dumping, så er det de brancher, der har hyret mest østeuropæisk arbejdskraft til erstatning for dansk arbejdskraft.

Hvis vi tager rengøringsbranchen, så er der ansat knap 10.000 østarbejdere, der er fyret 5.200 danskere. Hvis vi tager bygge- og anlæg, så er der ansat 9.141 østarbejdere, der er fyret 26.226 danskere. Landbrug, skovbrug og gartneri: Her er ansat 7.758 østarbejdere, der er fyret 8.134 danskere. Hotel og restauration: Der ser det en lille smule bedre ud. Alt er relativt. Der er ansat 4.278 østarbejdere, men der er kun ansat 1.297 danskere. Hvis vi går til transportområdet, så er der ansat 3.216 østarbejdere og fyret 21.927 danskere.

De tal taler jo for sig selv. De er jo i sig selv et dementi af de evindelige påstande fra borgerligt hold om, at danskerne ikke gider tage job i de her brancher. Tallene viser jo, at det forholder sig lige

omvendt. Der er kyniske og grådige virksomheder i Danmark, der ikke kan få det billigt nok, som helt systematisk fyrer herboende dansk arbejdskraft – og her taler jeg ikke om etnisk oprindelse, men om danskere, dvs. mennesker, som har slået sig ned for at bo og arbejde i Danmark. De bliver fyret, for at man kan importere udenlandsk arbejdskraft i stedet. Gennem de sidste mange år og stort set hver eneste dag får vi eksempler på, at det sker på langt ringere vilkår, end de mennesker, som er blevet fyret, var ansat under.

Regeringen og Enhedslisten har gennem to finanslovsaftaler gjort en god indsats, men de her tal og de her fakta viser, at der skal skrappere midler til. Og det førte jo til, at jeg i går sendte et brev til beskæftigelsesministeren og opfordrede hende til straks at indkalde til forhandlinger, så vi hurtigt kan lave en aftale om at gennemføre nogle ting, som regeringen, SF og Enhedslisten i det store og hele er enige om i forvejen, men som af andre grunde ikke er blevet til aftalestof endnu.

Kl. 21:50

Det, jeg foreslog, var, at vi koncentrerede os om hårdere straffe til de virksomheder, der flyver under radaren, herunder muligheden for at sende dem hjem, hvor de kommer fra, hvis ikke de kan finde ud af at overholde reglerne, id-kort i byggeriet – for vores skyld også gerne i andre udsatte brancher – og en styrket myndighedskontrol. Jeg skal senere vende tilbage til, hvad mine forventninger er til ministerens svar. Det tager jeg afslutningsvis. Jeg vil bare sige, at det jo kun kan gå for langsomt med at få lavet en sådan aftale og at vise befolkningen, at der er nogle partier her i Folketinget, der tager indsatsen mod social dumping alvorligt.

Men vi skal også erkende, at der altså ud over de ting, som jo kan gennemføres, det tror jeg vi er enige om, uden store opgør med EU-reglerne, er brug for, at vi i det hele taget får nogle langt bedre redskaber, der kan sikre det, som de fleste eller måske alle herinde, bortset fra Liberal Alliance, står og siger, nemlig at det er vigtigt, at de udenlandske arbejdere, de udenlandske virksomheder er velkomne her i landet, men også at de skal fungere på lige vilkår med dem, der er her i forvejen. De skal følge de samme regler som danske virksomheder og danske arbejdere. Det er jo for at sætte fokus på de redskaber, vi har brug for, at vi har fremsat de her tre beslutningsforslag plus forslaget om børnechecken, som jo allerede har været til behandling.

Nogle bemærkninger til de enkelte forslag. B 48 – fair konkurrence: Det handler jo ganske enkelt om at afskaffe de urimelige skattefordele, som udstationerede virksomheder har, når de opererer her i landet. De er skattefritaget i 6 måneder, og det kan forlænges til 12 måneder. De kan medbringe deres egne ansatte på hjemlandets løn- og ansættelsesvilkår, og de skal i øvrigt heller ikke betale skat her i landet. Det er jo ikke mærkeligt, at nogle kan føle sig fristet til at få leveret tjenesteydelser fra sådan nogle virksomheder, for det siger sig selv, at de kan levere ydelserne langt billigere end danske virksomheder. Hertil kommer jo det særlige forhold, at EU-Domstolen i den såkaldte Lavaldom har fortolket det direktiv, der sætter rammerne for den her trafik, nemlig det såkaldte udstationeringsdirektiv. Den fortolkning er jo en stærkt begrænsende fortolkning, som går imod det, vi alle sammen troede det her udstationeringsdirektiv drejede sig om, nemlig at det var et minimum, og så kunne medlemslandene bygge ovenpå med de love og regler eller overenskomster, whatever, de nu ønskede at bruge som et redskab til at sikre lige vilkår. Men nej, nej, det mente Domstolen vi helt havde misforstået. Udstationeringsdirektivet blev af Domstolen fortolket som et maksimumsdirektiv. Det lægger et loft over, hvad vi må kræve af udstationerede virksomheder, og dermed blev det slået fast, at vi ikke har ret til at stille de samme krav til udstationerede virksomheder fra andre EU-lande, som vi må stille til danske virksomheder. Konfliktretten blev begrænset, og det gjorde den også ved, at man rettede ind gennem en dansk lov. Så allerede her har vi jo et alvorligt problem, som

der skal gøres op med. Og ja, det er rigtigt forstået, at hvis vi kan komme igennem med det synspunkt, som ligger i vores forslag, B 48, er vi kommet langt i forhold til at gøre op med det.

Så vil jeg bare lige præcisere en ting af hensyn til nogle indlæg, der var tidligere, jeg tror, det var fra Dansk Folkeparti. Der er altså intet i vores forslag, B 48, som siger, at danske arbejdere, der arbejder for en dansk virksomhed, som opererer i et andet land, skal ansættes på ringere vilkår, end hvis de var ansat i Danmark. Det står der ikke noget om, og det er heller ikke konsekvensen af det.

Så er der B 49 om arbejdstilladelsen. Jamen det er jo sådan set kerneforslaget i forhold til at sikre, at udenlandske arbejdere kan arbejde her på lige vilkår og sikre det forhold. Forslaget går jo ud på, at for at man som udenlandsk arbejder skal kunne påbegynde arbejde her i landet, skal der foreligge en arbejdskontrakt, en ansættelseskontrakt, og af den skal det fremgå, at ansættelsen sker på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. Så er der en meget vigtig tilføjelse, nemlig at den kontrakt skal godkendes af den fagforening, der har overenskomsten på det pågældende område. Og til Liberal Alliance vil jeg sige, at det jo intet har at gøre med at give fagforeningen en lovstatus eller en myndighedsstatus, for hvem er bedre til at kontrollere, om ansættelsen er sket på sædvanlige og lige vilkår? Ja, det må da være den fagforening, der har overenskomsten.

Kl. 21:55

Under den såkaldte østaf-tale havde vi faktisk et sådant redskab. Det, vi foreslår, er en mildere udgave af det normale princip i udlændingeloven, som jo er, og som stadig gælder for tredjelandsborgere, at for at udlændinge kan arbejde her i landet, skal de have en arbejds- og opholdstilladelse, de skal have en ansættelseskontrakt på sædvanlige danske vilkår, arbejdsmarkedets parter skal høres, om de er enige i, at der er mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det er jo det grundlæggende princip i udlændingeloven. Disse regler gælder stadig for tredjelands borgere, men i kraft af EU-medlemskabet og det indre markeds regler er det sat ud af kraft, når det drejer sig om EU- og EØS-borgere, og det er jo det helt grundlæggende problem, som vi siger vi bliver nødt til at forsøge at gøre op med og tage en kamp for.

Så er der forslaget om optjening af dagpengeret. Også her skal der være lige vilkår. Men det er jo altså sådan, at en EU- og EØS-borger, en vandrende arbejdstager, som det hedder, kan opnå dagpengeret efter 3 måneders medlemskab af en dansk a-kasse og 3 måneders arbejde her i landet, hvor en dansk lønmodtager skal have 1 års medlemskab af en a-kasse og 1 års arbejde ud af de seneste 3 år. Det er jo en helt urimelig skrap regel at have, men det er desværre det, der er flertal for i Folketinget, som hr. Bjarne Laustsen så rigtigt konstaterede. Det burde vi gøre op med, men det har vi ikke flertal for, og derfor går forslaget på, at udenlandske arbejdere her i landet skal følge de samme regler som danske herboende lønmodtagere skal følge for at opnå dagpengeret. Og der er det jo ikke rimeligt at henvise til optjeningsperioder for andre EU-lande, fordi man jo der har optjent dagpengeretten under helt andre vilkår, først og fremmest det forhold, at man ikke har været medlem af en dansk a-kasse i det samme antal måneder som danske lønmodtagere. Og der er det jo, som hr. Bjarne Laustsen også rigtigt påpegede, en unik ordning, vi har. Der adskiller dagpengesikringen sig jo afgørende fra alle de andre velfærdsydelser, fordi – og det er der en speciel historie om, vi ikke skal ribbe op i her – den netop betinger, at man har bidraget i x antal måneder til en dansk a-kasse.

Så er der min vurdering af debatten. Ja, den ligner jo de andre debatter, vi har, altså at når det kommer til noget, der bare er i skyggen af at være i konflikt med EU, så er der en bestemt gruppe af partier fra SF til og med De Konservative, som så ikke er her i dag, men de er nok stadig væk enige med Venstre, der ikke rigtig vil forholde sig substansen. I spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt eller ikke rimeligt, henviser man bare til, at det er i strid med EU, så det kan vi

ikke lave om. Det er jo ikke ret meget, der løfter sig på baggrund af en sådan debat. Og så kan man jo spekulere på, hvorfor der argumenteres på den måde. Jeg er kommet til den konklusion, at der jo kun kan være to grunde til det. Den ene grund er, at hvis man argumenterer indholdsmæssigt, skal man jo til at indrømme, at alle de løfter, man er kommet med igennem mange, mange års medlemskab af EF og EU, om, at medlemskabet aldrig ville få nogen negative konsekvenser for den danske overenskomst og velfærdsmodel, ikke holdt vand. Og det er jo noget skidt, når man indrømmer det, for så er man forpligtet til at gøre noget ved det, og det er det, man af en eller anden mystisk grund har meget, meget svært ved. Det tror jeg man kommer til at lave om på, netop fordi den aktuelle debat viser, at det jo er ved at gå op for befolkningen, at alle de her løfter ikke holdt vand, så befolkningen i stigende grad kræver, at der bliver lavet om på det.

Så vil jeg gerne vende tilbage til den aktuelle situation, som jo er, at Enhedslisten i går opfordrede beskæftigelsesministeren til omgående at indkalde til forhandlinger om, hvordan vi kan gøre en øget indsats imod social dumping. Der udvalgte vi os nogle emner, som vi på forhånd ved der er enighed om ikke kræver opgør med nogen EU-regler. Det er muligt, Kommissionen har en anden opfattelse af det, det må vi finde ud af til den tid, men pragmatiske, som vi er, sagde vi: Lad os dog få gang i noget af det, vi er enige om. Og de emner, som vi udvalgte, er noget, vi har drøftet flere gange, og som vi har været tæt på at skrive aftaler om. Det er så blevet forpurret af uenighed om andre ting, men det er jo: en styrket myndighedsindsats; det er spørgsmålet om nogle skrappe straffe over for de virksomheder, der ikke overholder reglerne; og det er forslaget om et idkort i byggeriet. Og der kan jeg sådan set ikke forstå, at beskæftigelsesministeren ikke allerede har indkaldt til forhandlinger om de her ting, det må dog ligge på den flade. Når man kigger på, hvordan debatten kører her op til EU-valget, ville det da være en ren vindersag for regeringen, for SF sammen med Enhedslisten at lave nogle aftaler om de her ting, hvor der ikke burde være nogen principielle uoverensstemmelser. Det ville jo vise et flertal af befolkningen, at der altså er et flertal i Folketinget, der tager deres bekymringer omkring social dumping alvorligt.

Kl. 22:01

Vi tror også på, at det vil give hele debatten op til EU-valget nogle helt andre og meget mere håndterlige skruer, for hele den her debat om den påståede velfærdsturisme har nok kun den karakter, den har, fordi vi har det problem, der hedder social dumping.

Derfor kan jeg ikke forstå, at ministeren ikke allerede har indkaldt regeringspartierne, SF, Enhedslisten, og hvem der ellers gerne vil være med til at løfte noget her, til en forhandling for at få sluttet en aftale om de forhold. Jeg er jo meget spændt på, efter de bemærkninger der er kommet i dag, hvordan beskæftigelsesministeren svarer på Enhedslistens opfordring, om man virkelig vil synke så dybt, at man siger: Nej, I skulle jo – som nogle ordførere fra SF og Socialdemokraterne har været inde på i dag – have kendt jeres besøgelsestid her for en måned siden, da vi snakkede om børnecheck, eller for 4 måneder siden, da vi snakkede finanslov, og da I ikke kunne finde ud af det, vil vi ikke noget nu.

Jeg tror, at man lige skal overveje, om det er den forklaring, man skal komme med. Jeg tror i hvert fald, at der er mange ude i befolkningen, der holder skarpt øje med, om alle de her udsagn om, at man gerne vil gøre noget ved social dumping, nu også bliver omsat til praktisk handling.

Nu ligger der en gylden chance; der ligger – for at bruge hr. Bjarne Laustsens billedsprog – guld på gaden, fordi Enhedslisten har taget pengene med, så vi får indløst de her forslag og får lavet en aftale om dem. Så til hr. Bjarne Laustsen, fru Lisbeth Bech Poulsen, fru Camilla Hersom og beskæftigelsesministeren: Nu er det bare med at komme i gang med at få samlet det guld op. Tak for ordet.

Kl. 22:03

Formanden:

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at de tre forslag, B 48, B 49 og B 51, henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 49: Forslag til folketingsbeslutning om arbejdstilladelse til EU-/EØS-borgere.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 18.02.2014).

Kl. 22:03

(Punktet blev sambehandlet med punkt 11 og 13 på dagsordenen).

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 51: Forslag til folketingsbeslutning om EU-/EØS-borgernes optjening af dagpenget.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 18.02.2014).

Kl. 22:03

(Punktet blev sambehandlet med pkt. 11 og 12 på dagsordenen).

Det sidste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 84: Forslag til folketingsbeslutning om medicinsk cannabis.

Af Stine Brix (EL) m.fl.
(Fremsættelse 01.04.2014).

Kl. 22:03

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 22:03

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Lad mig starte med at sige, at når vi overhovedet har den her debat om adgangen til at bruge cannabis i medicinsk øjemed, handler det om, at cannabis måske kan hjælpe nogle mennesker, som ikke oplever at have fået god nok hjælp gennem anden behandling. Den oplevelse af ikke at have fået god nok hjælp skal vi selvfølgelig tage alvorligt. For alle har krav på en god behandling i vores sundhedsvæsen, hvad enten det er meget syge kræftpatienter, som på grund af deres fremskredne sygdom har massivt brug for smertedækning, eller det er sklerosepatienter med svære krampes, hvor anden medicin

ikke har virket. Jeg mener, at patienternes eventuelle beretning om positive effekter ved brug af cannabis skal tages alvorligt.

Det her skal sådan set ikke handle om en ideologisk diskussion. Jeg mener grundlæggende, at vi skal forholde os fordomsfrit til brug af cannabis i medicinsk øjemed. Når det er sagt, er det selvfølgelig også vigtigt, at borgerne får klar besked om den videnskabelige dokumentation af effekten af cannabis, hvis det bruges medicinsk. Derfor er jeg glad for, at Sundhedsstyrelsen har lagt oplysninger ud på deres hjemmeside. Her skriver Sundhedsstyrelsen bl.a. meget om den videnskabelige evidens for behandling med almindelig cannabis.

Grundlæggende kan man i virkeligheden sige, det er sådan, når vi forholder os til cannabis, at det sådan set er et præparat som alle mulige andre præparater. Det, vi skal forholde os til, er de krav, som vi i øvrigt måtte stille til lægemidler, altså: Har det en gavnlige virkning, som er større end bivirkningerne; er det tilstrækkelig sikkert at anvende det; har det en tilstrækkelig høj og ensartet kvalitet; og er der i øvrigt evidens for, at det forholder sig sådan?

Vi har jo allerede i dag godkendte lægemidler, der indeholder aktivstoffer fra cannabis, som kan bruges til f.eks. behandling af sklerose, eller som kan bruges offlabel, som det hedder – altså uden for det godkendte område – og som bl.a. kan anvendes af speciallæger i neurologi eller neuromedicin. Så det er ikke sådan, at man kan sige, at der under ingen omstændigheder er nogen mulighed for brug af aktivstoffer fra cannabis, for det er der.

Det, som så bliver spørgsmålet, er i virkeligheden: Hvad så med den almindelige cannabis? Og der er det sådan, at hvis man tager almindelig cannabis i et omfang, så det giver en rus, er det veldokumenteret, at der er skadevirkninger. Til gengæld er der beskeden evidens for de positive effekter. Omvendt, hvis man tager det i et begrænset omfang, sådan at man ikke får en rus af det, er der begrænsede bivirkninger, men der er også beskeden evidens for de positive effekter. Så det er svært at sikre, kan man sige i øvrigt, at det kun tages, til der ikke er en rus.

Så i virkeligheden bliver det, når man snakker om den almindelige cannabis, et spørgsmål om almindelig legalisering, altså om man synes, at det er i orden eller ej. Og der må man bare sige at vi står i en situation, hvor vi ved, at nogle af dem, som vil lide under en almindelig legalisering, er udsatte unge. Vi ved, at der er en lang række skadelige bivirkninger ved at tage cannabis, og vi kan ikke – og vi skal ikke – i forhold til medicinsk anvendelse af cannabis opgive de krav, som måtte gælde for øvrige lægemidler. Det er altså det her med, at der skal være en positiv effekt, at det er sikkert at anvende, og at det har den tilstrækkelige evidens. Og det er der i forhold til den almindelige cannabis ikke grundlag for at antage. Derfor er det også regeringens opfattelse, som jeg også sagde i de samråd, vi har haft om præcis det her emne, at vi sådan set ikke er indstillet på at tillade sådan en anvendelse, der ligger uden for, hvad der i øvrigt gælder.

Kl. 22:08

Må jeg så også sige, for at gå til punkterne, som de er formuleret i beslutningsforslaget, at der ikke er nogen cannabisprodukter – altså, når jeg snakker om cannabisprodukter her, er det selvfølgelig ikke det godkendte lægemiddel – der er godkendt til behandling i Danmark. Det er der til gengæld i Holland, som i en årrække har haft en orden, hvor en læge kan ordinere cannabis i form af let tilberedt cannabis, plantemateriale, til patienter under visse forudsætninger. Plantematerialet fremstilles af den hollandske virksomhed, som hedder Bedrocan BV, og som har en aftale med staten om at fremstille cannabis. Det er i den forbindelse værd at nævne, at der ikke er tale om godkendte lægemidler. Det vil sige, at de hollandske produkter altså ikke har været igennem kliniske forsøg, som viser tilstrækkelig videnskabelig dokumentation for effekten, sikkerheden og kvaliteten.

Når et produkt som det hollandske er godkendt til salg i et andet land, men ikke i Danmark, så er der mulighed for, at en dansk læge kan søge Sundhedsstyrelsen om det, vi kalder en udleveringstilladelse til produktet. Men her gælder, som jeg sagde før, helt klart, at forudsætningen for, at Sundhedsstyrelsen vil sige ja til at give en sådan tilladelse, er, at der er en ordentlig dokumentation, altså at lægen har givet en tilstrækkelig begrundelse og har indsendt materiale, der viser, at det ønskede lægemiddel må anses for at have en gavnlige virkning på den enkelte patient eller den konkrete indikation. Ved ansøgningen skal lægen så i øvrigt oplyse om medicinens effekt, sikkerhed og kvalitet, som jeg nævnte før, herunder om den fremstilles efter god fremstillingspraksis for medicin. Samtidig forventes det, at lægen har udtømt muligheden for at behandle patienten tilstrækkeligt eller hensigtsmæssigt med godkendte og markedsførte lægemidler i Danmark.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at der er modtaget en enkelt ansøgning fra en læge om tilladelse til at udlevere cannabisproduktet Bedrocan fra Holland til en patient. Da lægen havde oplyst, at han ville bruge det til at udvinde cannabisolie, gav Sundhedsstyrelsen så afslag, fordi styrelsen ikke har mulighed for at give tilladelse til udlevering af et lægemiddel, når det sker for at fremstille et andet lægemiddel heraf. Sundhedsstyrelsen oplyste samtidig, at ansøgningen ikke indeholdt den nødvendige kliniske og farmaceutiske dokumentation.

Her er vi inde ved noget af det centrale, for for mig at se er det af hensyn til patientsikkerheden helt afgørende, at vi holder fast i, at Sundhedsstyrelsens afgørelser om udleveringstilladelse skal hvile på et sundhedsfagligt grundlag. Og det er derfor, at der skal stilles krav om ordentlig dokumentation, inden der gives tilladelse. Det gælder selvfølgelig ikke mindst, hvor der ansøges om udleveringstilladelse til et lægemiddel eller et produkt, som er afhængighedsskabende. Et er, at lovgivningen om euforiserende stoffer allerede i dag giver adgang til lovligt at anvende tilberedning af cannabis til medicinsk brug. Noget andet er, om det ville være lovligt for patienterne selv at dyrke det, som forslagsstillerne har ønsket det.

Hvad angår dyrkningen af cannabis, kan man faktisk i dag i særlige situationer få tilladelse til det, hvis der er tale om et meget lavt indhold af det berusende stof. Den cannabis, som forslagsstillerne derimod forestiller sig anvendt til medicinsk brug, vil formentlig kunne bruges som rusmiddel og dermed have et misbrugspotentiale. Alene af den grund vil det være betænkeligt at lovliggøre dyrkningen af cannabis til eget medicinsk brug. Hvordan skulle man f.eks. sikre, at cannabissen bliver anvendt af patienten og ikke på den ene eller den anden måde ender på det illegale marked og man derved får bevæget sig i retning af en de facto-legalisering? Der ville også være andre udfordringer, ikke mindst i forhold til patientsikkerheden. Som samfund ønsker vi jo, at lægemidler fremstilles efter høje krav til ensartethed og kendt indhold, sikkerhed, effekt, kvalitet, dokumentation m.v. Disse krav ville cannabis, der var hjemmedyrket, ikke kunne opfylde.

Afslutningsvis vil jeg sige lidt om klinisk forskning i cannabis til medicinsk brug. Som bekendt kan man hvert år, bl.a. i forbindelse med forhandlingerne om forskningsreserven, afsætte yderligere midler til sundhedsforskning, herunder til den kliniske forskning. Der er altså mulighed for at øremærke midler til klinisk forskning i cannabis, hvis et flertal i Folketinget måtte ønske det. Jeg kunne, som forslagsstillerne også lægger op til, godt tænke mig, at der blev igangsat endnu flere lægevidenskabelige forsøg om effekten af cannabis i medicinsk øjemed, for kun på den måde kan vi tilvejebringe det nødvendige videnskabelige grundlag og den nødvendige dokumentation for, at cannabis eventuelt virker i forhold til behandling af en given sygdom hos mennesker.

Men det er nu engang sådan, at Sundhedsstyrelsen ikke udfører kliniske forsøg eller medicinsk forskning. Udvikling af lægemidler

sker primært hos medicinvirksomhederne og hos offentlige og private forskere både i Danmark og i udlandet. Sundhedsstyrelsen oplyste, at der bl.a. i flere europæiske lande foregår en række kliniske forsøg med lægemidlet Sativex, der indeholder ekstrakt af dyrket cannabis. Der foregår også i Danmark et klinisk forsøg i øjeblikket med lægemidlet, ligesom der fortsat udvikles ny medicin, der indeholder aktivstoffer for cannabis. Det er derfor Sundhedsstyrelsens og min forventning, at der løbende vil komme evidens, der gør, at vi bliver klogere på cannabis som lægemiddel. Indtil da må læger og patienter derfor i det omfang, det findes lægefagligt forsvarligt, gøre brug af de eksisterende lægemidler på området. For der er faktisk en række godkendte lægemidler med aktivstoffer for cannabis, som jeg også sagde indledningsvis, som kan anvendes i patientbehandling under visse forudsætninger.

Regeringen kan på den baggrund ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Kl. 22:15

Formanden:

Der er to korte bemærkninger. Først er det fru Stine Brix.

Kl. 22:15

Stine Brix (EL):

Tak til ministeren for besvarelsen, også selv om det er sent på aftenen. Der er en lang række patienter, som beskriver, at de har stor glæde af medicinsk cannabis til at lindre deres sygdom. Det er sclerosepatienter, det er smertepatienter, og det er også patienter med posttraumatisk stress og andre. Jeg er sikker på, at ministeren er bekendt med mange af dem, som beskriver det.

Der er noget helt grundlæggende, jeg ikke forstår, og det er, hvorfor vi straffer de patienter for at gøre noget, som de oplever som en forbedring for dem selv. Og det er jo det, vi prøver at tage fat på med det her beslutningsforslag, altså at lægge op til, at den gruppe, som har en medicinsk begrundelse for at bruge cannabis, skal fritages for straf. Det er ikke det samme som at legalisere et stof. Man kan sige, at det måske mere er i stil med, at vi har en praksis for de stofmisbrugere, som befinder sig i nærheden af fixerum, for at vi ikke straffer dem for at besidde det stof, de skal bruge i fixerummet.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren om, hvorfor det er, at de her patienter skal udsættes for en straf for at gøre det, de oplever som bedst for dem selv.

Kl. 22:16

Formanden:

Ministeren.

Kl. 22:16

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Det er jo, fordi det er sådan, at hvis vi skal stå på mål for lægemidler, hvilket vi skal, ikke bare cannabis som i det her tilfælde, men også alle andre lægemidler, så er det netop af hensyn til patienterne og patientsikkerheden, at vi for hvert eneste lægemiddel bliver nødt til at sige, at du altså ikke må sælge ting som lægemiddel i Danmark, hvis du ikke kan bevise, at der er en effekt, hvor virkningen er større end bivirkningerne, at det er sikkert at anvende, og at det har en kvalitet, så vi er sikre på, at man får den mængde, man skal have, og at der i øvrigt er evidens for det.

Det er jo krav, vi stiller til alle lægemidler i Danmark, og jeg vil bare sige, at jeg faktisk kun tror, det er, fordi der er tale om cannabis her. Jeg tror, at forslagsstillerne vil være enig med mig i, at det i øvrigt er godt, at vi har et system, hvor ikke enhver kvaksalver kan stille sig op og sige, at vedkommende har opfundet et lægemiddel og kan sælge det som lægemiddel, uanset hvilken effekt det så i øvrigt måtte have, og uanset hvilken dokumentation der måtte være for effekten.

Derfor er det så vigtigt at holde fast i, at de krav, vi stiller til lægemidler, selvfølgelig også skal gælde for cannabis, i det omfang det skal anvendes medicinsk.

Kl. 22:17

Formanden:

Fru Stine Brix.

Kl. 22:17

Stine Brix (EL):

Jeg taler ikke om lægemidler, der skal godkendes – det står der ikke et ord om i det her forslag. Jeg er enig med ministeren i, at der skal være evidens bag lægemidler, der er godkendt. Jeg taler om de patienter, som selv træffer et valg på baggrund af helt konkrete oplevelser med, hvad de har følt på deres egen krop, om, at medicinsk cannabis hjælper dem, og om vi skal straffe dem for at træffe det valg. Det jo det, som lov om euforiserende stoffer lægger op til på det her område.

Jeg vil gerne give ministeren en chance til for ikke at tale om processen for godkendelse af lægemidler, men for at tale om, hvorvidt vi skal straffritage de mennesker, som træffer det her valg på eget ansvar, frem for at gå ind og dømme dem, uddele bøder, idømme fængselsstraffe, eller hvad man ellers kan få efter lov om euforiserende stoffer.

Kl. 22:18

Formanden:

Ministeren.

Kl. 22:18

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Når jeg svarede, som jeg gjorde, var det, fordi udgangspunktet var, at man skulle se bort fra straf, og det vil sige, at så er vi ovre i lægemiddelområdet. For hvis vi ikke skal se bort fra straf, er der jo bare tale om almindelig brug af cannabis, og så er vi tilbage i et spørgsmål om, hvorvidt vi skal legalisere cannabis eller ej. Det synes vi bare ikke, og det synes vi ikke, fordi vi ved, at det går ud over udsatte unge, fordi vi ved, at de skadelige virkninger, det har på indlæring, uddannelse osv., er kæmpestore, og vi ved, at det er et stort problem. Så vi går ikke ind for legalisering af cannabis. Jeg er med på, at det er der andre partier i Folketinget der gør, men det gør vi bare ikke.

Kl. 22:19

Formanden:

Fru Mette Bock for en kort bemærkning.

Kl. 22:19

Mette Bock (LA):

Tak for det. Nu er det jo ganske vist ved at være sent på aftenen, og derfor kan man godt have en vis forståelse for, at vi bliver lidt lange i spytet, men jeg må dog sige, at ministerens redegørelse var ved at tage en præmie for længde og uklarhed og usaglighed – undskyld, jeg siger det.

Enhedslisten har altså her fremsat et forslag, som er fuldstændig enkelt. Det er udtryk for sund fornuft. Der står intet om lægegodkendte behandlingsmidler i det her. Er den egentlige årsag til, at ministeren og dermed regeringen afviser det her beslutningsforslag, at det er fremsat af et parti i opposition, og at det derfor skal hældes ned ad brættet pr. automatik?

Kl. 22:20

Formanden:

Ministeren.

Kl. 22:20

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Hvis fru Mette Bock vil give mig karakterer for min præstation, skal hun være velkommen til det. Jeg skal afholde mig fra at give fru Mette Bock karakter, men bare pege på, at der lige under, hvor der står folketingsbeslutning, står medicinsk cannabis. Så man kunne jo godt få den indikation, at det drejede sig om et lægemiddel.

Kl. 22:20

Formanden:

Fru Mette Bock.

Kl. 22:20

Mette Bock (LA):

Der er her tale om et middel, som hundredtusindvis af danskere bruger i deres dagligdag uden at fejle noget som helst. Der er tale om, at man beder om, at der bliver en straffritagelse for at gøre det her. Og så henviser ministeren til, at det jo generelt er ulovligt at anvende cannabis. Ja, det er det. Handicappede kan få et skilt i deres bil, som gør, at de kan parkere steder, hvor andre mennesker ikke kan parkere. De bliver altså straffritaget for det. Hvorfor i alverden kan de her mennesker, som selv mener at have gavn og glæde at det her i et alvorligt sygdomsforløb, ikke blive straffritaget? Jeg kan simpelt hen ikke med min bedste vilje se den saglige begrundelse for, at man fra regeringens side skal tvinge de her mennesker til at begå ulovligheder.

Kl. 22:21

Formanden:

Ministeren.

Kl. 22:21

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Men i virkeligheden kom spørgeren jo til at røbe den egentlige mission med formuleringen om midler, som hundredtusind – tror jeg det var, men i hvert fald mange mennesker – bruger uden at fejle noget. Det er jo det, der er sagen. Det er forskellen på os. Mit parti går ikke ind for legalisering af cannabis. Vi går ikke ind for, at narkotika skal være frit. Præcis den samme argumentation, som spørgeren netop har anvendt, kan så efterfølgende anvendes på heroin eller på andre former for narkotika. Vi går bare ikke ind for det, og det er jo en politisk holdning. Så når der ikke er tale om et lægemiddel og man er uden for lægemiddelområdet, er det eneste, der er tilbage, spørgsmålet, om man vil have fri hash eller ej. Det vil I. Det vil vi ikke.

Kl. 22:21

Formanden:

Tak til ministeren. Fru Jane Heitmann som Venstres ordfører.

Kl. 22:22

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

I dag behandler vi beslutningsforslaget B 84 med titlen »Forslag til folketingsbeslutning om medicinsk cannabis«, fremsat af Enhedslisten. For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at jeg også taler på vegne af Det Konservative Folkeparti.

Jeg vil gerne indledningsvis gøre det klart, at Venstre ikke kan støtte forslaget. Forslaget her er vidtgående og er for mig at se en glidebane mod legalisering af hash. Det er en glidebane, fordi Enhedslisten ønsker at legalisere dyrkningen af cannabis til eget medicinsk brug. Det er et helt forkert signal at sende at legalisere et euforiserende stof, som vi positivt ved har en lang række skadelige virkninger og bivirkninger.

For os i Venstre er det væsentligt, at der ikke er videnskabelig evidens for, at dyrkningen af cannabis til eget medicinsk forbrug har

en dokumenteret helbredende eller lindrende effekt. Sundhedsstyrelsen fraråder på det kraftigste, at man dyrker cannabis til eget brug, bl.a. fordi risikoen for uensartede produkter er for stor og indholdet af de aktive stoffer i cannabis vil være svingende.

Hvis vi skeler lidt til, hvordan andre lande har håndteret problematikken, kan vi konstatere, at i Norge og Sverige og Finland er medicinsk cannabis ikke tilladt. I Holland kan man købe produkter fremstillet ud fra cannabis. Virksomheden, som fremstiller disse produkter, fremhæver i sin information, at der ikke ligger større klinisk forskning bag produkterne, men alene resultater af observationer af individuelle læger og patienter, der oplever gode resultater og ikke for mange bivirkninger. Jeg ser absolut ingen grund til, at vi i det danske Folketing skal give tilladelse til at indføre produkter af så tvivlsom karakter. I Venstre deler vi altså Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Enhedslisten har tidligere bragt emnet medicinsk cannabis på banen, bl.a. i 2003 med B 92, forslag til folketingsbeslutning om frigivelse af hash til medicinsk brug. Der er uden tvivl syge mennesker, som profiterer af behandling med aktive stoffer udvundet af cannabis, og derfor støttede vi også tilbage i 2003 sammen med resten af Folketinget at udvide diagnosegruppen for behandling med produktet Marinol til også at omfatte sklerosepatienter.

Men der er lang vej fra kontrolleret medicinsk fremstilling til hjemmedyrkning af euforiserende stoffer, som ved længere tids anvendelse kan have vidtgående sundhedsmæssige konsekvenser som f.eks. rygerlunger, nedsat intellektuel og praktisk funktionsevne, forringet hukommelse og ikke mindst risiko for psykisk sygdom. Dertil kommer risikoen for hashpsykoser. Alene de sidste 6 år er antallet af hashpsykoser blandt vores unge mennesker steget eksplosivt. I tre ud af fem regioner er tallet faktisk tredoblet siden 2008.

I næste måned har jeg indkaldt både sundhedsministeren og undervisningsministeren i samråd om, hvordan vi håndterer udviklingen, og jeg vil gerne her opfordre alle i salen til at deltage. Cannabis er og bliver et farligt euforiserende stof, som vi på ingen måde kan bakke op om legaliseres, heller ikke til hjemmedyrkning med selvmedicinering for øje.

Kl. 22:25

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Stine Brix.

Kl. 22:25

Stine Brix (EL):

Måske burde det ikke komme bag på mig, eftersom det var Venstre, der tilbage i 2004 tog initiativ til at kriminalisere besiddelse af euforiserende stoffer, altså det, at man har stof på sig til eget brug. Det er jo lige præcis den regel, som rammer de patienter, som har gavn af cannabis. Man tog også initiativ til så at skærpe straffen i 2007. Men alligevel forstår jeg faktisk ikke, hvordan det kan blive liberalt, at man på den måde går ind og straffer mennesker, som træffer et valg, et frivilligt valg, om at bruge et stof, som de oplever gavner dem i forhold til smerter, kramper, eller hvad de nu ellers har af sygdom. Kunne ordføreren måske hjælpe med at opklare det?

Kl. 22:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:26

Jane Heitmann (V):

Det kunne ordføreren nemt. Jeg skal jo beklage, at fru Stine Brix blander begreberne og måske ikke helt har forstået essensen af det at hjælpe og essensen af det at være liberal. Det ene udelukker jo ikke det andet. Der er ikke noget, jeg hellere vil som forebyggelsesordfører end at hjælpe syge mennesker til et bedre liv, til et liv uden smer-

ter, men man skal gøre det på en sober, på en ordentlig, på en veldokumenteret og på en evident måde, og at frigive hash er hverken sobert, ordentligt eller veldokumenteret.

Kl. 22:27

Formanden:

Fru Stine Brix.

Kl. 22:27

Stine Brix (EL):

Jeg ved ikke, om fru Jane Heitmann har talt med nogle af de mennesker, som har gavn af medicinsk cannabis i forhold til deres sygdom. Jeg kender personligt flere, der er i den situation. Der er tale om helt almindelige mennesker, for hvem det er grænseoverskridende at skulle skaffe sig det her produkt, som altså kan hjælpe dem imod smerter.

Jeg kan egentlig ikke forstå, hvordan fru Jane Heitmann kan gøre sig til dommer over, hvad der hjælper de patienter, når de patienter selv så klart udtrykker, at det faktisk gør en forskel. Hvorfor skal fru Jane Heitmann bestemme, at det skal straffes med bøde eller fængsel?

Kl. 22:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:27

Jane Heitmann (V):

Fru Stine Brix spørger, om jeg har talt med nogle af de her patienter. Ja, jeg har talt med adskillige sclerosepatienter, både nogle, som har erfaringer med cannabis, og nogle, som ikke har det. Stadig væk er mit udgangspunkt, at jeg rigtig gerne vil hjælpe syge mennesker, men jeg vil gøre det på en sober og på en ordentlig måde. Jeg vil ikke hjælpe syge mennesker til at tage et stof, som vi ved er sundhedsskadeligt, og som vi ved kan skade de her mennesker – måske ikke i forhold til deres sklerose eller deres epilepsi, men i forhold til mange andre sundhedsparametre.

Uanset hvordan man vender og drejer det, er cannabis et euforiserende stof. Det er illegalt. Det er farligt, og der er en grund til, at det ikke er lovligt.

Kl. 22:28

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 22:28

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det, formand. Som Socialdemokraternes sundhedsordfører har jeg meget stor forståelse for hensigten bag det her beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat. Der er patienter i Danmark, for hvem symptomerne, som skyldes en sygdom, de måtte have, er svære at behandle, og dermed kan deres sygdom være svær at leve med. Jeg har deltaget i rigtig mange debatter om medicinsk cannabis, hvor sådanne patienter netop har fortalt om deres symptomer, og hvor de også har udtrykt, at det, hvis de har taget cannabisprodukter, måske haft nogen effekt, men måske også en svingende effekt.

Som Socialdemokraternes sundhedsordfører ville jeg virkelig ønske, at der fandtes entydig viden, forskningsresultater, som underbyggede brugen af medicinsk cannabis bredt til patienter, og her tænker jeg på en evidens, som både gjaldt effekten af og sikkerheden i forbindelse med produktet. Jeg ville også ønske, at der fandtes et langt større sortiment af præparater af medicinsk cannabis, som var godkendt og markedsført, fordi det givetvis ville være med til at

dække flest mulige patienter, flest mulige diagnoser og symptomer. Jeg ville også ønske, at cannabis blot var et helt uskyldigt produkt, som kunne anvendes, dyrkes og forhandles uden bekymringer, uden fare for den euforiserende virkning, som ligger i det, og uden risiko for bivirkninger, svære bivirkninger. Men sådan er det bare ikke, og det er årsagen til, at vi Socialdemokrater ikke støtter det her beslutningsforslag.

Men jeg vil gerne begrunde det ud fra de tre punkter, som beslutningsforslaget rummer, hvor det første punkt handler om, at man skal sikre straffrihed for borgere, som anvender medicinsk cannabis, og for borgere, som dyrker cannabis til eget forbrug.

Hertil vil jeg blot sige, at der er en mulighed for at skaffe cannabis fra Holland, og det er egentlig en af grundene til, at jeg ikke synes, at man skal legalisere dyrkningen af det hjemme i haverne. Og det er også grunden til, at jeg ikke synes, at man skal sikre straffrihed for det, for hvis det er ordineret af en læge, hvis det er fagligt begrundet, så er der rent faktisk en mulighed for at få de her produkter udskrevet. Så ved jeg godt, at forslagsstillerne garanteret vil sige, at der er rigtig mange af de her patienter, som selvmedicinerer sig, og det er også i orden. Men det er det bare ikke, når det gælder den her type af produkter, for de er ikke legale i Danmark.

Jeg synes, det skal være vores sundhedsvæsen, dem med de kompetencer og spidskompetencer, som stiller diagnoserne og udskriver medicin, som også skal stå for den her del af behandlingen. Jeg rejser det her som et problem, også fordi patientsikkerheden simpelt hen ikke er i orden, hvis ikke man ved, hvordan effekten og hvordan bivirkningssiden er af det. Og det er jo altså også muligt at få tilladelse til at dyrke hash, cannabis, det er godt nok hash, cannabis, med et lavt indhold af THC, og dermed er der heller ikke så stor en euforiserende virkning af det, men det er rent faktisk lovgivningsrammen i dag.

Det andet punkt, der bliver rejst i beslutningsforslaget, er det med at undersøge mulighederne for at give udleveringstilladelse til den medicinske cannabis, der produceres og sælges i Holland; det var det, jeg nævnte, som er det produkt, der hedder Bedrocan. Og der er rent faktisk mulighed for, at læger, praktiserende læger, speciallæger i alle specialer og ikke kun neurologer, kan gøre det her i forhold til Sativex, men det skal begrundes ordentligt. Og her vil jeg gerne medgive Enhedslisten at det kunne være interessant at se hvor langt man kunne nå, hvis man fik lavet bedre information og oplysning på det her område, og om det kunne være en måde at gøre det på, at man i forhold til væsentlig flere af de patienter, hos hvem man mener det kan have en god effekt, og hvor deres praktiserende læge eksempelvis kunne bakke det op, kunne gøre det lettere.

I forhold til det tredje og sidste punkt i beslutningsforslaget, som handler om at sikre mere klinisk forskning vedrørende medicinsk cannabis, vil jeg blot spørge: Er der politisk vilje til det? Ja, det er der fra socialdemokratisk side. Er det praktisk muligt? Nej, det er vanskeligt. Man kan sige, at vi godt kan udtrykke en politisk interesse og vilje i forhold til at få lavet mere klinisk forskning på det her område, men som sundheds- og forebyggelsesministeren jo har sagt, er det altså ikke Sundhedsstyrelsen, staten, der bedriver klinisk forskning. Vi kan godt være med til at italesætte en understøttelse af det, men der skal forskningsmiljøer til, som jo her i landet hyppigst findes på universiteterne eller i medicinalindustrien eller som en kombination af disse to.

I forhold til kliniske forsøg er jeg meget selv interesseret i, at vi, når det gælder det præparat, der hedder Sativex, som er godkendt her i Danmark, og som der også kører et enkelt klinisk forsøg med her – og der kører flere forsøg i udlandet – får høstet de erfaringer, der skal til, sådan at man måske kan få udvidet den indikationsramme, der er for det produkt, så det ikke kun gælder til sklerosepatienterne, som det er tilfældet i dag, og at det er de samme speciallæger, højt specialiserede læger, som også kan udskrive det offlabel til andre.

Hermed vil jeg gerne afslutte Socialdemokraternes begrundelse for, hvorfor vi ikke kan støtte det her beslutningsforslag, som er fremsat af Enhedslisten.

Kl. 22:34

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 22:34

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Det her forslag fra Enhedslisten om medicinsk cannabis har tre elementer i sig, som jeg gerne vil adressere lidt hver for sig.

Helt overordnet er vi i Dansk Folkeparti enige i, at temaet om medicinsk brug af cannabis er væsentligt – spørgsmålet om, hvor det er relevant at bruge cannabis som medicin, til hvilke formål og under hvilke betingelser. Samtidig er det helt centralt for os, at vi ikke bruger den her begrundelse til at legalisere cannabis ved at give det benævnelsen medicinsk cannabis. Når der i lovforslaget står, at det ifølge lov om euforiserende stoffer er strafbart at besidde, købe og anvende cannabis til medicinsk brug, ligesom det er ulovligt at producere cannabis til eget medicinsk brug, så er det en retorisk snild måde at forsøge at skabe en legalisering på. Det er jo grundlæggende bare ulovligt at besidde, købe og anvende cannabis, og det er ulovligt at producere cannabis i Danmark. Jeg kunne godt se for mig, hvis vi vedtog det her, at der kom rigtig mange syge. Derfor bliver forslaget om at sikre straffrihed for borgere, som anvender medicinsk cannabis og dyrker cannabis til eget medicinsk brug, lidt af en blankocheck, som vi ikke kan støtte i Dansk Folkeparti. Det ville i praksis give en åbning for brug og dyrkning, som vi slet ikke kan styre, og som vi heller ikke kan forsvare.

Der, hvor vi absolut er positive i forhold til forslaget, er om at bruge cannabis målrettet som medicin på lige fod med andre smertestillende typer medicin. Derfor støtter vi gerne et forslag om at sikre mere klinisk forskning og sikre bedre information. Vi er fuldstændig enige om, at mennesker med stærke smerter skal vi kunne tilbyde den bedste smertelindring med færrest bivirkninger, og hvis det er cannabis, jamen så skal vores læger selvfølgelig gøre brug af det. Der er muligheder i dag med de produkter, der findes på markedet, og hvis lægerne er tilbageholdende med at bruge de muligheder, kunne man måske godt se på, hvordan man får sikret, at de får den information og den viden, der skal til, for at de kan vurdere og bruge det, der findes. I den sammenhæng vil vi selvfølgelig gerne støtte yderligere forskning, der kunne bringe mere dokumentation og give klarhed over, hvornår det er relevant at benytte medicinsk cannabis. I den sammenhæng, når ministeren henviser til forskningsreserven, som vi også skal forhandle til efteråret, er vi i hvert fald i Dansk Folkeparti villige til at se på, om det var noget, vi kunne tage med ind i de forhandlinger.

Så der er elementer i forslaget, der gør, vi ikke kan støtte det, som det ligger nu. Men hvis der kunne arbejdes på en beretning, som sigtede mod yderligere klinisk forskning, er vi gerne med på det.

Kl. 22:37

Formanden:

Fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 22:37

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Enhedslisten har fremsat et beslutningsforslag om medicinsk cannabis med tre underpunkter, hvor man opfordrer regeringen til for det første at sikre straffrihed for borgere, der anvender medicinsk cannabis, og for borgere, der dyrker cannabis til eget medi-

cinsk brug, for det andet at undersøge mulighederne for at give udleveringstilladelse til den medicinske cannabis, der produceres og sælges i Holland, og endelig for det tredje at sikre mere klinisk forskning vedrørende medicinsk cannabis.

Jeg vil godt starte med at slå fast, at Det Radikale Venstre er åben over for anvendelse af medicinsk cannabis, hvis det har dokumenteret effekt. Vi mener, det er afgørende, at man som patient kan få den nødvendige lindring, også hvis man ikke tåler eller ikke reagerer på konventionel medicin. Men vi har en forpligtelse til at sikre, at det, vi tilbyder danske patienter, er tilstrækkeligt undersøgt. Alt andet ville være helt uforvarsligt. Derfor hilser vi den del af beslutningsforslaget, der vedrører behovet for mere klinisk forskning, velkommen. Det er vi enige i der er behov for, og som jeg har forstået det, er der allerede gang i flere forsøg både herhjemme og i udlandet, der forhåbentlig kan gøre os klogere på, hvem der i hvilke situationer kan have gavn af medicinsk cannabis.

For så vidt angår mulighederne for at give udleveringstilladelse til den medicinske cannabis, der produceres og sælges i Holland, Bedrocan tror jeg der er tale om, så er det jo allerede en mulighed, der eksisterer i dag. En læge skal i givet fald begrunde, at det ønskede middel har en gavnlige effekt for den enkelte patient, og oplyse om medicinens effekt, sikkerhed og kvalitet. Jeg medgiver, at det for det præcise produkt nok vil være vanskeligt at sandsynliggøre, for heller ikke i Holland er der jo tale om et godkendt lægemiddel. Dermed peger pilen igen på behovet for klinisk forskning.

Jeg synes dog også, det er væsentligt at fremhæve, at der findes andre eksempler på, at man har givet udleveringstilladelser til lægemidler, altså egentlige lægemidler, der indeholder kunstigt fremstillet cannabinoid – det er de lægemidler, der hedder Marinol og Nabilone – ligesom der er givet udleveringstilladelser til andre former for medicinsk cannabis, også før det blev markedsført i Danmark. Det, der efterspørges i beslutningsforslaget, er altså muligt, ikke bare i teorien, men i praksis. Det foregår i dag.

Endelig er der et sidste punkt i beslutningsforslaget om straffrihed for borgere, der anvender medicinsk cannabis, og borgere, der dyrker cannabis til eget medicinsk forbrug. Hvis man har fået medicinsk cannabis ordineret hos en læge, er det jo ikke strafbart. Hvis man bruger et af de præparater, som er godkendt, og som er muligt at få via en læge, er det jo ikke strafbart at bruge det, heller ikke i Danmark. Det, man ikke må, er selv at importere det, ligesom man ikke må importere andre receptpligtige medicintyper. Det, man heller ikke må, er at dyrke cannabis til eget medicinsk forbrug. Det foreslår Enhedslisten så at ændre. Men konsekvensen af det vil jo være, at enten kommer folk til at bruge helt almindelig cannabis, altså et rusmiddel, som har mange kendte og alvorlige bivirkninger, til selvmedicinering, eller også vil folk dyrke det samme rusmiddel med henblik på at fremstille deres egen medicin, hvilket vil sætte alle – alle – kendte hensyn til patientsikkerheden over styr.

Radikale Venstre er åben over for anvendelsen af medicinsk cannabis, hvor det har en effekt. Vi er enige i behovet for mere forskning. Vi understreger, at rigtig meget af det, der efterspørges, er muligt i dag. Vi er imod, at man skal tillade dyrkning af et rusmiddel med henblik på selv at udvikle sin medicin. Vores synspunkt er, at hvis vi skal tage det tilsyneladende potentiale i medicinsk cannabis alvorligt, skal vi stille nøjagtig de samme krav til medicinsk cannabis som til al anden medicin, og vi kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 22:41

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 22:42

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Da SF's ordfører ikke kunne være her i aften, har jeg lovet at læse talen op.

Mange danskere efterspørger bedre adgang til medicinsk cannabis, fordi de oplever, at det f.eks. kan lindre symptomerne på deres kræftsygdom. Det er vigtigt at lytte til deres ønsker, og det er også vigtigt at fastholde, at medicinsk cannabis ligesom al anden medicin skal være sikker. Den skal hjælpe patienterne, og der skal være klarhed over eventuelle bivirkninger. I dag er patienterne desværre efterladt i ingenmandsland, og vi har en stor forståelse for, at patienterne efterspørger bedre hjælp til at lindre deres smerter i den svære situation, de står i.

Diskussionen om medicinsk cannabis er meget kompleks. Der er mange ting, vi ikke ved om medicinsk cannabis, og cannabis kan laves til medicin på mange forskellige måder med mange forskellige virkninger og bivirkninger. Derfor er vi i SF positive over for forslaget om opfordring til at sikre mere klinisk forskning vedrørende medicinsk cannabis – både fordi det kan sikre mere viden på området og sandsynligvis føre til godkendelse af flere cannabisprodukter til medicinsk brug til gavn for patienterne, og fordi det dermed kan være med til at få salget af ulovlige og muligvis skadelige medicinske cannabisprodukter til at blive mindre.

Forslaget opfordrer til, at man undersøger mulighederne for at give udleveringstilladelser til den medicinske cannabis, der produceres og sælges i Holland. Det er uklart, hvad forslagsstillerne forestiller sig her, for der gives jo allerede i dag en del udleveringstilladelser, og der er flere ansøgninger i proces, bl.a. på produktet Bedrocan, der i dag bruges i Holland. Vi mener, at det ligesom for alle andre lægemidler bør være en faglig og ikke en politisk vurdering, om et produkt skal godkendes til behandling i Danmark. Derfor mener SF ikke, at man fra politisk hold bør blande sig i processerne omkring udleveringstilladelser.

Vi er heller ikke positive over for ideen om at sikre straffrihed for borgere, som anvender medicinsk cannabis. I dag er det lovligt at anvende medicinsk cannabis, hvis man har en recept på det. Patienter kan bruge Sativex, hvis f.eks. deres neurolog har udskrevet det til dem, eller Marinol og Nabilone, hvis deres læge har søgt udleveringstilladelse til det, ligesom man lovligt kan hjemtage andre cannabisprodukter, hvis en hollandsk læge har ordineret det. Men det er ulovligt, hvis man skaffer sig medicinske cannabisprodukter på anden vis.

Vi kan godt forstå ønsket om ikke at kriminalisere syge mennesker i den svære situation, de står i, bare fordi de prøver at finde lindring for deres smerter, men det skal ikke ske på bekostning af patientsikkerheden. Hvis man åbner op for større anvendelse af medicinsk cannabis uden godkendelse af de enkelte produkter, risikerer man at sætte patienternes sikkerhed på spil. Det er vigtigt, at man som patient ved, hvordan man skal tage sin medicin, og kender såvel positive effekter som bivirkninger. Patienterne skal vide, hvad der er i produkterne, og ikke risikere at købe produkter uden effekt eller med sundhedsfarlige ingredienser. Derfor mener vi ikke, at det skal lovliggøres at bruge ikkegodkendte cannabisprodukter.

Vi er i SF ligeledes kritiske over for ideen om at lade patienter dyrke cannabis til eget medicinsk forbrug, både fordi det er vigtigt at sikre, at det er de rette patienter, der får adgang til cannabis, og at de ved, hvordan den skal anvendes for at sikre færre bivirkninger, og fordi der samtidig vil være en risiko for, at straffriheden bliver misbrugt, eller at syge bliver udnyttet til at dyrke cannabis til andre.

Hele diskussionen af, hvorvidt det generelt bør være lovligt at dyrke eller anvende cannabis, kan være interessant at tage i en anden sammenhæng. Og her er SF's principielle standpunkt, at der bør ned-

sættes en kommission, der ser på fordele og ulemper ved en afkriminalisering.

Men tilbage til den medicinske cannabis. Som jeg startede med at sige, er diskussionen kompleks, og forslaget indeholder både elementer, vi er enige i, og elementer, vi ikke er enige i. Vi mener ikke, at der er behov for at etablere straffrihed for patienter, der dyrker cannabis eller bruger ikkegodkendt medicin, men vi mener, det er en god idé at støtte mere forskning på området, så flere cannabisprodukter sandsynligvis kan godkendes.

Kl. 22:46

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Mette Bock som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 22:46

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Tak for det. Jeg synes faktisk, diskussionen om det her udmærkede beslutningsforslag fra Enhedslisten meget godt illustrerer, hvor ulykkeligt det kan være, når Christiansborg rammer virkeligheden. Altså, her taler vi faktisk om mennesker, som er alvorligt syge, som er alvorligt smerterprægede, og som søger lindring for deres sygdom og for deres smerte. De har bedt os politikere om at hjælpe dem til ikke at blive kriminaliseret, når de anvender cannabis i forbindelse med at søge lindring for deres sygdom.

Forslaget er jo meget enkelt. Det handler om at sikre en straffrihed for borgere, som anvender cannabis, og for borgere, der dyrker cannabis til eget medicinsk forbrug. Det handler om at undersøge mulighederne for at give udleveringstilladelse til den medicinske cannabis, som produceres og sælges i Holland, og det handler om at sikre klinisk forskning vedrørende medicinsk cannabis.

Jeg synes, det må være muligt at finde løsninger på de her problemer, og jeg synes simpelt hen ikke, vi kan være bekendt over for de her mennesker at afvise dem med, at der mangler evidens, afvise dem med, at der kan være bivirkninger – som om medicin ikke har bivirkninger! Langt det meste medicin er stanghamrende giftigt, og det er fyldt med bivirkninger, men man anvender det alligevel, fordi man vurderer, at fordelene for patienterne er større end ulemperne.

Det stof, vi taler om her, er et stof, som vi kan have en helt anden diskussion om, med hensyn til hvorvidt det skal legaliseres eller ej, men det er i hvert fald et stof, som vi ved anvendes også af mennesker, som ikke er syge på den ene eller den anden måde. Så det er et fredeligt forslag, som er efterspurgt af alvorligt syge mennesker. Jeg synes, vi skylder at finde en løsning på det, og derfor ser vi positivt på Enhedslistens forslag.

Kl. 22:48

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Stine Brix fra Enhedslisten.

Kl. 22:48

(Ordfører for forslagsstillerne)

Stine Brix (EL):

Tak til Folketinget for at behandle vores forslag, også selv om det er sent på aftenen. Man vælger jo sjældent selv, hvornår behandlingen foregår.

Vi har fremsat det her forslag, fordi vi mener, at der er en meget væsentlig problemstilling med medicinsk cannabis. Vi hører ofte fra personer, der selv bruger medicinsk cannabis for at lindre deres smerter. Vi hører også fra pressen, at det faktisk er meget udbredt. Jeg er ked af, at vi tilsyneladende ikke kan komme så meget længere i dag, for jeg mener faktisk, at det er at lukke øjnene for de mange

patienter, der er derude, og som står med det problem, at vi ikke prøver at komme videre.

Lad mig prøve at fortælle et par af de historier, jeg selv er stødt på. Der er Bo med sklerose, som optrådte i Information – det er ikke hans rigtige navn, men det er også sagen uvedkommende – og som sidder i kørestol. Han fortæller, at han får voldsomme spasmer i benene, og det eneste, der hjælper ham, er at ryge på en joint. Så snart han tager et par hiv, stopper spasmerne med det samme. Der er ikke noget andet, der har hjulpet ham nogen sinde. Han har prøvet kraftig kemoterapi, som fik ham til at få blod i urinen, og som gav en væsentlig forringet livskvalitet. Men cannabis kan hjælpe ham.

Der er Peter Svendsen, som var i samme situation som Bo. Han har også sklerose, og han oplevede, at fordi han brugte medicinsk cannabis, bankede tre kriminalbetjente på hans dør og sagde, at det måtte han ikke. Det er nogle af de her patienter, vi taler om, når det handler om medicinsk cannabis. Der er også, som jeg selv berettede om, da vi var på samråd for nogle uger siden, patienter med meget stærke smerter, som vælger at bruge medicinsk cannabis frem for morfin, som vi jo skal huske er i familie med heroin, og som skaber voldsom afhængighed, til at dulme deres smerter i stedet for.

Vores forslag går som nævnt på tre forskellige punkter: for det første at fritage de patienter, som har en medicinsk grund til at bruge cannabis, fra straf; for det andet at gå nærmere ind i at undersøge, hvad der skal til for at få en udleveringstilladelse i forhold til Bedrocan, flere har sagt, at det godt kan lade sig gøre, det sker bare aldrig; og for det tredje, at der afsættes ressourcer til forskning, flere har sagt, at de er positive, men de har også sagt, at det praktisk talt ikke kan lade sig gøre.

Jeg synes, at det er rigtig synd for de mennesker, som har et alvorligt problem, og som oplever, at cannabis hjælper dem i forhold til deres sygdom, at vi ved ikke at tage hånd om det her i realiteten tvinger dem til at begå kriminalitet, i realiteten tvinger dem til enten at dyrke et ulovligt stof selv eller gå ned og handle med rockere eller bander eller andre, der nu sælger cannabis, sådan som det er i dag.

Vi vil selvfølgelig forsøge at se, om vi nogle steder kan nå videre. Jeg tror, at der er en mulighed, når det gælder forskning, men det kræver, at vi som Folketing forsøger at fjerne de barrierer, der er. Jeg håber også, at vi kan gå videre ind i det, der handler om at give udleveringstilladelser, men jeg mener virkelig, at noget af det mest centrale handler om frihed for den straf, som Folketinget jo selv indførte for ikke længere tid siden end i 2004 for de her borgere. Der tror jeg at vi vil kunne gøre en voldsom forskel, ved at man ikke skal sidde med den stress, at man ud over at have en alvorlig sygdom også kan risikere, som Peter Svendsen oplevede det, at tre kriminalbetjente banker på ens dør.

Men tak for behandlingen.

Kl. 22:52

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 22:52

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak. Jeg vil gerne stille Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix, et spørgsmål om de to meget illustrative patienteksempler, som ordføreren fremhæver her. Nu husker jeg ikke, om begge patienter var sklerosepatienter, men den ene var i hvert fald. Har ordføreren spurgt dem, om de enten har forsøgt på fuldstændig legal vis at få udskrevet receptpligtig medicin til cannabis, hvilket lovgivningen giver mulighed for, nemlig Sativex, som er et godkendt præparat, og som er markedsført i Danmark til lige nøjagtig den patientgruppe, eller om de via speciallæge eller egen læge har forsøgt at få udleveret det let modulerede hashprodukt fra Holland, som også er en mulighed? For hvis ikke det er forsøgt i de her to tilfælde, synes jeg faktisk ikke, de er repræsentative for beslutningsforslaget. For lige nøj-

agtig dem burde der findes en anden mulighed, som er fuldt lovlig i dag.

Kl. 22:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:53

Stine Brix (EL):

Jeg har ikke talt personligt med dem. Jeg har læst deres historie, den enes i Information i sommer, og der beskriver Bo også, at han har fået recept både på Marinol og Sativex, men at det ikke har nogen effekt. Der er en lille effekt af Sativex, men den er meget lille og ikke fuldt ud dækkende i forhold til det, som han ellers oplever. Så man kan sige, at i hans situation er der prøvet de produkter, der findes. Det er i øvrigt samme beskrivelse, som jeg oplever fra mange andre, som selvfølgelig prøver at undgå at skulle begå ulovligheder. Det tror jeg ikke der er nogen der har lyst til, men de oplever, at de her produkter, der findes som medicinske præparater, faktisk ikke har den effekt, de efterspørger.

Jeg synes også, det er væsentligt at have med, at rigtig mange af de patienter, jeg taler med, ikke er interesseret i almindelig cannabis. De er interesseret i en bearbejdning af cannabis, som ikke har en euforiserende effekt, altså en cannabisolie, som er meget vanskelig at få fat i i dag. Men for mange af dem findes det alternativ ikke i dag, og det mener jeg at vi har en forpligtelse til at hjælpe dem med at få fat i.

Kl. 22:54

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 22:54

Flemming Møller Mortensen (S):

Men cannabisolier findes overhovedet ikke medicinsk fremstillet i noget som helst land i verden. De produceres kun på det illegale marked, det sorte marked. Vi Socialdemokrater er fuldstændig enige i, at det ville være ønskværdigt, at der var et medicinfirma, som tog den produktion op, så man fik noget, der entydigt havde en effekt, og som var undersøgt for bivirkninger.

Men jeg bliver nødt til at spørge til det tilfælde, der bliver nævnt, i forbindelse med at man gerne vil have hash som et let tillempet cannabisprodukt. Der har vi Bedrocan, som kan udskrives, og derfor vil jeg bare sige, at hvis ordføreren eller jeg kommer i kontakt med patienter, så må vi anbefale dem at gå til deres egen læge eller deres egen speciallæge og prøve at få det udskrevet, for det er et let tillempet cannabisprodukt. Det er ikke et olieprodukt, men jeg kan heller ikke se af beslutningsforslaget, at det er det, Enhedslisten faktisk vil tale for i dag.

Kl. 22:55

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:55

Stine Brix (EL):

Vores forslag består jo af tre dele. Den første, som jeg synes er meget væsentlig, uanset hvilket produkt vi taler om, handler jo om, at vi ikke mener, at de her patienter skal straffes for at træffe et valg, som de oplever medfører en væsentlig forbedring i forbindelse med den sygdom, de har. Det mener Socialdemokraterne så. Socialdemokraterne var også med til at skærpe straffen ad to omgange tilbage i 00'erne. Det synes jeg er meget beklageligt. Jeg tror ikke, det gavner nogen af de her patienter, og jeg forstår det faktisk ikke. For i forbindelse med diskussionen af fixerum gik man jo ind på præmissen om,

at der kan være situationer, hvor det ikke er gavnligt at straffe mennesker, som besidder et stof. Så jeg forstår ikke, hvorfor man fastholder, at når det gælder patienter, der bruger cannabis medicinsk, skal der straffes. Det er den ene ting.

Den anden ting angår det andet spørgsmål, som ordføreren stiller om udleveringstilladelser. Ja, lad os da prøve at gå længere ned ad det spor. Det sker bare ikke i dag, og derfor mener jeg, at vi har en forpligtelse til at lægge et pres på Sundhedsstyrelsen om ikke andet så for at sige, hvad det er, der skal til, for at vi kan komme videre ud ad det spor, så vi forhåbentlig kan skabe det vindue eller den mulighed, som faktisk ikke bliver brugt i dag.

Kl. 22:57

Formanden:

Der er tre yderligere korte bemærkninger. Først fru Camilla Hersom.

Kl. 22:57

Camilla Hersom (RV):

Tak. Det er gået op for mig i løbet af debatten i dag – sådan forstår jeg det i hvert fald – at når Enhedslisten taler om medicinsk cannabis, er det ikke medicinsk cannabis, Enhedslisten taler om. Det, Enhedslisten taler om, er cannabis, som folk så selv bedømmer de bruger i medicinsk øjemed. Vil Enhedslisten bekræfte, at det, Enhedslisten taler om, er cannabis? Det har ikke noget at gøre med medicinske præparater. Det har ikke noget at gøre med produkter, som er undersøgt, og som der er forsket i. Det er cannabis, Enhedslisten fremhæver i sit beslutningsforslag.

Kl. 22:57

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:57

Stine Brix (EL):

Der er flere forskellige ting, vi taler om. Vi taler dels om medicinsk cannabis, altså egentlige produkter, som er tilberedt, og som findes i dag, dels om cannabis, som bruges medicinsk. Det er fuldstændig rigtigt. Det findes også i forskellige tilberedninger, også nogle, der ikke er godkendt i Danmark. Det findes i fuldstændig ikkebearbejdet form. Det findes i olier, og det findes i bl.a. en hollandsk udgave, hvor man har bearbejdet det. Det er sådan set alle de ting, vi taler om i det her beslutningsforslag.

Kl. 22:58

Formanden:

Fru Camilla Hersom.

Kl. 22:58

Camilla Hersom (RV):

Jeg bed bare mærke i, at et af de eksempler, der blev fremhævet fra talerstolen, handlede om folk, der røg en joint. Det er i min optik helt almindelig cannabis, der er tale om, og ikke noget, der er bearbejdet på nogen som helst måde.

En anden ting er, at jeg lagde mærke til, at ordføreren på et tidspunkt omtalte, at patienter med posttraumatisk stress-syndrom kunne have glæde af at bruge cannabis. Mener ordføreren, at det er anbefalingsværdigt, at mennesker med en psykisk sygdom eller i hvert fald en psykisk sårbarhed selvmedicinerer sig med cannabis? Eller mener ordføreren, at vi tværtimod har ret klare beviser på, at det forværrer ens psykiske tilstand, hvis man misbruger cannabis, og at det faktisk er et ret stort problem, vi kender til i psykiatrien i dag?

Kl. 22:59

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 22:59

Stine Brix (EL):

Jeg kan fuldstændig bekræfte ordføreren i, at der er patienter, der medicinsk har glæde af at bruge cannabis, som ikke er tilberedt. De efterspørger et tilberedt produkt, som de kan få adgang til lovligt. Nogle tilbereder det selv, andre køber det af andre, der tilbereder det. Det er jo det, der er virkeligheden i Danmark i dag. Vi giver dem ikke nogen muligheder. Vi giver dem ikke nogen alternativer til selv at dyrke det eller til at købe det ved kriminelle. Det er for norges vedkommende almindelig hash, som de bruger medicinsk, og som mange ville ønske de kunne erstatte med en tilberedning, f.eks. den hollandske udgave. Det var til det ene spørgsmål.

I forhold til posttraumatisk stress: Ja, jeg kender selv til eksempler. Det har også været omtalt i dagspressen. Der var et norsk eksempel med en soldat, der havde posttraumatisk stress, der via Holland blev medicineret med Bedrocan, og som rejste til Holland og hentedes sit produkt, og som havde god effekt af det. Det handler jo ikke om misbrug af hash. Det handler om at bruge det medicinske produkt, der er i hash, til at få hjælp til sin sygdom. Han brugte tilberedningen Bedrocan til at få hjælp til sin posttraumatiske stress med god effekt.

Kl. 23:00

Formanden:

Fru Jane Heitmann for en kort bemærkning.

Kl. 23:00

Jane Heitmann (V):

Tak. Jeg er lille smule i tvivl om, hvad det helt præcis i virkeligheden er, som Enhedslisten mener. For medicinsk og cannabis kan man vel godt argumentere for er en lille smule modsatrettede begreber. Ordføreren nævnte indledningsvis en case med en fyr fra Informati-on, som røg sig en joint, og det skulle han så tilsyneladende få det bedre af, altså selvoplevet. Jeg tror nok, at vi andre måske vil kalde det en form for selvmedicinering. Jeg har også hørt ordføreren rose den her form for selvmedicinering.

Så jeg vil gerne spørge ordføreren her: Er der andre diagnose-grupper end lige sklerose- og epilepsigrupperne, som ordføreren vil anbefale eksperimenterer med euforiserende, farlige stoffer?

Kl. 23:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 23:01

Stine Brix (EL):

Det her forslag handler jo sådan set ikke om, hvad vi eller Sundhedsstyrelsen skal anbefale. Det står der ikke noget om. Det handler om, hvorvidt vi skal straffe de mennesker, som foretager det her valg om at bruge cannabis medicinsk enten til sklerose eller til smerter eller til andre sygdomme, og som oplever, at der sker en forbedring. Og det er fuldstændig rigtigt, som ordføreren siger, en selvmedicinering, ligesom nogle patienter vælger at bruge akupunktur, som ikke er godkendt af Sundhedsstyrelsen, eller alle mulige andre former for alternativ behandling, kunne man sige.

Her vælger en væsentlig gruppe patienter at bruge et i øvrigt kemisk stof, så jeg synes egentlig, det giver mening, at der kan være en effekt af det, og så oplever de en forskel. Eksemplet med sklerosepatienten handler om, at hans kramper blev mindsket; det er i øvrigt også den effekt, der er dokumenteret ved nogle af de midler, der er godkendt, han oplever bare ikke, at de midler hjælper ham.

Så måske var der noget, man skulle se på, i forhold til at få udviklet nogle midler, der så kunne godkendes. Men indtil da mener jeg ikke at vi skal straffe ham for at gøre det.

- Formanden:**
Fru Jane Heitmann.
- Kl. 23:02 hjælpe de her mennesker. Så er vi ikke enige om, at det er det, der er hovedformålet, og at vi så skal prøve at finde vejen dertil?
Kl. 23:05
- Jane Heitmann (V):**
Jeg synes sådan set ikke, at det her er et spørgsmål om at straffe. Jeg synes i virkeligheden, det her handler om, hvordan man bedst hjælper syge mennesker. Og jeg synes sådan set, det er en lille smule løjerligt at høre ordføreren stå her på Folketingets talerstol og ligesom, hvad skal man sige, flage for det synspunkt, at man rent faktisk hjælper syge mennesker ved at opfordre dem til at selvmedicinere sig med stoffer, som vi potentielt ved er farlige; som vi potentielt ved er giftige; som vi potentielt ved kan give dem psykoser og kan give dem alle mulige andre problemer.
Mener ordføreren, hånden på hjertet, at det her er en respektfuld måde at hjælpe syge mennesker på, altså ved at anbefale dem at selvmedicinere sig med farlige, euforiserende stoffer, fuldstændig ukontrollabelt?
Kl. 23:03
- Formanden:**
Ordføreren.
- Kl. 23:03
- Stine Brix (EL):**
Jamen det er jo egentlig Venstres ordfører, som sætter et lighedstegn mellem det ved at sige, at det skulle være at hjælpe dem at straffe de mennesker, som beskriver, at det at bruge cannabis har en stor positiv effekt for dem. Men der er Venstres ordfører så åbenbart klogere end dem, og åbenbart så klog, at man tillader sig at bestemme, at de skal straffes for det. Og det er jo det, vi tager fat på. Så kan ordføreren godt sige, at det ikke handler om straf, men jo, det er lige præcis det, som beslutningsforslaget handler om: at den straf ikke skal være der. Man skal ikke uddele bøder eller uddele fængselsstraffe til folk, der vælger at bruge cannabis medicinsk.
Vi skal så samtidig gøre alt, hvad vi kan, for at blive klogere på det her område. Det er jo den anden del af forslaget. Vi har ikke draget en konklusion om, hvad der er det bedste, som vi vil anbefale. Men vi mener da ikke, at vi skal gå ud og straffe dem, som har en anden erfaring.
Men vi skal selvfølgelig gøre noget for at blive klogere, så vi kan stille en viden til rådighed, og det er jo den anden del af forslaget.
Kl. 23:04
- Formanden:**
Den sidste korte bemærkning er fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.
Kl. 23:04
- Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):**
Tak. Jeg står og undres lidt over, hvad fru Stine Brix egentlig vil opnå – eller rettere får jeg en klar fornemmelse af, at det, det her handler om, er den her straffrihed; det er egentlig en legalisering af cannabis. Jeg troede, at det her forslag primært handlede om, at vi skulle hjælpe de mennesker, der var syge og havde brug for at få den rette medicin.
Når man kalder det medicinsk cannabis, må det jo for mig at se handle om, at der skal findes produkter – og hvis vi kan finde produkter, skal de ordineres via en læge. Der er nogle muligheder i dag, og kan vi skabe flere muligheder, synes jeg da absolut, at det er den vej, man skal gå. Det lyder lidt på fru Stine Brix, som om det ikke har nogen interesse, når vi ikke lige kan få fjernet den her straf. Det handler jo ikke om at straffe eller ikke straffe; det handler om at
- Stine Brix (EL):**
Forslaget handler jo om tre ting, hvoraf den ene er at forske mere i det her område. Det tror jeg er meget centralt, og det hørte jeg også at flere ordførere bemærkede. Så siger man, at det er meget vanskeligt i praksis, men så må vi jo gøre, hvad vi kan for at nedbryde de barrierer, så vi kan få en viden og vi kan få nogle flere produkter, der kan hjælpe nogle borgere. Det tror jeg faktisk er meget, meget centralt.
Men hvis man så samtidig siger, at de mennesker, som har fundet en løsning nu, skal have et gok i nøden, jamen så hjælper man jo ikke nogen. Og jeg siger bare, at indtil 2004 kunne vi altså godt finde ud af, at man ikke skulle straffe mennesker, der var i den her situation. Der kunne vi godt finde ud af, at de mennesker, som havde sklerose, havde epilepsi eller havde en sygdom, hvor de følte at cannabis kunne hjælpe dem, ikke skulle have en straf.
Jeg forstår faktisk ikke, at Folketingets flertal vil holde fast i det, for jeg tror ikke, at det hjælper nogen, når man er i en svær situation, også at risikere at få en straf oven i hatten.
Kl. 23:06
- Formanden:**
Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.
Kl. 23:06
- Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):**
Jeg beklager at måtte sige, at jeg så heller ikke tror på, at sådan en fri selvmedicinering er den rigtige vej at gå. Vi har jo heller ikke morfin sådan til almindelig selvmedicinering, fordi man nu føler, at det kunne man få det lidt bedre af. Det helt centrale må jo være at have noget klinisk dokumentation på, hvad der kunne virke, og hvad der ikke kunne virke, og så gå videre ad den vej.
Jeg forstår slet ikke Enhedslistens blinde fokusering på den her straf. Det handler ikke om straf; det handler om hjælp, det handler om at give de mennesker et præparat, som hjælper dem, og det tror jeg at vi gør bedre via lægerne, end vi gør det ved at sige, at man må selvmedicinere sig, fordi man tror på, at det hjælper en.
Kl. 23:07
- Formanden:**
Ordføreren.
Kl. 23:07
- Stine Brix (EL):**
Jeg synes ikke, det er nogen ønskelig situation, at folk selvmedicinerer sig på det her område. Hvis det fremstår sådan, er det en misforståelse. Jeg synes, det er meget ulykkeligt, og jeg synes, det er synd for de mennesker, som ender i den situation, men det gør de jo, bl.a. fordi Folketinget foretager sig alt for lidt på det her område, fordi vi ikke sørger for, at der kommer mere viden, fordi vi ikke giver dem nogle muligheder.
Men når det nu er sådan, at der ikke er nogen alternative muligheder for rigtig mange af de her mennesker, og at det, de oplever som sidste udvej, er at bruge cannabis medicinsk, hvorfor i alverden skal de så have en straf oven i købet? Det kan jeg virkelig ikke forstå. Det er da på ingen måde at hjælpe mennesker.

Så jeg mener sagtens, at vi kan gøre begge ting på en gang: blive klogere og også undgå at straffe mennesker, som bruger cannabis medicinsk.

Kl. 23:08

Formanden:

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 23:08

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. april 2014, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 23:08).
